ROLDUC'S JAARBOEK

ONDER REDACTIE VAN
J. METZEMAKERS, Pr.
* EN J. DAMEN, Pr. *

XXI

1941

N.V. DRUKKERIJ H. VAN DER MARCK & ZONEN, ROERMOND

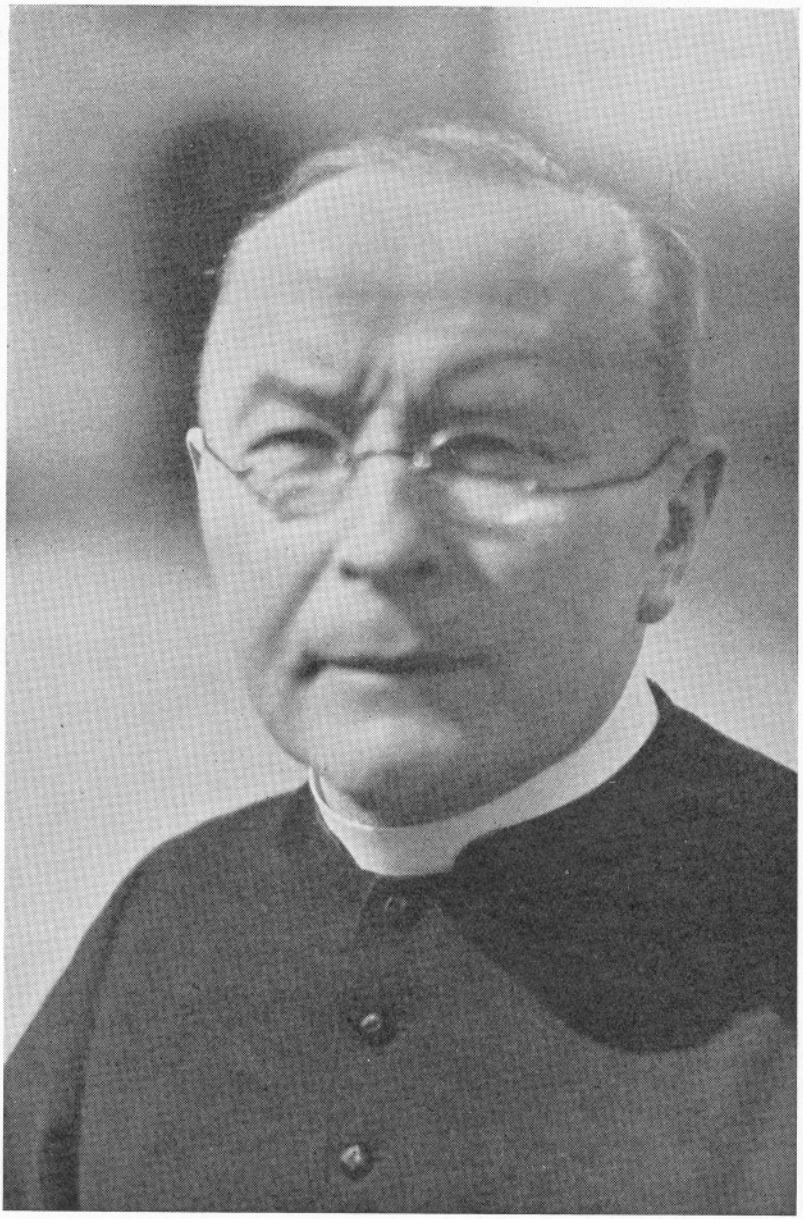

EMILE RIBBERGH †

Emile Ribbergh †

Toen op 10 November de vroegere Rolducse leraar Dr. H. Derckx na een langdurig en bitter lijden uit dit leven scheidde, verzocht ik namens de redactie van Rolduc's Jaarboek pastoor Ribbergh, om in de volgende jaargang een artikel te wijden aan de nagedachtenis van zijn overleden oud-collega en vriend, aan welk verzoek op schitterende wijze werd voldaan. Natuurlijk heb ik er toen geen ogenblik aan gedacht, dat diezelfde redactie mij juist een jaar later zou vragen, om in de jaargang 1941 pastoor Ribbergh zelf te herdenken. Maar Gods wegen zijn de onze niet en ook wanneer sterfgevallen onverwacht en, menselijkerwijze gesproken, te vroeg komen, zoals over dat van pastoor Ribbergh algemeen geoordeeld werd, moeten wij berusten in Gods alwijze beschikkingen.

De pastoor was nog in de volle kracht van zijn leven en niets in zijn uiterlijk verried enige ongesteldheid; met opgewektheid vervulde hij nog stipt zijn drukke dagtaak en rap bewoog hij zich nog dagelijks op de fiets door de straten van zijn parochie. Bij een onzer laatste ontmoetingen vertelde hij mij, dat hij leed aan een ongemak in de keel en dat hij onder behandeling was van een medicus. Daar deze zeer kundig was en zijn patiënt genezing had verzekerd, maakte ik mij volstrekt niet ongerust. Als ik hieraan toevoeg, dat de pastoor mij zeide, enige dagen tevoren, op het feest van Christus-Koning, nog viermaal in zijn kerk het woord Gods te hebben verkondigd, begrijpt men, dat de pastoor zelf en de enkele ingewijden niets anders verwachtten dan een spoedige en algehele genezing. Toen voegde zich onverwacht in de eerste dagen van November een tweede en wel ernstige kwaal bij de eerste; de pastoor moest het bed houden en men zag hem niet meer, ook niet in zijn kerk; zijn toestand verergerde en naarmate uit het stille pastoriegebouw ongunstiger berichten kwamen, stegen zorg en ongerustheid bij de parochianen. Spontaan namen dezen toen hun toevlucht tot het gebed en roerend waren het vertrouwen en de volharding, waarmee zij, groot en klein, zich wendden tot de hemelse Moeder en den bekenden Houthemsen heilige, St. Gerlachus, om door hun voorspraak genezing voor den herder te verkrijgen. De goede God had helaas anders beschikt. De toestand van den zieke werd gevaarlijk; hij werd voorzien van de laatste H.H. Sacramenten. Dan volgden nog een paar dagen van hevige pijnen en benauwdheden, die door den patiënt met voorbeeldig, christelijk geduld werden verduurd. Weldra zou de grote strijd volstreden zijn. In de namiddag van 11 November kwam Roermonds bisschop den stervende nog troosten en bemoedigen en een uur later ging door het stille plaatsje de droeve mare, dat zijn goede pastoor in den Heer overleden was. Verslagenheid, oprechte droefheid maakten zich van allen meester; zij gevoelden ten volle het grote verlies, dat zij geleden hadden.

Het pijnlijkst trof ongetwijfeld dit onverwachte sterfgeval de enige zuster van den overledene, met wie hij jaren lang in trouwe aanhankelijkheid lief en leed had gedeeld. Ook zijn vrienden — en hij had trouwe vrienden — beseften ten volle, wat zij door zijn onvoorziene heengaan moesten missen, maar niet het minst begrepen de parochiekinderen, wat de dood van pastoor Ribbergh voor hen betekende.

Een schitterend bewijs van oprechte droefheid en innig meeleven bracht op 15 November de plechtige begrafenis. Zulk een algemene en hartelijke deelneming had Houthem waarschijnlijk nog nooit aanschouwd. Een eindeloze stoet van diep bedroefde deelnemers bewoog zich langzaam van de pastorie naar het kerkgebouw: daar waren talloze vrienden, die ondanks de grote verkeersmoeilijkheden den overledene de laatste eer kwamen bewijzen; daar waren ver over de

honderd priesters met Roermonds bisschop aan het hoofd, maar vooral er was *heel* Houthem met zijn vele godsdienstige en sociale verenigingen, geheel onder de indruk, heenschrijdend achter haar met rouw omfloerste vaandels; daar was heel de Houthemse jeugd met haar helder klinkende stemmen biddend voor de zielerust van den groten weldoener, terwijl de plaatselijke fanfare met haar droevige tonen op treffende wijze de oprechte smart vertolkte om het geleden zware verlies.

In de stampvolle kerk werd het stoffelijk overschot geplaatst op het in donkere rouw gehulde priesterkoor, waar de plechtige hoogmis werd opgedragen door deken Krijns van Meerssen. Diepe indruk maakten de liturgische handelingen, waartoe de gezangen van het kerkelijk koor en die van de kinderstemmen niet weinig bijdroegen.

Na afloop heeft schrijver dezes op verzoek enige woorden vooral tot de parochianen gericht, om hen in te scherpen, wat zij aan den overleden pastoor te danken hebben gehad en welke zware verplichting van dankbaarheid zij te zijnen opzichte hebben te vervullen. Van zelf sprekend moest ik zulks doen in brede trekken en ik verheug mij zo aanstonds in de gelegenheid te zijn, een uitvoerige schets te leveren van het mooie, rijke leven van mijn overleden collega en vriend, met wien ik ongeveer 27 jaren te Rolduc heb mogen samenwerken.

Zijn Hoogw. Excellentie onze bisschop behield zich het recht voor de absoute en de begrafenis te verrichten van den priester, met wien hij zo vaak te Lourdes gelukkige en vruchtbare uren had doorgebracht en het spreekt vanzelf, dat hij ten slotte niet kon nalaten vurige gebeden bij zijn graf te vragen van allen, die zijn trouwe vriendschap en zijn weldaden hadden ondervonden.

Emile Edmund Jacques Hubert Ribbergh werd 18 December 1873 geboren in het Noord-Limburgse Maas-dorp Well. Voor zijn geboorteplaats had hij een warme opvallende genegenheid. Met enthousiasme sprak hij herhaaldelijk over haar mooie ligging op de oever van de Maas, over wat zij bood aan natuurschoon of historisch belangrijks en niet het minst over haar goede bewoners, met niet weinige van wie hij tot het einde toe vriendschapsrelaties onderhield. Als een treffend bewijs van zijn liefde voor Well herinner ik aan een van hevige verontwaardiging brandend artikel van zijn hand in de Venlose Krant, toen de statige allee van eeuwenoude bomen, voerend van het Wellse kasteel naar de rijksweg, moest wijken voor geldelijk voordeel. Bezoeken aan Well behoorden dan ook tot de aangenaamste afwisselingen in zijn druk leven en het was daarover, evenals over andere gebeurtenissen van min of meer belangrijke aard, dat hij zo uitvoerig en smakelijk wist te vertellen. Daar groeide Emile op in de schoot van een diep-godsdienstige familie, die geregeld vriendschapsrelaties onderhield met de geestelijken uit de plaats en uit de omgeving en het baart dan ook geen verwondering, dat bij den vromen en, naar toen reeds bleek, zeer begaafden knaap de roeping ontkiemde en groeide tot het H. Priesterschap. Op elfjarige leeftijd ging hij voor de verwezenlijking van dat verheven toekomstplan naar Rolduc, het Klein-Seminarie van ons Bisdom.

Daar maakte ik ruim 53 jaar geleden met hem kennis. Nog staat hij mij levendig voor de geest met zijn betrekkelijk kleine, maar stevig gebouwde gestalte, zijn opgewekte en guitige gelaatstrekken, zijn schitterende oogjes en vooral met zijn in het oog lopende geestesgaven. Hij hield van sport en spel en niet minder van muziek en zang. Ik zie hem onder de leiding van wijlen den heer Hanöver als lid van de Rolducse harmonie en van het orkest. Daar hij over een werkelijk fijne stem beschikte, zoals ook over een goed muzikaal gehoor, behoorde hij als vanzelf bij de zangkoren van de dirigenten Pothast en Schmitz, voor wier koren hij een echte steun was. Een onvergetelijke indruk maakte hij op mij door de wijze waarop Emile op de vooravond van Allerzielen bij het dodenofficie, het „venite exultemus" zong.

Verder beschikte hij over een ander mooi talent, n.l. dat van voordracht of declamatie en reeds bij de eerste prijsuitdeling, die hij in Augustus 1886 meemaakte, mocht hij aan Mgr. Boermans, den toenmaligen bisschop van Roermond, bij de prijsuitdeling het bou-

quet aanbieden met de voordracht van het Franse gedicht: „L'Ange Gardien". Op dit gebied zou hij overigens in de komende jaren mooie lauweren plukken. Wie sindsdien toneelvoorstellingen te Rolduc bijwoonde, was bijna zeker er Emile Ribbergh als den voornaamsten of een der voornaamste acteurs te zien optreden. Ik herinner mij de opvoeringen van „Athalie", van de „Médecin malgré lui" en van de „Bourgeois Gentilhomme", waarin hij de hoofdrol vervulde en waarbij hij telkens uitblonk door losheid van beweging en fijnheid van declamatie.

Dat zijn studieaanleg uitstekend was en dat hij met opvallend succes werkte, bewees hij van den beginne af, want reeds het eerste jaar behaalde hij de „prix général" en komt zijn naam buitendien 10 maal voor in het prijzenboekje. Ook al de volgende jaren heeft hij zijn reputatie als uitstekend leerling gehandhaafd en was hij bijna telkens de eerste van zijn klas.

Mooi gevormd naar geest en hart ging hij dan ook in October 1893 naar het Groot-Seminarie van Roermond voor de studie van de Theologie en voor de naaste voorbereiding op het H. Priesterschap. Daar werkte hij met dezelfde ijver, dezelfde talenten en hetzelfde succes, zodat hij 3½ jaar later uit de handen van Z.D.H. Mgr. Boermans de grote heilige wijding mocht ontvangen, waarmee de vurigste wens van den neomist en niet minder van zijn gelukkige moeder werd vervuld. Heel de parochie deelde in die vreugde en droeg van harte bij tot de warme huldiging van den jongen priester.

De nu reeds met belangstelling gestelde vraag, welke zijn toekomstige werkkring zou zijn, werd eerder dan men verwachtte, beantwoord.

Immers, reeds bij het einde van de Paasvacantie werd Emile Ribbergh aangewezen voor het leraarschap te Rolduc. Onnodig te zeggen, dat deze benoeming bij den echten Rolducien geheel welkom was. Nog miste hij evenwel de wettelijke bevoegdheid voor het geven van onderwijs te Rolduc en zo zien wij hem, nadat hij zich eerst een trimester als surveillant verdienstelijk had gemaakt, gedurende drie jaar achtereenvolgens studeren te Utrecht, Groningen en Parijs voor Franse Taal en Letterkunde, totdat hij in 1900 met schitterend succes zijn einddiploma behaalde en in September van dat jaar zijn leraarstaak te Rolduc voorgoed kon beginnen.

De leraar Ribbergh bleek uitstekend voor zijn werk berekend te zijn: zijn grondige kennis van de Franse taal, zijn mooie uitspraak en zijn fijn gecultiveerde smaak, zijn echte esprit gaulois, de opgewektheid, waarmee hij onderwijs gaf en zijn grote toewijding werkten samen om zijn onderwijs bij talloze leerlingen mooie vruchten te doen voortbrengen. Laat mij in het voorbijgaan vermelden, dat deze leraar gedeeltelijk in samenwerking met wijlen zijn collega, den Z. E. Heer Frans Madou, de samensteller was van een paar belangrijke Franse handboeken, die nu nog op verschillende scholen gebruikt worden.

Verder moge als bewijs van zijn grote kundigheden het feit dienen, dat hij vele jaren achter elkaar door het departement van O. K. en W. waardig werd geoordeeld om zitting te hebben in de examencommissie Frans L. en M.O.

Voor de leerlingen van Rolduc maakte hij zich ook zeer verdienstelijk als moderator van de academie der hogere klassen: daar had hij gelegenheid om de leden vaardigheid van voordracht en optreden te leren en hun ontwikkeling op velerlei gebied te bevorderen; vele oud-leerlingen denken dan ook ongetwijfeld met genoegen en dankbaarheid terug aan de gezellige en leerzame uren, welke zij onder zijn knappe en opgewekte leiding op de academie hebben doorgebracht.

Ik heb reeds aangeduid, dat mijnheer Ribbergh heeft uitgemunt als regisseur van het Rolducse toneel; inderdaad heeft hij lange tijd de praestaties van de leerlingen op dat gebied op hoog peil weten te brengen. Hoevele mooie, hoofdzakelijk klassieke treur- en blijspelen zijn er onder zijn bezielende leiding niet opgevoerd en hoevelen hebben daarvan geen veredelend genot gesmaakt!

Ik herinner aan een voorbeeld n.l. de opvoering van Vondels Lucifer: vergis ik mij niet, dan had men te Rolduc dat meesterstuk nog niet aangedurfd, eenvoudig, omdat het aan leerlingen-toneelspelers zulke zware eisen stelt. Maar door de bezieling van den fijn-

voelenden regisseur, door zijn taaie volharding werd de Lucifer te Rolduc tot een voorstelling, die terecht algemeen bewonderd werd en die onder meer dan een opzicht de vergelijking met het werk van beroepspelers kon doorstaan.

Mijn schets van den leraar Ribbergh zou geheel onvolmaakt zijn, indien ik, al is het heel in het kort, geen gewag maakte van hetgeen deze als priester voor Rolduc en zijn leerlingen gedurende zijn leraarschap heeft gedaan.

Op de eerste plaats heeft hij er meer dan 25 jaar op zeer stichtende wijze dagelijks het hoogheilig offer der Mis opgedragen en daardoor een brede stroom van zegeningen over de inrichting en haar bewoners doen nederdalen. Stichtend ook heeft zijn mooi priesterlijk voorbeeld van vroomheid gewerkt op de Rolducse jeugd. In heel zijn contact met de leerlingen heeft hij hun de katholieke idealen voorgehouden, waarvoor zijn priesterlijk hart brandde, en zo hun katholiek denken en voelen hoger opgevoerd. Toen hij op zijn beurt biechtvader was geworden, was zijn biechtstoel spoedig de plaats, waar zielewonden genezing vonden, waar gaarne vertrouwen en moed werden ingesproken, waar aan niet weinigen de weg werd getoond naar standvastigheid in het goede en naar hogere volmaaktheid.

Mhr. Ribbergh was een uitstekend, ik durf schrijven, een machtig kanselredenaar, en, indien het in het algemeen waar is, dat van het woord Gods heilzame invloed op de gelovigen uitgaat, dan is zulks zeker waar van de predicaties van Emile Ribbergh, wat betrof de leerlingen van Rolduc. Hoe statig en indrukwekkend klonk zijn mooie, krachtige stem onder de zware gewelven van de eeuwenoude abdijkerk en wat drongen zijn mooi gestyleerde, diep doorvoelde en vooral schoon voorgedragen woorden diep door in de harten van zijn jeugdige toehoorders, waar het zaad werd uitgeworpen van deugd en heiligheid! Zo heeft de leraar Ribbergh ook als priester ontzaglijk veel goed te Rolduc gesticht.

Ofschoon de hoogbegaafde leraar nog opging in zijn werk en van ganser harte Rolducien bleef, verwonderden wij ons niet, toen hij na 27 jaar leraarschap de wens te kennen gaf, om meer zuiver priesterlijke arbeid te verrichten, om de herdersstaf te aanvaarden in een of andere parochie en de genoegens te smaken van een eigen „Heim". Daartoe bood zich een uitstekende gelegenheid, toen de veelbegeerde parochie Houthem-St. Gerlach vacant werd. Die oordeelde Roermonds bisschop hem ten volle waardig. Vanzelfsprekend was de nieuwe pastoor er geheel mee ingenomen. Ik herinner mij nog levendig zijn eerste bezoek aan de nieuwe werkkring, toen zijn benoeming nog niet officieel was. Het was een mooie herfstdag en vrolijk schitterden de zonnestralen op het nog kleurrijke Geuldal. De pastoor, zeer gevoelig voor natuurschoon, genoot er echt van, doch zijn stemming werd nog blijder, toen hij Houthem zelf aanschouwde: zijn lange straat met de oude gele boerenwoningen, afwisselend met lieve gekleurde kapelletjes en moderne villa's, het imposante kasteel, gedeeltelijk verborgen tussen hoge bomen, de eenvoudige pastorie en vooral de interessante oude kerk aan het uiteinde van het idyllische kerkhof. Daar maakte hij eerst kennis met een parochiaan, n.l. den stokouden doodgraver, die met buitengewone verering sprak over den overleden herder, maar die zich tot onze pret, naar het ons toescheen, enigszins wantrouwend uitliet over den genoemden opvolger.

Die pastoor Ribbergh heeft gekend, begrijpt dat hij bij dit eerste bezoek reeds heel wat tijd vroeg, om met zijn parochiekerk, haar beelden en meubilering kennis te maken.

Enkele weken later had de installatie plaats met al de plechtigheid en hartelijkheid, waarmee een nieuwe pastoor in Limburg wordt ingehaald; ik weet niet meer hoeveel gedichten en toespraken hij te beantwoorden kreeg; wel weet ik, dat al de woorden van den nieuwen herder tintelden van geest en hartelijkheid voor degenen, die aan zijn geestelijke leiding werden toevertrouwd, zodat de wederzijdse kennismaking een echt gelukkige werd.

Van de eerste dag af heeft pastoor Ribbergh zich geheel gegeven aan zijn mooie herderstaak en zijn priesterlijke zorgen gewijd aan het voornaamste, nl. het godsdien-

stig leven van de parochianen. En daar het vooral in het kerkgebouw is en door de kerkelijke diensten en plechtigheden, dat het godsdienstig leven wordt aangekweekt en ontwikkeld, was hij er steeds op uit, die zo mooi, imposant en aantrekkelijk mogelijk te maken.

O.m. heeft hij de mooie kerkschilderingen met het leven van St. Gerlachus, die bijna de hele zijwanden bedekken, laten restaureren, zoals ook de antieke biechtstoelen; in plaats van de oude bidstoelen van verschillende vormen en afmetingen schafte hij mooie, doelmatige kerkbanken aan en nog kort vóór zijn dood opperde hij plannen, waarvan de verwezenlijking de kerk nog heel wat schoner zou gemaakt hebben.

De kerkelijke diensten geschiedden te Houthem met in het oog lopende plechtigheid; en op hoge feestdagen werden er de hoogmissen met zó rijke versiering van altaren, met zóveel deelname en statige liturgische handelingen van koorknapen, met zóveel zorg besteed aan kerkmuziek, opgedragen, dat men zich eer in een trotse kathedraal dan in een gewone dorpskerk zou wanen.

In de kerk leerde de pastoor door woord en voorbeeld zijn parochianen bidden; daar riep hij hen met verblijdend succes op tot de veelvuldige H. Communie, tot het bijwonen van het H. Misoffer, tot de verering van Gods lieve heiligen, speciaal van Zijn heilige Moeder, van St. Joseph, van de H. Theresia van Lisieux en niet het minst van den plaatselijken heilige, St. Gerlachus, die eens als boetvaardige kluizenaar leefde in Houthem, wiens gebeente rust in hun midden en rondom wiens graftombe zij zich bijna dagelijks verzamelen in hun kerk. Daar wijdde de pastoor als medelijdend goede herder zijn echt vaderlijke zorgen aan de talrijke parochiekinderen, die hun vertrouwen schonken in de biechtstoel. Daar hadden de Houthemse mensen het grote voorrecht geregeld te luisteren naar zijn mooie leerzame predicaties, die zeker niet konden nalaten heilzame invloed uit te oefenen op hun van nature reeds godsdienstige gemoederen.

Maar ook bij zijn persoonlijk contact met de parochianen liet hij niet na te werken aan dat verheven doel.

En pastoor Ribbergh had met hen een veelvuldig contact: hij kende de zijnen en de zijnen kenden hem; voor allen had hij een hartelijke groet en verreweg de meesten noemde hij met hun voornaam. Hij deelde hun zorgen, hun lief en hun leed; hij troostte en bemoedigde hen bij hun moeilijkheden, terwijl hij de armen en degenen, die in financiële nood verkeerden, op vrijgevige wijze uit eigen middelen bijstond. Zijn deur stond voor de parochianen dan ook wijd open en niemand klopte er vergeefs aan, welke raad, opbeuring en steun hij ook behoefde.

Het kon dus wel niet anders, of het oprechte samenleven van den herder met zijn kudde moest weldoende invloed uitoefenen op hun godsdienstzin, en niemand zal zich erover verbazen, dat speciaal de kinderen, met wie hij altijd vriendelijk en vaderlijk omging, die gunstige invloed ondergingen.

In dit verband moge ik vermelden, dat de stichting van een bewaarschool en de omzetting van de openbare lagere school in een bijzondere den pastoor werden ingegeven door het verlangen om in de parochie de godsdienstzin te bevorderen en godsdienstige gevaren te verwijderen. Door die gedachte liet de pastoor zich ook leiden, wanneer hij vaak korte en pittige stukjes schreef in de Geulbode en daarbij strengere principepen dan die, welke andere kranten en overheden bleken te huldigen, er op nahield. Zo ben ik er zeker van, dat de pastoor niet zo'n geduchte tegenstander zou geweest zijn van de vereniging van Houthem met Valkenburg, als hij niet gevreesd had, dat ze minder bevorderlijk zijn zou voor de godsdienstzin van zijn parochianen.

Pastoor Ribbergh stond nog betrekkelijk kort aan het hoofd van zijn parochie, toen het zieleheil de stichting van een nieuwe parochie (Broekhem) zeer wenselijk maakte. Die vroeg de afstand van een gedeelte der zijne, doch nu godsdienstige belangen op het spel stonden, was hij bereid tot het brengen van offers.

De leraar Ribbergh had te Rolduc geen sociaal werk verricht. Wie evenwel zou menen, dat hij later dat gedeelte van zijn pastorale arbeid zou laten braak liggen, vergiste zich; eer het tegendeel is waar gebleken.

Wie daaromtrent te Houthem een onderzoek wil instellen, zal tot de bevinding komen, dat de oud-leraar er op dat gebied krachtig gewerkt heeft. In Houthem bestaan alle sociale verenigingen, die er levensvatbaarheid hebben en alle hebben steeds op zijn levendige belangstelling en zijn krachtige steun kunnen rekenen. Hij nam het initiatief, hij spoorde aan tot vertrouwen en volharding. Trouw woonde hij hun vele vergaderingen bij, zowel die van de Werkliedenbond als die van de Boerinnenbond, zowel die van de Mijnwerkersbond als die van de K. J. V.; ik meen dat hij voor de laatste een zekere voorliefde had; bij haar lessen en samenkomsten kon men op zijn aanwezigheid rekenen, evenals op een krachtige aansporing; feit is in elk geval, dat hij vele uren van zijn kostbare tijd aan de jeugdorganisaties besteed heeft.

Op bijzondere wijze heeft pastoor Ribbergh zich voor het sociale leven van zijn parochie verdienstelijk gemaakt door het bouwen van het zogenaamde parochiehuis, waardoor in de behoefte aan vergaderlokalen voorzien werd; in verband met de sociale beweging mag ik niet nalaten te vermelden, dat hij ook de oprichter was van de Houthemse afdeling van het Limburgse Groene Kruis, welke terecht een zegen mag genoemd worden voor de parochie.

Ofschoon, zoals uit het meegedeelde blijkt, de pastoor veel en veelzijdig werk te verrichten had, belette zulks hem niet zich ook buiten zijn standplaats verdienstelijk te maken: zo was hij geestelijk adviseur van de afd. Meerssen van de R. K. Onderwijzersbond, een post, die hij niet alleen in naam bekleedde, doch waarvan hij de arbeid met grote bereidvaardigheid vervulde. Zo werd hij vele malen bereid gevonden om voor wetenschappelijke, godsdienstige en sociale verenigingen interessante lezingen te houden en ontmoeten wij hem als hoofdredenaar op de laatste Algemene Nederlandse Katholiekendag te Maastricht.

Ook vervulde hij jaren lang de zeer belangrijke post van geestelijk leider van de Limburgse Bedevaart naar Lourdes en ik aarzel niet het als mijn mening te uiten, dat de bloei dier bedevaart voor een groot gedeelte aan pastoor Ribbergh is te danken geweest

Wat wist hij vriendschappelijk met de deelnemers om te gaan! Hoe wist hij hen aan te sporen tot vertrouwen en berusting! Hoe slaagde hij erin de ware, diep-godsdienstige,

echte pelgrimsgeest te handhaven. En dan zijn bezoeken aan de lijdenden in de hospitalen, veelal in gezelschap van den Limburgsen Maria-bisschop, Mgr. Lemmens, die bijna nooit bij die bedevaart ontbrak en zo met pastoor Ribbergh de deelneming maakte tot een echt zielsgenot en tot een rijke beoefening van ware godsdienstzin. Te Lourdes kon het machtige redenaarstalent van den geestelijken leider hoogtij vieren. Welke pelgrim behoudt geen weldadige herinnering aan zijn enthousiaste toespraken op het spreekgestoelte naast de grot! Wat klonk zijn mooie stem dan heerlijk uit boven het geruis van de voorbij stromende Gave! Hoe treffend deed hij de aanroepingen op het

reusachtige plein voor de Rozenkranskerk. Hoe stichtend gaf hij aan de zieken de zegen met het H. Sacrament! Ten bewijze, dat de pastoor te Lourdes gezien en gewaardeerd werd, diene de lofspraak, welke de bisschop van Tarbes, volgens sommigen ongetwijfeld met overschatting van Franse cultuur, tot hem richtte naar aanleiding van zijn mooie preek in die taal over het H. Hart: „Monsieur le curé, vous êtes presque digne, d'être français". (Mijnheer pastoor, U bent bijna waardig, Fransman te zijn).

Pastoor Ribbergh is Rolduc echt trouw gebleven tot het einde toe; hij bezocht ons geregeld en vond er behagen in, met zijn talrijke gasten, ons huis te komen bezichtigen; uitnodigingen voor onze feesten vielen steeds bij hem in goede aarde en nooit deed men te vergeefs op hem een beroep, wanneer hem verzocht werd aan de feesttafel het woord tot de leerlingen of tot de gasten te richten. Dan vond hij er genoegen in de groeten over te brengen van den Houthemsen Heilige, die ook met Rolduc in intieme relatie heeft gestaan en er nu nog vereerd wordt; dan kon hij ook niet nalaten Rolduc tot een herhaald bezoek aan Houthem uit te nodigen. Aan mijn opvolger zij het overgelaten de wens van St. Gerlachus en van wijlen pastoor Ribbergh uit te voeren. In elk geval bestaat dan ook de gelegenheid om neer te knielen bij zijn graf en om dankbaar te bidden voor de rust zijner ziel.

Beek (L.) 12 Juni 1941.

ANT. VAN DE VENNE,
Oud-directeur van Rolduc.

Emile Ribbergh †

Wem der grosse Wurf gelungen
Eines Freundes Freund zu sein.
Schiller: Ode an die Freude.

Zijn graf is boven hem gesloten op het idyllische kerkhof van Houthem-St. Gerlach, maar de droefheid, de weemoedige gedachten van zijn vele, vele vrienden blijven bij dit graf verwijlen. Dit kerkhof vormt den toegang tot de idyllische parochiekerk. Alwie deze kerk bezoekt, zal voortaan ook het graf moeten zien van dezen herder, die te vroeg bezweek.

Inderdaad, krakende wagens loopen het langst. En deze wagen, die nooit kraakte en die steeds zware levensvrachten kon dragen, bezweek plotseling aan twee doodelijke kwalen.

Een klein maar sterk gebouwd lichaam droeg een sterken geest. Een merkwaardig alzijdig begaafd man en deze gaven, niet de een zich verheffend bij uitstek boven de andere, maar alle in volkomene onderlinge harmonie, keurig concentrisch gegroepeerd rondom een sterke constante persoonlijkheid. Een merkwaardig evenwicht van intellectueele en karakter-eigenschappen, gedragen door een diepe inwendige rust. Een warm beminnelijk hart, een rijk gemoedsleven, dat in zijn rijkdom zijn vrienden graag liet mededeelen; dat ontzaglijk veel vriendschap kon geven, aan ieder van zijn vele vrienden en aan hen allen tezamen. Zijn vriendschap was een weldadige bron van verkwikking voor die velen, in Limburg, in gansch het Vaderland en hier en daar ook daarbuiten.

Intellectueele gaven van zeer degelijk methodischen aard. Men zegt, dat zijn theologische studies aan het Roermondsche Groot-Seminarie voortreffelijk waren. Er was rust in zijn wijze van werken. Hij kon zich geven aan zijn arbeid in volkomene toewijding, met gemakkelijke uitsluiting van datgene wat op het gegeven oogenblik niet ter zake deed.

Een intellect met fijne opmerkingsgave. Emile Ribbergh was een brillant verteller. Uitermate smakelijk en uitvoerig kon hij vertellen; er was prachtige plastiek en mimiek, er was kostelijke stembuiging en getrouwheid in zijn weergeven van een gesprek, als vrucht ook van zijn uiterst sterk geheugen, met een meesterlijk weergeven der bekoorlijke Limburgsche dialecten, zooals hij dat graag hanteerde terwille van vrienden die bijzonder op de Limburgsche dialekten verzot waren. Er lag rijke stof tot Limburgsche novellen in zijn verhalen; er was beslist aanleg tot novellenschrijver in hem; hij schreef trouwens uitnemend, in de sprankeling van zijn immer guitigen, snaakschen aard en met de door en door degelijke geestigheid, waarover hij beschikte. Hij kon ook vertellen van zijn eigen preeken, van zijn eigen voortreffelijke tafelredes bij Rolducsche en andere feesten welke hem een redenaarsroem gaven wijd en zijd; hij was inderdaad op aangename wijze bekwaam in de reproductie van zijn eigen praestaties op dit gebied — een gave die juist in dat aangename verre van alledaagsch kan heeten. En daarnaast had hij zoozeer in rijke mate, hetgeen ook zijn karaktergaven eert en typeert, de groote gave van — luisteren, van te kunnen luisteren. In volkomen rust kon hij luisteren naar hetgeen anderen, naar hetgeen zijn vrienden vertelden.

Niemand zal zeggen, dat de rijkbegaafde Emile Ribbergh zich ooit op den voorgrond drong of dat hij ijdel was op zijn gaven. Daartoe was hij te zeer een man van Sokratische ironie en van fijne christelijke zelfkritiek, van voornaam evenwicht in degelijke diepe beschaving. Immers, persoonlijke beschaving is evenwicht, zooals ook de Thomis-

tische psychologie het in het schoone Angelische gebed: „pro studiorum successu" zoo treffend verstaat.

Emile Ribbergh was een exponent van de groote persoonlijke beschaving, welke aan de Limburgsche priesterschap mag worden toegeschreven, stoelend op de oude, diepe kultuur, welke onze langgerekte Maasgouw tot een zoo onvolprezen schoone provincie van Nederland maakt.

En Emile Ribbergh was een Limburger, die zijn geboortegrond fijn begreep, innig liefhad en innig bewonderde. Hij had in het algemeen overvloedig de gave, te kunnen genieten van alle schoonheid, te kunnen bewonderen. Hij kon van het leven genieten en hij heeft in al zijn jaren veel van alle schoonheid genoten. In dankbaarheid en in bewondering heeft hij genoten. Met een zeer gezonden zin voor alle realiteit, genoot hij van het kleine en van het groote, wist met name aan het kleine en aan het groote ieder zijn juiste plaats in het leven te geven. Hij kon met rustige aandacht bij het kleine en met even rustige aandacht bij het groote verwijlen; en geen van zijn vrienden zal zeggen, dat hij bij een van beide in de juiste mate van aandacht te kort schoot of overdreef. En wederom in den rijkdom van zijn vriendenhart: hij betrok gaarne zijn vrienden in het vele, dat hij zelf genoot en bewonderde. Zijn geestelijke en stoffelijke gastvrijheid waren beide nobel en grootmoedig.

Hoe bewonderde hij zijn geboorteland! Hij kende zijn land van Mook tot Eijsden; van Geisteren tot Vaals. Hij kende Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Hij had een bijzonder oog en een warm hart voor het landschapsschoon, het volkseigene en het veelzijdig merkwaardige en indrukwekkende van dit gansche gebied.

Van vaders- en moederszijde wortelde hij te Roermond, maar was als notariszoon te Well aan de Maas geboren. En hoe kon hij de landeigene schoonheid van Noord-Limburg roemen en propageeren! En wederom zijn Limburgsche en niet-Limburgsche vrienden betrekken in deze actie. Hoe genotvol was het met hem te voet op een vroegen zomermorgen binnendoor van Well uit over de Wellsche heuvelen langs de grensherberg Lieven Heers-Peter naar Kevelaer ter bedevaart te gaan. En hoe genoot hij als ook zijn Hollandsche vrienden oog toonden voor de bekoorlijkheid van zulk een bedevaart te voet, met al haar geestelijke en materiëele accenten.

En wat heeft Emile Ribbergh vol dankbare bewondering genoten van de schoonheid van Rolduc, gedurende de lange jaren van zijn verblijf aldaar, als leerling en als leeraar. Rolduc kan er trotsch op gaan, ook aan dit rijke priesterleven zijn grooten geestelijken rijkdom te hebben geschonken. En daarom was het zeer treffend en ontroerend, den ouddirecteur van Rolduc, monseigneur van de Venne, zijn innig vertrouwden vriend van lange jaren, bij de uitvaart van dezen vriend op Houthems kansel de lijkrede te hooren houden op dien droeven dag.

Rolduc — ja, wel een pracht, deze 12deeeuwsche abdij op den rand van het Kerkraadsch plateau, aan de helling van het Worm-dal. Zeer vele zoogenaamd nuchtere Hollanders uit de laagvlakte hebben van deze zuiver Midden-Europeesche schoonheid genoten. De abdij met haar kerk, met haar bosschen en karpervijvers, met haar barokke gevels en torens. En wie was een betere gids in het openleggen dezer schoonheid dan Ribbergh, de veeljarige leeraar in het Fransch. Daarboven op de breede gangen, vanwaar men een zoo heerlijk mooi uitzicht heeft op de kerk en op de twee kloosterpanden, daar liggen de kamers van de heeren. Daar was ook de kamer van professor Ribbergh. Een tijdlang bewoonde hij een hooge torenkamer met een prachtig uitzicht op Herzogenrath en het Wormdal, en 's avonds over de Duitsche mijnen in hun somberen gloed.

Wij herinneren ons stemmingvolle avonden op deze kamer; avonden in den zomer en in den winter. Een zomeravond na een lange wandeling in het Wormdal. Het was in het solstitium aestivum, rondom St. Jan Baptist in het jaar 1925. In Herzogenrath hingen nog de propaganda-papieren der Hindenburgverkiezing. De boschjes langs de helling op het voetpad bij den achteringang van de groote speelplaats waren vol glimwormen. Het was een volmaakte Paradijsavond, tot verrukking van gastheer en gast.

Aan dezen priester, aan dezen bij uitstek bruikbaren mensch was na langen diensttijd als leeraar het pastoraat van het schoone Houthem-St Gerlach ten volle besteed.

Het was een Hollandsche vriend, die in dien zomer van 1925 voor zich en zijn gezin kwartier ging maken tot een zomerverblijf in dat vacantie-oord van het Geul-dal. En professor Ribbergh ging met hem mee vanaf Kerkrade, over Heerlen en Voerendaal.

Samen bekeken zij de pracht van dat oord; de kostelijke proosdij-kerk met haar teerroode baksteen, dat lieflijke rococo-juweel met het jaartal 1723 in de leien van het dak.

Eenige maanden later was Ribbergh daar pastoor. — Dat idyllische heiligdom van Sint Gerlach was hem tenvolle toevertrouwd. Als uiterst bruikbare mensch leefde hij zich in zijn nieuwe herderlijke taak. En ook deze schoonheid van het Geul-dal lichtte hij toe voor zijn Limburgsche en niet-Limburgsche vrienden. Graag ging hij met hen rond langs de rotsen van Geulhem, langs de oude boerendoeningen, door het Ravenbosch en de korenvelden; door de kasteel-gronden van den Belgischen edelman, die de oude Praemonstratenzer-proosdij en de kostelijke weidevelden op de Geul-oevers uit de Josefistische saecularisatie heeft geërfd. Welk een voorrecht was het voor de bezoekers van Houthem-St Gerlach, tot de vrienden van den pastoor te behooren Want de Belgische grondheer had het verlof om op deze gronden met vrienden rond te gaan bij uitzondering gegeven aan dezen pastoor, die zoo vlot Fransch sprak; die te Lourdes in het Fransch preekte, met den bisschop van Tarbes, den tegenwoordigen kardinaal-aartsbisschop van Lyon, onder zijn bewonderend gehoor. Vol trots toonde deze herderlijke gids het staldepartement van den 18de-eeuwschen proost, dat er nog volkomen gaaf en ongedeerd staat, met den dubbelen Oostenrijkschen adelaar in zwaar smeed-ijzer boven de poort; uit de ligging der kasteelgebouwen toonde hij, hoe deze uit de kloostergebouwen der adellijke proosdij zijn ontstaan, naast de prachtige domaniale hoeve, dat heerlijke stuk karaktervol Limburgsche schoonheid, grenzend aan Houthems parochiekerk; een kostelijk schilderachtig geheel bij uitnemendheid voor het schoonheid waardeerende oog.

Gedurende vijftien jaar was Emile Ribbergh met eere pastoor van deze prachtige landelijke parochie tusschen Aken en Maastricht en naar menschelijke berekening had hij zijn herderlijke taak nog lang onverzwakt kunnen dragen. Hij beleefde het lief en leed in deze idyllische omgeving van den dorpspastoor wiens roman altijd opnieuw is te schrijven. Hij zong er zijn Hoogmissen met het groote musicale talent, dat hij had; met zijn innige bewondering voor de schoonheden der Romeinsche liturgie zong hij er zijn Praefaties met de prachtige stem, die hij had; kwam er in contact, ook met de vele, soms zeer geradicaliseerde vacantie-bezoekers, die daar in Juli en Augustus vanuit Valkenburg met hun bergstokken rondgaan en dan nooit nalaten, de kerk van Houthem-St. Gerlach te bekijken; hij bad er tot het laatste toe met onverzwakte kracht tot den Aartsengel Michaël, met de klankvolle spreekstem, die hij had: „drijf Satan en alle booze geesten, die tot verderf der zielen door de wereld rondgaan, door de goddelijke kracht in de hel terug"....

Op mooie avonden liep hij nu en dan te brevieren in de laan voor zijn kerk, langs het park van het proosdij-kasteel en als er dan een vriend kwam, die ook liep te genieten van de heerlijkheid van den avond, dan hield hij hem staande en sprak vol bewondering over de schoonheid van het brevier, die hem elk jaar, elken dag, opnieuw en steeds meer opviel. En hij gaf dan uitleg en toelichting, rustig en helder, met den vinger bij den tekst. En genoot van zijn priesterschap, in steeds diepere vroomheid en dankbaarheid voor al het schoons, dat in de wereld te vinden is en dat aan dezen priester in rijke en rijpe talenten geschonken was.

Gaaf, gelukkig en evenwichtig heeft hij zijn talenten beheerd en gebruikt, tot weldaad voor de menschheid. En zoo was ook zijn dood.

Hij stierf op den Sint-Maartensdag, den patroonsdag van zijn oude Karolingische parochie. Voor St. Maarten heeft hij met volle ijver als pastoor het nieuwe kerkje doen ver-

rijzen bij den oer-ouden Merovingisch-Karolingischen Vroenhof. En een St. Maartenskapelletje heeft hij gebouwd in den Geulgrond, in het lagere veld, achter den Vroenhof. Het was Sint Maarten, de ridderlijke, strijdvaardige patroon der Frankische legers, die dezen sterken herder voor Gods troon haalde.

Terwijl hij dood lag in de pastorie, oud geworden plotseling, moe gestreden in de foudroyante woede van de heftig sloopende ziekte die hem aangegrepen had, ging een razende storm door het Limburgsche land. De storm des oordeels gierde daarbuiten. En daarbinnen in de pastorie, waar hij lag, heerschte de rust van den dood, van de overwinning na den strijd.

Maar op den dag, waarop hij begraven werd, scheen een machtige prachtige November-zon in een windstillen hemel. Een wit overvloedig licht viel in breede banen door de hooge ramen van zijn kerk. De Bisschop van Roermond, zijn vriend, die hem in zijn ziekte herhaaldelijk en ten laatste nog een half uur vóór zijn dood had bezocht, beaardde hem.

De schoonheid van Houthem-St. Gerlach straalde in een laatsten herfstigen gloed.

De herder, die te ruste werd gelegd, zou van dit alles genoten hebben. Wellicht heeft hij van dit alles genoten.

En wij, zijn vele, vele vrienden, wij zullen aan hem blijven denken, zooals wij hem hebben gekend in zijn leven en in zijn dood. Zulk een man, zulk een priester was een kracht, een licht, een warmte voor ons waarvan weldaad uitging en edele, innige behagelijkheid.

L. J. C. VAN GORKOM.

s-Hertogenbosch.

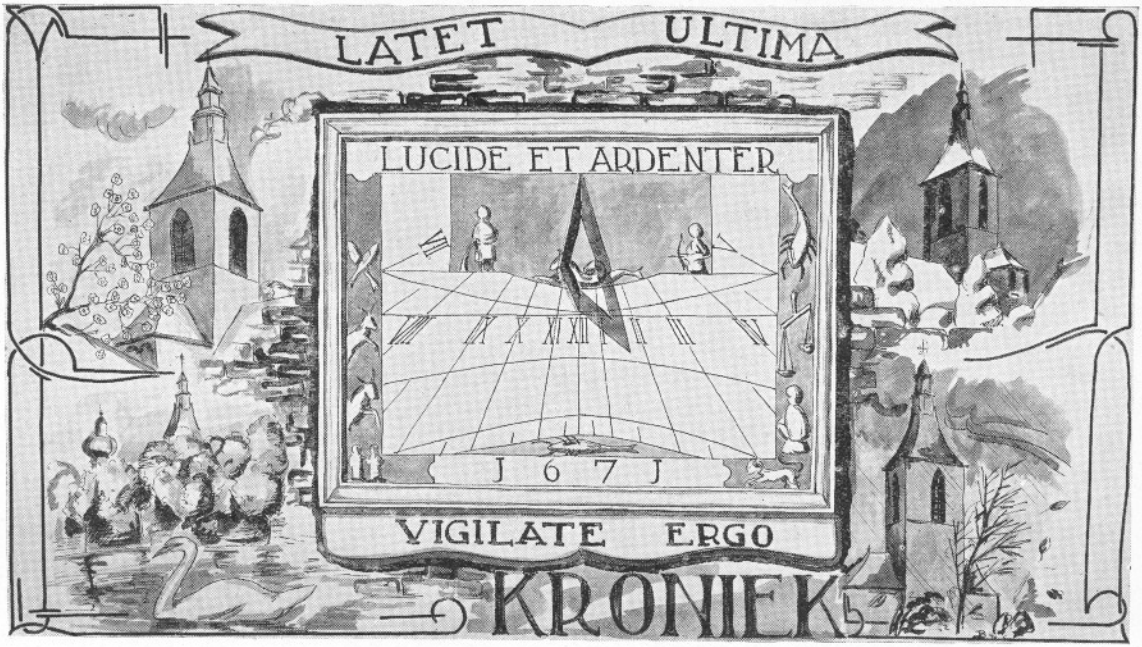

1940—1941

17 Juli. Vacantie! Ofschoon er begrijpelijkerwijze ditmaal onder de grote vacantie geen grote verbouwingen plaats hebben, is men toch direct volop in de weer om de noodzakelijke reparaties en kleine uitbreidingen aan te brengen. Zo worden o.a. in het souterrain twee nieuwe badkamertjes ingericht, omdat de bestaande niet meer toereikend waren. Ook de verwarmingsbuizen langs de privaten op de cour, die in de strenge winter bevroren waren, worden vernieuwd. Bovendien worden beide speelplaatsen en het carré met een nieuwe asphaltlaag bedekt.

22 Juli. Vandaag overleed te Amsterdam onze oud-leerling Rudolf Hoyng, directeur van de N.V. Kon. Plateelb. „Zuid-Holland". Hij ruste in vrede!

De distributie breidt zich steeds uit en telkens komen nieuwe artikelen op de bon.

Tot nu toe zijn wij op Rolduc niet meer door luchtalarm in onze nachtrust gestoord. Toch blijft men paraat. Omdat we onder de vacantie een vlottende bevolking vormen, is het houden van appèl bij nacht niet gemakkelijk. Om enige controle te kunnen uitoefenen, is op No. 13 een bordje aangebracht, waarin de kaartjes met de namen van alle Heren in- en uitgeschoven kunnen worden. Zo kan men te weten komen, wie in geval van luchtalarm gewekt moeten worden.

Met bezorgdheid vragen wij ons af, hoe we met 't oog op de a.s. winter met zijn lange avonden het hele huis moeten verduisteren. Onder de energieke leiding van Mhr. Sittarz is men echter direct aan 't werk getogen, en is men begonnen met de verduistering van de talrijke en grote vensters in de kruisgangen. Een hele karwei! Op de slaapzalen wordt de electrische leiding veranderd en verschillende kleine verduisteringslampjes worden aangebracht, zodat lichtuitstraling naar buiten onmogelijk wordt. Dan komen nog de eetzalen, studiezalen, speelzalen enz aan de beurt.

26 Juli. Heden overleed te Gulpen, waar hij zijn verdiende rust genoot, de oud-deken en pastoor van die plaats, de Hoogeerw. Heer H. Brewers. Hij was een goed vriend en weldoener van ons huis. Op zijn begrafenis op 30 Juli was Rolduc vertegenwoordigd door den provisor en enkele leraren. Moge O. L. Heer zijn trouwen dienaar belonen voor zijn lange en vruchtbare priesterlijke arbeid!

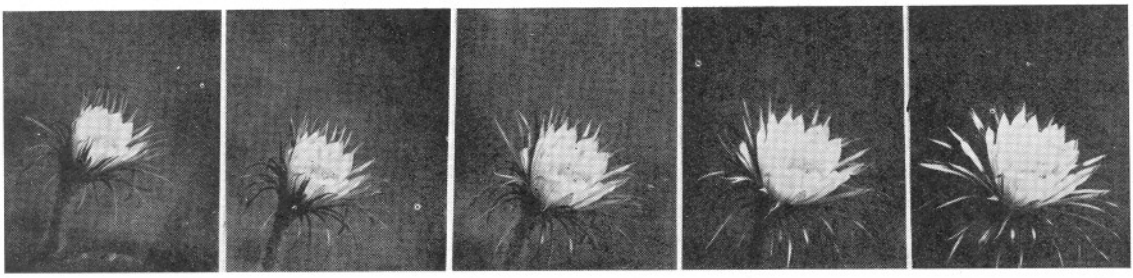

27 Juli. Een telegram uit Utrecht brengt ons het blijde bericht, dat onze leraar, de Weleerw. Heer C. Coenen, geslaagd is voor frans M.O. A. Wij wensen onzen collega van harte geluk met 't behaalde succes.

29 Juli. Van 29 Juli tot 5 Augustus betrok onze Ailbertustroep het zomerkamp „De Fez" bij de Witte Paters te Sterksel. Wegens de oorlogsomstandigheden waren enkelen niet opgekomen, zodat er 16 op 't appèl verschenen waren met 4 leiders. 't Weer was zeer goed, al was ook de eerste dagen de hemel wat bewolkt. 't Ging er zeer gezellig toe en.... eten in overvloed! De acht dagen vlogen om in vreugde en jolijt. Van de Paters ontvingen onze jongens zovele goede gaven, dat hun hier nogmaals voor dat alles oprechte dank gebracht wordt.

De stam ging op

5 Augustus zijn tenten opslaan in het landgoed „Hugten" te Maarheeze. Te Sterksel hadden de voortrekkers die dag het kampmateriaal van onze troep overgenomen. Het kamp, waaraan allen, zelfs vele oud-leden deelnamen, werd begunstigd door schitterend weer en had een prettig verloop. Het kampterrein was prachtig, alleen ondervond men enige moeilijkheid met de ravitaillering. Maar welk goed voortrekker laat zich daardoor afschrikken? Op 9 Aug. werden hier Leo en Max als voortrekkers geïnstalleerd. De kroniekschrijver voelt zich verplicht een woord van dank te richten tot den edelmoedigen eigenaar van dit landgoed, onzen oud-leerling Ingenieur Koenraadt, voor de grote gastvrijheid aan onze leerlingen betoond!

7 Augustus. Rolduc's Jaarboek verschijnt en is evenals de vorige jaren voor alle oudleerlingen een blijde verrassing.

8 Augustus. Vanavond tegen 8 uur begon „Die Königin der Nacht" te bloeien. Langzaam ontplooide zich de bloemkelk om zich weer geleidelijk te sluiten en 's morgens reeds te verwelken. Dr. Jacobs fotografeerde haar in verschillende phasen.

9 Augustus. De Weleerw. Heer F. Beiten, kapelaan te Venray en thans benoemd tot leraar alhier, krijgt opdracht klassieke letteren te gaan studeren in Nijmegen.

12 Augustus. Ter voorbereiding op de toewijding van ons Bisdom aan Maria op 15 Augustus openen wij op bisschoppelijk voorschrift een Triduum.

Een onzer oudleerlingen, de Zeereerw. Heer M. M. Nolet, pastoor te Bovenkarspel, viert vandaag zijn zilveren priesterfeest. Wij zenden den jubilaris onze hartelijkste gelukwensen.

Tegelijk bereikt ons uit China de droevige tijding, dat op 21 Juli aldaar overleden is een andere oudleerling, Z. H. Exc. Mgr. Franciscus Geurts C.M., die ruim 40 jaren bisschop was van Yungpingfu. Op 25 Juli had de uitvaart en begrafenis plaats, bijgewoond door Mgr. Lebouille en vier andere Bisschoppen, door de Missionarissen en vele christenen van het Vicariaat, door de Chinese en Japanse autoriteiten, en door duizenden heidenen, die de laatste eer wilden bewijzen aan Monseigneur Geurts, die zo lange jaren in hun midden geleefd had, zoveel lief en leed met hen had gedeeld en hun zoveel weldaden had bewezen. Ze stonden allen even eerbiedig en ontroerd en zeiden openlijk, dat er een heilige ten grave werd gedragen. Over zijn persoon en vruchtbaar werk vindt men elders in dit jaarboek een artikel van den Hoogeerw. Pater Provinciaal dier Congregatie.

DEKEN P. DE HESSELLE

15 Augustus. Heden viert Rolduc in intieme kring het feest van Maria Tenhemelopneming, de dag van de toewijding van ons Bisdom aan Maria. Deze feestdag was uitverkoren om de apotheose te worden van het Maria-Congres. Dit moest helaas door de tijdsomstandigheden worden uitgesteld, maar de toewijding van Limburg aan Maria is doorgegaan, zij het in meer bescheiden vorm dan was opgezet. Het is voor Maastricht een emotievolle dag geworden, waarop Mgr. Lemmens de toewijdingsakte met een van ontroering trillende stem uitsprak, en Maria's zegen afsmeekte over ons gehele volk en vaderland.

Ook hier werd dezelfde toewijding hernieuwd en gevierd met een processie naar de versierde Lourdesgrot in het bosquet. De voorbijtrekkende donkere wolken moesten plaats maken voor een heerlijke zonneschijn. Moge door de voorspraak van Maria weldra de vrede-zon door de tegenwoordige troebele tijden heenbreken! Met de zegen met het Allerheiligste werd deze indrukwekkende plechtigheid, waaraan Rolduc's vacantie-bewoners deelnamen, gesloten.

17 Augustus. Wij worden blij verrast door de benoeming van nog drie priesterleraren, nl. Mhr. P. van Odijk, die zijn philosophische studies te Rome voltooid heeft, en de neomisten Hub. Franssen en Jos. Wijnen.

Tot Deken van Kerkrade is benoemd de Hoogeerw. Heer P. de Hesselle, pastoor van de Holz. Rolduc verheugt zich oprecht over deze eervolle benoeming. Met ons huis, waar hij acht zijner jeugdjaren als leerling van gymnasium en philosophie heeft doorgebracht, onderhield hij, vooral als pastoor van de Holz, steeds hartelijke vriendschappelijke relaties. Hoe vaak kon men den pastoor niet door het veld naar Rolduc zien wandelen om daar enige verpozing te zoeken.

Deken de Hesselle kwam in 1924 als jonge bouwpastoor naar Kerkrade, na reeds vele jaren vruchtbaar werkzaam geweest te zijn in Valkenburg en Vaals. Met onverdroten ijver en taaie energie heeft hij zijn moeilijke taak in korte tijd volbracht en een mooie ruime kerk in de Holz gebouwd met een fraai interieur. Als pastoor wist hij door zijn joviaal optreden, zijn grote hulpvaardigheid, zijn stipte nauwgezetheid bij het verrichten der kerkelijke diensten en pastorale plichten de harten van al zijn parochianen te winnen.

Rolduc wenst den nieuwen Deken nog vele jaren van vruchtbare arbeid in zijn nieuwe werkkring!

Tot den scheidenden Deken W. van Ormelingen, die zich genoodzaakt zag om gezondheidsredenen zijn zware taak neer te leggen en binnenkort zich zal vestigen in het Sanatorium van Heerlen, richten we ook onze beste wensen. Vele jaren heeft hij in Kerk-

rade met vrucht gewerkt, eerst als pastoor te Chèvremont, later als pastoor-deken der St. Lambertusparochie. Hoeveel hij in al die

OUD-DEKEN W. VAN ORMELINGEN

jaren tot stand gebracht heeft en in welke grote sympathie hij zich bij zijn parochianen mocht verheugen, is bij zijn 40-jarig priesterfeest verleden jaar overduidelijk gebleken.

Moge hij het geluk hebben nog vele jaren van zijn welverdiende rust te kunnen genieten!

1 September. Vanavond begint de jaarlijkse retraite voor de priesterleraren onder leiding van Pater Wesseling S.J. uit Valkenburg. Ook enkele oud-leraren nemen eraan deel.

4 September. Onze eerste-slachter wordt door een auto aangereden. Ofschoon 't geval zich eerst ernstig liet aanzien, viel het medisch onderzoek gelukkig nogal mee. Een hersenschudding zal den patiënt ettelijke weken in bed houden en dwingen volkomen rust te nemen.

6 September. Op 't einde der retraite wordt bekend, dat onze collega, de Weleerw. Heer A. Peeters, Rolduc gaat verlaten. Zijn plaats zal ingenomen worden door Mhr. W. Jenniskens, die tot nu toe klassieke letteren studeerde te Nijmegen. Den scheidenden leraar onze hartelijke dank voor alles wat hij in het belang der Rolducse jeugd heeft gedaan. Daarenboven rust op den kroniekschrijver de aangename plicht om van deze plaats uit zijn grote erkentelijkheid te betuigen aan Mhr. Peeters voor zijn bereidwillige medewerking aan ons Jaarboek. Steeds immers was hij bereid merkwaardige gebeurtenissen in onze huiselijke kring op de gevoelige plaat vast te leggen en daarmee het Jaarboek te verluchten.

7 September. Met de verduistering van ons huis, waaraan de gehele vacantie gewerkt is, is men intussen gereed gekomen; zij heeft heel wat hoofdbrekens gekost. Steeds deden zich nieuwe problemen voor, maar tenslotte menen we voor alle — behalve voor de kerk — een afdoende oplossing gevonden te hebben Diverse inspectietochten rondom onze gebouwen hebben intussen bewezen, dat goede controle niet overbodig is. Met een gerust hart — althans op dit gebied — kunnen we dus het nieuwe schooljaar beginnen. Aan de sombere aanblik van onze anders zo frisse en heldere gangen zullen we nog moeten wennen.

Als gelukkige bijzonderheid kunnen we nog memoreren, dat het luchtalarm ons geen enkele keer in de vacantie naar de schuilkelders geroepen heeft. Moge dit zo blijven!

8 September. Te Heerlen overleed onze oudleerling Dr. F. J. M. de Wever, die met wijlen Mgr. Savelberg de stichter was van 't St. Jozefziekenhuis aldaar. R.I.P.

Het oude Roda ontvangt zijn jeugdige bewoners weer op

9 September. Vele nieuwe gezichten — elk jaar immers wordt ongeveer één vierde van Rolduc's bevolking vernieuwd — kijken nog onwennig rond, terwijl de ouderen zich reeds spoedig thuis voelen. Na het avondeten zoeken allen hun „tenten" op en dromen heerlijk van de genoegens der vacantie, om

's morgens weer tot de nuchtere werkelijkheid terug te keren.

Het lerarencorps heeft ook enige verandering ondergaan. De Weleerw. Heren P. Houben en C. Coenen vertrekken naar den Haag om aldaar hun studies voort te zetten. De gymnastiekleraar, de Heer E. van Loo, is weer, na een jaar van mobilisatie, op het appèl verschenen, terwijl Mhr. Jenniskens van Nijmegen is teruggekeerd. Van de 4 pas benoemde priesterleraren zijn er slechts 2 komen opdagen: de Weleerw. Heren H. Franssen en J. Wijnen, wijl Mhr. F. Beiten zijn klassieke studies begint in Nijmegen en Mhr. P. van Odijk wegens zijn verblijf ergens in Frankrijk zijn benoeming nog niet ontvangen heeft. In plaats van laatstgenoemde zal Mhr. Peeters nog enige tijd hier blijven om de andere Heren 't werk wat te verlichten.

Onze muziekleraar, de heer Noë, neemt weer de plaats in van Mhr. L. Coenen, die hem tijdens de mobilisatie had vervangen. Tenslotte missen wij onzen plaatsvervangenden gymnastiekleraar, den Heer E. Dekkers, die benoemd wordt aan de R.H.B.S. te Helmond. Rolduc is hem zeer dankbaar voor de grote toewijding, waarmee hij zijn taak heeft vervuld en wenst hem veel succes in zijn nieuwe werkkring.

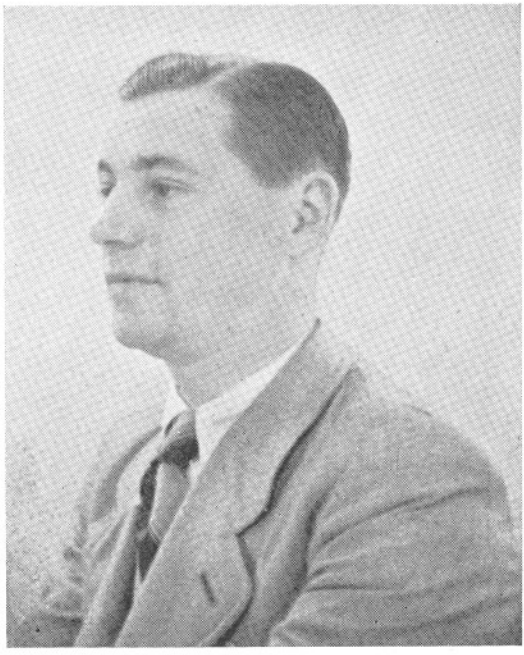

E. DEKKERS

10 September. Traditiegetrouw beginnen wij het schooljaar met een plechtige Hoogmis ter ere van den H. Geest en roepen Gods zegen af over het komende studiejaar. Daarna uitpakken.. herexamens.. hoofdles.

's Middags rolt reeds de voetbal over het veld en kunnen de jongens weer hun voetbalbenen uitslaan. Hoogstaand spel krijgen we niet te zien en de gebruikelijke spanning bij een Sparta-Minor match is totaal afwezig. De uitslag was een gelijk spel: 3—3. Intussen een goede oefening.

11 September. Na een dag met lessen wordt om 6 uur in goede stemming de retraite begonnen, die geleid wordt door de Z.E. Paters Redemptoristen Leonard Smeets, Willem Randag, Emmanuel Guiaux en Hieronymus Hulsbergen. We maken drie ernstige dagen door van zelfbeschouwing en gebed, en bezinnen ons op het nieuwe leven, dat we gaan beginnen. Vol idealen en in de overtuiging, dat de godsdienstig-zedelijke vorming bovenaan staat en de studie op het tweede plan volgt, komen de jongens op

15 September uit deze welgeslaagde retraite. Het gewone leventje van les en studie in bijna onverstoorbare regelmaat gaat morgen beginnen.

16 September. Een nieuwe dagorde wordt ingevoerd. Wij staan voortaan om half zeven op — een uur later dan vroeger — en houden de morgenstudie vóór de H. Mis, omdat onze kerk nog niet verduisterd is. Morgen- en avondgebed geschiedt in de studiezalen.

Op vastgestelde tijden oefent de gehele kerk in de „volkszang". Men is daarin reeds zo ver gevorderd, dat a.s. Zondag de Hoogmis door alle leerlingen zal gezongen worden.

17 September. Een nieuwe zorg voor onzen provisor: ook het vlees komt op de bon!

18 September. De „verloren zoon", Mhr. P. van Odijk, arriveert op Rolduc. Op 13 dezer had hij bij zijn terugkomst in ons land op het station te Tilburg zijn benoeming ver-

nomen. Hij had enkele bewogen maanden achter zich. Na zijn doctoraal philosophie aan het Angelicum te Rome gedaan te hebben, was hij in de eeuwige stad gebleven om aan zijn proefschrift te werken.

Op de fatale 10 Mei trok hij naar het Nederlands College en bleef daar tot 29 Mei. Toen leidde zijn tocht (met nog vijf andere priesters) naar Frankrijk, waar hij benoemd werd tot kapelaan te Valence bij Lyon, want ruim 100 geestelijken van dat bisdom waren gemobiliseerd. Na een avontuurlijke reis per autocar arriveerde hij eindelijk in Breda. Om enigszins te bekomen van de doorstane vermoeienis worden hem nog enkele weken vacantie gegund.

22 September. Opening van het voetbalseizoen. Bij mooi zonnig weer treden de verjongde elftallen van Sparta en Minor binnen de krijtlijnen om de competitie in te zetten. Veel gaven beide clubs elkaar niet toe; tot vlak voor het einde leidde Sparta met 4—3, toen Minor in de laatste minuten door een penalty de gelijkmaker scoorde.

Sinds een week is Mhr. Peeters bezig met het maken van foto's voor de identiteitskaarten van Heren en jongens. Een hele karwei!

25 September. Wij bergen vanmiddag de boeken op en maken een fikse wandeling. Congé! Waarvoor valt moeilijk te zeggen, maar wij zijn er niet minder dankbaar om.

29 September. In de 2de klas-competitie komt Sparta 2 uit tegen Limburgia 1. Rust 0—3. Na de hervatting van 't spel weet Sparta deze achterstand in te lopen en de eindstand te brengen op 4—4. In de 3de klas klopte Sparta 3 met korfbalcijfers Limburgia 2: 15—1.

1 October. In de Octobermaand bidden we elke dag het rozenhoedje gezamenlijk onder het Lof, ditmaal met de bijzondere intentie om door Maria's voorspraak een duurzame en rechtvaardige vrede te verkrijgen.

Deze week is men ook begonnen met de verduistering onzer kerk. Op de vensters wordt een blauwachtige verfstof aangebracht, terwijl de grote hoog-hangende lampen vervangen worden door kleinere, die zeer laag hangen en bovendien afgeschermd zijn. Bij avond — of juister gezegd: als het licht brandt — denken we terug aan de oude gaslampen, die immers ook een stemmige en intieme belichting gaven in 't lagere gedeelte en de hoge ruimten der kerk in een vage duisternis lieten. Over dag maakt de kerk jammer genoeg een zeer sombere indruk.

2 October. De prefect is volop in de weer met 't verzamelen van gegevens voor de ruim 500 identiteitskaarten. Het nemen van de maat brengt enige afleiding en hilariteit in de klassen. Wie kwam boven de 2 meter uit?

3 October. Vandaag arriveren 40 à 50 telefoon-apparaten. Er is een telefoon-installatie in voorbereiding, die binnenkort zelfs de verst afgelegen punten van ons huis zal verbinden.

4 October. In 't klooster te Leuven viert heden een bekend oud-leerling, Pater Gardiaan Pacificus van Aubel O.M.Conv., zijn gouden professiefeest. Gaarne brengen we hier hulde en waardering aan dezen nobelen priester-kunstenaar, dien we helaas door de tijdsomstandigheden niet rechtstreeks met onze gelukwensen bereiken kunnen. Om zich een idee te vormen van de grote talenten van den jubilaris verwijzen we onze lezers naar ons Jaarboek 1937, waar naar aanleiding van zijn 70ste verjaardag een artikel over Pater van Aubel is opgenomen, verlucht met afbeeldingen van enkele zijner beroemde tekeningen. Wij wensen en bidden den jubilerenden Rolducien toe: Ad multos annos!

6 October. Vanmiddag kreeg Pantarei een lesje in het voetballen van Minor 1: met 1—13 kwam het einde van deze eenzijdige wedstrijd.

13 October. Eerste uitgangsdag van dit trimester. Begunstigd door prachtig najaarsweer trekken de Zuid-Limburgers — ditmaal niet zoals gewoonlijk per auto afgehaald — met fikse tred en goed humeur naar tram of bus; enkelen ondernemen de tocht naar huis per fiets. Na de Hoogmis hockeywedstrijd van ons team tegen de Grasshoppers die met een nederlaag (4—6) naar huis

gestuurd werden. 's Avonds zitten de thuisblijvers in de aula te genieten van een fijne filmavond.

14 October. Wegens de beperkte verkeersregeling komen de Zuid-Limburgers eerst om half elf terug, waarna achter mekaar vóór het middageten nog 3 lessen gegeven worden. In de dagorde komt een kleine verandering: daar de kerk verduisterd is, kan voortaan de H. Mis weer vóór de morgenstudie gecelebreerd worden.

16 October. Boven dreunen de herengangen van aanhoudende hamerslagen, en het enerverend geluid van boren maakt elke middagrust onmogelijk. Er wordt namelijk een begin gemaakt met 't aanleggen der telefoonkabels. Met Kerstmis hoopt men met het hele werk klaar te zijn.

18 October. Mgr. A. van de Venne, die ons gisteren met zijn bezoek vereerde, verschijnt vanmiddag in de eetzaal om de jongens te groeten. Hij drukt zijn tevredenheid uit over hun goed gedrag, over hun flinke vorderingen in de kerkzang enz. Gaarne maakt hij daarom gebruik van het recht, hem door den Directeur bij zijn afscheid verleend, om hun een vrije middag te geven. Een oorverdovend applaus vertolkt de dankbaarheid der jeugd. 's Middags maken de leerlingen van deze gunst gebruik en houden onder prachtig weer een flinke wandeling.

't Ziet er wel naar uit, of we geen winter zullen krijgen. Reeds 14 dagen genieten we van mooi zacht weer, maar.... 't is nog vroeg.

20 October. Missie-Zondag!, een dag, die volgens de wil der H. Kerk geheel aan de Missie mag en moet gewijd worden. Vooral in deze kritieke tijden, die de Missie doormaakt, is zo'n dag bij uitstek geschikt om 't Missievuur in ons los te slaan, en ons gebed, ons offer, onze geestelijke gave te wijden aan dat heilige werk. Gisteravond reeds prijkten tegen de wanden der gangen verschillende Missieplaten, die ons in de vereiste stemming brengen. Tot intentie van de uitbreiding van de Missie wordt vanmorgen de Communauteitsmis opgedragen en de H. Communie ontvangen. Onder de plechtige Hoogmis pro Fidei propagatione preek over het Missiewerk en collecte voor het Genootschap tot Voortplanting des Geloofs. Daarna algemene vergadering van de Missievereniging in de aula minor waar het woord gevoerd wordt door een Missionaris in de Belgische Congo, Pater Frehen (Montfortaan). Onderwerp: „De wederzijdse verhouding van Inlander tot Europeaan in de Belgische Congo".

In de namiddag weet Sparta 2 met 6—3 Minor 2 er onder te houden. 's Avonds luisteren we naar een mooie zang- en muziekuitvoering in de aula. 't Was ditmaal de Kerkraadse Zangvereniging „St. Lambertus", die op verdienstelijke wijze enige nummers ten gehore bracht, afgewisseld door het Klein-Orkest van Rolduc.

21 October. Mhr. van Odijk treedt vandaag voor goed in functie.

23 October. Het feest van de H. Daphne vieren we met een plechtige Mis. Het gebeente der heilige Martelares, rustend in een koperen reliquiarium, blijft gedurende de octaaf ter verering uitgesteld. Moge de Rolducse Heilige, die zo vaak bij dreigende gevaren ons huis zo zichtbaar beschermde, ook verder alle onheil van ons afwenden!

Na het middageten heeft in de beide Congregaties voor niet-seminaristen de bestuurswisseling plaats. Als nieuwe prefecten worden gekozen Gerard de Bruyckere en Frans Dierkes.

25 October. Wanneer Dr. Bak uit Maastricht het röntgenologisch onderzoek van

onze leerlingen wil beginnen, raakt de machine defect en moet de behandeling worden uitgesteld.

Als de laatste Octoberdagen ons van koude doen rillen, worden de ketels heet gestookt en nu bestraalt ons de doordringende warmte der radiatoren. Toch moeten we zuinig zijn en geen warmte verloren laten gaan, want in deze onzekere tijden weten we niet, hoe ver we het deze winter met de kolen kunnen rekken.

26 October. Onze meesterknecht, Joseph Herberichs, viert vandaag zijn gouden dienstjubileum. Na tafel roken we ter ere van den jubilaris een sigaar.

De „Joep" werd geboren in 1877, en kwam dus reeds op 13-jarige leeftijd in huis. Het grootste deel van die 50 jaren was hij stoker, eerst aan onze gasfabriek, daarna bij de centrale verwarming. Na het vertrek van M. Borghans nam hij van deze de functie van meesterknecht over, die hij nu ongeveer 10 jaar vervult. Het feest werd Zondag 27 October in de aardig versierde knechtenkeuken gevierd. Rolduc schonk den jubilaris een gouden horloge met inschrift, het personeel bood hem een leunstoel aan.

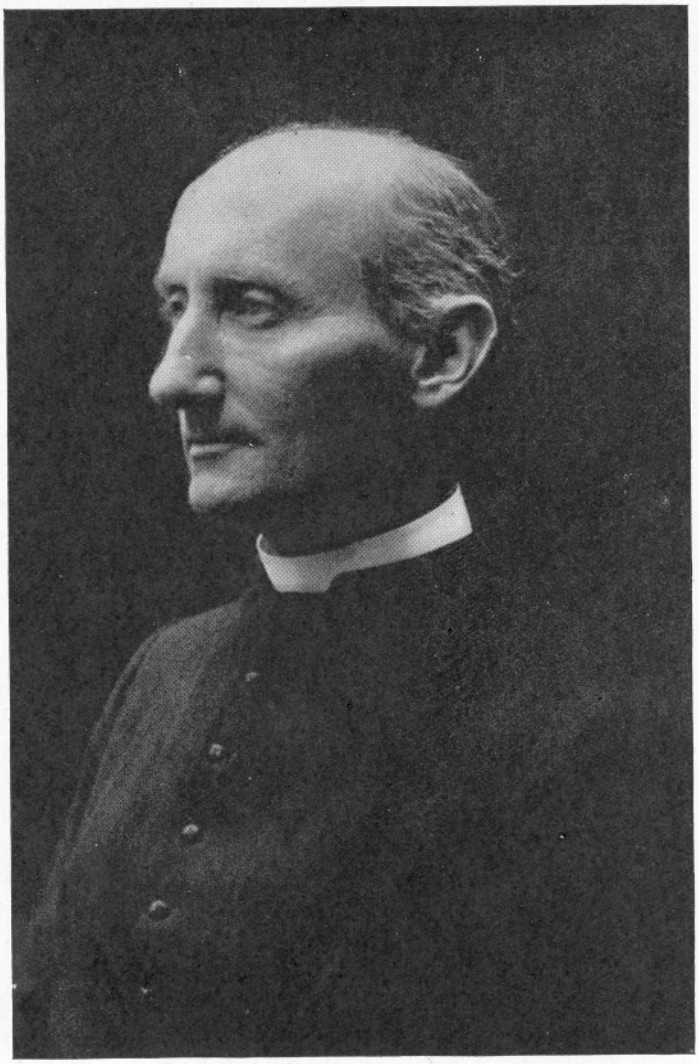

Dr. J. NAGANT

27 October. Christus Koning, de dag, waarop wij onze trouw en liefde bezweren aan Christus' onvergankelijk Koningschap. 't Zal ons de lasten des levens ook in deze beproevingsvolle tijd doen dragen met liefde en geduld.

In de Hoogmis bleek, wat gestadige oefening vermag: de volkszang was indrukwekkend.

Na tafel voortzetting der competitie 2de en 3de klas. In de 2de klas zegevierde Minor 2 over Limburgia 1 met 6—3. In de 3de klas werd Minor 3 verpletterend geslagen door Sparta 3 met ....schrik niet, 't is geen fout van den zetter! ....1—21.

28 October. In intieme kring herdenkt onze oud-leraar, Dr. J. Nagant, de dag, waarop hij vóór 40 jaar te Rome tot priester gewijd werd. Van die priesterjaren heeft de jubilaris er bijna 30 (1901—1930) op Rolduc doorgebracht, de jaren van zijn universitaire studies meegerekend. Zeer velen van onze lezers zullen zich dan ook ongetwijfeld de sympathieke figuur van dezen hoogstaanden priester en begaafden leraar herinneren. Toen hij Rolduc in 1930 verliet, wijdde hij nog 10 jaar zijn edele gaven aan de lijdende mensheid als Rector van het St. Jozefhospitaal te Kerkrade. Slechts weinige ingewijden

weten, welke verdiensten hij zich daar in 't verborgen verworven heeft. Sinds het begin van deze maand vroeg hij zijn emeritaat en vestigde zich in het Sanatorium te Heerlen. In de kapel van 't Kerkraadse ziekenhuis droeg de jubilaris een plechtige Hoogmis van dankbaarheid op, waarbij hij geassisteerd werd door onzen Directeur en Dr. W. Jacobs. Rolduc wenst en bidt, dat de jubilaris nog vele jaren in goede gezondheid genieten mag van zijn otium cum dignitate.

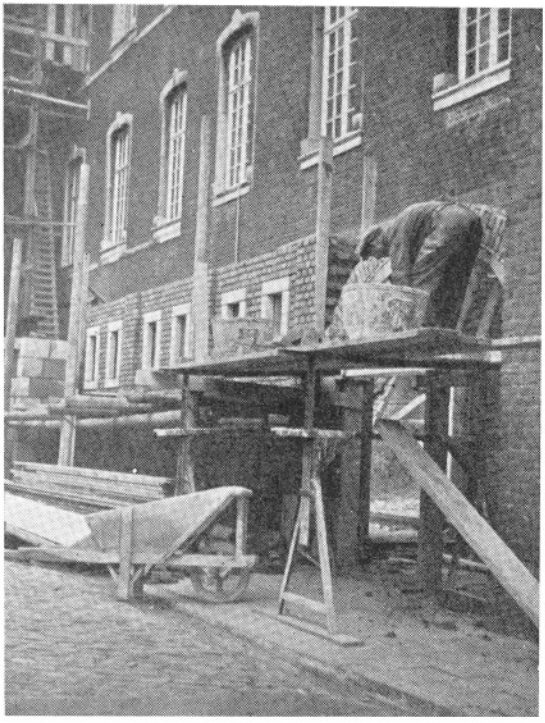

Vandaag begint men met de voorbereidende werkzaamheden voor 't bouwen ener nieuwe bakkerij tegen de Noordvleugel op de basse-cour. Geweldig lawaai, veroorzaakt door electrische boren verstoort menigeen zijn siësta.

29 October. Men meldt ons, dat nog een oud-Rolducien op 10 Mei gesneuveld is, n.l. Fred Hoekstra, die hier leerling was van 1919—1921. Hij viel te Ospel bij Nederweert als sergeant 3-I-30 R.S. en werd begraven bij het O. L. Vrouwekapelletje te Ospel. Hij ruste in vrede!

In verband hiermee memoreren wij de sympathieke gedachte van enkele oud-leerlingen, die zich tot een comité verenigden en een actie op touw zetten, om te Rolduc een gedenksteen op te richten voor de oud-Rolduciens, die in de tragische Meidagen hun leven offerden voor de verdediging van ons dierbaar vaderland. We laten hier de tekst volgen van de circulaire, die zij met dit doel rondzonden:

VOOR DE ROLDUCIENS, DIE VIELEN

Toen wij het Jaarboek 1940 doorbladerden, trilde er plotseling weemoed in ons binnenste bij de woorden „Gevallen op het Veld van Eer", boven de foto's van drie militairen, die als verdedigers van ons Vaderland den dood vonden.

Ontsteld waren wij, omdat het onbegrepen oorlogsgeweld zoo wreedaardig iets had weggerukt, dat ons vreedzaam Rolduc toebehoorde.

Bedroefd waren wij, omdat onze Rolducsche gemeenschap zoo zwaar getroffen was. Maar ook fier en trotsch waren wij op deze oud-Rolduciens, die vielen bij de vervulling van hun plicht bij de verdediging van het hoogste, dat wij als Nederlanders hebben „onze onafhankelijkheid".

Het offer der gevallen helden zij voor ons en de toekomstige Rolducsche generaties een symbool van vaderlandsliefde tot het uiterste.

Een lichtend voorbeeld moet hun nagedachtenis blijven voor allen, die op de grens van ons Vaderland de bodem van Roda, de aloude Zuidoostelijke voorpost van Nederlandsche cultuur, betreden.

Daarom hebben ondergeteekenden, na overleg met den Directeur van Rolduc, besloten door heel de Rolducsche gemeenschap een gedenkteeken te doen oprichten, waarvan het ontwerp door een Rolducsch kunstenaar zal worden gemaakt.

Wij verwachten, dat ieder oud-Rolducien het zich tot een eereplicht zal rekenen een bijdrage voor dit monument te storten op postrekening 173191 ten name van Mr. P. Müller te Venlo.

Een eventueel surplus zal besteed worden voor het stichten van een H. Mis voor de gesneuvelden op 10 Mei.

De Commissie,

Dr. W. ROUKENS,
Res.-Kapitein, Nijmegen, Voorzitter.
Mr. J. CAMPS,
Res.-Kapitein, Heerlen, Secretaris.
Mr. P. MÜLLER,
Res.-1e Luitenant, Venlo, Penningm.

Onnodig te zeggen, dat de Directie van Rolduc dit initiatief ten zeerste op prijs stelt en alle medewerking van harte toezegt. Maar men zou met de uitvoering van bedoeld monument liever nog wat willen wachten, totdat zekerheid verkregen is omtrent het lot van *alle* oud-Rolduciens, die in die oorlogsdagen gemobiliseerd waren.

31 October. Heden ontvangt Mhr. Peeters zijn benoeming tot Rector te Mechelen.

ADR. PEETERS
Leraar Rolduc 1928—1940.

Onze beste wensen vergezellen hem naar zijn nieuwe landelijke standplaats.

Eerste Vespers van het feest van

1 November. Allerheiligen. Weer vieren we de schone ontroerende dagen, dat wij er blijde aan herinnerd worden, dat de Ecclesia sancta et catholica tezamen verenigd is in drie categorieën: die van de strijdende, de lijdende en de triumferende kerk. Een schone en diepe betekenis ligt er in, dat deze dag, waarop wij Gods heiligen en helden als de triumferende vieren, in de middag overgaat in een ingetogen gedachtenis der overleden gelovigen, opdat hun zielen door Gods barmhartigheid eens het zalig lot van Zijn heiligen mogen delen. 's Morgens wordt de plechtige Hoogmis opgedragen aan het rijk en sierlijk getooide altaar. Het is weer een van die echte Rolducse plechtigheden, die door haar luister en weelde op elken Rolducien een onuitwisbare indruk achterlaten: die lange schaar van acolythen, die de in de rijkste gewaden gehulde priesters daarbij assisteren, terwijl allen aandachtig luisteren naar de sublieme uitvoering der meerstemmige Mis van Refice: „Cantate Domino canticum novum" door ons zangkoor.

De vrije middag met een heerlijk zonnetje, dat bij wijlen nog fel kan steken, bracht Sparta 1 tegenover Pantarei. Ofschoon de wijsgeren zich dapper weerden en vooral hun nieuwe keeper heel verdienstelijk werk verrichtte, moesten ze toch in de Spartanen hun meerderen erkennen (2—6).

Tegen de avond brengt het smekende Invitatorium van het doden-officie en de predicatie ons in Allerzielenstemming, waarbij onze droevige gedachten dit jaar in 't bijzonder uitgaan naar de graven van hen, die in de opgang van hun jonge leven onverwachts een gewelddadige dood gestorven zijn. De laaghangende met zwart doek omhulde lampen in de verduisterde kerk verhogen nog de rouwstemming.

2 November. Voor de gelovige zielen wonen we heden 3 H.H. Missen bij en gaan we naar de kerk om aflaten te verdienen.

De traditionele processie naar ons kerkhof maakt ons weer de herinnering levendig aan

hen, die hier in de schaduw van Rolduc hun laatste rustplaats vonden.

3 November. De in de afgelopen nacht opgestoken storm met zijn vervaarlijke rukken houdt nog geruime tijd aan en dwingt ons de hele dag binnen te blijven. Daardoor kon de aangekondigde hockeywedstrijd tegen een Maastrichtse club niet doorgaan. Velen zoeken in deze saaie Zondagmiddag een afleiding in de aula en luisteren met genoegen naar een geslaagd gramofoonplaten-concert.

Het rozenhoedje wordt voortaan gebeden na het avondeten vóór de laatste avondstudie en we kunnen niet anders dan voldaan zijn over 't groot aantal dat er vrijwillig aan deelneemt.

Vandaag herdenkt onze oud-leraar Drs. L. C. Michels onder buitengewone belangstelling de dag, waarop hij vóór 25 jaar zijn taak als docent aan de R.K. Leergangen aanvaardde. Namens ons allen zendt de Directeur een hartelijke gelukwens aan den jubilaris, die herhaaldelijk op ondubbelzinnige wijze blijk gaf van zijn trouwe aanhankelijkheid aan de oude inrichting, waaraan hij eens als leraar zo nauw verbonden was.

4 November. Vandaag en morgen wordt het afgebroken medisch onderzoek door Dr. Bak voortgezet.

De bakkerij is reeds tot op manshoogte boven de grond verrezen.

5 November. De najaarsstorm, die ook nog gisteren de gehele dag woedde, is gaan liggen en het weer is mooi en zacht.

't Medisch onderzoek heeft een buitengewoon gunstig resultaat opgeleverd: slechts een paar leerlingen van de philosophie moeten enige tijd rust nemen.

7 November. De H. Willibrord bezorgt ons een sigaar na tafel. De viering der solemniteit is tot Zondag verschoven.

10 November. Bij gelegenheid van de verheffing van St. Willibrord tot Patroon van de Kerk van Nederland wordt een plechtige Hoogmis gezongen, om onze dankbaarheid te uiten voor de gave van het geloof, die hij ons schonk.

's Middags speelt Unitas tegen het hockeyteam „Carry on" uit Maastricht; de onzen lieten hun zwakken tegenstander met 7—1 naar huis gaan.

11 November. Op bijna 67-jarige leeftijd overleed vanavond de Zeereerw. Heer Em. Ribbergh, pastoor van Houthem-St. Gerlach en oud-leraar van Rolduc (1897—1926). Voor het leven en werken van dezen talentvollen priester verwijzen we naar het hoofdartikel in dit jaarboek van de hand van Mgr. A. van de Venne en een volgartikel van Mr. Dr. L. van Gorkom. Wij bidden voor de rust zijner ziel.

13 November. Een geweldige herfststorm teistert opnieuw ons land en richt ontzettende ravage aan. De toren van de kerk te Weert, de lange Jan, wordt er o.a. het slachtoffer van. Ons huis blijft Goddank voor ongelukken gespaard.

15 November. Vanmorgen heeft in de parochiekerk van Houthem de plechtige uitvaart plaats van Em. Ribbergh. Onder de talrijke priesters, die den overledene de laatste eer bewezen, waren vele leraren en oudleraren van Rolduc, o.a. de Directeur van Rolduc Drs. H. van der Mühlen en de oud-Directeur Mgr. A. van de Venne, die in een treffende lijkrede de verdiensten en grote kwaliteiten van den gestorven herder herdacht. Z. H. Exc. Mgr. Dr. G. Lemmens verrichtte de absoute.

16 November. Dezer dagen bereikte ons het overlijdensbericht van onzen oud-leerling Father Matthias Boonen, die reeds op 27 Augustus in de Philippijnen overleden is. Hij werd in 1906 te Roermond tot priester gewijd en sloot zich daarna aan bij de St. Joseph's Congregatie van Mill Hill. In November 1907 vertrok hij naar de Missie van de Philippijnen, waar hij ongeveer 20 jaar werkzaam bleef. Daarna vertoefde hij enkele jaren in het vaderland om in 1931 opnieuw naar de Philippijnen te vertrekken. R. I. P. Zijn verdienstelijk Missionarisleven vindt elders in dit jaarboek een passende waardering.

17 November. Tweede uitgangsdag in dit lange trimester. Wegens de stromende regen

hadden de thuisblijvers bijna de hele dag huisarrest. Gelukkig dat een leuk filmprogramma („Morgen gaat het beter") de gedrukte stemming later wat opkalefaterde. Bovendien wist de prefect dankbare en vriendelijke gezichten te toveren door ieder een pakje tabak en vijf repen choc. — weeldeartikelen in deze tijd — te verschaffen.

18 November. De terugkomst der Zuid-Limburgers is weer later gesteld, nu op half twaalf. Vroeger zou men verwacht hebben, dat men direct naar de eetzaal zou trekken, maar nu beginnen nog 3 lessen, elk van 40 minuten. Men moet zich maar weten aan te passen!

19 November. Er lopen geruchten, dat sommige leerboeken bij de jongens ingevorderd moeten worden. Zij blijken waarheid te bevatten, want men ziet de volgende dagen hele stapels boeken naar ons archief verhuizen. Of de jeugd bedroefd is? „Fijn, voor dat vak geen compositie" hoort men al fluisteren.

20 November. Een zonnige herfstmorgen! Wanneer na de tweede les de sonneur de klassen leeg geluid heeft, breekt er een oorverdovend gejuich los: Congé. Dat had nu eens niemand verwacht.

24 November. Bid- en Boetedag. Gaarne voldoen we aan de opdracht van onzen H. Vader den Paus en onzen Bisschop; het Allerheiligste is van na de Communauteitsmis tot na het plechtige Vredeslof in onze kerk ter aanbidding uitgesteld en samen met Christus' Stedehouder bidden wij, dat een ware vrede alle volken der mensen-familie in broederlijke eendracht zal verbinden tot nieuwe rust en nieuwe welvaart.

25 November. Sint Catherien! De philosophen zetten op hun feest weer hun beste beentje voor. 's Morgens zingen zij op loffelijke wijze een meerstemmige Mis, en 's middags — wegens de verduisteringsmoeilijkheden niet 's avonds — laten ze ons in de aula genieten van een vlot gespeeld detective-stuk: „Lord Demon".

1 December. 't Is flink koud en er hangt een dikke mist. Vannacht heeft het al aardig

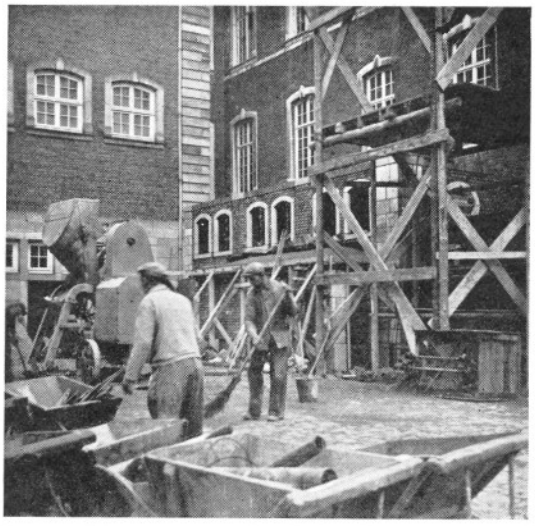

gevroren. Gelukkig, dat gisteren de nieuwe bakkerij onder dak gekomen is! Nu het gebouw klaar is, is de vrees, dat het de Noordvleugel ontsieren zou, ongegrond gebleken. Het past zich in bouwstijl volkomen aan het oude gebouw aan.

We houden heden de collecte voor de Winterhulp.

2 December. Op de vijvers ligt reeds een dun ijslaagje. Zouden we nu werkelijk ijs krijgen?

3 December. De thermometer weer boven nul!

4 December. Bij het afscheid van Mgr. A. van de Venne in Juni j.l. had onze Directeur in zijn toespraak vermeld, dat Rolduc uit dankbaarheid voor alles wat Mgr. in die lange reeks van jaren voor ons huis gedaan had, twee H.H. Missen stichtte tot zijne intentie, één op de dag zijner geboorte, de andere op de dag zijner H. priesterwijding. Daarom wordt vandaag op zijn verjaardag de Communauteitsmis tot die intentie opgedragen. Na tafel geniet de jeugd van een kleine gunst. Mgr. van de Venne, nog vele jaren in voorspoedige gezondheid!

Op Klein-Rolduc verschijnt 's avonds Sinterklaas in eigen persoon.

5 December Na de 2de les in de morgen worden de boeken aan de kant gezet en de slaapzalen bestormd. Het blijkt, dat Sinter-

klaas ook al met verkeersobstakelen te kampen heeft, want verschillende leerlingen vinden nog een lege klomp. Maar voor het avond is, kan nog heel wat arriveren. Na het uitpakken maken de jongens een frisse morgenwandeling en na het diner zitten wij gezellig in onze aula, waar Frits Bouwmeester en Dogi Rugani een paar uren onze aandacht boeiden. Het was een vrolijke kunstavond die ons een hoogstaand genot verschafte. Wij hopen beiden — zoals de Directeur in zijn dankwoord liet uitkomen — nog vaker hier te zien optreden.

6 December. Ter voorbereiding op 't feest van a.s. Zondag openen we vanavond een Triduum. De Hoogeerw. Pater Hub. Meuffels, Provinciaal der Lazaristen, weet de jongens op bevattelijke en bezielende wijze toe te spreken.

Sinds enige weken zijn plannen in uitwerking om te komen tot de oprichting van een eigen studentenblad op Rolduc. Er moeten echter nog verschillende moeilijkheden overwonnen worden, maar de initiatiefnemers, een drietal leerlingen der hoogste klassen, hopen na Kerstmis met een propagandanummer voor de dag te komen. Veel succes zij hun nu reeds toegewenst!

7 December. Weer een oudleerling jubileert, n.l. Rector J. Nolet, die heden het zilveren jubilé herdenkt als Voorzitter van de „Rotterdamsche Vereeniging voor Katholiek Onderwijs". Op grootse wijze wordt de jubilaris door katholiek Rotterdam gehuldigd en bij de talrijke gelukwensen op deze dag voegen wij van harte de onze. Moge God dezen energieken en stoeren werker de nodige opgewektheid en levenslust schenken om nog vele jaren zijn even verantwoordelijke als verdienstelijke taak te kunnen vervullen!

8 December. Onbevlekte Ontvangenis valt op Zondag en ontneemt ons dus een vrije dag. Met een plechtig Romeins Lof, waaronder preek en toewijding aan Maria, besluiten we het Triduum.

De elementen waren de hele dag in de war; wind en regen hielden ons in speel- en studiezaal.

Het 1ste trimester zit er bijna op. Met het blijde vooruitzicht van de vriendelijk lokkende Kerstvacantie gaan de jongens zich met volle borst voorbereiden op de naderende composities.

14 December. Zonnig helder vriesweer! Zouden we dan toch nog vóór de vacantie op de schaatsen komen?

Te Simpelveld overleed heden de oudrector van het Moederhuis der Congregatie der Zusters van het arme Kind Jezus, de Zeereerw. Heer V. Kissels, een goed vriend van Rolduc. Moge God hem spoedig de eeuwige zaligheid schenken als beloning voor zijn verdienstelijk leven!

17 December. Dooi! Sombere grauwe mistlucht met onstuimige vlagen sneeuw, die echter niet liggen blijft.

18 December. Mhr. Wijnen verlaat Rolduc om enige maanden rust te nemen. Wij wensen onzen collega een spoedig en volledig herstel.

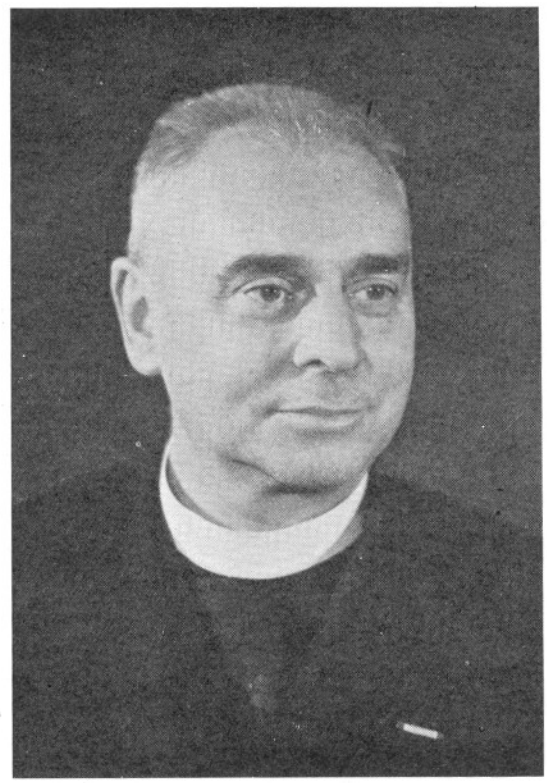

RECTOR J. NOLET

Met de gezondheidstoestand van Heren en jongens is het overigens dit trimester buitengewoon goed gegaan; de griep slaagde er niet in ons huis binnen te dringen. Maar uiterst voldaan kunnen wij ook zijn over het voortreffelijke eten, zowel wat de kwantiteit betreft als de toebereiding ervan. Hoe is de provisor er toch in geslaagd om, alle distributiemaatregelen ten spijt, zo'n groot gezin als het onze te onderhouden? Een woord van lof en dank komt hem zeker toe voor al zijn goede zorgen, evenals aan de Eerw. Zusters uit de keuken, die onder leiding van Moeder Overste ons door deze moeilijke tijden heengeloodst hebben.

19 December. Om morgen niet te laat thuis te komen, vertrekken vanmiddag reeds een 30-tal leerlingen uit het uiterste N. en N.O. van ons land. Zij zullen de nacht doorbrengen in het Retraitehuis te Roermond en morgen in alle vroegte de reis voortzetten.

20 December. Bij mistig koud weer en terwijl het nog donker is, stormt de jeugd met een „Zalig Kerstmis" de vacantie in. Tot 14 Januari!

21 December. Na flinke nachtvorst is het ijs sterk genoeg en sliert de Kerkraadse jeugd op onze vijvers. Een prettig begin van de vacantie voor onze jongens! Ook de volgende dagen blijft de temperatuur dalen, zelfs tot 9 graden onder nul.

24 December. De oven is geplaatst in de nieuwe bakkerij. Nu is het nog wachten op de andere benodigde machines.

25 December. Toch nog een witte Kerstmis! In de nacht is enige sneeuw gevallen, zodat het witte winterkleed onze omgeving bedekt en een echte Kerststemming teweeg brengt. Nooit is Rolduc stiller dan in de Kersttijd. Om middernacht wordt de intieme Kerstplechtigheid gecelebreerd in de stemmige kapel van het Zusterhuis. Zelfs in oorlogstijd is dit Kerstfeest als altijd een feest van christelijke blijmoedigheid, al vormt de tijd die we beleven een schrille tegenstelling tot Kerstmis. Geen feest kan zo rijk en warm zijn als het feest van die heilige nacht. Moge het „in terra pax hominibus bonae voluntatis" de volle betekenis krijgen, die men daaraan hechten moet, opdat het „Vrede op aarde" spoedig werkelijkheid worde.

26 December. De krant brengt ons het droeve bericht, dat op 22 dezer door een noodlottig auto-ongeval te Venlo overleden is onze oud-leerling Dr. Oscar Wolters, arts ter plaatse. Dokter Wolters was een zeer geziene persoonlijkheid in Venlo en oefende daar jaren lang praktijk uit. Moge God zijn trouwen dienaar belonen voor al het goede, in 't belang der lijdende mensheid verricht!

Op de vijvers wordt druk geschaatst.

27 December. Wanneer we 's morgens opstaan, valt er enige regen en spoedig liggen de vijvers weer verlaten.

1 Januari. Het nieuwe jaar zet in met vreselijk koud weer; er waait een scherpe snijdende Oostwind, die enkele dagen aanhoudt en een wandeling van Kerkrade naar Rolduc bijna onmogelijk maakt. Ook ligt weer enige sneeuw.

2 Januari. „Tsjokie" overreden en afgemaakt. Onze hond wordt nl. het slachtoffer van een zware vrachtwagen van v. Gend en Loos. Of het een groot verlies is? Vraag het maar aan onzen meesterknecht!

Ondanks de snerpende koude arriveren heden de geïnstalleerde voortrekkers van onze stam tot het houden van een studiebivak. Over dag verblijven zij in het H.K. van de verkenners van de Holz in Beerenbosch, terwijl de nacht in het H.K. op Rolduc wordt doorgebracht. Het doel is: het voortrekkersleven meer op het culturele te orienteren. Enkele Rolducse Heren zullen vertellen over sterren, toneel, schetsen, onze kerk, enz. In de vorm van bivakkeren is dit wel iets geheel nieuws, een vrucht van de stuwende geest van den Aalmoezenier. Uiterst voldaan zochten de 11 deelnemers, na een kort afscheidswoord van onzen Directeur, op 4 Januari weer hun penaten op.

5 Januari. Te Asten, waar hij zijn laatste levensjaren doorbracht, overleed heden op 81-jarige leeftijd onze oudleerling P. C. P. de Louw. Hij heette naast Peter ook „Pius", een naam die hem om zijn uitnemende vroomheid volkomen toekwam. Met hem is een man heengegaan, die zich vele jaren bijzonder verdienstelijk gemaakt heeft op kerkelijk en maatschappelijk terrein in Helmond en daarbuiten. De Katholieke Actie en alle charitaswerken vonden in hem een energieken voorvechter en krachtige steun. Als lid van 't Kerkbestuur van St. Lambertus te Helmond had hij 't geldelijk beheer. Zijn nauwkeurigheid werd er spreekwoordelijk. De overledene was een groot vriend en weldoener van Rolduc. Geen Rolducse professor kwam in of bij Helmond of hij was Peter's gast: zijn huis was een Rolducse vacantiekolonie. Toen 'n 40 jaar geleden „Utile Dulci" — een prachtig weekschrift, waarvan we 't heengaan diep betreurd hebben — bestond, schreef hij er zijn herinneringen aan Kerstmis en 't 40-urengebed te Rolduc in.

Heer, geef hem de eeuwige rust!

P. C. P. DE LOUW †

7 Januari. Op 76-jarige leeftijd overleed in het St. Antoniusgesticht te Horst de nestor der Limburgse veeartsen, de heer L. J. H. Bloemen, eveneens oud-Rolducien. In zijn lange loopbaan van ruim 50 jaren heeft hij veel gedaan voor de gezondheid van de Limburgse veestapel en daarmee tevens voor de hygiëne der bevolking. R. I. P.

12 Januari. Onze vijvers zijn overvol van het Kerkraadse publiek. Onderhand vriest het reeds een paar weken, maar het is prachtig helder weer.

De Kerkraadse R. K. Middenstanders houden vandaag op Rolduc een verdiepingsdag, geleid door aalmoezenier Beel. Hij mag uitstekend geslaagd heten. Zo'n dag wekt niet alleen de aanwezigen op tot een inniger geestelijk leven, maar versterkt ook het saamhorigheidsgevoel onzer middenstanders

14 Januari. Einde der Kerstvacantie! 't Weer is wel iets zachter, maar er is weer flink wat sneeuw gevallen, die de omgeving een sprookjesachtig aanzien gegeven heeft. Tegen de avond komen onze jongens na enkele weken van welverdiende rust met frisse moed weer binnen. De Zeeuwen zijn reeds

gisteren van huis gegaan om vandaag nog tijdig Rolduc te bereiken.

15 Januari. De ijspret van de vacantie kan gelukkig voortgezet worden. De recreatie na het diner wordt iets verlengd, en ofschoon het ijs verschillende scheuren vertoont en niet sneeuwvrij is, wordt er toch nog naar hartelust gereden. De sleetjes hebben nog meer attractie. Reeds fluistert men van ijswedstrijden bij een congé, dat a.s. Vrijdag verwacht wordt.

16 Januari. De hele dag wordt flink gewerkt om de baan in orde te brengen, want morgen zullen de ijswedstrijden werkelijk doorgaan.

17 Januari. Twee jubilea! Het zilveren ambtsjubileum van onzen Burgemeester en het 40-jarig jubileum van onzen organist Mhr. Pierre Zeyen. In Kerkrade viert burgemeester G. H. A. Habets onder grote belangstelling de dag, waarop hij vóór 25 jaar zijn ambt aanvaardde. In de parochiekerk van den H. Lambertus droeg de Hoogeerw. Deken P. de Hesselle tot intentie van den jubilaris een plechtige Hoogmis op, waarbij onze Directeur als presbyter assistens fungeerde. Na de kerkelijke dienst werd de burgemeester gehuldigd in een buitengewone raadszitting, die door tal van genodigden werd bijgewoond. Zowel bij de plechtigheid in de kerk als die in de raadszaal was Rolduc vertegenwoordigd. Tegen 12 uur ving de receptie aan, waarvoor een onafgebroken stroom van belangstellenden zich meldde. Rolduc, waarmee de Burgemeester nauw verbonden is als lid-secretaris van het College van Curatoren van ons gymnasium, wenst den jubilaris van harte geluk en hoopt, dat hij nog tal van jaren zijn beste krachten ter beschikking moge stellen van de Kerkraadse gemeenschap.

Op Rolduc zelf viert de heer Pierre Zeyen zijn 40-jarig jubileum als muziekleraar en organist. De feestelijkheden begonnen 's morgens met een plechtige Hoogmis in de oude

BURGEMEESTER G. H. A. HABETS

abdijkerk, opgedragen door een familielid van den jubilaris, den zeereerw. Pater Bemelmans, Overste der Montfortanen te Meerssen. Onze jongens zongen op indrukwekkende wijze het Gregoriaans van de Mis van de dag, terwijl het Rolducs zangkoor op uitmuntende wijze na het Offertorium het Panis Angelicus van Van de Bijl ten gehore bracht, en vóór de Consecratie het Benedictus van Andriessen. Het zal den jubilerenden organist op deze dag goed gedaan hebben, dat zijn zoon Nico op het orgel zijn plaats kon innemen, waar hij de zangers begeleidde en bovendien de 3e koraal van Caesar Frank en het Toccata van Andriessen speelde. De kerkelijke dienst sloot met het Te Deum. Na de Hoogmis had de receptie plaats, waar talrijke personen ook van buiten Rolduc, van hun belangstelling blijk gaven. Naast Directeur en leraren verschenen o.a. de geestelijkheid van de gemeente Kerkrade, verschillende wereldlijke autoriteiten en talrijke vrienden en kennissen van den jubilaris.

Tegen 6 uur had de ontvangst plaats door het Rolducs zangkoor in het repetitielokaal. Mhr. Zuylen hield een hartelijke toespraak en bood hem namens het koor een mooi geschenk aan.

's Avonds werd Mhr. Zeyen in de aula officieel gehuldigd, bij welke gelegenheid het Terwinseler Salon-orkest onder leiding van onzen muziekleraar J. Noë, den jubilaris een concert aanbood.

Een langdurig en hartelijk applaus van alle aanwezigen bewees wel hun warme waardering van het muzikale genot. Alles bij elkaar een mooi feest, dat voor een dag de zorgen van de tijd vergeten deed. Voor 'n uitvoerig verslag van deze avond leze men een artikel in dit Jaarboek.

's Morgens en 's middags hadden de ijswedstrijden plaats, die ondanks de felle kou een geanimeerd verloop hadden. Voor de prijswinnaars raadplege men de Sportkroniek.

18 Januari. Tegen de avond valt een malse regen, die de gehele nacht aanhoudt. En wanneer we

19 Januari ontwaken, is het flink aan het dooien, en weldra is de cour één grote uitcengelopen chocolade-pudding, alleen wat minder smakelijk. Zodoende wordt het een saaie Zondag: de hele dag binnen blijven!

Onder de Hoogmis preek en collecte door den Zeereerw. Heer Pastoor Colaris voor zijn arme kerk in Limmel.

's Middags heropvoering van 't toneel van St. Cathrien: „Lord Demon" voor de Kerkraadse R.K. Jongelingenvereniging St. Stephanus, die met deze voorstelling haar 40-jarig stichtingsfeest op waardige wijze besloot. Zelden of nooit zal onze aula zo'n groot aantal bezoekers geherbergd hebben: ± 750 personen. Door hun enthousiast en levendig spel wisten de philosofen de aanwezigen te boeien, en ze hebben het publiek een genoeglijke en aangename middag bezorgd. Een aardige afwisseling boden onder de pauzen het kerkelijk zangkoor St. Caecilia en de Schola Cantorum met hun hoogstaande muzikale prestaties.

Met de verandering van het weer dringt ook de griep ons huis binnen. Reeds vallen de eerste slachtoffers.

21 Januari. 't Getal grieplijders is gisteren en vandaag nog gestegen.

Mhr. van Can keert na een ongesteldheid van enkele weken weer terug.

Vandaag wordt onze oud-leerling Dr. Ir. W. J. Droesen gekozen tot Voorzitter van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond. Wij zenden hem onze hartelijke gelukwensen en hopen, dat 't den stoeren werker in zijn huidige functie gegeven moge zijn den Limburgsen boer naar een betere toekomst te leiden.

22 Januari. Reeds in de 60 patiënten! Ook de Heren schijnen niet bestand tegen de verraderlijke aanval, enkelen moeten zich reeds gewonnen geven, anderen volgen spoedig. Gelukkig is het een zeer goedaardige griep: na een paar dagen zijn de meesten weer opgeknapt.

23 Januari. Mooi zacht weer! De eerste „lente"-dag! Wie bomen en planten nauwkeurig beschouwt zal daar 't leven reeds zien terugkeren: de natuur bereidt zich op een nieuwe bloei voor, de dagen worden reeds langer, het zonlicht wordt krachtiger. De lente gaat komen, maar helaas.... daarmede ook de gunstige tijd voor grote militaire offensieven.

26 Januari. Dikke ondoordringbare mist met koude oostenwind! Een nare dag, die niet tot uitgaan lokt, maar zich juist zo uitstekend leent om bij de koesterende warmte der radiatoren zijn krantje te lezen of een kaartje te leggen. Na de middag wordt de eentonigheid wat gebroken door een schitterend gramofoonplatenconcert, ditmaal in de aula minor, waar zeer velen samenkwamen om met kaarten onder het genot van een sigaar of pijp de tijd gezellig door te brengen.

Het rijk van Koning „Griep" neigt reeds ten einde.

27 Januari. Na tafel roken we een sigaar op de gunstige afloop van de griep.

De voorlopige redactie van het Rolducse studentenblad deelt tot haar teleurstelling mee, dat zij van het na Kerstmis aangekondigde propagandanummer moet afzien, omdat het Rijkscommissariaat te den Haag zijn goedkeuring daaraan onthouden heeft.

28 Januari. Een zonnige dag! Na de laatste avondstudie houdt onze Missievereniging een vergadering, waarin Pater Jungblut 't woord voert over het onderwerp: „Iets over de godsdienst der primitieven van Centraal Brits-Indië". Deze interessante lezing vond een aandachtig gehoor.

29 Januari. De vijvers dragen weer, zodat we morgen

30 Januari onder de wandeling weer volop van de ijspret kunnen genieten. Dit jaar voor 't eerst wordt op de kleine vijver de ijshockey-sport beoefend.

31 Januari. Weer een zeer verdienstelijk oudleerling is van ons heengegaan, nl. de Heer F. N. V. Quant te 's Gravenhage, president van de Hoofdraad der St. Vincentiusvereniging in Nederland, oud-wethouder en lid van de Haagse Gemeenteraad. Hij ruste in vrede!

1 Februari. Tegelijk met 't invallen van de dooi valt flink wat sneeuw, zodat spoedig de cour en onze hele omgeving met een dikke sneeuwlaag bedekt is. De winter schijnt ons nog niet te willen verlaten.

2 Februari. Maria Lichtmis. 's Morgens de kerkelijke plechtigheid met de kaarsen-wijding en -processie. Vóór het diner het jaarlijkse Congregatiefeest met de plechtige opdracht der nieuwe leden.
's Avonds genieten we in de aula van een mooi filmprogramma, o.a. Boefje.

3 Februari. 't Vriest weer en er valt nog meer sneeuw: in het carré ligt een wondere pracht van sneeuw op bomen en struiken. Straten en wegen zijn door een korst van ijs en sneeuw bedekt, met het gevolg dat het overal behoorlijk glad is. De volgende dagen wordt dan ook weer naar hartelust geschaatst.

6 Februari. Ons groot-Seminarie wordt wel zwaar getroffen: het moet ontruimd worden van wege de Duitse bezetting. Waar zal men nu een passend onderkomen vinden?

7 Februari. Voor we onze schaatsen voor goed kunnen opbergen, geeft de Directeur nog eerst een vrije middag, die met een geweldig applaus begroet wordt. Ondanks de

invallende dooi wordt er nog flink gereden, terwijl de niet-schaatsers op wandeling gaan. Zou dit nu werkelijk 't einde van de winter betekenen?

Deze week is de telefoon klaargekomen en functionneert perfect. Er zijn 49 toestellen: behalve alle Heren zijn ook diverse zalen, Zusterhuis enz. telefonisch te bereiken. Bovendien kan elkeen van uit zijn kamer met de buitenwereld verbonden worden: een zeer gewaardeerde verbetering! In de studiezalen verwekt het belgerinkel enige ongewenste belangstelling bij de jeugd, maar het nieuwe is er gauw af.

9 Februari. In de dagorde komt een kleine verandering, zodat we haar nu definitief kunnen behouden.

Het mooie zachte weer, dat de hele week aanhoudt, wordt door velen beschouwd als een glimlach van de naderende lente. Reeds leeft 't lenteverlangen krachtig in de harten der mensen, vooral na zulk een barre winter in oorlogstijd.

10 Februari. Enkele leraren verschijnen niet op 't appèl, daar de griep hen verrast heeft. Gelukkig slechts voor enkele dagen.

11 Februari. Onze nachtwacht, Johan Bost, die reeds sinds enkele maanden van zijn zware taak ontheven was, overlijdt vanavond na een ziekbed van nauwelijks twee dagen. Moge O. L. Heer hem reeds het loon geschonken hebben voor zijn trouwe arbeid! Rolduc denkt met dankbaarheid terug aan zijn Johan, die met grote stiptheid en algehele toewijding zijn taak alhier vervulde.

13 Februari. Een zeer verdienstelijk oud-Rolducien ging heden van ons heen, Dr. Eduard Droog, arts te Heemstede. Naast zijn drukke practijk als gemeente-geneesheer vond de overledene nog de tijd om zich ook in het openbare leven te bewegen. Als wethouder van Heemstede zal zijn naam onafscheidelijk met die gemeente verbonden blijven; hij was 't, die het moderne Heemstede heeft zien opbloeien. Tevens was hij ongeveer 16 jaren lid van de Provinciale Staten van N.-Holland. Ook in de Katholieke Sociale Actie voor Haarlem stond hij in de eerste gelederen. Grote bekendheid verwierf hij zich door zijn ijveren voor de verbetering der woningtoestanden van de arbeidende stand, met welk doel hij door het hele land lezingen hield. Op medisch gebied verschenen van zijn hand verschillende publicaties.

Dr. Droog behoorde tot de eerste Rolducse studenten, die het eindexamen gymnasium — 't moest toen nog als extraneus aan 't openbaar gymnasium te Maastricht afgelegd worden — aflegden.

Voor korte tijd — wij ontvingen nu eerst het bericht — overleed te Cuyck in de ouderdom van ruim 90 jaren nog een oudleerling,

Dr. ED. DROOG †

de heer Christiaan Hermans, die eveneens tot de vrienden en weldoeners van ons huis behoorde.

P. de Louw, Dr. Droog en Chr. Hermans, die kort na elkaar gestorven zijn, vormen een drietal, waarop Rolduc trots kan zijn. Hoe verschillend hun maatschappelijke loopbaan ook was, in twee punten kwamen deze mannen overeen: zij waren innig-gelovige strijdbare Katholieken, en zij hadden een diepe blijvende genegenheid voor Rolduc.

15 Februari. Te Kerkrade had vandaag de begrafenis plaats van Johan Bost. De talrijke deelname aan deze plechtigheid bewees, hoe gezien de overledene was, speciaal bij de Kerkraadse R. K. Jongelingenvereniging. Directeur en Provisor, alsook ons personeel begeleidden Johan grafwaarts.

16 Februari. Halftrimester! We staan wat vroeger op om de Zuid-Limburgers — is de naam nog wel juist, nu ditmaal voor 't eerst ook de leerlingen tot Roermond meegingen? — in de gelegenheid te stellen tijdig hun trein of bus te halen. Ofschoon de dag inzette met miezerig weer, klaarde de lucht tegen de middag gelukkig op.

Voor de kamer van den Prefect verdringen zich de thuisblijvers om choc en tabak in ontvangst te nemen. 's Avonds trekken we naar de aula om een mooie film „Hannele's Hemelvaart" te zien.

17 Februari. Uitslapen! Als allen weer hier zijn, beginnen om 11 uur nog drie lessen.

18 Februari. Wij houden een plechtige uitvaartdienst voor Johan Bost in tegenwoordigheid van zijn familie en vrienden.

Het Groot-Seminarie zet zijn cursus voort in het Retraitehuis aan de Kapellerlaan.

19 Februari. Geheel onverwacht verschijnt onze geliefde Bisschop vanmiddag in de eetzaal, waar hij de jongens op buitengewoon enthousiaste en bemoedigende wijze toespreekt. In deze moeilijke tijden hoopt hij op ons allen te kunnen rekenen. Een daverend

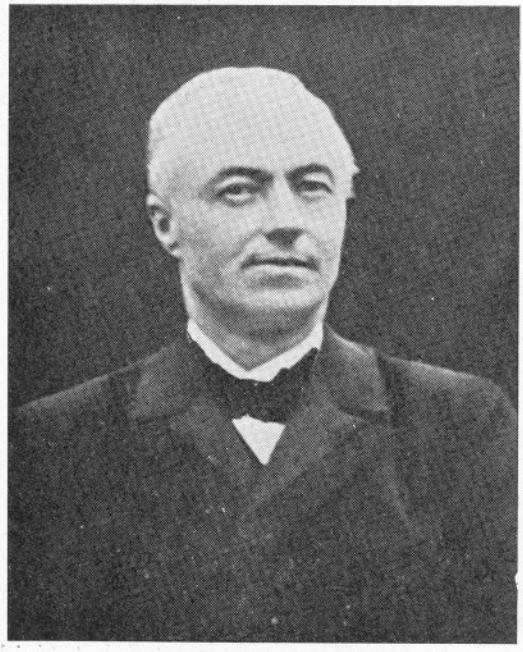

CHR. HERMANS †

applaus vertolkt het instemmend antwoord. Van 't aangekondigde congé maken we maar direct bij mooi weer een dankbaar gebruik.

20 Februari. Monseigneur draagt voor de leerlingen de Communauteitsmis op en zet zijn jaarlijks werk bij onze philosofen voort. Tegen half twaalf vertrekt hij weer van Rolduc.

23 Februari De bekende Vastenavonddagen met hun wisseling van ernst en pleizier! Voor de aanbiddingsdagen prijkt 't priesterkoor in een sobere maar fijne versiering van groen en witte bloemen. Over Rolduc hangt een sfeer van stemmige godsvrucht. 's Morgens de volle luister van hoge feestdagen met de weidse pracht van de plechtige Hoogmis met heel de stoet van acolythen en priesters. Er wordt in deze dagen veel gebeden. Meermalen daags komen we den verborgen God onzer altaren eerherstel brengen voor de beledigingen en onverschilligheid, ondervonden in Zijn liefdegeheim. Het koor onder de beproefde leiding van Mhr. Zuylen doet zijn best om de kerkelijke diensten zo plechtig mogelijk te maken. Op voortreffelijke wijze werd vanmorgen de meerstemmige „Missa in honorem Mariae Assumptionis" voor gemengd koor en orgel van Hendrik Andriessen ten gehore gebracht.

In de kerk had de voorlezing plaats van de Vastenbrief van het gezamenlijk Nederlands Episcopaat over de 12 Artikelen des Geloofs. 's Avonds kregen we in de aula een keurig programma opgedist door onze jongens: een vrolijke bonte avond, die boven alle verwachting voldeed, ja een geweldig succes incasseerde. De Toneelrubriek zal er u meer van vertellen.

24 Februari. Om de vrije dag enigszins te breken heeft op een modderveld de ontmoeting plaats tussen de oude rivalen Minor en Sparta. Vanzelfsprekend kon geen behoorlijk spel gepresteerd worden, temeer wijl het hele trimester nog niet gevoetbald was. Ofschoon Sparta met 2—0 leidde, wist Minor met een dubieuze goal (4—3) te winnen.

Na de Completen „vergastte" het Zuid-Limburgs Toneel ons op een blijspelletje: „De Rare". Alhoewel de spelers hun best deden en enkele zelfs goed spel vertoonden, kon het stuk ons volstrekt niet bekoren.

25 Februari. De laatste dagen van Februari komt de vorst nog even om de hoek gluren. Bij heldere hemel is de temperatuur nog echt koud.

26 Februari. Aswoensdag! Met het askruisje getekend beseffen we meer dan ooit, dat de mens slechts stof is. Ondanks de meest uitgebreide dispensatie, die men maar hebben kan, beginnen we de Vastentijd in ootmoed en versterving, als waardige voorbereiding tot 't luisterrijke Paasfeest.

De inventaris van de oude bakkerij wordt naar de nieuwe overgebracht. Morgen zullen de Zusters met bakken beginnen.

2 Maart. Vanmiddag komen de eindexaminandi in de aula minor bijeen om te luisteren naar een toespraak van den heer Lienarts, jur. cand. uit Nijmegen, die in opdracht van 't studentencorps van de Katholieke Alma Mater spreekt over het studentenleven aldaar.

5 Maart. Nadat wij reeds 3 weken geleden een roodvonklijder naar 't ziekenhuis te Kerkrade vervoerd hebben, doen zich vandaag enkele nieuwe verdachte gevallen voor. Men fluistert al van vijf patiënten. Omdat in dergelijke omstandigheden de hoogst mogelijke voorzichtigheid geboden is, wordt de infirmerie boven uitsluitend voor deze patiënten gereserveerd en helemaal van de communauteit afgesloten.

7 Maart. Een der priesterleraren schijnt ook aangetast te zijn. Laten we hopen, dat 't hierbij blijft en 't nader onderzoek nog een gunstig resultaat moge uitwijzen.

9 Maart. Onder de Hoogmis collecte voor de R. K. Universiteit; na de kerkelijke dienst zingen we 't Te Deum op de verjaardag der Paus-kroning.

10 Maart. Vandaag overleed te Beek (L.) de oud-Rolducien Gabriel Corten, lid van de Ged. Staten van ons gewest. De ontslapene bezocht hier de 5-jarige Hogere Handelsschool en nam daarna het beheer waar over

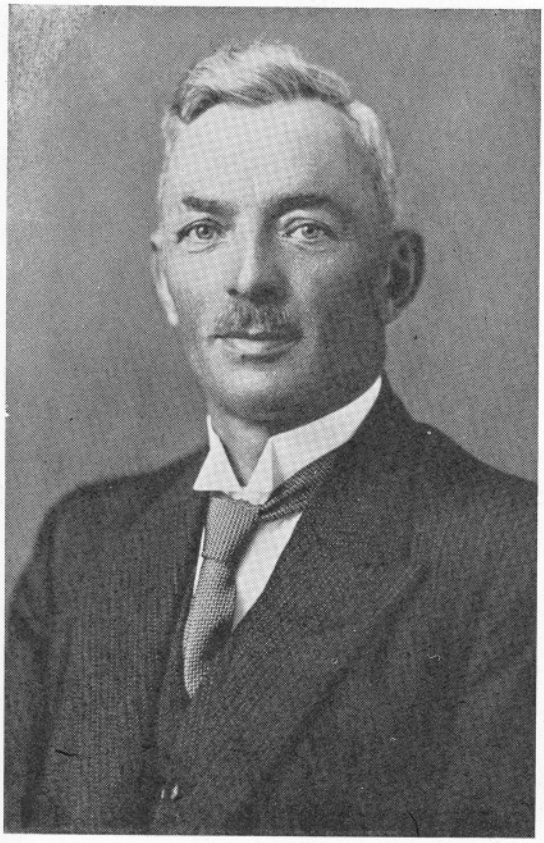

GABRIEL CORTEN †

de hofstede van zijn vader te Geverik-Beek. Met grote energie wist hij — echt katholiek van de daad — zich op sociaal en economisch gebied te ontwikkelen.

Als gemeenteraadslid en wethouder van de plaats zijner inwoning en later als lid der Prov. Staten heeft de overledene zich doen kennen als een toegewijd en stoer werker. Vandaar dan ook dat de heer Corten zich mocht verheugen in de hoogachting en het vertrouwen van tallozen uit dorp en provincie, zoals bij zijn afsterven en begrafenis wel overduidelijk gebleken is.

In 1936 volgde hij den heer Merckelbach op als lid van Ged. Staten, van welk hoog college reeds zijn grootvader en vader deel uitgemaakt hadden.

Vooral op landbouw- en veeteeltgebied in Limburg was Gabriel Corten een bekwaam leider en pionier, en van verschillende organisaties op dit terrein was hij bestuurslid.

Moge deze voorbeeldige katholiek bij den goeden God het rijke loon genieten voor zijn rusteloos werken!

12 Maart. Weer een eminent oud-leerling van onze inrichting is naar een beter leven overgegaan, nl. Prof. R. Welschen O.P., hoogleraar in de Thomistische wijsbegeerte aan de universiteiten van Amsterdam en Leiden.

Na de voltooiing zijner humaniora alhier ging de jonge Welschen te Freiburg in Zwitserland philosophie studeren. Gedurende deze studiejaren kwam bij hem 't verlangen op om priester te worden en zo trad hij in de Orde van den H. Dominicus. In het studiehuis der Dominicanen in Zwolle doceerde hij de philosophie tot 1920, in welk jaar 't Doorl. Episcopaat hem benoemde als opvolger van wijlen pater de Groot tot hoogleraar te Amsterdam.

Als professor had hij de gave om alle grote

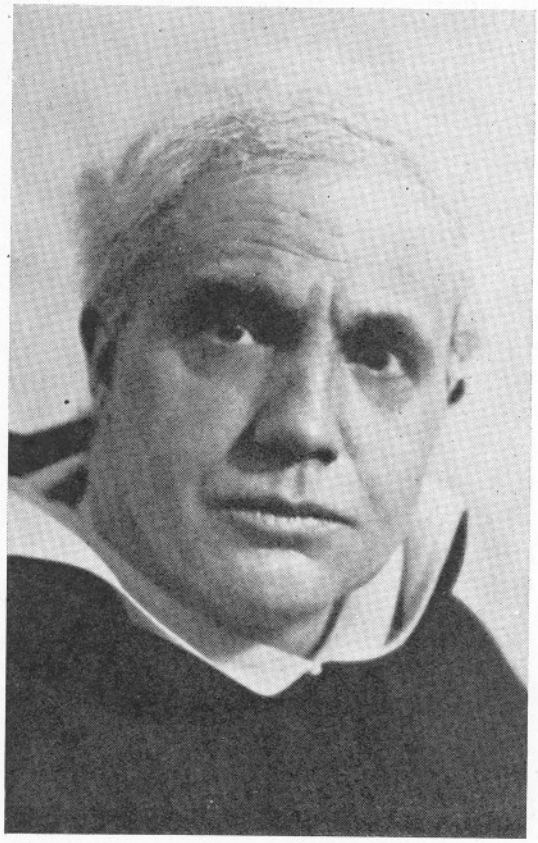

Prof. R. WELSCHEN O.P. †

problemen sterk en klaar, maar ook op boeiende wijze voor te dragen. Zijn terughouding en bescheidenheid hielden hem steeds op de achtergrond. Voor zijn studenten was hij altijd toegankelijk en zeer bereidwillig, wanneer zij tot hem kwamen. Zij zullen hem steeds dankbaar blijven voor wat hij hun voor hun verder leven heeft meegegeven. Hij ruste in vrede!

In verband met dit overlijden verwijzen wij naar een artikel over Prof. Welschen van de hand van Prof. Dr. A. van Rooij in Rolduc's Jaarboek 1923, pag. 54 en vlg.

14 Maart. De Directeur vond 't weer te mooi voor een gewone Vrijdagse dagorde en geeft tot aller verrassing de twee laatste lessen vóór het diner vrij. Een flinke wandeling bij prachtig zonnig weer knapt ons allen op.

16 Maart. Een dag die zich uitstekend leent voor voetballen. Sparta 3 moest tot zijn schande in de kleintjes van Klein-Rolduc zijn meerderen erkennen (2—3). Limburgia 1 strijkt de vlag voor Minor 2 (2—7).

18 Maart. Vanmorgen — op de verjaardag van zijn priesterwijding — dragen wij de Communauteitsmis op tot intentie van oud-Directeur Mgr. A. van de Venne.

19 Maart. St. Joseph vieren we met een vrije dag en een plechtige Hoogmis. Wij bidden voor de belangen van de Kerk, van ons vaderland en van ons huis.

Na de Hoogmis vergadert onze Missie-vereniging in de grote speelzaal. Als spreker treedt op Pater Dr. B. Vroklage S.V.D. met een boeiende voordracht over „Rimboe-ervaringen", die met veel belangstelling gevolgd wordt.

Na 't diner valt de beslissing in de competitievoetballen 1ste klas: Minor 1 verslaat Pantarei met 5—1 en heeft daardoor dit jaar de kampioenstitel behaald. Van harte proficiat!

20 Maart. Vele eminente figuren, die wij onder onze oud-leerlingen mogen rekenen, zijn dit jaar aan katholiek Nederland ontvallen. Vandaag moeten wij het plotseling overlijden ver-

melden van Mr. J. B. Bomans, lid van Ged. Staten en waarnemend Commissaris van de provincie Noord-Holland.

Mr. J. B. BOMANS †

Midden in de volle kracht van zijn leven is hij heengegaan en zijn vroegtijdige dood betekent een zwaar verlies voor zijn gewest.

Bijna zes jaren was Mr. Bomans wethouder van de gemeente Haarlem en gedurende twaalf jaren had hij zitting in de Tweede Kamer. Zijn laatste functie, nl. het lidmaatschap van Ged. Staten, bekleedde hij sinds 1923.

Als provinciaal bestuurder had hij vele uitmuntende kwaliteiten, die de waardering afdwongen niet alleen van zijn geloofsgenoten, maar ook van andersdenkenden. Door zijn algehele toewijding, door zijn doortastend ijveren voor het geestelijk en stoffelijk welzijn van zijn medemensen verwierf hij zich talrijke vrienden. Geen wonder dan ook, dat bij zijn begrafenis zovele vooraanstaande personen hem de laatste eer wilden bewijzen. R. I. P.

Vandaag vertoeft op Rolduc een commissie, bestaande uit de ingenieurs Jos. Cuypers, Peutz en Swinkels, die in opdracht van de Domaniale Mijn een onderzoek instellen naar de toestand onzer gebouwen. Een en ander geschiedt in verband met een eventuële ontginning der kolenlagen onder de abdij.

21 Maart. 't Bisdom Haarlem betreurt heden het heengaan van een zeer verdienstelijk priester, ere-kanunnik W. P. H. Jansen, oud-leerling van ons gymnasium. Elders in dit jaarboek wordt een „In Memoriam" gewijd aan dezen eminenten en kunstzinnigen priester, die ook in zijn later leven herhaaldelijk zijn sympathie voor Rolduc getoond heeft.

23 Maart. L a e t a r e. Midden in de Vasten vieren wij reeds de voorvreugde van Pasen.

's Avonds ging in de aula het klassieke toneelspel „Oedipus Rex", waar de toneelrubriek u meer van vertellen zal.

Bij gelegenheid van 't 40-jarig priesterfeest van onzen oud-leraar, Directeur Dr. A. Thijwissen te Maastricht, zenden wij den jubilaris onze hartelijke gelukwensen.

Katholiek Maastricht is den pionier van het middelbaar onderwijs voor jongens erkentelijk voor alles wat hij als Directeur van gymnasium en H.B.S. voor de godsdienstige en wetenschappelijke ontwikkeling der Maastrichtse jeugd heeft gedaan.

Dr. A. Thijwissen werd als leraar te Rolduc benoemd in 1901, en onderwees na de voltooiing zijner studies aan de Leidse universiteit wis- en natuurkunde. In 1920 volgde de eervolle benoeming tot oprichter en directeur van de katholieke middelbare onderwijsinrichting te Maastricht.

Door zijn taaie energie wist hij in zeer korte tijd naast de H.B.S. ook een katholiek gymnasium in 't leven te roepen, welke beide inrichtingen zich thans in een ongekende bloei mogen verheugen.

Wij wensen den stoeren werker van harte: ad multos annos!

De gewaande roodvonklijders verschijnen gelukkig weer beneden.

24 Maart. Oud-Directeur Mgr. A. van de Venne, die gisteren de opvoering van „Oedipus Rex" bijwoonde, komt ons onder het diner even goede dag zeggen. Met een daverend applaus wordt hij verwelkomd. Natuurlijk gaat zo'n hoog bezoek met een kleine gunst gepaard, waarvan na het middageten alsook in de verlengde avond-recreatie een dankbaar gebruik gemaakt wordt.

25 Maart. Maria Boodschap wordt als een feestdag gevierd met.... regen. De composities werpen reeds haar donkere schaduwen vooruit! Om drie uur platen-concert in de aula major.

De Congreganisten herdenken 't Mariafeest, tevens titelfeest van onze crypte en kerk, met een vergadering in de kerk.

28 Maart. Wij hebben een zeer ernstigen zieke in huis: Piet Huberts. Eergisteren had hij bij 't spelen op de cour een wonde aan zijn knie opgelopen, waarna gisteren bloedvergiftiging optrad. Onze huisdokter achtte overbrenging naar het ziekenhuis te Kerkrade noodzakelijk. Wij bidden gezamenlijk voor zijn behoud.

29 Maart. Vóór de Mis verzoekt de Directeur allen de H. Communie op te dragen voor onzen patiënt, die van de laatste H. Sacramenten is voorzien.

Twintig van onze oud-leerlingen valt vandaag 't onuitsprekelijk geluk ten deel priester gewijd te worden in de kathedrale kerk te Roermond. Onze Directeur woont de plechtigheid bij, terwijl wij allen delen in hun geestelijke vreugde.

31 Maart. In het ziekte-proces van onzen leerling valt Goddank een gunstige ontwikkeling te constateren.

2 April. Door de bezettende overheid in Nederland wordt de gehele Verkenners-beweging opgeheven. Enige dagen later werd het H.K. der verkenners door de Kerkraadse recherche gesloten en verzegeld.

4 April. De composities zijn begonnen en het einde van dit trimester komt daarmee in zicht.

6 April. Palmzondag staat in 't teken van de Mattheus-Passie: 's morgens voert in onze kerk het Rolducse zangkoor op sublieme wijze de Passie van wijlen prof. Pothast uit; 's middags trekken velen naar de aula minor om te luisteren naar de indrukwekkende muzikale Lijdensmeditatie van Joh. S. Bach, die van uit 't Concertgebouw per radio wordt uitgezonden.

8 April zal als een merkwaardige dag in de Annalen van Rolduc opgetekend blijven. Niet minder dan drie priesterleraren vieren in de stilte der Goede Week hun zilveren priesterfeest, nl. de Eerw. heren H. Reijnen, K. Hutschemakers en A. Smits.

De plechtige viering zal na de vacantie plaats hebben.

Ook onze oudleraar Pastoor Bern. Janssens is onder de jubilarissen. Tot aan zijn benoeming te Broekhem-Valkenburg in 1929 was hij prefect van Klein-Rolduc. Wij zenden hem onze gelukwensen.

10 April. Met Witte Donderdag beginnen de jaarlijks terugkerende dagen van bezinning op 't lijden van Christus, tevens op 't aardse leed, dat de achtergrond vormt van Jesus' kruisweg. Zijn lijden leert ons 't leed van anderen te delen en te verlichten.

De mooie indrukwekkende liturgische plechtigheden der Goede Week kunnen onze jongens dit jaar jammer genoeg niet bijwonen. Om eventuële moeilijkheden met reizen in de Paasdrukte te voorkomen gaan zij reeds van morgen na de Hoogmis, waarin we allen onze Pasen houden, met blijde gezichten de vacantie in tot 1 Mei.

Onze zieke leerling moet echter nog enige tijd hier blijven, maar het levensgevaar is gelukkig geweken

De kerkelijke diensten in de laatste dagen voor Pasen worden met dezelfde luister gehouden; de functies van acolythen en zangers worden door leerlingen uit Kerkrade vervuld.

13 April. De Paasdagen met mooi zonnig weer, dagen van troost en bemoediging in deze donkere tijden. De lichtende figuur van Christus als triumphator over lijden en dood gaat ons voor.

19 April. Het Wittemse Convent maakt vandaag zijn jaarlijks uitstapje naar Rolduc.

Ongeveer 60 theologanten met een zestal Eerw. Paters leggen de heen- en terugreis te voet af.

23 April. De Rolducse familie wordt vermeerderd door de aanwinst van een dertiental schapen en lammetjes.

29 April. Onze oudleraar L. C. Michels, die verleden jaar zijn zilveren jubileum mocht herdenken als docent aan de R. K. Leergangen te Tilburg, promoveert heden te Nijmegen tot doctor in de letteren en wijsbegeerte op proefschrift: „Bijdrage tot 't onderzoek van Vondels werken". Wij zenden den nieuwen doctor onze hartelijke gelukwensen.

1 Mei. Na drie weken rust starten we vandaag voor 't laatste maar kleine trimester; en in 't vooruitzicht van zovele schone feesten, dagen van vreugde en vermaak, valt ons 't terugkomen niet zo hard. Jammer dat de mooie maand Mei zich nog niet van zijn beste zijde vertoont. Tevergeefs nog zoeken we naar bloeiende bomen in onze tuin, de kastanjebomen langs de ijzeren weg botten nauwelijks uit. Alleen in het carré begint de magnolia reeds zijn tulpen te ontplooien.

Vóór we naar bed gaan, brengen we de Meikoningin onze hulde in een kort Meilof.

4 Mei. Vandaag openen wij de reeks feesten ter gelegenheid van het zilveren priesterjubileum van drie onzer leraren met een plechtige Hoogmis, opgedragen door Mijnh. C. Hutschemakers, met assistentie van den Zeereerw. Heer Directeur als presbyter assistens, en de beide andere jubilarissen als diaken en subdiaken.

Om al wat in de stemming te komen van de feestviering van a.s. Woensdag doen we 't vanmorgen maar zonder studie en les.

's Middags weet Minor 2 door een overwinning (3—2) op Sparta 2 het kampioenschap in de 2e klas voetballen te behalen. Proficiat!

6 Mei. Nog steeds guur weer. Onze oudkoster, de neomist Frans Janssen draagt voor ons de Communauteitsmis op.

7 Mei. Plechtige viering van het 25-jarig priesterfeest der drie Rolducse Heren. Nadat Mhr. A. Smits de Communauteitsmis had opgedragen, celebreerde Mhr. H. Reijnen om half elf de plechtige Hoogmis. Onze Directeur fungeerde daarbij als presbyter assistens, terwijl als diaken en subdiaken de beide andere jubilarissen optraden. Met veel brio voerde het Rolducse zangkoor de missa „Cantate Domino canticum novum" van Refice uit. Over de huldiging der jubilerende priesters en de voordrachtenavond door Charlotte Köhler handelt een afzonderlijk artikel in dit jaarboek.

In de namiddag bonden Minor 1 en Sparta 1 de strijd aan voor de wisselbeker. Nadat de Limburgers met rust leidden met 4—3, wisten ze met 7—4 te zegevieren.

8 Mei. De eindexamens komen in zicht en met 't oog daarop houdt de academie „Alberdingk Thijm" haar laatste vergadering ....buitenshuis.

9 Mei. Op eigen initiatief houden de jongens een collecte om Missen te laten lezen voor de gevallenen in Mei 1940. Morgen, Zondag en Dinsdag wordt de Communauteitsmis opgedragen voor de zielerust van de voor de verdediging van ons vaderland gesneuvelde landgenoten. Tot dezelfde intentie worden in deze dagen nog 15 H. Missen gelezen.

11 Mei. Mhr. A. Smits besluit de feestelijkheden met een plechtige Hoogmis, waarbij onze Directeur wederom presbyter assistens was en de beide andere jubilarissen als diaken en subdiaken fungeerden. Evenals verleden Zondag vallen studie en les in de voormiddag uit.

Rolduc's elftal speelt vanmiddag zijn eerste wedstrijd tegen een buitenclub (R.K.O.N.S. uit Schaesberg) en maakt een goed debuut: 7—5.

14 Mei. Gezongen H. Mis voor de zielerust van onze oudleerlingen, die in de strijd voor het vaderland gevallen zijn — tevens gedenken wij allen die hun leven voor het vaderland gegeven hebben, alsook hen die 't slachtoffer werden van oorlogsgeweld.

Op Rolduc wordt sinds het begin dezer week flink aan athletiek gedaan. Enige daar-

toe speciaal getrainde jongelui leiden elke middag en avond de oefeningen in lopen, springen, speer- en discuswerpen enz., op het voetbalveld. Moge de animo zo groot blijven als in 't begin, dan zal deze athletiek een gezonde afleiding en ontspanning blijken te zijn, die een einde maakt aan het futloze zitten en hangen op de banken.

Daarnaast is de belangstelling voor de schietsport in ons huis herleefd — „op buks en pistool". Zou dit een eerste stap zijn op de weg naar de heroprichting van de oude schutterij?

18 Mei. Onder de Hoogmis preek en collecte voor de St. Vincentiusvereniging op Rolduc.

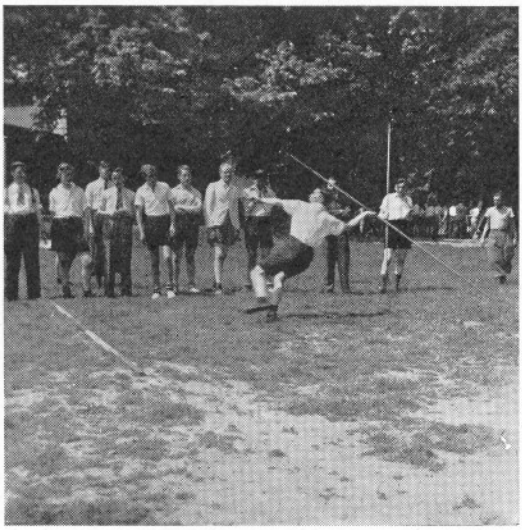

In mooi warm weer wordt na het diner de bekerwedstrijd gespeeld tussen Sparta 1 en Pantarei, waarbij de philosofen *niet* puntloos bleven, maar toch met 1—9 het loodje moesten leggen.

19 Mei. Eerste der Kruisdagen. Gelukkig is het weer van die aard, dat de gebruikelijke processies op de drie dagen kunnen doorgaan.

Aan het middagmaal laat de eetzaal den Directeur „lang leven" op zijn verjaardag, hetgeen een kleine gunst uitlokt.

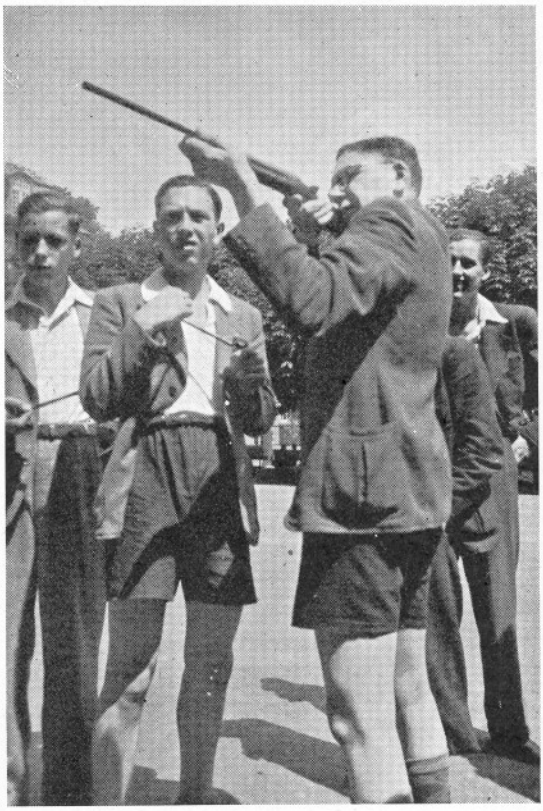

22 Mei. Hemelvaartdag. Na de Hoogmis algemene vergadering der Rolducse Missievereniging in de aula minor. Met aandacht luisteren we naar een interessante lezing van de Eerw. Overste van de Missiezusters te Imstenrade, Dr. Eleonora Lippits, die het onderwerp behandelde: „het medische werk van de Missie" en „de stichting van de Medische Missiezusters-Congregatie".

Na de middag beker-finale Sparta 1 tegen Minor 1. Toen de wedstrijd begon viel er enige regen, en ofschoon de lucht spoedig

opklaarde, was het grasveld erg glad, zodat de spelers kennis maakten met moeder aarde. De match eindigde na buitengewoon spannende strijd in een gelijk spel: 2—2, zodat twee keer 7½ minuut verlengd moest worden. In de laatste periode was Minor de gelukkige door 't winnende doelpunt te scoren. Vlak daarop voorkwam een der Minorbacks een zeker lijkend doelpunt door de bal met de hand uit de goal te slaan. De toegekende penalty leverde echter geen resultaat op. Wij hebben lang niet meer zo'n spannende wedstrijd gezien: beide partijen, maar vooral Sparta, wierpen zich met groot élan en doodsverachting in de strijd. Ofschoon Sparta verdiend had te winnen, — 't geluk was niet aan hun zijde, integendeel — wensen we toch Minor van harte geluk met de dubbele triomf van dit seizoen: kampioen en bekerhouder.

25 Mei. De 2e klas is ook met de bekermatch begonnen en in de eerste ontmoeting slaat Sparta 2 met 6—2 Limburgia 1.

Vanavond om 7 uur in de aula feestconcert, aangeboden aan den heer Pierre Zeyen naar aanleiding van zijn 40-jarig jubileum als muziekleraar te Rolduc, door de harmonie „Sint Philomena" en de zangvereniging „Sint Caecilia", beide van Chèvremont. Van eerstgenoemde vereniging is Mhr. Zeyen erevoorzitter, van de laatste ere-directeur. De uitgevoerde nummers vielen erg in de smaak, en vóór we 't goed wisten was het reeds 10 uur.

26 Mei. O. L. Heer heeft ons gebed verhoord: Piet Huberts, die verleden trimester levensgevaarlijk ziek was, kan vandaag hersteld 't ziekenhuis verlaten om thuis verder op krachten te komen.

27 Mei. Reeds enige malen hebben we wegens ongunstig weer onze pelgrimstocht naar Schaesberg moeten uitstellen. Vandaag is het mooi weer. Zouden we morgen gaan? De tijd dringt, want Zaterdag is reeds de laatste Meidag. Inderdaad, aan het diner kondigt de Directeur onder luide bijval aan, dat we bij goed weer morgen zullen gaan. „Donne, donne nous un beau jour!"

28 Mei. De zwartkijkers van gistermiddag hebben gelukkig ongelijk gekregen. Bij prachtig zonnig lenteweer brengen wij ons traditioneel bezoek aan het eeuwenoude kapelle-

tje, en bidden er vurig tot de Koningin van de Mei om haar zegen voor ons zelf en voor ons dierbaar vaderland. Het aantal „invaliden" was dit jaar wel bijzonder gering: bussen waren immers niet beschikbaar.

Vandaag komt er een wijziging in de Redactie van Rolduc's Jaarboek. Wegens drukkere werkzaamheden ziet Dr. R. Huysmans, die sinds de Directeursbenoeming van den Zeereerw. Zeergel. Heer H. van der Mühlen hoofdprofessor geworden is van de philosophie, zich genoodzaakt de redactie te verlaten. Het overblijvend lid brengt van deze plaats uit den scheidenden redacteur zijn hartelijke dank voor de trouwe en prettige samenwerking en spreekt tevens zijn waardering uit voor alles, wat Dr. Huysmans gedurende die zes jaren voor het op-peil-houden van ons jaarboek gedaan heeft.

Als nieuwen mede-redacteur begroeten we den Weleerw. Heer J. Damen.

31 Mei. Wij besluiten de Meimaand met een plechtig Lof, waarin preek door Pater Colsen en hernieuwing der toewijding van Rolduc aan Maria.

In de afgelopen week hebben we op aansporing van 't Doorl. Episcopaat een gebedsactie op touw gezet voor onze koloniale missies. Opnieuw zijn wij er van doordrongen, dat we ten opzichte van de missionering onzer koloniën een bijzondere plicht van gebed en offer te vervullen hebben.

1 Juni. Pinksteren met heerlijk zomers weer! 's Morgens de plechtige Hoogmis, waarin het zangkoor op loffelijke wijze de missa „in honorem S. Teresiae" van Refice ten gehore brengt. Collecte voor de Voortplanting des Geloofs.

Na de vervroegde Vespers gaan de Zuid-Limburgers op halftrimester tot morgenavond.

2 Juni. De thuisblijvers wordt een verrassing bereid door een filmvoorstelling, o.a. draaide de bekende film: „Storm over de Mont Blanc". Aan het avondeten verzoekt de Directeur, die juist van Beek was teruggekeerd, om een hartelijk gebed voor Mgr. van de Venne, aan wien onze Bisschop die morgen de laatste H. Sacramenten had toegediend. Ofschoon het bericht niet geheel onverwacht kwam, maakte het toch een diepe indruk; aan het verzoek wordt natuurlijk gaarne voldaan.

3 Juni. Hoe langer hoe meer wordt het voor de eindexaminandi duidelijk, dat het ernst gaat worden. Vandaag en morgen is het Gym aan de beurt voor het schriftelijk gedeelte.

Heel langzaam begint het nu toch op zomer te gelijken. Er zijn nu in 't begin van Juni tenminste een paar warme dagen geweest.

Onder de wandeling speelt een Rolducs elftal een voetbalmatch tegen de M.T.S. uit Heerlen, die over de gehele linie de sterkere bleek te zijn. De onzen, die een slechte partij voetbal te zien gaven, konden met 1—3 afdruipen.

5 Juni. H.B.S., afd. A en B beginnen broederlijk en gelaten hun schriftelijke proeven van bekwaamheid af te leggen in de aula minor. Voor hen duurt de marteling een gehele week, met een onderbreking op Zaterdag en Zondag.

7 Juni. Vandaag is te Stampersgat overleden onze oudleerling, Dr. P. Vlekke, oud-directeur der coöp. suikerfabriek „Dinteloord". Evenals zijn vader — „de grote Vlekke" in de volksmond geheten — deed hij zeer veel om de sociale toestanden in zijn bedrijf op hoger niveau te brengen. Door zijn kunde en energie groeide de „Dinteloord" tot een der grootste suikerfabrieken van het vasteland. R. I. P.

8 Juni. Onze hockeyclub „Unitas" had vanmiddag een Brunssums team op bezoek, dat met een 3—2 nederlaag genoegen moest nemen.

10 Juni. Ir. Jos. Cuypers te Roermond, onder wiens bekwame leiding zo menig bouwwerk op Rolduc tot stand kwam of gerestaureerd werd, viert vandaag zijn tachtigste verjaardag. Wij zenden onzen sympathieken en nog krassen oud-leerling onze hartelijke gelukwensen.

11 Juni. 't Is weer mis! Nat en koud weer.

12 Juni. Sacramentsdag wordt met de gewone luister gevierd.

Na de middag verliest Limburgia 1 de bekerwedstrijd tegen Minor 2 (5—7) .

Een interessante wedstrijd met leuke momenten speelden 's avonds de eindexaminandi van Gym tegen die van H.B.S. A en B; de laatsten kraaiden victorie (5—2).

13 Juni. St. Antonius. Onze Directeur, die persoonlijk aan Mgr. van de Venne ons aller gelukwensen op diens naamfeest overbrengt, keert met de blijde tijding terug, dat er enige verbetering in zijn toestand is ingetreden. Moge zijn machtige Patroonheilige voor onzen oud-directeur opbeuring en sterkte in zijn lijden verkrijgen!

15 Juni. Processie-Zondag. Als de processie uittrekt, voorspellen de sombere luchten niet veel goeds. Bij zo'n feest van Roomse fierheid hoort anders 't warme zonnelicht. Zou de triomftocht van Jesus Eucharisticus nu toch nog verregenen? Wanneer de wijdse stoet op Rolduc arriveert begint enige regen te vallen. Het meest glansrijke ogenblik was weer de Mis aan het rustaltaar vóór onze kerk. Jammer genoeg moest daarna de processie wegens de dreigende bewolking ontbonden worden, tot grote teleurstelling van allen, niet het minst van onze jongens.

's Morgens bekerfinale 2e klas: Minor 2 tegen Sparta 2, die door eerstgenoemde club gewonnen werd (4—2).

17 Juni. Directeursfeest. Een schitterende zomerdag stelt ons dubbel schadeloos voor de verregende Zondag.

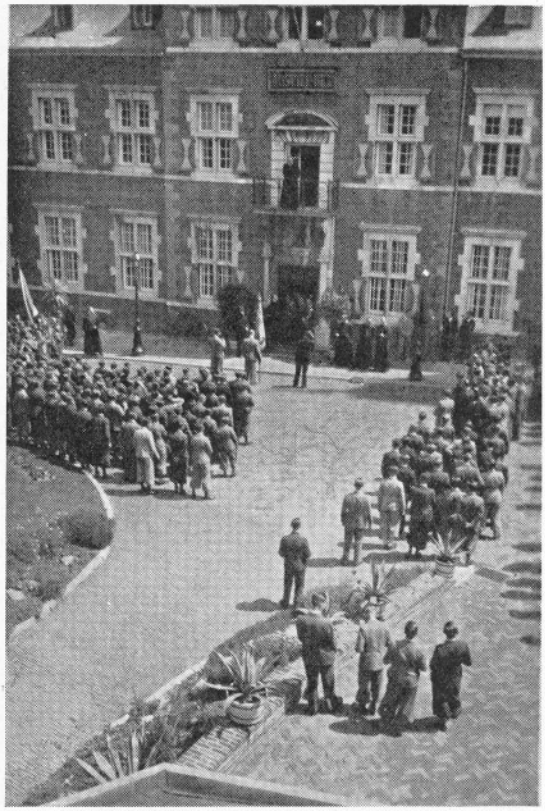

Gezien de omstandigheden had de feestviering in intieme kring en in alle eenvoud plaats. Een Rolducs strijkje zorgde voor een aardige afwisseling aan tafel. 't Was een piëteitvolle geste van onzen Directeur, toen hij in zijn dankwoord ons allen nogmaals dringend verzocht om een vurig gebed voor zijn voorganger, die door zijn ziekte verhinderd was dit feest mee te vieren.

De dag besloot met een schitterend geslaagde uitvoering van de Kerkraadse gymnastiekclub „de Eendracht".

18 Juni. Jour des Jeux. Wij treffen 't best met het weer op deze dag. De animo voor de verschillende spelen is groter dan gewoonlijk. Misschien omdat de athletiekoefeningen dit trimester zoveel belangstelling getrokken hebben.

Tegen zeven uur reikte de Directeur aan de diverse winnaars de prijzen uit. Daarna was heel Rolduc getuige van een voetbalwedstrijd tegen Kerkrade I. Men kon 't onze jongens aanzien, dat ze nog vermoeid waren

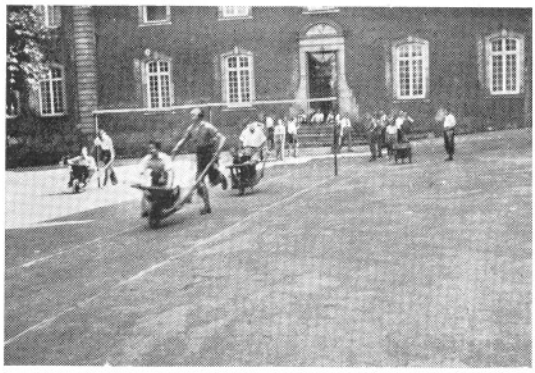

van de intense deelname aan de athletiekwedstrijden op zo'n warme dag. Maar dit alleen is niet voldoende om onze nederlaag (4—5) te verklaren; het spel van Kerkrade was ontegenzeggelijk veel beter.

20 Juni. Wegens het feest van het H. Hart hebben we vanmorgen vrij.

22 Juni. Processiegewijs trekken we naar het H. Hartbeeld in de tuin, waar de Directeur heel Rolduc toewijdt aan het H. Hart van Jesus.

23 Juni. In snikheet zomerweer beginnen de eerste mondelinge eindexamens, die van de H.B.S. A. Als gecommitteerden treden dit jaar op: W. H. ten Seldam, Amsterdam; Mevr. Dr. B. de Vos-de Wilde, Amsterdam; J. H. M. R. van den Eeden, Breda.

In plaats van mijnheer Reijnen, die sinds enkele weken lijdende is aan een oogontsteking, examineert voor engels onze oudleraar, de heer A. Ross uit Heerlen. Een der candidaten, Joop L'Ortije, kan jammer genoeg wegens ziekte niet aan het mondeling deelnemen; vanavond werden hem uit voorzorg de laatste H. Sacramenten toegediend. Wij bidden gezamenlijk, dat God dit jonge leven moge sparen.

25 Juni. De mannen van de H.B.S. A krijgen vandaag, helaas op één na, hun einddiploma.

In de middaguren brengt een flink onweer gelukkig enige verfrissing, maar het is slechts voor korte duur.

26 Juni. Van de 7 candidaten voor het toelatingsexamen tot de philosophie slagen er 5; met één candidaat wordt het examen voortgezet.

28 Juni. Wij zijn voor goed in de examentijd. Vandaag is het Gym aan de beurt. Het examen wordt afgenomen onder toezicht van: Dr. P. J. Enk, hoogl. a. d. Rijksuniversiteit te Groningen; Dr. H. J. F. W. Brugmans, hoogl. a. d. Rijksuniversiteit te Groningen; Dr. J. G. van der Corput, hoogl. a. d. Rijksuniversiteit te Groningen en Dr. I. M. van der Vlerk, hoogl. a. d. Rijksuniversiteit te Leiden.

29 Juni. 't Feest van Petrus en Paulus valt op Zondag; dat scheelt een volle vrije dag.

Op alle klassen is dezer dagen reeds een begin gemaakt met enige overgangsexamens. Er wordt hard geblokt. Gelukkig is de hitte geweken en is 't voor de tijd van het jaar zelfs tamelijk fris.

2 Juli. Geheel het Gym slaagt zonder een enkel slachtoffer te moeten betreuren! Terwijl de 14 gelukkigen (waaronder 5 A's en 9 B's) met hun papiertjes in de zak afzwaaien, zit in de aula minor een aantal jonge kleuters over papieren gebogen, om waardig bevonden te worden de opengevallen plaatsen na de vacantie aan te vullen.

4 Juli. Vandaag steekt de H.B.S. B van wal om in veilige haven te belanden. Gecommitteerden zijn: J. P. Enklaar, Delden; Dr. G. C. Hirsch, Bilthoven en Dr. P. C. Molhuysen, 's-Gravenhage.

Zal de reis even voorspoedig verlopen als die van het Gym?

6 Juli. In de competitie-voetballen 3e klas valt vanavond de beslissing. Door een gelijk spel tussen Sparta 3 en Limburgia 2 (3—3) werd Klein-Rolduc kampioen van deze afdeling. Het is de eerste keer in de geschiedenis van 't Rolducse voetballeven, dat Klein-Rolduc deze eer te beurt valt. Een hartelijke gelukwens aan onze kleinen mag dan ook hier niet achterwege blijven, wijl het verslag van deze competitie in de sportkroniek niet meer vermeld kon worden.

7 Juli. De Weleerw. Pater Koenders S.M.A., een broer van onzen verleden jaar gesneuvelden oud-leerling, droeg vanmorgen in onze kerk zijn eerste H. Mis op. Onze Directeur assisteerde den jeugdigen neomist aan het altaar.

8 Juli. De beide groepen van de H.B.S. B hebben 't waarachtig bestaan het goede voorbeeld van het Gym te volgen. De beslissende vergadering heeft maar een kort beraad nodig gehad en bracht een eclatant succes: alle 15 candidaten geslaagd!

Ook dit jaar geeft de uitslag der eindexamens alle reden tot tevredenheid: van de in totaal 45 eindexaminandi zijn er 43 geslaagd.

Van de priesterstudenten slaagden 11 van de 12 candidaten; deze zijn allen toegelaten tot de studie der philosophie.

9 Juli. Vandaag beginnen de overgangsexamens voorgoed. Ondanks de nieuwe hittegolf wordt in hoog tempo gestudeerd.... tot Zaterdag, de dag der verlossing!

11 Juli. Met genoegen vernemen we, dat onze collega Eugène Senden te Nijmegen geslaagd is voor zijn cand. ex. klassieke letteren. Van harte proficiat!

12 Juli. Heel Rolduc trekt naar het gemeentehuis van Kerkrade om de persoonsbewijzen af te halen.

De examens zijn afgelopen. Het is nu nog wachten op de uitslag. Om de tijd wat te breken heeft er vanavond in de aula een uitvoering plaats van de Zangvereniging „Laura" uit Eygelshoven, die veel bijval oogstte.

13 Juli. In een hartelijk Te Deum na de Hoogmis zingen wij onze dankbaarheid uit jegens God voor alle gunsten, in het afgelopen schooljaar van Hem ontvangen.

Om 5 uur draait tot ons aller genoegen de film „Port Arthur".

14 Juli. Om half elf wordt er een plechtige Requiemmis gezongen voor de zielerust van onze oud-leerlingen en landgenoten, die voor het Vaderland gevallen zijn.

Na de middag orgelconcert in de kerk door Pierre Zeyen.

Na het gouter verdringen zich allen voor de kamers van de hoofdleraren, waar deze hun de verhoopte of gevreesde zekerheid brengen. Daarna wordt het schooljaar besloten met de prijsuitdeling.

15 Juli. In alle blijdschap gaan we huiswaarts tot 4 September.

Wij kunnen deze kroniek niet afsluiten zonder het gelukkige feit te vermelden, dat we het gehele schooljaar slechts éénmaal onze schuilkelders hebben moeten opzoeken.

PRIJSUITDELING

SCHOOLJAAR 1940—1941

.....

Hebben met goed gevolg afgelegd:

I. Het toelatingsexamen tot de Studie der Philosophie:

de leerlingen der 6e klas van het Seminarie:

Louis Bastiaens, van Maastricht.
Henny Corsius, van Maastricht.
Jan van der Hart, van Venlo.
Jan Janssen, van Brunssum.
Pierre Theunissen, van Eysden.
Frans Wiertz, van Kerkrade.

II. Het Eindexamen van het Gymnasium,

alle leerlingen der hoogste klas:

A.

Hans Boumans, van Heerlen.
Wim Janssen, van Nijmegen.
Eugène Jongen, van Kerkrade.
Theo Nelissen, van Beltrum bij Groenlo.
Max Starmans, van Nuth.

B.

Albert America, van Nuth.
Gerard de Bruyckere, van Oostburg.
Andreas Burm, van Nieuw-Namen.
Leo Crombach, van Vijlen-Vaals.
Paul Emondts, van Terwinselen.
Tonny Hermans, van Sittard.
Joep Nolet, van Amsterdam.
Louis Starmans, van Nuth.
Frans Verheyen, van Erp.

III. Het Eindexamen der Hogere Burgerschool afd. A,

de leerlingen der hoogste klas:

Eduard Borm, van Hulst.
Carel Burgers, van Arnhem.
Joseph Clevers, van Kerkrade.
Fred Geilenkirchen, van Kerkrade.
Joseph de Haes, van Echt.
Jan Hoogstraten, van Deventer.
Herman Rijsemus, van Semarang.
Jack Vaessen, van Kerkrade.

IV. Het Eindexamen der Hogere Burgerschool afd. B,

alle leerlingen der hoogste klas:

Jan Coenen, van Medan.
René Coenen, van Medan.
Bartho Dechesne, van Leeuwarden.
Nico Dongelmans, van Abcoude.
Bernard Drenth, van Oude-Pekela.
Cor van Heeswijk, van Best.
Piet van der Lande, van Deventer.
Jan Mulder, van Bathmen bij Deventer.
Etienne Puylaert, van Zuiddorpe.
Broos Schoemaker, van Deventer.
Paul Schoemaker, van Deventer.
Jan Schwering, van Hilversum.
Johan van Waes, van Zuiddorpe.
Carlos Wijffels, van Westdorpe.
Joris van Zinnicq Bergmann, van Vught.

ALGEMENE PRIJZEN.

Seminarie

TWEEDE JAAR.

Dominique Frencken, van Montfort (L.).

EERSTE JAAR.

Léon Hermans, van Nuth.

.....

Seminarie-Gymnasium

VIJFDE KLAS.

Harry Salemans, van Amstenrade.

VIERDE KLAS.

Joseph Moonen, van Hulsberg.

DERDE KLAS.

Wim Schneider, van Hengelo.
René van Neer, van Maastricht.

TWEEDE KLAS.
1ste Afd.

Jan Augustus, van Kerkrade.

2e Afd.

Lou Schneider, van Hengelo.

EERSTE KLAS.

Nico Sprokel, van Kerkrade.

.....

Hogere Burgerschool

VIERDE KLAS A.

Baus van der Meer, van Kerkrade.

VIERDE KLAS B
1ste Afd.

Jules van Oldenbeek, van Waalwijk.

2e Afd.

Johan Vogt, van Dokkum.

DERDE KLAS.
1ste Afd.

Zeer eervolle vermelding:

Henri Jaartsveld, van Apeldoorn.

2e Afd.

Henk van Oorschot, van Heeswijk.

TWEEDE KLAS.
1ste Afd.

Werner Buck, van Bleyerheide.
Gerd Coenen, van Uden.

2e Afd.

Vacat.

EERSTE KLAS.
1ste Afd.

Joseph Bögels, van Rumpen-Brunssum.

2e Afd.

Rudolf Jaartsveld, van Apeldoorn.
Jan Pierik, van Terborg.

Voorbereidende Klas

Lou Cobben, van Beek (L.).

Seminarie

TWEEDE JAAR.

Dominique Frencken, van Montfort.

Alg. pr. 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. theod., 1ste pr. psych., 1ste pr. eth., 1ste pr. arch., 1ste pr. biol.
verm. econ., 4e verm. Kerk. gesch.

Matthieu Berkels, van Sevenum.

2e pr. theod., 2e pr. eth., 2e pr. arch., 3e pr. psych., 3e pr. gew. wel., 5e pr. bijb. gesch., 5e pr. kerk. gesch., 5e pr. gesch. wijsb., 5e pr. econ.
3e verm. biol.

George Tielens, van Maastricht.

1ste pr. econ., 1ste pr. kerk. adm., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. psych., 3e pr. theod., 3e pr. eth., 4e pr. arch.
1ste verm. gesch. wijsb., 3e verm. gew. wel., 4e verm. biol.

Pierre Zeyen, van Swalmen.

2e pr. kerk. adm., 3e pr. bijb. gesch., 3e pr. biol., 5e pr. gesch. wijsb.
verm. econ., 3e verm. psych., 6e verm. eth.

Jo Kerckhoffs, van Hulsberg.

2e pr. biol., 5e pr. bijb. gesch., pr. 5 verm.
1ste verm. gesch. wijsb., 1ste verm. theod., 1ste verm. psych., 2e verm. eth., 5e verm. kerk. gesch.

Louis Theunissen, van Gennep.

3e pr. gew. wel., pr. 5 verm.
2e verm. theod., 2e verm. eth., 2e verm. biol., 5e verm. psych., 5e verm. bijb. gesch.

Frans Bosch, van Sittard.

3e pr. gew. wel., 5e pr. gesch. wijsb.
1ste verm. kerk. gesch., 4e verm. eth.

Pierre Bindels, van Wahlwiller-Wittem.

3e pr. kerk. gesch., 5e pr. bijb. gesch.
2e verm. arch., 3e verm. gesch. wijsb.

Leo Lucas, van Roermond.

pr. 4 verm.
1ste biol., 2e verm. psych., 5e verm. theod., 6e verm. gesch. wijsb.

Gerard Hermans, van Wellerlooi.

2e pr. econ.
1ste verm. eth., 4e verm. arch., 6e verm. theod.

Jan Edixhoven, van Eygelshoven.

3e pr. gew. wel.
2e verm. theod.

Peter Camps, van Heerlen.

3e pr. gew. wel.
verm. kerk. adm.

Pierre Kallen, van Maastricht.

2e pr. gew. wel.
4e verm. eth.

Henri Claessen, van Guttecoven.

3e verm. psych.

Frans van der Meulen, van Kerkrade.

3e verm. gesch. wijsb.

Eugène Rutten, van Maastricht.

4e verm. theod.

EERSTE JAAR.

Léon Hermans, van Nuth.

Alg. pr., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. ontol., 1ste pr. crit., 1ste pr. lat., 2e pr. cosmol., 3e pr. eth., 4e pr. log., 4e pr. arch., 5e pr. bijb. gesch.
2e verm. kerk. muz.

Johan Hulsmans, van Maastricht.

2e pr. gesch. wijsb., 2e pr. log., 3e pr. gew. wel., 4e pr. cosmol., 4e pr. eth., pr. 4 verm.
1ste verm. bijb. gesch., verm. econ., 4e verm. crit., 6e verm. ontol.

Jan Bosch, van Schin op Geulle.

1ste pr. gesch. wijsb., 2e pr. eth., 2e pr. arch., 3e pr. bijb. gesch., 3e pr. ontol., 4e pr. crit.
1ste verm. kerk. gesch., verm. econ., 6e verm. lat.

Frans van Dooren, van Weert.

2e pr. gesch. wijsb., 2e pr. cosmol., 3e pr. log., 3e pr. econ., pr. 5 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 3e verm. ontol., 4e verm. eth., 7e verm. crit., 8e verm. kerk. gesch.

Herman Huisintveld, van Roermond.

2e pr. ontol., 2e pr. crit., 3e pr. lat., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. muz., 3e verm. log., 3e verm. eth, 5e verm. bijb. gesch., 5e verm. arch.

Louis Augustus, van Kerkrade.

1ste pr. log., 1ste pr. eth., 5e pr. bijb. gesch., pr. 4 verm.
verm. econ., 1ste verm. arch., 2e verm. lat., 3e verm. kerk. gesch.

Joseph Huijts, van Voerendaal.

3e pr. gew. wel., 3e pr. kerk. muz., 4e pr. crit., pr. 6 verm.
1ste verm. log., 1ste verm. eth., 3e verm. gesch. wijsb., 3e verm. cosmol., 3e verm. ontol., 5e verm. bijb. gesch.

Arnold Jacobs, van Kessel.

1ste pr. cosmol., 5e pr. bijb. gesch., 5e pr. kerk gesch., pr. 6 verm.
1ste verm. crit., 2e verm. ontol., 2e verm. kerk. muz., 3e verm. log., 5e verm. eth., 6e verm. arch.

Paul Dings, van Tegelen.

2e pr. bijb. gesch., 4e pr. ontol., pr. 4 verm.
1ste verm. lat., verm. econ., 2e verm. kerk. muz., 3e verm. arch.

Johan Ortan, van Roermond.

3e pr. crit., pr. 5 verm.
1ste verm. log., 1ste verm. ontol., 3e verm. cosmol., 4e verm. lat., 7e verm. eth.

Bart Salemans, van Amstenrade.

3e pr. kerk. muz., pr. 5 verm.
1ste verm. gew. wel., verm. econ., 3e verm. ontol., 6e verm. kerk. gesch., 6e verm. crit.

Harry Römkens, van Pey.

1ste pr. kerk. muz., 4e pr. log.
1ste verm. bijb. gesch., 3e verm. lat., 9e verm. kerk. gesch.

Pierre Slangen, van Heerlen.

1ste pr. gew. wel., 4e pr. kerk. gesch.
3e verm. cosmol., 5e verm. bijb. gesch., 8e verm. eth.

Jan Maassen, van Beek (L.).

3e pr. kerk. muz., pr. 4 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 2e verm. eth., 3e verm. cosmol., 5e verm. gew. wel.

Jo Debets, van Nieuwenhagen.

4e pr. arch.. 5e pr. econ.
3e verm. crit., 5e verm. lat.

Jan Schulpen, van Meerssen.

3e pr. econ., 5e pr. gesch. wijsb.
1ste verm. cosmol.

Jacques Verstralen, van Venray.

1ste pr. kerk. muz., 4e pr. cosmol.
2e verm. gew. wel.

Jean Rouwet, van Bunde.

5e pr. gesch. wijsb.
1ste verm. cosmol.

Frans van der Laak, van Meerssen.

2e pr. lat.
2e verm. kerk. muz.

Joseph Penders, van Voerendaal.

pr. 5 verm.
verm. econ., 2e verm. crit., 5e verm. eth., 6e verm. kerk. gesch., 8e verm. ontol.

Hubert Seelen, van Venlo.

2e pr. gesch. wijsb.

Guillaume Custers, van Dieteren.

3e pr. kerk. muz.

Adolf Hutschemakers, van Bocholtz (L.).

verm. econ., 5e verm. crit.

Johan Scholberg, van Maastricht.

2e verm. kerk. muz., 7e verm. ontol.

.....

Seminarie-Gymnasium

VIJFDE KLAS.

Harry Salemans, van Amstenrade.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. gr., 1ste pr. lat., pr. fr., pr. hoogd., pr. gesch., pr. aardr., pr. cult. gesch., pr. stelk. afd. A, pr. meetk. afd. A, pr. nat. afd. S en A.
1ste verm. ned., verm. eng.

Jacques Huurman, van Deventer.

pr. stelk. afd. B, pr. meetk. afd. B, pr. trigon. en an. mtk., pr. nat. hist., pr. eng., pr. 7 verm.
1ste verm. godsd., verm. gr., verm. hoogd., 1ste verm. nat. afd. B, 1ste verm. scheik. afd. B, 1ste verm. aardr., 2e verm. fr.

José Erens, van Schaesberg.

pr. ned., pr. fr., 2e pr. lat., pr. 5 verm.
verm. eng., verm. hoogd., verm. gesch., 2e verm. godsd., 2e verm. kerk. gesch.

Paul Willemse, van Eygelshoven.

pr. nat. afd. B, pr. scheik. afd. B, pr. 6 verm.
verm. gr., verm. stelk. afd. B, verm. meetk. afd. B, 1ste verm. nat. hist., 4e verm. godsd., verm. trigon. en an. mtk.

Jacques Fleuren, van Swolgen.

pr. gr., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. gesch., verm. gesch., 1ste verm. fr., verm. eng., 1ste verm. nat. afd. S en A.

Floor van Zinnicq Bergmann, van Vught.

verm. meetk. afd. A, 2e verm. nat. S en A.

Pieter Everts, van Raalte.

verm. meetk. afd. B, verm. trigon. en an. mtk. 2e verm. scheik. afd. B.

Jan Grond, van Amsterdam.

verm. hoogd., verm. cult. gesch., 2e verm. aardr.

Wim van Thiel, van Tilburg.

verm. hoogd., 2e verm. nat. hist.

Henri Hartmann, van Oost-Eysden.

3e verm. godsd.

VIERDE KLAS.

Joseph Moonen, van Hulsberg.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. gr., 1ste pr. lat., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. eng., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. gesch., 1ste pr. nat., pr. meetk.
1ste verm. scheik.

Rein Verhaak, van Breda.

2e pr. godsd., 2e pr. lat., 2e pr. fr., 2e pr. eng., 2e pr., aardr., 2e pr. scheik., pr. 6 verm.
verm. gr., 1ste verm. gesch., 2e verm. nat., 3e verm. ned., 3e verm. hoogd., 3e verm. handt.

Willy de Groot, van Gennep.

2e pr. godsd., 2e pr. hoogd., 2e pr. gesch., 2e pr. nat., pr. 7 verm.
verm. gr., 1ste verm. aardr., 1ste verm. stelk., verm. meetk., 2e verm. scheik., 4e verm. ned., 4e verm. eng.

Joseph Quaedvlieg, van Noorbeek.

2e pr. hoogd., pr. 4 verm.
2e verm. lat., 2e verm. ned., 2e verm. gesch., 3e verm. godsd.

Wim van Wijck, van Nijmegen.

1ste pr. scheik., pr. 4 verm.
1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 1ste verm. nat., 2e verm. aardr.

Karel Hoefnagels, van Bleyerheide.

2e pr. handt., pr. 4 verm.
1ste verm. lat., 2e verm. godsd., 2e verm. stelk., 3e verm. scheik.

Hubert Houben, van Heerlen.

pr. stelk., pr. meetk.
3e verm. nat., 4e verm. hoogd.

Alfons Cremers, van Heerlen.

2e pr. ned.
2e verm. hoogd., 3e verm. fr., 4e verm. handt.

Jaap Elders, van Bovenkarspel.

1ste pr. aardr.
1ste verm. eng., 2e verm. fr.

Willy Geilenkirchen, van Kerkrade.

pr. 4 verm.
verm. meetk., 2e verm. stelk., 3e verm. eng., 3e verm. aardr.

George Crolla, van Valkenburg (L.).

1ste pr. handt.
3e verm. gesch.

Peter Wiertz, van Schaesberg.

1ste verm, hoogd., 2e verm. eng.

Hans Tromp, van Sneek.

4e verm. eng., 4e verm. gesch.

Gerard Stroy, van Venlo.

1ste verm. handt., 4e verm. nat.

Wim Adriaansens, van Walsoorden.

1ste verm. godsd.

Theo van Rens, van Weert.

2e verm. handt.

Piet Vullinghs, van Sevenum.

4e verm. scheik.

DERDE KLAS.

Wim Schneider, van Hengelo.

Alg. pr., 2e pr. hoogd., 2e pr. gesch., 2e pr. nat., 4e pr. lat., pr. 6 verm.
1ste verm. gr., 1ste verm. aardr., 1ste verm. meetk., 2e verm. kerk. gesch., 2e verm. eng., 3e verm. fr.

René van Neer, van Maastricht.

Alg. pr., 2e pr. lat., 2e pr. hoogd.
1ste verm. fr., 4e verm. nat.

Herman Humme, van Gennep.

2e pr. gr., 2e pr. fr., 2e pr. aardr., 2e pr. handt., 3e pr. lat., pr. 5 verm.
1ste verm. ned., 1ste verm. eng., 2e verm. meetk., 3e verm. hoogd., 5e verm. godsd.

Hans Wiertz, van Kerkrade.

1ste pr. gr., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 2e pr. eng., 2e pr. meetk.
2e verm. lat., 3e verm. godsd.

Irving Plantz, van Willemstad (Curaçao).

1ste pr. godsd., 1ste pr. lat., 1ste pr. eng., pr. 5 verm.
3e verm. gr., 3e verm. nat., 4e verm. ned., 4e verm. aardr., 4e verm. handt.

Joseph Vijgen, van Schaesberg.

2e pr. godsd., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. gesch., pr. 4 verm.
1ste verm. hoogd., 2e verm. nat., 4e verm. gr., 5e verm. lat.

Leo Elders, van Bovenkarspel.

1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aardr., pr. 4 verm.
1ste verm. ned., 2e verm. handt., 4e verm. godsd., 4e verm. nat.

Godfried Hermesdorf, van Nijmegen.

1ste pr. nat., pr. 7 verm.
1ste verm. lat., 2e verm. gr., 3e verm. kerk. gesch., 3e verm. ned., 3e verm. hoogd., 3e verm. gesch., 4e verm. fr.

Steef van Amersfoort, van den Helder.

3e pr. godsd., pr. 5 verm.
1ste verm. stelk., 2e verm. gesch., 4e verm. kerk. gesch., 4e verm. nat., 6e verm. lat.

Noël Ramakers, van Sittard.

pr. stelk., 1ste pr. meetk.
1ste verm. handt.

Frans van Waes, van Westdorpe.

2e pr. ned.
7e verm. lat.

Joseph Werry, van Spekholzerheide.

1ste verm. fr., 2e verm. godsd., 2e verm. hoogd.

Justin Offermans, van Kerkrade.

1ste verm. godsd., 3e verm. aardr., 8e verm. lat.

Joseph Frantzen, van Kerkrade.

2e verm. aardr., 4e verm. lat., 5e verm. godsd.

Hein van Hapert, van Eindhoven.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. gesch.

Leo van Pol, van Buggenum.

1ste verm. nat.

Gerard Wortelboer, van Groningen.

3e verm. lat.

Johan Crapels, van Vaesrade-Nuth.

3e verm. hoogd.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Jan Augustus, van Kerkrade.

Alg. pr., pr. gr., 1ste pr. lat., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd., pr. aardr., pr. nat. hist., 2e pr. godsd.
1ste verm. kerk. gesch., 2e verm. alg. gesch.

Jan van Munster, van Zwolle.

pr. vad. gesch., pr. meetk., pr. handt., pr. 7 verm.
1ste verm. godsd., verm. hoogd., 1ste verm. alg. gesch., 1ste verm. stelk., 1ste verm. nat. hist., 2e verm. ned., 2e verm. aardr.

Matthieu Knops, van Simpelveld.

1ste pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. hoogd., pr. 4 verm.
1ste verm. fr., 1ste verm. vad. gesch., 2e verm. gr., 3e verm. lat.

Frans Huijts, van Voerendaal.

2e pr. lat., pr. 4 verm.
1ste verm. gr., 2e verm. godsd., 2e verm. kerk. gesch., 2e verm. nat. hist.

Jan Cobben, van Beek (L.).

pr. 5 verm.
1ste verm. ned., 2e verm. lat., 2e verm. stelk., 2e verm. meetk., 2e verm. handt.

Guus Dohmen, van Kerkrade.

pr. meetk.
1ste verm. handt., 3e verm. godsd.

Jo Hensen, van Bocholtz (L.).

pr. stelk.
verm. hoogd., 3e verm. godsd.

Joop Lunter, van Budel.

pr. alg. gesch.
verm. hoogd., 1ste verm. meetk., 2e verm. fr.

Engelbert Humme, van Gennep.

1ste verm. lat.

Jo Leclou, van Voerendaal.

1ste verm. aardr.

Jan de Goede, van Soesterberg.

2e verm. vad. gesch.

2e Afd.

Lou Schneider, van Hengelo.

Alg. pr., pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. gr., pr. ned., pr. fr., pr. vad. gesch., pr. alg. gesch., pr. aardr., pr. stelk., pr. meetk., pr. nat. hist., pr. handt., 2e pr. lat.
2e verm. hoogd.

Constant Vorage, van Kerkrade.

1ste pr. lat., pr. hoogd., pr. 6 verm.
1ste verm. gr., 1ste verm. alg. gesch., 2e verm. godsd., 2e verm. kerk. gesch., 2e verm. fr., 2e verm. stelk.

Guy Widdershoven, van Hoensbroek.

pr. meetk., pr. 4 verm.
1ste verm. kerk. gesch., verm. ned., 1ste verm. aardr., 2e verm. handt.

Frits Opfergelt, van Eygelshoven.

pr. 6 verm.
1ste verm. hoogd., 1ste verm. stelk., 2e verm. kerk. gesch., 2e verm. gr., 2e verm. lat., 2e verm. aardr.

Hubert Penders, van Voerendaal.

1ste verm. lat., verm. meetk.

Constant Salemans, van Amstenrade.

1ste verm. godsd., 2e verm. hoogd.

Kees Oomen, van den Hout.

1ste verm. nat. hist., 1ste verm. handt.

Chris van Slagmaat, van Utrecht.

3e verm. lat.

EERSTE KLAS.

Nico Sprokel, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. lat., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. vad. gesch., 1ste pr. alg. gesch., 1ste pr. aardr., pr. stelk., 1ste pr. nat. hist.
2e verm. handt.

Antoon Vercauteren, van Clinge.

2e pr. bijb. gesch., 2e pr. ned., 2e pr. handt., pr. 5 verm.
1ste verm. alg. gesch., 1ste verm. nat. hist., 2e verm. vad. gesch., 2e verm. voordr., 3e verm. lat.

Jozef Buck, van Bleyerheide.

2e pr. lat., 2e pr. fr., 3e pr. godsd.
1ste verm. aardr., 3e verm. alg. gesch.

Jan Essink, van Oldenzaal.

2e pr. aardr., 2e pr. nat. hist., pr. 5 verm.
1ste verm. vad. gesch., 2e verm. bijb. gesch., 2e verm. ned., 4e verm. lat., 4e verm. alg. gesch.

Harry Huntjens, van Valkenburg (L.).

2e pr. godsd., 2e pr. vad. gesch., pr. 4 verm.
1ste verm. lat., 1ste verm. aardr., 4e verm. ned., 4e verm. alg. gesch.

Nico Godfroy, van Maastricht.

pr. 7 verm.
2e verm. stelk., 3e verm. fr., 3e verm. nat. hist., 3e verm. handt., 4e verm. ned., 4e verm. aardr., 5e verm. lat.

Herman Barree, van Groningen.

3e pr. lat.
1ste verm. fr., 4e verm. vad. gesch.

Willy Ploemen, van Mechelen (L.).

2e pr. alg. gesch.
1ste verm. godsd., 1ste verm. bijb. gesch.

Coen Savelsbergh, van Heerlen.

pr. 4 verm.
1ste verm. stelk., 2e verm. lat., 2e verm. aardr., 3e verm. ned.

Frans Minke, van Waalwijk.

2e verm. godsd., 2e verm. alg. gesch., 3e verm. bijb. gesch.

Willy Hulsman, van Welten-Heerlen.

1ste verm. voordr., 2e verm. godsd.

Lambert Vullinghs, van Sevenum.

4e verm. godsd., 4e verm. fr.

Leo Michels, van Terwinselen.

2e verm. fr.

Ferrie Willemse, van Eygelshoven.

4e verm. nat. hist.

Jozef Bosch, van Vaals.

3e verm. aardr.

Joseph Diederen, van Chèvremont-Kerkrade.

3e verm. vad. gesch.

Servatius Janssens, van Schaesberg.

1ste verm. handt.

.....

Hogere Burgerschool

VIERDE KLAS A.

Baus van der Meer, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. ned., pr. wisk., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. eng., 2e pr. aardr., 2e pr. econ., pr. 7 verm.
1ste verm. fr., 1ste verm. hoogd., verm. org. en techn. v. d. handel en H. rek., verm. staatsw., 1ste verm. scheik., 2e verm. gesch., 4e verm. godsd.

Flip Tielens, van Maastricht.

1ste pr. fr., 1ste pr. eng., 2e pr. ned., 2e pr. gesch.
verm. kerk. gesch., 3e verm. aardr.

Hans Schoemaker, van Deventer.

1ste pr. aardr., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. scheik., pr. 6 verm.
verm. bedrijfsh. en boekh., verm. staatsw., verm. wisk., 2e verm. eng., 3e verm. gesch., 4e verm. ned.

Wim Marinus, van Maastricht.

1ste pr. scheik., 2e pr. fr., 2e pr. aardr., 2e pr. recht v. maatsch. verk.
1ste verm. eng., verm. org. en techn. v. d. handel en H. rek.

Heinz van Bladel, van Eygelshoven.

pr. hoogd., 1ste pr. staatsw., pr. 4 verm.
1ste verm. gesch., verm. recht v. maatsch. verk., 2e verm. godsd., 2e verm. ned.

Johan Barree, van Groningen.

1ste pr. godsd., pr. 7 verm.
verm. kerk. gesch., verm. org. en techn. v. d. handel en H. rek., verm. recht v. maatsch. verk., verm. econ., 2e verm. hoogd., 4e verm. ned., 4e verm. scheik.

Pierre van Hoef, van Wessem.

1ste pr. kerk. gesch., 2e pr. gesch.
1ste verm. godsd., 1ste verm. ned.

Huub Mullens, van Amsterdam.

1ste pr. bedrijfsh. en boekh., 2e pr. godsd.

Chris Maas, van Waalwijk.

2e pr. org. en techn. v. d. handel en H. rek.
verm. kerk. gesch., 4e verm. eng.

Guus Beckers, van Ubach o. Worms.

1ste pr. econ.
1ste verm. aardr.

Matthieu Hendrikx, van Tungelroy.

2e pr. bedrijfsh. en boekh.
verm. org. en techn. v. d. handel en H. rek.

Ferdie Russel, van Weert.

2e pr. staatsw.

Leo Duijm, van Axel.

verm. staatsw., 2e verm. aardr.

Kees Hoogenbosch, van den Helder.

verm. kerk. gesch., verm. recht v. maatsch. verk.

Frans Saes, van Panningen.

3e verm. scheik.

VIERDE KLAS B.

1ste Afd.

Jules van Oldenbeek, van Waalwijk.

Alg. pr., pr. stereom., pr. eng., pr. 7 verm.
1ste verm. godsd., verm. stelk., verm. nat., verm. mech., 1ste verm. staatsw., 2e verm. beschr. mtk., 2e verm. ned.

Jan van Meyel, van 's-Gravenhage.

pr. stelk., pr. nat. hist., pr. econ., pr. staatsw., pr. handt.
verm. aardr., 2e verm. fr.

Frits Jansen, van Kloosterburen.

pr. goniom., pr. scheik., pr. gesch., pr. lijnt.
1ste verm. fr., verm. aardr., 1ste verm. handt.

Willy Haagmans, van Kerkrade.

pr. beschr. mtk., pr. ned., pr. aardr., pr. 6 verm.
verm. goniom., 1ste verm. gesch., 1ste verm. econ., 2e verm. godsd., 2e verm. nat. hist., 2e verm. staatsw.

Leo Genders, van Kerkrade.

pr. godsd., pr. fr., pr. 7 verm.
verm. scheik., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. ned., 1ste verm. eng., 2e verm. econ., 2e verm. staatsw.

Karel Batenburg, van Zeist.

2e verm. fr., 2e verm. eng., 2e verm. lijnt.

Jacques Fick, van Moergestel.

verm. stereom., 1ste verm. beschr. mtk.

Pierre Lardinois, van Noorbeek.

verm. goniom.

Frans Ebus, van Venlo.

2e verm. handt.

2de Afd.

Johan Vogt, van Dokkum.

Alg. pr., pr. goniom., pr. stereom., pr. beschr. mtk., pr. nat., pr. scheik., pr. nat. hist., pr. ned., pr. gesch., pr. aardr., pr. econ., pr. staatsw.
1ste verm. godsd., 1ste verm. stelk., 2e verm. mech.

Karel van Wayenburg, van Nijmegen.

pr. stelk., pr. mech., pr. 5 verm.
1ste verm. goniom., 1ste verm. nat., 1ste verm. scheik., verm. aardr.., 2e verm. econ.

Gerard van Ruitenbeek, van 's-Gravenhage.

2e pr. godsd., pr. 8 verm.
1ste verm. nat. hist., 1ste verm. ned., 1ste verm. staatsw., 2e verm. beschr. mtk., 2e verm. nat., 2e verm. mech., 2e verm. scheik., 2e verm. econ.

Theo de Wit, van Oude Tonge.

pr. 10 verm.
1ste verm. stereom., 1ste verm. beschr. mtk., 1ste verm. econ., verm. aardr., 1ste verm. scheik., 2e verm. stelk., 2e verm. mech., 2e verm. nat. hist., 2e verm. gesch., 3e verm. godsd.

Fred van Schagen, van Batavia.

1ste pr. godsd., pr. eng., pr. handt.
1ste verm. lijnt., 2e verm. gesch.

Paul Willems, van Kerkrade.

pr. scheik.
1ste verm. mech., 2e verm. fr., 2e verm. staatsw.

Joseph Savelsbergh, van Heerlen.

pr. hoogd.
1ste verm. gesch., 2e verm. godsd.

Coen Post, van Nieuwerkerk.

pr. eng.
1ste verm. fr.

Alfons Gilissen, van Heerlen.

2e verm. goniom., 2e verm. scheik.

Joseph Wiertz, van Kerkrade.

2e verm. stereom., 2e verm. lijnt.

Nico Voncken, van Heerlerheide.

1ste verm. handt., 2e verm. ned.

Eugène Willems, van Maastricht.

verm. eng.

Theo Roelofs, van Sittard.

2e verm. handt.

DERDE KLAS.

1ste Afd.

Henri Jaartsveld, van Apeldoorn.

Zeer eervolle vermelding, 1ste pr. godsd., pr. meetk., pr. fr., 1ste pr. eng., 1ste pr. aardr., 2e pr. ned.
1ste verm. stelk., verm. nat.

Joseph Hulshof, van Lievelde bij Groenlo.

1ste pr. ned., pr. fr., pr. hoogd., 1ste pr. staatsw., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. eng.
1ste verm. godsd.

Henk Ruyter, van Arnhem.

1ste pr. kerk. gesch., pr. fr., 2e pr. gesch., 2e pr. aardr., pr. 4 verm.
1ste verm. eng., verm. hoogd., 2e verm. godsd., 3e verm. staatsw.

Clemens Dechesne, van Leeuwarden.

pr. stelk., pr. nat., 2e pr. handelsw., pr. 4 verm.
verm. scheik., 1ste verm. staatsw., 4e verm. gesch., 4e verm. aardr.

Jan Giele, van Hulst.

2e pr. godsd., 2e pr. kerk. gesch., pr. 6 verm.
verm. meetk., verm. nat., verm. scheik., 1ste verm. gesch., 2e verm. stelk., 2e verm. handelsw.

Frans Dierkes, van Wageningen.

pr. scheik., 2e pr. staatsw.
1ste verm. aardr., 2e verm. gesch.

Hans Everts, van Raalte.

1ste pr. gesch.
2e verm. kerk. gesch.

Frans Bertels, van Deventer.

pr. 4 verm.
verm. ned., 3e verm. godsd., 3e verm. gesch., 3e verm. aardr.

Gijs Groen, van Woerden.

2e verm. staatsw.

2de Afd.

Henk van Oorschot, van Heeswijk.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., pr. stelk., pr. meetk., 1ste pr. scheik., 1ste pr. fr., pr. hoogd., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aardr., 1ste pr handelsw., pr. staatsw., pr. handt., 2e pr. eng.
1ste verm. ned. 2e verm. nat.

Ben Könning, van Ulft.

pr. nat., pr. staatsw., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. ned., 2e pr. handelsw., pr. 5 verm.
1ste verm. fr., 3e verm. eng., 4e verm. godsd., 4e verm. scheik., 4e verm. aardr.

Gerard Oosterholt, van Groenlo.

1ste pr. ned., 2e pr. godsd., 2e pr. gesch.
1ste verm. staatsw., 2e verm. fr., 3e verm. aardr.

Tiddo Sijpkens, van Bussum.

1ste pr. eng., pr. 4 verm.
2e verm. kerk. gesch., 2e verm. ned., 3e verm. fr., 4e verm. aardr.

Henk Willemse, van Wassenaar.

pr. 7 verm.
verm. stelk., verm. meetk., 1ste verm. nat., 1ste verm. aardr., 2e verm. scheik., 2e verm. gesch., 4e verm. ned.

Wim Loyson, van Nieuwenhagen.

pr. 5 verm.
1ste verm. scheik., 2e verm. eng., 2e verm. hoogd., 3e verm. ned., 3e verm. gesch.

Frans Mulder, van Bathmen bij Deventer.

pr. 5 verm.
1ste verm. eng., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. aardr., 2e verm. godsd., 2e verm. handelsw.

André Lievens, van IJzendijke.

2e pr. fr.
1ste verm. gesch., 1ste verm. handelsw., 4e verm. eng.

Jaap Visscher, van Amersfoort.

1e verm. kerk. gesch., 2e verm. handelsw., 3e verm. godsd., 4e verm. gesch.

Theo Könning, van Ulft.

2e verm. staatsw., 3e verm. scheik.

Léon Smeets, van Valkenburg (L.).

1ste verm. handt.

Gerard de Wit, van Steenbergen.

2e verm. handelsw.

Adolf Zeegers, van Sittard.

3e verm. staatsw.

TWEEDE KLAS.

1ste Afd.

Werner Buck, van Bleyerheide.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., pr. stelk., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. aardr., 2e pr. ned., 2e pr. fr., 2e pr. gesch.
1ste verm. meetk., verm. nat.

Gerd Coenen, van Uden.

Alg. pr., 1ste pr. fr., 1ste pr. gesch., pr. handt., 2e pr. godsd., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. eng., pr. 4 verm.
verm. nat., verm ned., 1ste verm. hoogd. 3e verm. aardr.

Rolf Kasper, van Tandjoeng Enim (Sum.)

pr. meetk., pr. nat., 2e pr. hoogd., pr. 4 verm.
2e verm. nat. hist., 2e verm. fr., 2e verm. gesch., 3e verm. kerk. gesch.

Jan Cremers, van Heerlen.

1ste pr. eng., pr. 6 verm.
verm. stelk., 1ste verm. fr., 1ste verm. handt., 2e verm. meetk., 2e verm. aardr., 4e verm. godsd.

Karel Jaartsveld, van Groenlo.

2e pr. nat. hist., pr. 5 verm.
verm. nat., verm. ned., 1ste verm. gesch., 2e verm. kerk. gesch., 3e verm. aardr.

Frans von Hoegen, van Kerkrade.

1ste pr. ned., pr. 4 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 2e verm. hoogd., 3e verm. nat. hist., 4e verm. godsd.

Johan Bos, van Wehe.

1ste pr. nat. hist., 2e pr. aardr.
verm. nat.

Jan de Goey, van Udenhout.

pr. nat.
1ste verm. eng., 1ste verm. aardr.

Leo Huberts, van Harderwijk.

pr. nat.
2e verm. eng.

Antoine de Bruyckere, van Oostburg.

1ste verm. godsd., 2e verm. aardr., 4e verm. gesch.

Joseph van de Boel, van Thorn.

1ste verm. nat. hist., 2e verm. handt.

Toon van Berkom, van Breda.

2e verm. godsd.

Willy Eysink, van Deventer.

2e verm. godsd.

2de Afd.

Nico Schwering, van Hilversum.

pr. meetk., 1ste pr. ned., pr. eng., 2e pr. godsd., 2e pr. kerk. gesch., 2e pr. nat., pr. 4 verm.
verm. stelk., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. hoogd., verm. aardr.

Antoon Mulder, van Utrecht.

1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., pr. eng., pr. hoogd., 2e pr. gesch., 2e pr. aardr.
2e verm. nat. hist., 3e verm. ned.

Hein Leunissen, van Nuth.

pr. stelk., 1ste pr. nat., pr. 4 verm.
verm. meetk., 1ste verm. godsd., 2e verm. ned., 2e verm. eng.

Wim Scholtens, van Sappemeer.

1ste pr. nat. hist., 1ste pr. aardr.
1ste verm. eng., 1ste verm. handt., 4e verm. gesch.

Egbert Ruys, van Woerden.

2e pr. nat. hist., 2e pr. aardr.
1ste verm. gesch., 2e verm. hoogd.

Wim Janssen, van Nijmegen.

pr. stelk., 2e pr. ned.
verm. nat.

Victor Vorage, van Kerkrade.

1ste pr. gesch.

Govert Lion, van Batavia.

pr. handt.

Herman Tops, van Heer.

1ste verm. kerk. gesch.

EERSTE KLAS.

1ste Afd.

Joseph Bögels, van Rumpen-Brunssum.

Alg. pr., 1ste pr. nat. hist., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aardr., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. stelk.
1ste verm. godsd., 1ste verm. meetk., 1ste verm. handt.

Otto Hermanns, van Kerkrade.

1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. stelk., pr. meetk., 2e pr. ned., pr. 5 verm.
1ste verm. nat. hist., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. aardr., 3e verm. godsd., 4e verm. gesch.

Henri Budé, van Beek (L.).

1ste pr. handt., 2e pr. nat. hist., 2e pr. fr., 2e pr. gesch., pr. 5 verm.
2e verm. bijb. gesch., 2e verm. stelk., 3e verm. ned,, 4e verm. aardr., 5e verm. godsd.

Victor Savelkoul, van Geleen.

2e pr. hoogd., 3e pr. godsd.
2e verm. ned.

Jacques Held, van Bleyerheide.

pr. 5 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. ned., 2e verm-godsd., 2e verm. fr., 3e verm. hoogd.

Adri van der Winkel, van Singkep.

pr. 4 verm.
2e verm. nat. hist., 2e verm. aardr., 4e verm. godsd., 4e verm. ned.

Eligius Heys, van Gennep.

1ste pr. godsd.
3e verm. bijb. gesch., 4e verm. hoogd.

Piet Rouing, van Enschedé.

2e pr. aardr.
2e verm. gesch., 3e verm. nat. hist., 6e verm. godsd.

Karel Mali, van Curaçao.

1ste pr. godsd.
3e verm. aardr.

Paul van der Lande, van Deventer.

1ste verm. stelk., 2e verm. meetk., 3e verm. gesch.

Paul Mulder, van Oldenzaal.

1ste verm. gesch., 3e verm. handt.

Joseph Geling, van Winschoten.

2e verm. handt., 6e verm. godsd.

Jhr. Hubert von Heyden, van Haaksbergen.

4e verm. bijb. gesch., 4e verm. ned.

Jan Voorhuis, van Zieuwent.

1ste verm. fr.

Karel Konings, van Swalmen.

1ste verm. hoogd.

2de Afd.

Rudolf Jaartsveld, van Apeldoorn.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. aardr., pr. stelk., pr. meetk., 1ste pr. nat. hist., 2e pr. ned., 2e pr. gesch.
4e verm. bijb. gesch.

Jan Pierik, van Terborg.

Alg.. pr., 1ste pr. gesch., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. nat. hist.
verm. ned., 1ste verm. aardr., 3e verm. handt.

Gerard Ruyter, van Arnhem.

1ste pr. bijb. gesch., 1ste prijs ned., pr. 5 verm.
verm. stelk., 1ste verm. meetkunde, 3e verm. gesch., 3e verm. aardr., 4e verm. godsd.

Jan van Oorschot, van Heeswijk.

2e pr. handt., 3e pr. godsd.
1ste verm. nath. hist.

Harrie van der Sterren, van Mill.

2e pr. godsd.
1ste verm. bijb. gesch., 2e verm. aardr., 2e verm. meetk.

Piet Ruys, van Woerden.

2e pr. aardr.
2e verm. bijb. gesch., 3e verm. nat. hist.

Bram Lion, van Batavia.

1ste pr. handt.

Freddy Rutten, van Maastricht.

1ste verm. godsd., 1ste verm. handt., 2e verm. nat. hist.

Jan Willemars, van Barneveld.

3e verm. godsd., 4e verm. nat. hist., 4e verm. handt.

Alfons Kaanen, van Vierlingsbeek.

1ste verm. gesch., 4e verm. godsd., 4e verm. aardr.

Jan Nass, van Brunssum.

2e verm. godsd., 2e verm. gesch.

Voorbereidende Klas.

Lou Cobben, van Beek (L.).

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. ned., 1ste pr. aardr., 1ste pr. nat., 2e pr. bijb. gesch., 2e pr. fr.
1ste verm. vad. gesch., 1ste verm. rek.

Otto Garitsen, van Keulen.

1ste pr. fr., 1ste pr. rek., 2e pr. godsd., 2e pr. ned., 2e pr. vad. gesch.
1ste verm. handt.

Léon van Neer, van Maastricht.

1ste bijb. gesch., 1ste pr. vad. gesch., 2e pr. nat.
1ste verm. aardr.

Gerard Pasman, van Heerlen.

1ste pr. handt., 2e pr. aardr.
1ste verm. bijb. gesch., 2e verm. ned., 3e verm. godsd.

Hubert van den Hoef, van Valkenburg (L.).

2e pr. handt.
2e verm. bijb. gesch., 2e verm. aardr.

Polly van Waes, van Westdorpe.

2e pr. rek.

Oswald Verhaak, van Breda.

1ste verm. ned., 2e verm. rek., 2e verm. fr.

Joseph Hamers, van Simpelveld.

1ste verm. fr., 2e verm. godsd.

Coen Windels, van Heerlen.

1ste verm. godsd., 2e verm. vad. gesch.

Jo Duitz, van Curaçao.

1ste verm. nat.

Theo Jaspers, van Klimmen.

2e verm. nat.

Harry Beurskens, van Tegelen.

2e verm. handt.

Hubert Nievelstein, van Kerkrade.

2e verm. voordr.

.....

KLEIN ROLDUC

Prijs voor uitmuntend gedrag.

Joseph Bögels, van Rumpen-Brunssum.
Jozef Bosch, van Vaals.
Jan Essink, van Oldenzaal.
Nico Sprokel, van Kerkrade.

JAARVERSLAGEN

De Maria-Congregaties

Het nieuwe schooljaar begon met een ingrijpende verandering in de organisatie der Maria-Congregaties, aangebracht door den Directeur van Rolduc.

Sinds 1938—'39 vormden de seminaristen van de 2de tot en met 6de klas van het Gymnasium de 2de onderafdeling van de Congregatie onder de titel „Maria-Boodschap". Zij werden thans overgebracht naar de Congregatie van de „Onbevlekte Ontvangenis", zodat deze uitsluitend seminaristen en de andere enkel niet-seminaristen zal omvatten. Beide Congregaties hebben twee afdelingen.

CONGREGATIE VAN ONZE LIEVE VROUW ONBEVLEKT ONTVANGEN.

De 1ste afdeling „Philosophie" heeft tot bestuur:

Prefect: Willy Wiertz.
1ste Assistent: Pierre Kallen.
2de Assistent: Pierre Zeyen.
1ste Raadslid: Pierre Slangen.
2de Raadslid: Harry Römkens.

Zij telt 59 leden en heeft den Directeur van Rolduc in zijn qualiteit van geestelijk leidsman der philosophen tot Directeur.

De 2de afdeling „Klein-Seminarie" is wegens het groot verschil in leeftijd en ontwikkeling van haar leden gesplitst in twee groepen, n.l. de seminaristen van de 6de en 5de klas en die van de 4de, 3de en 2de klas Gymnasium.

Evenals bij de philosophen behield ook hier ex officio de pater spiritualis van allen, die neiging hebben om priester te worden, de W.E. Heer A. Deumens de leiding. En voor de philosophen én voor de seminaristen is het lidmaatschap van de Congregatie verplichtend gesteld.

De gehele afdeling bestaat uit 67 leden en heeft haar eigen bestuur, waarvan drie leden

door en uit de seniores, twee leden door en uit de juniores worden gekozen.

Dit schooljaar werd het bestuur gevormd door:

Prefect: Louis Bastiaens.
1ste Assistent: Harry Salemans.
2de Assistent: George Crolla.
1ste Raadslid: Max Starmans.
2de Raadslid: Joseph Moonen.

CONGREGATIE VAN ONZE LIEVE VROUW BOODSCHAP.

De 1ste afdeling omvat de twee hoogste klassen van het Gymnasium, de H.B.S. A en B.

Tot de 2de afdeling behoren de leerlingen van de 4de en 3de klas Gymnasium en de 3de klas H.B.S.

Aan al dezen wordt het lidmaatschap van de Congregatie ten zeerste aanbevolen, maar de toetrede blijft vrij. Zeer velen hebben aan de raad om zich als congreganist onder de bijzondere hoede van Maria te stellen gevolg gegeven, zoals blijkt uit het grote aantal leden, respectievelijk 84 en 53.

In 't geheel zijn er dit jaar te Rolduc dus 263 congreganisten.

Tot Directeur van de 1ste afdeling werd benoemd de W.E. Heer H. Reijnen, tot die van de 2de afdeling de W.E. Heer J. Damen. Samen hebben ze één bestuur, waarvan 6 leden uit de 1ste afdeling worden gekozen en 1 lid uit de 2de.

Prefect: Gerard de Bruyckere.
1ste Assistent: Herman Rijsemus.
2de Assistent: Johan van Waes.
Raadsleden: Theo Nelissen.
Johan Barree.
Jan Mulder.
Frans Dierkes.

Wegens moeilijkheden met de verduistering kon de Congregatie-kapel in het 1ste en 2de trimester niet worden gebruikt en hadden de vergaderingen plaats in de Philosophie-klas of in de kerk. Dit bracht, althans voor enkele afdelingen, een noodzakelijke beperking mede van het aantal bijeenkomsten. Moge het herstel van de vrede daaraan spoedig een einde maken!

De trouwe opkomst der leden, de regelmatig gehouden bestuursvergaderingen, het groot aantal van hen, die de opdracht konden doen ondanks verzwaring van de toelatingseisen, wijzen op een bloeiend Congregatieleven. Deze opdracht had voor de meesten plaats op 2 Februari, voor enkelen op 25 Maart tijdens een gemeenschappelijke Congregatie voor alle leden. In totaal werden 48 nieuwe leden aangenomen n.l. 19 seminaristen en 29 niet-seminaristen.

De feestpredicatie werd 2 Februari gehouden door den W.E. Heer J. Titulaer. Naar aanleiding van de tekst „Per Mariam ad Jesum" verklaarde hij op heldere wijze het aandeel en de betekenis van Maria in het goddelijk Verlossingsplan. Door hieraan mede te werken werd zij onze Moeder en Middelares. Vooral de congreganisten moeten dus vol vertrouwen en grote liefde door Maria tot Jesus gaan.

Op 25 Maart sprak ons toe de W.E. Heer W. Jacobs. Het Evangelie van de dag verklarend, wist hij daaraan vele nuttige toepassingen te verbinden. Ook de congreganisten hebben evenals Gabriël een zending als bode van God te vervullen, hetzij als priester, hetzij als leek. Hetgeen God van ons verwacht, zullen wij alleen in, met en door Maria goed kunnen vervullen.

Deze vergaderingen werden in de kerk gehouden, daar de crypte nog steeds tegen oorlogsgevaar zo is beschermd, dat zij voor ons doel helaas niet te gebruiken is.

Bij de reorganisatie en coördinatie der Rolducse verenigingen werd in 't begin van het schooljaar aan de Congregaties vooral tot taak gesteld, dat haar leden zich zelf door trouwe, stipte plichtsvervulling zouden heiligen om aldus door hun voorbeeld mede te werken aan de heiliging der andere leerlingen. Mogen zij door de hulp van Onze Lieve Vrouw hierin niet te kort zijn geschoten en die taak als een eretaak blijven beschouwen! Hun gebeden en offers komen dan aan geheel Rolduc ten goede, dat door den Z.E. Heer Directeur 31 Mei weer plechtig aan Maria werd toegewijd.

Rolduc weten wij veilig onder de machtige bescherming onzer hemelse Moeder. Maria zal in ons geloven, als wij in haar geloven.

Wij danken haar voor alle geziene en ongeziene zegeningen dit schooljaar door haar bemiddeling ontvangen, ook voor de genade, dat velen van ons de wonderdadige medaille zijn gaan dragen.

Sinds Pinkstermaandag 2 Juni onze oud-Directeur Mgr. A. van de Venne uit voorzorg door onzen beminden Bisschop van de laatste heilige Sacramenten werd voorzien, hebben wij in al onze vergaderingen voor zijn herstel gebeden uit dankbaarheid voor de zeer grote weldaden, welke hij 20 jaren lang én als Directeur van Rolduc én als Directeur der 1ste afdeling van de Congregatie Onze Lieve Vrouw Boodschap aan onze verenigingen heeft bewezen.

Moge Maria hem thans bijzonder bijstaan en opbeuren. Mogen al onze leden ook in hun verder leven even trouwe dienaars van Maria blijven!

A. D.

.....

Missievereniging „Rolduc"

Opgericht 23 Maart 1919.

Jaarverslag 1940—1941

Bestuur:

P. Zeyen, voorzitter.
B. Schoemaker, vice-voorzitter.
H. Huisintveld, secretaris.
M. Berkels, penningmeester.
J. Debets, A. Cremers, J. Vogt } bestuursleden.
J. Janssen, Moderator.

In het vorige jaarverslag van onze Missievereniging werden enige tekortkomingen in het verenigingsleven vastgesteld, die wel voornamelijk voortvloeiden uit een te geringe medewerking van vele leden om tezamen met het bestuur in de vergaderingen het doel van ons streven: bijbrengen en opdoen van missiekennis, te bereiken. Bij velen bleek nog een gebrek te bestaan aan voldoende begrip voor missiewerk en missieplicht. Het toenmalige bestuur meende dit juist te moeten beschouwen als hoofdoorzaak van de ingetreden verslapping. Daarnaast echter werd ook gewezen op de wenselijkheid van een coördinatie van ons verenigingsleven met het werken van andere verenigingen te Rolduc.

Verder werd er betoogd, dat een ruime kennis van het missiewerk voor een ontwikkeld katholiek onontbeerlijk is. Het specifieke van de studenten-missie-actie, zo werd opgemerkt, moet juist bestaan in het verwerven van een zekere graad van kennis aangaande de missionering. Vooral in onze tijd is dit nodig, daar in de toekomst onze missionerende Kerk meer nog dan voorheen de medewerking van den priester en den katholieken intellectueel nodig heeft.

Derhalve zetten wij het nieuwe jaar in met enige reorganisatiemaatregelen. De Moderator vond hierin een aanleiding, om in de afzonderlijke afdelingen het een en ander uitvoeriger toe te lichten bij wijze van pleidooi. Voordat we hier verder op in gaan, vestigen we er de aandacht op, dat reorganisatie en pleidooi niet uitsluitend bedoeld waren voor onze eigen vereniging. Wij wilden ons daarmee ook richten tot verwante organen, andere studenten-missieclubs en het studentenmissieblad „Garde".

Wat behelsde dan onze reorganisatie, voornamelijk betreffende het punt van onze statuten: bevordering van missie-kennis? De volgende voorstellen werden van het vorige bestuur overgenomen en ingevoerd: 1e. uitschakeling als lid van minder goedwillenden; 2e. preventieve contrôle op onderwerp en behandelingswijze der lezingen; 3e. contrôle op de aandacht der leden in de vergaderingen; 4e. aandringen op een ruim gebruikmaken van beschikbare missielectuur in de bibliotheek en de tijdschriftenmappen. Daarnaast bleven natuurlijk de andere doelstellin-

gen van onze vereniging, n.l. het verlenen van geestelijke en stoffelijke steun aan het missiewerk, sterk aanbevolen aan onze leden.

In zijn pleidooi voor de doorvoering van genoemde reorganisatieplannen constateerde de Moderator, dat er zich bij de bovengenoemde factor van verslapping inmiddels nog een drietal andere factoren hadden gevoegd. En deze, tezamen met genoemde factor, maakten een stevig aanpakken van het punt missiekennis en de daarop gerichte reorganisatiemaatregelen zelfs tot een dringende noodzaak.

De oorlogstoestand deed ons bezinnen op het godsdienstig fundament van onze missieactie, en dwong ons verder de nog mogelijke vormen van missieactie met een des te grotere intensiteit aan te pakken: gebed en offer, en speciaal voor ons, studenten, de bestudering van het missiewerk. Dit laatste immers, zo betoogde spr., moet bij den ontwikkelden katholiek ook dienen, om —naast de geloofsovertuiging — een redelijke grondslag te verschaffen aan zijn missie-ijver. Spr. durfde dit in verband met de overige kennis van den intellectueel zelfs een „psychologische noodzaak" noemen. Een goed opgevatte studenten-missieactie eist dan ook, dat er werk gemaakt wordt van de verstandelijke ontwikkeling betreffende het missiewezen. Staan de zaken zo reeds in normale tijden, hoeveel te meer moet er dan in onze dagen, nu bijna alle uiterlijke acties onmogelijk geworden zijn, aan dit belangrijk onderdeel van onze missie-actie, dat mogelijk gebleven is naast de geestelijke en stoffelijke ondersteuning, aandacht worden besteed.

De tweede factor, die de Moderator naar voren bracht, om ons aan te zetten tot een betere bestudering van het missiewezen, bestond in een nieuwe bepaling van Rolduc's Directeur, die voor alle organisaties geldt, en waardoor cumulatie van functies in eenzelfden leerling tegengegaan wordt, en aan alle leerlingen de nodige recreatie gewaarborgd wordt. Deze bepaling kan speciaal onze vereniging als studiegemeenschap van de missieproblemen ten goede komen. Want het gevolg kan zijn, dat niet meer het materiële gewin gedurende het verenigingsjaar zoméér onze aandacht heeft, dat daardoor het voornamere deel, n.l. het geestelijke en het zuiver-verstandelijke, al te veel op de tweede plaats komt. Wanneer stoffelijke en „stofrijke" werkzaamheden van onze vereniging uitdrukkelijk op een tweede of derde plaats gesteld worden, is het te hopen, dat er van de andere, voornamere dingen meer werk gemaakt wordt. Deze zullen dan meer vrucht afwerpen, mits natuurlijk op voorbeeld van het bestuur bij alle leden deze omschakeling van houding t.o.v. de studenten-missie-actie plaats vindt. En wat hier voor onze Missievereniging bepaald werd, kan even wenselijk geacht worden voor andere Missieclubs.

De derde factor, om onze missieactie meer in het verstandelijke te beoefenen, was volgens den Moderator de houding van „Garde". In ons vorig jaarverslag werden reeds enige wensen geuit omtrent dit tijdschrift. Intussen is het er door de omstandigheden voor „Garde" niet gemakkelijker op geworden. Toch menen wij het volgende te moeten releveren. „Garde", zo werd in het eerste nummer van de nieuwe jaargang betoogd, is onmisbaar voor een intensieve missieactie in de jongstudentenwereld. In hetzelfde nummer echter werd erg opvallend en suggestief een programma afgedrukt van een z.g. „bonte missieavond van ernst en luim voor alle middelbare scholen in Nederland". Wij voor ons achten het heilig missiewerk te verheven, om door een schreeuwerige „bonte avond" te worden aangediend aan de katholieke studenten. In ons vorig jaarverslag drongen wij aan op „meer gefundeerde en wetenschappelijk geschreven artikelen", (niet op streng-wetenschappelijke artikelen!); en ook thans dringen wij met klem aan op bevrediging van het méér willende, zij het thans nog kleinere, deel der abonnees. Wij zullen moeten werken voor vergroting van dit méér willende gedeelte, en voor verhoging van zijn invloed, door in eigen kring de missiegedachte te verbreden en te verdiepen en de missiekennis te verruimen. Dan zal „Garde" op de duur de door ons voorgestane vorm van studenten-missieactie als juist moeten erkennen.

Deze drie uitwendige factoren drongen ons, meer nog dan de vorig jaar geconstateerde verslapping binnen de vereniging, tot

een zelfverbetering, die vooral moest bestaan in een meer verstandelijke instelling op de missie van de kant van ons, katholieke jongstudenten.

Wanneer we nu overgaan tot een meer gedetailleerd verslag van het werk onzer vereniging in het afgelopen jaar, dienen allereerst besproken te worden de *algemene vergaderingen*, die het hoogtepunt vormden van het missieleven op Rolduc. De genodigde sprekers genoten steeds de belangstelling, die hun onderwerp en de manier, waarop dit werd voorgedragen, verdienden.

Zo zagen we op Missie-Zondag, 20 October, den Zeereerw. Pater K. Frehen, Montfortaan, in ons midden, die sprak over de blanken in de missie van Belgisch-Congo, hun werk, invloed, verhouding ten opzichte van de inlanders. Spreker liet ons op duidelijke wijze zien, dat het niet aangaat, mensen als minderwaardig te beschouwen en te behandelen, enkel en alleen, omdat hun huidskleur een andere is dan de onze; doch dat we ook tegenover hen rechtvaardigheid en naastenliefde moeten betrachten, omdat we daardoor blijk geven van het echt begrijpen en beleven van onze godsdienst.

Op 19 Maart, de feestdag van St. Jozef, was het Pater Dr. B. Vroklage S.V.D., die ons in een vlotte verteltrant een beeld gaf van de vele moeilijkheden, waarmee een onderzoeker, in dienst van de wetenschap, te kampen krijgt tijdens een reis door de Indische rimboe. Het werd ons duidelijk, dat aan de zucht naar kennis en wetenschap in vele gevallen slechts kan worden voldaan ten koste van vele, zware offers. Al moge de een of andere het niet met ons eens zijn, wij menen toch, dat ook deze lezing, die met mooie lichtbeelden werd geïllustreerd, een waardige plaats inneemt onder de andere.

In het derde trimester hadden we op Hemelvaartsdag Zr. Dr. E. Lippits, Overste van de Medische Missiezusters te Imstenrade, te gast. In een uitmuntende spreekbeurt, die allerwege bijval vond, zoals het applaus na afloop wel bewees, zette spreekster ons uiteen, welke moeilijkheden de Medische Missie heeft moeten overwinnen, voordat de eerste resultaten konden geboekt worden. Het medische missie-apostolaat tracht de opdracht van Christus te vervullen door de kennis der moderne geneeskunde in dienst te stellen van de geloofsverkondiging. Hierdoor zijn we in staat, om het zo noodzakelijke contact te leggen tussen den missionaris en den inlander, terwijl we ook bij machte zijn aldus de kostbare levens van de geloofsverkondigers zelf te beschermen. „De algemeen opkomende belangstelling voor de Medische Missie rechtvaardigt het vertrouwen, dat de nu nog kleine kern van volledig bevoegde missie-artsen en verpleegsters zich zal uitbreiden, en dat de medische missionarissen zich zullen verspreiden tot over de verst verwijderde buitenposten, waar nu de missionaris zelf genoodzaakt is om het eigen leven en dat van zijn volk te beschermen."

Wanneer we nogmaals een terugblik werpen op deze algemene vergaderingen, zijn we blij te kunnen constateren, dat niet alleen de band, welke de beide afdelingen verbindt, er door verstevigd is, maar dat zij ook onze kennis van de vele moeilijkheden en problemen, welke het missiewerk met zich meebrengt, hebben uitgebreid; en dat zij ons hebben laten zien, hoe de Kerk zich steeds weet aan te passen, zich weet te conformeren aan gewijzigde omstandigheden en aan vooruitgang van wetenschap en beschaving.

Tot de vele vruchten, welke bovengenoemde vergaderingen afwierpen, kunnen we ook rekenen het feit, dat het werk in de diverse afdelingen en secties er ten zeerste door gestimuleerd werd, al mogen we ook hier — of beter: juist hier — de resultaten van onze reorganisatie niet onderschatten. Daar de bedoelde reorganisatiepunten in het voorafgaande reeds aangegeven zijn, en het dus overbodig en minder aangenaam zou zijn, om hier in herhaling te vervallen, zullen we ons er toe beperken, ze slechts impliciet weer te geven in de resultaten, die er geboekt werden, allereerst in de

Eerste afdeling.

Het peil der vergaderingen stond aanmerkelijk hoger dan dit het vorig jaar het geval was. Doch de ons toegemeten tijd was vaak te kort, om tot een afgerond geheel te

ART
HEMELVAARTSDAG
1941

OM 12 UUR . ALGEMENE VERGADERING VAN DE MISSIEVERENIGING „ROLDUC" IN DE AULA MINOR.

DEZE VERGADERING IS OOK TOEGANKLIJK VOOR BELANGSTELLENDEN VAN 3 GYM. EN HBS EN HOGER

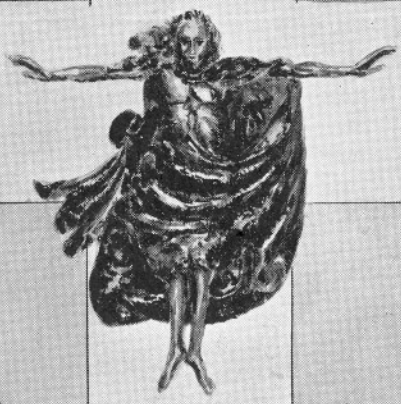

SPREEKSTER
ZUSTER DR.
ELEONORE LIPPITS
OVERSTE VAN DE MEDISCHE MISSIEZUSTERS TE IMSTENRADE BIJ HEERLEN.

ONDERWERP:
DE PLAATS VAN HET MEDISCHE WERK BIJ DE MISSIONERING EN DE CONGREGATIE V/D MEDISCHE MISSIEZUSTERS.

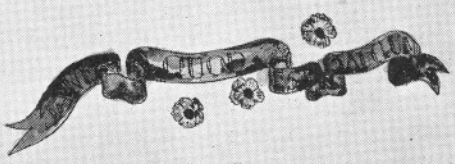

komen, zodat de critieken — voor zover gehouden, voldeden zij aan het vooropgestelde plan — herhaaldelijk afgebroken of uitgesteld moesten worden tot de volgende vergadering. Met het gevolg, dat er van een vruchtbaar debat dikwijls geen sprake kon zijn, al werden er een enkele maal in dezen goede en vruchtbare resultaten bereikt. De lezingen voldeden over het algemeen aan de eisen, die in onze afdeling kunnen gesteld worden, hoewel de belangstelling er voor niet altijd even groot was. Hoezeer het ons ook spijt dit te moeten constateren — de schuld daaraan lag niet steeds bij den inleider. Toch mogen we veronderstellen, dat de leden gedurende het afgelopen jaar veel missiekennis hebben opgedaan, terwijl ook de belangstelling voor het missiewerk is toegenomen. Het gestelde doel is echter nog niet ten volle bereikt! We mogen hier misschien ook nog even verwijzen naar de Missieklas, die door de Heren Philosophen slechts zeer matig of „nauwelijks" werd bezocht!

De onderwerpen, die op onze vergaderingen behandeld werden, besloegen een nog al uitgebreid terrein, al was het aantal lezingen niet zo groot als vorige jaren. We vermelden er de titels van:

St. Franciscus Xaverius en zijn methode.
Hoger Onderwijs in de Missie.
Missie en Beschaving.
De Missie op Curaçao.
Missie en Nationalisme.
Missie en Kunst.
Volkenkunde in dienst van de Missie.
St. Theresia, patrones der Missies.

Waar in het voorafgaande het theoretisch nut van het houden van critieken werd aangetoond, mogen we hier wel wijzen op de practische resultaten: de leden werden a.h.w. gedwongen, zelf ook eens te gaan nadenken over de behandelde stof, er zich een eigen oordeel over te vormen. Er werd aldus een enigszins academiale geest in onze vergaderingen gebracht, welke geenszins wezensvreemd bleek aan onze Missievereniging.

In het bijzonder willen we hier nog wijzen op de maandelijkse missie-intenties van het Apostolaat des Gebeds, welke steeds op zo keurige en principiële wijze werden uiteengezet door den Zeereerw. Moderator, wien we hiervoor openlijk dank zeggen. En wanneer we nu nog eens nagaan, wat er zoal tot stand werd gebracht in onze afdeling, menen we wel tevreden te kunnen zijn. De diverse punten, die voor verbetering vatbaar bleken, zullen het volgend bestuur zeker ter harte gaan. Vol vertrouwen zetten we dan ook met onze afdeling het nieuwe jaar in. Zoeken we de kracht niet bij ons zelf, maar bij Hem, voor Wien wij allen werkten in het afgelopen jaar.

Tweede afdeling.

Door vele bestuurswisselingen kon deze afdeling pas laat met de gewone sectievergaderingen beginnen. Het resultaat van de propagandavergaderingen voor de leerlingen van het Gym. en de H.B.S. stemde tot volle tevredenheid.

In dit verenigingsjaar werd er vooral naar gestreefd de nieuwe reorganisatiepunten zo goed mogelijk in practijk te brengen. O.a. werd de reorganisatie ook in toepassing gebracht, voor zover het de vergaderingen betreft, door invoeren van causeries en critieken. Maar, zoals we wel vermoed hadden, ontbrak vooral aan de critieken nog het een en ander, hetgeen misschien komt door verkeerde opvattingen hieromtrent. Het doel van de critieken is immers een eigen beschouwing te geven over hetgeen behandeld werd, en niet slechts de verkeerde punten van een lezing op te sommen. Tevens werd door de vernieuwing van het vergader-programma het debat en het vrijer spreken bevorderd.

Maar toch heeft de reorganisatie reeds invloed gehad op de houding van de leden ten opzichte van hun vereniging. De vergaderingen werden actueler en interessanter, waardoor natuurlijk ook de belangstelling van de leden toenam. In het komende verenigingsjaar hopen we de reorganisatie nog effectiever te kunnen toepassen door energiek doorzetten en volhouden, zowel van de kant van het bestuur als van de kant van de leden.

Hoewel met de wekelijkse vergaderingen, zoals gezegd, pas laat kon begonnen worden, was het aantal lezingen toch nog zeer groot. In het begin van het jaar had de Voorzitter

er vooral op aangedrongen, om voor de lezingen bij voorkeur onderwerpen te kiezen betreffende de missie in onze koloniën. Hieraan werd goed gevolg gegeven, hetgeen moge blijken uit de onderstaande titels van de gehouden lezingen:

West-Indië.
Bali.
Het lekenapostolaat in Ned.-Indië.
De Jezuïeten in onze Oost.
Het onderwijs in Ned.-Indië.
Het Boeddhisme.
De Congregatie van de Voortplanting des Geloofs.
Missie in Centraal-Afrika.
De Missie in Korea.
Pius XI en de Missies.
De missies in Zuid-Amerika.
Miva.
Iets over de Missies der Salesianen.

In de causeries werden de volgende onderwerpen behandeld:
Het werk van de Propaganda-Congregatie voor de missie-actie.
Het negervraagstuk in Amerika.
Het Missietoneel.

In deze afdeling werden ook twee vergaderingen besteed aan het behandelen van de reorganisatie-punten door den Moderator. Voor de samenvatting verwijzen we naar de inleiding van dit jaarverslag.

Naast de beknopte uiteenzettingen van de maand-intenties hield de Moderator nog een causerie over Missieactie.

We mochten ons dit jaar verder verheugen in een spreekbeurt van den Zeereerw. Pater L. Jungblut S.V.D., die op een buitengewoon boeiende wijze wist te vertellen over de godsdienst van de primitieven in Centraal Brits-Indië. Hoewel de tijd erg beperkt was, had de spreker van deze avond toch een buitengewoon succes.

Wanneer we nu het verenigingsjaar nog eens in zijn geheel overzien, kunnen we tot onze voldoening zeggen, dat de geest van onze afdeling op een hoger peil kon gebracht worden. Het is dan ook de taak van het nieuwe bestuur, om dit peil minstens even hoog te houden als het nu is, hetgeen zeker bereikt kan worden door een goede samenwerking tussen bestuur en leden.

Na deze afdelingsverslagen volgt er thans een verslag van onze andere werkzaamheden.

Het Apostolaat des Gebeds telde dit jaar 260 leden, terwijl het aantal „Garde"-abonnementen 141 bedroeg.

De tweedehands-boekhandel kon dit jaar zeer goede resultaten oogsten. Ook werden tweedehands-boeken gestuurd naar het Missiehuis van de Paters van den H. Geest te Weert, naar het Missiehuis van de Paters van Scheut te Sparrendaal-Vught, naar de Missionarissen-Oblaten van de Onbevlekte Maagd Maria te Houthem-St. Gerlach, naar de Missionarissen van de H. Familie te Kaatsheuvel, naar het Missiehuis van de Paters Assumptionisten te Boxtel, naar de Priesters van het H. Hart te Bergen-op-Zoom, naar de Paters van het H. Sacrament te Brakkenstein en naar de Witte Paters te Sterksel.

Vooral in het begin van het jaar werd de nadruk gelegd op de Altaarwacht, waarvan, voor zover dit te constateren is, een vrij goed gebruik werd gemaakt.

Helaas werd er dit jaar nagenoeg geen copie geleverd voor de Missierubriek van de „Jonge Werkman". Moge dit in het volgende verenigingsjaar beter worden, temeer daar het algemene K.A.-program van dit jaar juist de arbeid geldt.

Voor onze zelateurs werd in de loop van het tweede trimester een platenserie vertoond over het afsterven van den groten Missiepaus Pius XI en over de keuze en kroning van onzen tegenwoordigen Paus. De Z.Eerw. Heer P. van Odijk gaf daarbij een mooie uitleg. We zijn hem daarvoor zeer dankbaar.

Op het feest van Maria-Boodschap werd er in de namiddagrecreatie een collecte gehouden op de cour en het casino voor de kapel van het Missiehuis te Cadier-en-Keer. Ofschoon het trimester reeds ten einde liep en onze studentenbeurzen dus minder konden verdragen, mochten we toch nog ruim 47 gld. ophalen. We hebben er nog iets uit onze kas bij gedaan.

De Koloniale Missieweek stond dit jaar

geheel in het teken van de geestelijke beleving van onze missieplicht jegens onze koloniën. Een stoffelijke bijdrage werd er niet gevraagd, maar desniettemin was onze kas in staat een som van 100 gulden te besteden aan het Comité der Koloniale Missieweek.

Minder voorspoedig dan de vorige jaren ging het met de verkoop van ons missiegebedenboekje „Adveniat Regnum Tuum", waarvan slechts 130 exemplaren konden worden geplaatst. Wij willen langs deze weg dit boekje nogmaals aanbevelen aan studentenmissievrienden binnen en buiten Rolduc. Gaarne sturen wij eventueel een gratis present-exemplaar aan andere studenten-missieclubs en personen, die voor verspreiding willen zorg dragen. De vele goede recensies, die het gebedenboekje mocht ontvangen, hebben zijn waarde wel bewezen.

Het aantal donateurs is bevredigend, ofschoon er de laatste jaren weinig nieuwe meer zijn bijgekomen. Mogen wij langs deze weg vooral de eind-examinandi van dit jaar vriendelijk verzoeken, om de banden, die hen nog met onze missievereniging verbinden, niet geheel en al te verbreken?

Dit jaar werden er van de bibliotheek ongeveer 500 boeken uitgeleend. In vergelijking met andere jaren en mede in verband met de reorganisatie stelt dit enigszins teleur. Misschien komt het voornamelijk door onbekendheid met de inhoud van de bibliotheek. Dit kan en moet verholpen worden. Het bestuur zal daarbij graag een helpende hand bieden.

In de loop van het jaar werden verschillende boeken aangeschaft, waaronder de zeer bekende werken: „Kampvuren langs de evenaar", „Bali" en „Het Godsrijk".

Verscheidene boeken, die dubbel in onze bibliotheek stonden, werden naar het St. Thomas-College in Venlo gestuurd en naar het Mill Hill-studiehuis te Haelen. Op aanvrage werd ook een der catalogi naar enige plaatsen gestuurd om als richtsnoer te dienen bij de inrichting van een missiebibliotheek.

Gelezen tijdschriften werden afgestaan aan de Vincentius-vereniging van Rolduc en een Vincentius-vereniging te Amsterdam, aan de Jeugdvereniging te Spekholzerheide en de Missievereniging „St. Paulus" te Hamont (België). Verder werden enige nog voorradige jaargangen van „Het Missiewerk" afgestaan aan de Medische Missiezusters te Imstenrade bij Heerlen.

Tot slot volgt het finantiële verslag over dit verenigingsjaar. De volgende bijdragen werden besteed:

Genootschap tot Voortplanting des Geloofs	*f* 300,—
Sint Petrus Liefdewerk	„ 250,—
Genootschap der H. Kindsheid	„ 25,—
Nederlandse M.I.V.A.	„ 10,—
Comité van de Koloniale Missieweek	„ 100,—
De volgende giften werden geschonken:	
Indische Missievereniging	*f* 100,—
Noorse Missie	*f* 30,—
Deense Missie	„ 30,—
Zweedse Missie	„ 30,—
Finse Missie	„ 30,—
Benedictijner Missies	„ 30,—
Scholasticaat der Obl. v. d. Onbevl. Ontvangenis te Ravensbosch bij Valkenburg	„ 40,—
Missiehuis te Cadier en Keer (gevoegd bij de collecte)	„ 25,—
H. Eerw. Heer Th. E. de Backere C.M. (voor de R.K. Jongens-H.B.S. te Soerabaja)	„ 50,—
Pater K. Frehen S.M.M. (Belg. Congo)	„ 40,—
Pater L. Jungblut S.V.D. (Indore)	„ 40,—
Pater Dr. B. Vroklage S.V.D. en Pater P. Verharren S.V.D. (Flores)	„ 75,—
Zuster Dr. E. Lippits (Gezelschap van de Medische Missiezusters)	„ 50,—
„Garde"-Steunfonds	„ 10,—
De volgende uitgaven werden gedaan:	
Apostolaat des Gebeds	*f* 45,63
Bibliotheek	„ 18,59
Tijdschriften	„ 131,37
Drukwerken	„ 24,31
Diversen	„ 5,58
Totaal	*f* 1490,48

Samenvattend mogen we zeggen, dat we met Gods hulp een vruchtbaar jaar hebben doorgemaakt. Daarom willen we dit verslag eindigen met Hem te danken voor Zijn talloze genaden.

Moge het nieuwe verenigingsjaar onder Gods rijkste zegen, onder de bescherming van Maria, aan wie ons huis op bijzondere wijze is toegewijd, en van den groten Missionaris St. Paulus eveneens rijke vruchten afwerpen.

Mitte, quaesumus, operarios in messem tuam!

HET BESTUUR.

.....

Jaarverslag Jeugd-Conferentie „H. Joannes Bosco" van de Vereniging van den H. Vincentius te Rolduc.

Een balans over 1940!

We denken op de eerste plaats aan de oorlog. Aan vernietiging en dood. Deze korte bezinning maakt ons somber. En toch, we moeten niet vergeten dat ook in 1940 't leven bloeide. Dat ook in 1940 gestreden werd om een betere toekomst in een nieuwe gemeenschap. En ook voor 1940 moeten we blijven bedenken, dat liefde en rechtvaardigheid eens zullen zegevieren.

Liefde en rechtvaardigheid. Wij hebben het gevoeld in het afgelopen jaar, hoe wij deze nodig hebben. De vrede van Christus alleen die daarop steunt kan ons redden. Want vredesverdragen noch wapenen alleen kunnen de wereld op orde brengen. De wereld moet terug naar Christus. We moeten de maatschappij verheffen door rechtvaardigheid en christelijke naastenliefde dieper in het maatschappelijke leven te doen doordringen. Ieder Christen vindt hier zijn plicht.

Deze beschouwing geeft ons moed en wij jong-studenten, wij leden van de jeugdconferentie van St. Don Bosco hebben in dit jaar beter leren begrijpen de sociale taak der St. Vincentiusvereniging en haar invloed op de kerstening der maatschappij. Als Vincentianen hebben we toen ook begrepen de plicht die op ons rust en gedachtig het woord: „Verbeter de wereld en begin met U zelf" hebben we ons in 't afgelopen jaar bijzonder op geestelijke verdieping, op zelfheiliging toegelegd.

Deze geest van opstanding en nieuw leven bezielde ons werk en telkens wanneer wij dit jaar overzien bemerken wij de invloed die ervan uitging.

De eerste maanden van het onvergetelijke jaar 1940 gingen voor onze conferentie zonder buitengewone gebeurtenissen voorbij. Ondanks het oorlogsgeweld buiten de grenzen gingen wij voort de nood onzer gezinnen naar vermogen te lenigen. Wel werd door den President met het oog op de toekomst onze jeugdige voortvarendheid vaak geremd en werd er door hem op gewezen zo nauwkeurig mogelijk na te gaan of het gevraagde steeds op de juiste plaats kwam. Immers door de tijdsomstandigheden vond ons magazijn geen uitbreiding.

Toch streefden we ernaar, met verstandig beleid minstens alles in stand te houden. Met Pasen bezorgden we onze gezinnen volgens traditie de onmisbare paaseieren. De jaarlijkse liefdepreek met de daarop volgende collecte toonde weer hoe onze conferentie zich verheugt in de warme belangstelling van leraren en studenten. Wij zijn hun daar dankbaar voor, want het is immers slechts door hun vrijgevigheid, dat wij in staat zijn onze armen goed te doen. Evenals andere jaren voerde 't Rolducse Toneel, onder regie van Dr. J. Boosten, op Zondag 21 April wederom een toneelstuk op ten bate van de Bijzondere Raad. Door de spelers werd opgevoerd „Saul en David" van Van Delft. Dank zij hun reputatie was de Aula Maior geheel uitverkocht, hetgeen ook onze conferentie ten goede kwam, aangezien we weer gezorgd hadden voor het buffet, een der voornaamste bronnen van inkomst.

Zo werkten we in stilte op oude voet verder tot de noodlottige dag van 10 Mei. Door omstandigheden werden we genoodzaakt ons werk van liefdadigheid enige weken te laten rusten. Van 10 Mei tot 5 Juni namen daarom de zusterconferentie's van Chèvremont, Holz en Kerkrade onze taak over. Na 'n

maand gedwongen rust hervatten we eindelijk onze huisbezoeken. Veel was er in deze korte tijd veranderd. De meeste huisvaders en de oudere kinderen onzer gezinnen waren intussen te werk gesteld, voor 't merendeel in Duitsland. Toch was de toekomst niet zeer hoopvol. Spoedig immers volgde prijsstijging en schaarste aan levensmiddelen. We ondervonden het: hoge lonen, geld en rijkdom alleen brengen geen welvaart. Enige gezinnen die nu rond konden komen namen van ons afscheid en het was zeer bemoedigend hun dankbaarheid in de loop van 't jaar meermalen te mogen ondervinden.

Na 5 Juni dan werd het werk hervat. In plaats van de gezinnen die heengingen werden ons door de zusterconferentie's andere afgestaan. Onversaagd gingen we verder. Om de bloei onzer vereniging te verzekeren werden intussen, met 't oog op 't vertrek der eindexaminandi, op 5 Juni zeven nieuwe leden aangenomen. We wilden de toekomst optimistisch zien en dachten aan geen beperking van Christelijke liefdadigheid.

Intussen liep het laatste trimester van het schooljaar ten einde. 10 Juli nam onze president J. Loenen afscheid van onze conferentie. De Zeereerwaarde Heer Jos. Jansen dankte den heer Loenen in naam der conferentie, er op wijzend hoe hij als eerste president dezer pas opgerichte jeugdconferentie zijn taak buitengewoon ernstig had opgevat en hoe van hem steeds een bezielende leiding was uitgegaan. Met den president verlieten ons wegens het beëindigen hunner studie's op Rolduc de broeders J. V. Nolet, Secretaris; F. Crijns en P. Ernst.

In de eerste vergadering van het nieuwe schooljaar op 19 September begroetten wij als nieuwen president onzen medebroeder P. Slangen, die 16 Augustus officieel door de Bijzondere Raad was benoemd. Onze nieuwe president wees op de ernst der tijden en bepaalde hiernaar zijn programma. In ernstige tijden moet men zich op het geestelijke bezinnen, zich innerlijk vernieuwen. Als Vincentiaan kunnen we dit niet beter dan door terug te grijpen naar ons reglement en dit beter te gaan beleven. Zelfheiliging moet voorop staan. Daarnaast moesten wij ons intensiever gaan toeleggen op 't huisbezoek. Als bijzonder actiepunt werd hiervoor bepaald: de ouders zowel als de kinderen onzer gezinnen op te doen nemen in katholiek verband. Door omstandigheden echter bereikten we hierin niet wat wij beoogden.

Onze gezinnen namelijk waren zeer vlottend. Zo werden dit jaar in het geheel 18 gezinnen door ons bezocht, te weten: 3 van de H. Lambertus-conferentie te Kerkrade, 5 van de H. Catharina-conferentie te Holz en 11 van de conferentie van den H. Petrus te Chèvremont. Vier dezer gezinnen werden gedurende het gehele jaar door ons bezocht, 3 gedurende 7 maanden, 1 gedurende 5 maanden, 6 gedurende 3 maanden, 3 gedurende 2 maanden en 1 gedurende 1 maand. Verder werd de verspreiding van goede lectuur in onze gezinnen krachtig voortgezet. Dank zij de Missievereniging Rolduc en de Rolducse studenten konden we steeds beschikken over talrijke goede tijdschriften, waarnaast een totaal van 281 boeken werden uitgeleend uit eigen bibliotheek.

Het eerste programmapunt: verdieping en zelfheiliging der leden werd daarentegen krachtig doorgevoerd. Alle leden werden verzocht minstens eenmaal per week de facultatief gestelde rozenkrans voor de nood der tijden bij te wonen. De Zeereerw. Heer Ed. Beel, aalmoezenier van de arbeid te Kerkrade, werd gaarne bereid gevonden om eens in de veertien dagen een conferentie te komen geven over praktisch gezinswerk en innerlijke verdieping van ons Vincentiaanzijn. In 't kader van deze actie werden aan alle gezinnen en leden gebedsprentjes uitgereikt voor de volledige overgave aan de Goddelijke Voorzienigheid, iets bijzonder actueels voor deze tijd. We hadden er allen behoefte aan.

Ondanks alles evenwel gingen wij voort met het in- en uitwendig versterken onzer vereniging. We zagen vooruit naar de toekomst. Op 3 October volgde de benoeming van E. Puylaert tot vice-president en W. v. Thiel tot secretaris. Ook konden wederom twee nieuwe leden aan onze vereniging worden toegevoegd. 21 November hielden wij onze 100ste vergadering. Dit was een gelegenheid om even om te zien naar wat

in de afgelopen jaren werd bereikt, maar tevens een aansporing om onvermoeid voort te gaan en meer te bereiken dan in de afgelopen jaren, gesterkt door de ervaring. Bij deze gelegenheid ontvingen alle gezinnen een extra ondersteuning. Maar, aldus de president, hiermede mogen wij niet tevreden zijn. Wij moeten er naar streven door onze eigen verdiepingsactie iets meer te geven aan onze gezinnen. „De St. Vincentiusvereniging moet door haar organisatie, meer nog door haar geest, zegenrijk werk verrichten in de maatschappij, omdat zij de armen verzoent met God en daardoor met het leven en de maatschappij".

Intussen liep met dit trimester ook het boekjaar weer ten einde. Eén voorname datum wachtte nog: 6 December. Weken van te voren reeds werd 't 's middags en 's avonds druk op ons magazijn, waar allerlei toebereidselen werden getroffen tot dit feest. En ofschoon er dit jaar veel moeilijkheden waren wegens levensmiddelenbonnen, textielpunten e.d. hebben onze gezinnen toch niet te klagen gehad over den goeden Sint. Een ware schat van nuttige geschenken, waaronder veel kledingstukken, konden door onze families worden afgehaald, want jammer genoeg kon Sint Nicolaas ze dit jaar persoonlijk niet bezorgen. Hartelijk hebben de gezinnen ons voor de prachtige pakketten bedankt. Wij van onze kant brengen deze dank over aan onze weldoeners en aan de jongens van Rolduc, die ons ook dit jaar zo joviaal en gul hebben geholpen.

Uit erkentelijkheid voor onze weldoeners, die ons in staat stelden zoveel noden te lenigen en zoveel goed te doen aan onze arme medemensen, laten wij hier tot slot een kort financieel verslag volgen:

Financieel Verslag Jan. '40—Jan. '41.

Ontvangsten: aan geld	*f*	425,—
in natura	*f*	40.—
Totaal	*f*	465,—

Respectievelijk voortvloeiend uit:

Collecten gewone vergadering	*f*	57,62[5]
„ jaarvergadering	*f*	17,65
„ Liefde-preek	*f*	71,86[5]
„ buiten de vergaderingen	*f*	132,50
Opbrengst buffet	*f*	66,03
Ontvangen van weldoeners	*f*	36,45
Ontvangen van Zuster-conferenties	*f*	42,88
Geschatte waarde van ontvangsten in natura	*f*	40,—
Uitgaven: aan geld	*f*	504,42
in natura	*f*	89,47
Totaal	*f*	593,89

Verdeeld als volgt:

Voor directe ondersteuning aan:

brood	*f*	240,23
vet	*f*	37,80
(482 L.) melk	*f*	68,06
eieren	*f*	5,72
schoeisel	*f*	19,35
aardappelen en stookmateriaal	*f*	15,25
kleding	*f*	13,95
extra levensmiddelen-bonnen	*f*	15,00
ondersteuning in geld	*f*	11,40
Totaal	*f*	426,76

Waarvan bij sluiting van het boekjaar nog te betalen viel *f* 78,76.

Verdere diverse uitgaven bedroegen:

Voor onderhoud en uitbreiding van bibliotheek	*f*	24,09
Bijdrage aan Hoofdraad	*f*	10,—
Bijdrage aan Bijz. Raad	*f*	22,—
Voor liefdepreek	*f*	10,—
Drukloon	*f*	5,57
H. Mis op feest v. St. Joannes Bosco	*f*	2,50
Magazijn	*f*	2,50
Ondersteuning in natura gedurende het jaar	*f*	47,60
Ondersteuning in natura St. Nicolaas	*f*	41,87

Door batig saldo van 't jaar '39—'40 bedroeg de kasinhoud op 1 Jan. 1940 *f* 71,40, zodat wij mede door ontvangsten — *f* 425,— — te beschikken hadden over *f* 496,40.

De uitgaven aan geld bedroegen *f* 504,42, zodat wij op 1 Januari 1941 een nadelig saldo hadden van (*f* 504,42 — *f* 496,40) *f* 8,02.

Wij sluiten dit jaar dus met een nadelig saldo. Gelukkig echter hebben wij op de bank een reserve van *f* 200.—. Rustig zien wij daarom de toekomst tegemoet, vol vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid die ons zal blijven helpen, door middel van onze

talrijke weldoeners, die wij van onze kant hartelijk danken: moge God hen ervoor belonen.

Rest ons nog tot slot een bijzonder woord van oprechte dank te richten tot Mgr. Ant. van de Venne, den hogen beschermheer onzer conferentie, die ons in 't afgelopen jaar verliet. Hem toch dankt de conferentie naast mogelijkheid van bestaan hier op Rolduc, veel van haar bloei en ontwikkeling. En mogen wij dan uit erkentelijkheid dit jaarverslag eindigen met zijn persoonlijk uitgesproken wens: „deze conferentie bloeie tot in lengte van dagen."

Het Bestuur:

President: PIERRE SLANGEN.

Vice-President: ETIENNE PUYLAERT.

Secretaris: WIM VAN THIEL.

Penningmeester: ANTOON LUCASSEN.

.....

Academie „St. Augustinus"

Voorzitter: Eugène Rutten.
Vice-voorzitter: Harry Römkens.
Secretaris: Gerard Hermans.
Moderator: Dr. R. H. A. Huysmans.

Toen de voorzitter op de propagandavergadering in idealisme het doel van onze academie „geestelijke ontwikkeling en vaardigheid in het openbaar optreden van haar leden" uiteenzette, kwam hierbij speciaal het grote belang van de vereniging voor onze algemene vorming naar voren. Al is zeker voor onze opleiding tot bedienaren van de Heilige Kerk primair godsdienstige en morele vorming noodzakelijk, kennis van alle cultuurgoederen: kunst, vormen van samenleving, wetenschappen, en het overdragen ervan in behoorlijke vorm aan den evenmens, behoort eveneens tot de redelijke vereisten. Parallel immers zal die opleiding lopen met het ideaal, dat de H. Kerk zichzelf stelt; op de eerste plaats is dit de verbreiding van het Godsrijk; daarnaast is de Kerk echter ook cultuurdraagster, veronderstelt zij cultuur, zoals de bovennatuur de natuur, zoals een levensbeginsel de dode stof veronderstelt. Dat wil dus zeggen: bevordering van de cultuur, en wel van een cultuur, die zoals zijzelf transcendent is aan groepsbelangen en nationalisme, is voor haar een nuttig en gewenst middel, om haar doel, de wereld voor Christus te winnen te bereiken. Voor ons is het dus noodzakelijk ons met de door het voorgeslacht verworven cultuurschatten vertrouwd te maken. Door grepen daaruit te doen heeft de academie zich dit tot ideaal gesteld.

Als wij nu terugzien, in hoeverre onze vereniging dit jaar dat ideaal benaderde, dan zien wij, wat in iedere samenwerking van mensen te constateren valt: een menigte goede dingen en tekortkomingen; maar ik meen niet te overdrijven, als ik beweer dat de lichtzijden overheersen. Wat de lezingen betreft is zeker goed werk gepresteerd, zowel door de levendigheid van een persoonlijke stijl, alsook door een overzichtelijke, systematische opbouw en logische uitwerking van het geheel; daartegenover bleef men soms te veel gebonden aan de taal, stijl en indeling van de gebruikte bronnen, wat zelfs een enkele maal in een zekere dorheid of schematisme kon doodlopen. Bijzondere belangstelling genoten de gelukkigen, die kans zagen hun spreekbeurt met illustraties in de vorm van lichtbeelden of muziek op te luisteren. Meer op- en neergang zien we bij de causerieën. Naast heldere, principiële uiteenzettingen treffen wij er aan, wier overladen inhoud in samengedrongen vorm niet te verwerken bleek; naast nuchtere systematiek aan de hand van een voorbeeld, en philosophische doordachtheid vinden wij pure beschrijving, hier en daar ongeordend, onbelangrijk en oppervlakkig; sommige muntten uit door levendigheid en humor en gemak van zegging, andere kwamen slechts stotend naar voren of werden, gelukkig al zeer weinig, afgelezen. De titels der beurten beantwoordden in hun menigvuldige variatie ge-

heel aan het wijde terrein, daarvoor opengelaten. Een ruime plaats namen de biografieën in. Het leven van grote mannen, geïdealiseerd als schakels in de ontwikkeling van kunst of wetenschap, als representanten van een bewust geworden volksdeel of natie, als belijders van en lijders voor hun religieus ideaal, als dragers van de idee van hun tijd, is altijd wel een dankbaar onderwerp. In deze richting werd gesproken over den genialen, energieken zoeker en mens, Louis Pasteur, het meer woelige, hartstochtelijke leven van kunstenaars als Albrecht Dürer, W. A. Mozart en Léon Bloy, de veelzijdige krachtfiguur, Schaepman; op litterair gebied werden behandeld de Eddaliederen, uit wier imponerende schoonheid men ons de kerngezonde kracht deed proeven van het ras, dat ze voortbracht; archeologisch en algemeenhistorisch georienteerd waren „Dodencultus" en „Catacomben"; onze onmiddellijke interesse-sfeer en sympathie raakten, zij het op verschillende gronden, „Liturgie" en „Het Nederlandse Volkswezen"; een enkele vergadering, vergeeflijk, werd er gepolitiseerd: „Japan en de verhoudingen in de Stille Zuidzee".

Nog grotere verscheidenheid bieden de causerieën: Doodstraf, St. Willibrord, Schaakspel, Zoögeografie, Kunst en Techniek, Beweging der Sterren, Oedipus Rex, Katholieke Actie, Heemkunde, Het Volkslied, terwijl „Nationale Jeugdbeweging" en „Corporatieve Ordening in Nederland" wegens hun actualiteit en afwerking wel het meest de aandacht trokken.

Toen ik de oude jaarverslagen, in het archief van de academie opgeborgen naploos, bleken de critieken bijna telkens het zorgenkind, de zwakke kant van het academieleven te zijn. Dit jaar geeft reden tot optimisme. Want al was er een enkele die zich beperkte tot pure, zelfs wat oppervlakkige beschouwing van de lezing, al bleef een ander teveel negatief bij gebrek aan kennis der stof, over het algemeen gaven de critici door een juist oordeel blijk van studie van, zelfs enthousiasme voor het onderwerp en beantwoordden hun critieken aan het doel: inleiding op een debat.

Resten mij nog de traditionele, maar gepaste dankwoordjes. Op de eerste plaats aan onzen Z. E. Heer Moderator voor zijn sterke en veilige steun, waar ons eigen inzicht te kort schoot; steeds stond hij klaar om initiatieven te steunen, om wanneer het debat in bijkomstigheden dreigde te verlopen de kern naar voren te brengen en door de beslissende distinctie de zaken scherp te stellen; onze gevoelens van dank daarvoor zijn dieper dan mijn oppervlakkig woord vermag te zeggen. Daarnaast verdient een woord van dank onze sympathieke voorzitter, niet alleen voor zijn bezadigde en tactische leiding gedurende de vergaderingen, maar ook en vooral voor het vaak moeizame en ondankbare werk van opwekken en aanvuren, weerleggen en rectificeren achter de coulissen.

Zo zijn we dus gekomen aan het einde van een academiejaar, dat een jaar was van bloei, zij het betrekkelijke; wat er ontbrak kan in de toekomst aangevuld worden door in onderlinge steun elkanders enthousiasme meer op te wekken, door tijdig te beginnen met de voorbereiding op een spreekbeurt, door een eenmaal aangenomen taak ook te volbrengen.

Aan de Inf., weldra Sup., dan de taak om met overname van het goede van dit jaar, met vermijding van de fouten — de krachten zijn er — de academie tot hoge bloei te brengen.

Tot slot van dit overzicht volgt nog het programma der jaarvergadering.

1. Jaarverslag van den Secretaris.
2. Pianovoordracht.
   „Frühlingslied" (Fr. Mendelsohn.)
   „Lied ohne Worte" (Fr. Mendelsohn.)
3. Toespraak van den Voorzitter.
4. Toespraak van den Z. E. H. Moderator.
5. Pianovoordracht.
   „Première Valse" (Aug. Durand)
   „Impromptu" (Fr. Schubert)
6. Declamatie.
   „De Priester" (A. v. Duinkerken)
   „De Bedelbroeder" (J. Schreurs M.S.C.)
   „O, 't ruischen van 't ranke riet" (G. Gezelle)

7. Voor piano en viool:
   „Intermezzo symphonico" (Mascagni)
   „Czardas" (V. Monti)
8. Declamatie.
   „Wie is het, die zoo hooggezeten?" (J. v. d. Vondel)
   „Voorjaarsmiddag" (Ad. v. Scheltema)
9. Declamatie.
   „Norbert van Gennep" Ve Bedrijf (J. Schreurs M.S.C.)
10. Pianovoordracht.
   „Moment musical" (Fr. Schubert)
   „La Cathédrale engloutie" (Cl. Debussy)
11. Declamatie.
   „Uitvaert van mijn dochterken" (J. v. d. Vondel)
   „Kinderlijck" (J. v. d. Vondel)
   „Geusevesper" (J. v. d. Vondel)
   „Het Stocksken van Johan van Oldenbarnevelt" (J. v. d. Vondel)
12. Keuze van den nieuwen Voorzitter.
13. „Danklied" (Valerius)

De Secretaris,

G. HERMANS.

.....

Academie „Alberdingk Thijm"

Voorzitter: Theo Nelissen.
Vice-Voorzitter: Jan van Meyel.
Secretaris: Henny Corsius.
Moderator: Dr. J. Boosten.

Het is altijd een lofwaardige en te prijzen gewoonte geweest, in diverse instellingen op handelsgebied en in de zakenwereld etc., om op het einde van een jaar een degelijke balans op te maken. Ongetwijfeld wordt hierdoor een zeer schoon doel nagestreefd en wordt tevens een optimistische veronderstelling op de been gezet, dat er, als gevolg, een lange stoet goede voornemens komt aangeschreden, deftig in officiële zwarte kledij gestoken. Inderdaad plegen dergelijke individuen steeds „en masse" te verschijnen, maar...., na enige tijd zich te hebben voortbewogen, zwenken hier en daar reeds enige af en verdwijnen. Gehele optochten zijn zo in het niet opgegaan! Ook naar aanleiding van dit jaarverslag zie ik reeds zwarte gedaanten opdoemen aan de einder. Maar *nu* zullen wij hen in geregelde formaties opstellen en hun een programma ter hand stellen, dat als richtlijn kan dienen. Vooreerst is een in de loop der jaren herhaaldelijk geconstateerd feit, dat n.l. de meest uiteenlopende

onderwerpen behandeld worden op de academie, ook dit jaar wederom zeer naar voren getreden. Soms wordt dit gemotiveerd door te wijzen op de oppervlakte van het groot en ruim standpunt dat de academie ten opzichte hiervan inneemt. Zeer zeker is de beroemde „kern van waarheid" ook hierin te bespeuren, maar dat neemt niet weg, dat het enigermate buitenissig is, als op een literaire academievergadering de „Kunst van het paardrijden" met al de technische wederwaardigheden, wordt ten tonele gevoerd. De kwaliteit van het hoofdopstel in dit geval was zeer goed, maar toch spreken we de wens uit, dat het grote literatuurterrein en hetgeen er mede samenhangt meer intensief moge bewerkt worden. Wij kunnen slechts enige hoofdopstellen op dit gebied noemen n.l. „De Camera Obscura", „De Katholieke Dichter", „Molière" en de „Divina Commedia". En zelfs deze lezingen bieden een geheel verschillend aspect onderling, alhoewel ieder in haar genre goed verzorgd was. Vooral „De Katholieke Dichter" mag een merkwaardig opstel genoemd worden. Ook in de improvisaties was de letterkunde spaarzaam vertegenwoordigd, enkele uitzonderingen daargelaten, zoals „Albrecht Rodenbach", „Homerus", „Adama van Scheltema" en „Jacq. Perk". Evenwel toch lagen de prestaties over het algemeen iets boven het gemiddelde.

De medische en physische richting werd vertegenwoordigd door „Pasteur", „Robert Koch", „Madame Curie" en „T.B.C. en sanatoria".

De Muze van de Muziek werd geëerd in de hoofdopstellen, „Verdi en zijn Requiem" en „Muziek en Luisteraar", en in enige improvisaties: „Debussy" en „Paganini".

Verder nog enige titels als illustratie van de grote, gevaarlijke uitgebreidheid van terrein, waarop de leden zich bewegen: „De sociale-economische inrichting van Portugal, gezien in het licht van Quadragesimo Anno", „Reclame", „Gothiek" en „De Lijkwade van Turijn".

Dit alles vormt een veelkleurige staalkaart van qualitatief hoog gehalte, ondanks de verscheidenheid. De hoofdopstellen waren meestal goed en logisch van bouw en met zorg in elkaar gezet.

De critieken waren — gelukkig — niet meer de beruchte was- en vragenlijsten, neen, zij waren gegroeid tot heuse critieken en getuigden hier en daar van een zeer originele en persoonlijke zienswijze en deze mochten dan ook tot de beste gerekend worden. Dit is een vooruitgang en die moet behouden blijven en — vanzelfsprekend — opgevoerd worden.

De voordrachten waren goed voorbereid en kwamen goed tot haar recht, hetgeen te danken is, zowel het een als het ander, aan het feit, dat door de volgorde te veranderen en een kleine loting in te voeren, de beide uitvoerders van de bedieningen verplicht worden serieus zich van hun taak te kwijten.

De improvisaties bereikten dit jaar soms een recordtijd, hetgeen eigenlijk niet direct in de bedoeling ligt van het spreken „à l'improviste".

Dit is dan het verslag van het 25e bestaansjaar van de Academie, „Alberdingk Thijm" sedert 1916 het jaar van de heroprichting. In het jaarverslag van het 4e lustrum staat: „Het einde van het volgende lustrum zal bekroond worden met een jubileum dat getuige is van het beste en het mooiste dat ooit door een academie bereikt is", voorwaar een mooie wens, maar, alhoewel het gemiddelde van dit jaar op een hoog peil stond, kan het toch niet „het beste en het mooiste" zijn; want nog steeds hoger *moet* de academie stijgen, alleen omdat stilstand betekent terugzakken in het mindere en het lager peil, vanwaar de academie door al de jaren heen met veel moeite is naar boven gekomen, en dit zou een, op zijn minst genomen, onsympathieke handelwijze zijn ten opzichte van de vroegere leden.

Nog enkele aangename plichten rusten op ons en wel dank te brengen aan Architect J. Cuypers, die ons welwillend een aantal „Alberdingk Thijm"-gedenkpenningen beschikbaar stelde wegens het 25e jaar van ons bestaan en die toegekend zullen worden aan éclatante praestaties in de academie. Verder brengen wij aan onzen Moderator, die hier en daar tekortkomingen aanvulde en verbeteringen aanbracht waar het nodig was, onze grote dank, En dan vooral aan den voorzitter die met veel vaardigheid en bezadigdheid de

hamer hanteerde, en om wien de vergaderingen als om een hechte „ordo cardinalis" draaiden, zijn wij veel dankbaarheid verschuldigd.

Nogmaals zien wij met genoegen terug op de behaalde resultaten en wij herinneren er aan, dat het aan de *leden* gegeven is om de academie op te voeren en in stand te houden.

Moge dan de academie met groot enthousiasme en opgewektheid het volgende lustrum ingaan en moge steeds het grote doel, het ontwikkelen van het zuivere gebruik van de prachtige Nederlandse taal en de vorming van het taalgevoel, vooral nu niet uit het oog verloren worden.

H. J. M. CORSIUS, Secretaris.

Zondag 13 October: 1ste Uitgangsdag 1ste trimester.

Filmprogramma:

1. „4000 Mijlen onder zeil" van Jan Hin.
2. Gekleurde tekenfilm van Walt Disney.
3. Moet je een man om boodschappen sturen? (klucht)

Het is er door de oorlog werkelijk niet gemakkelijker op geworden tot de keuze van een goede en voor Rolduc geschikte film te komen. Dat Rolduc hierbij het eerst zijn ogen gericht heeft op onze nationale filmindustrie is een alleszins lofwaardig gebaar, vooral wanneer zij tot dergelijke resultaten komt als ons dit eerste halftrimester van het nieuwe schooljaar is getoond.

Het gold ditmaal een half-documentaire, getiteld „Vierduizend Mijlen Onder Zeil" van Jan Hin. Deze film, die reeds in 1937 is uitgekomen, is van alle zijden in de pers hogelijk geprezen en terecht: het is een in alle opzichten geslaagde uitbeelding van de oceaanzeilerij.

Jan Hin, die als filmer een zeer goede naam heeft, is nl. ook een liefhebber van de zeilsport. Toen nu de bekende zeilwedstrijd naar de Bermudas was uitgeschreven, en de „Zeearend" als vertegenwoordiger van de Lage Landen hieraan deel zou nemen, ging Jan Hin als actief lid — want zo'n zeilschip kan geen „passieve" leden aan boord hebben — van de bemanning, als zeiler, mee op deze tocht.

Zo is dan op het celluloid vastgelegd een van de spannendste en tegelijk aantrekkelijkste races, die men zich denken kan. Daar ziet men vooreerst de bouw van het schip, waarvan de technische bijzonderheden den deskundige allicht meer zullen boeien dan ons, al wordt men terstond getroffen door de camera-vaardigheid van den filmer. Men vangt enige fragmenten op van de reis naar Amerika, die per s.s. „Veendam" gemaakt werd, en als men in Newport is aangekomen, begint de eigenlijke sprint naar de Bermudas. Het zou ons te veel tijd nemen over deze tocht en die over de Atlantische Oceaan in den brede uit te weiden; de „Zeearend" kwam als eerste van de buitenlanders, 6e in klassement en 13e van de 46 deelnemers op de Bermudas, en als 4e van de 9 deelnemers aan de oceaansprong naar Duitsland aan.

Van dit alles gaf Jan Hin een hoogst interessant plastisch relaas. Maar men zou verkeerd doen te menen, dat het bij een verslag louter gebleven is. Dat geenszins! In deze film ligt het boeiende van de wedstrijd, het tempo is het tempo der zee. Maar daarnaast genieten wij prachtige opnamen van een windstille oceaan met een ondergaande zonnebaan op de vlakke wateren lichtend; het is geen aangenaam weer voor den zeilracer. Wat echter veelvuldiger voorkomt op deze

tocht is storm; men ziet het hoogslaan der golven, door welke wankele watermassa's het schip wordt meegesleurd in zijn vaart. Dat mogen ze wel, ondanks vele slagzeeën, die over boord slaan, en het hevige schommelen van het schip.

Het leven op zee is een deinend leven! Men geniet ervan, hoe de mens in zo'n machteloze boot, door de vernuftige constructie van zijn vaartuig en door het geregeld manoeuvreren aan het stuurrad, deze woelige, woedende elementen zo volkomen beheerst. De zeilsport is een koninklijke sport, waarin het menselijk vermogen zich meet met die zo onberekenbare factoren van weer en wind en water. Deze sport is koninklijk, omdat ze is als een worsteling tussen de morele overmacht van 's mensen geest en de physieke krachten van de natuur.

Dat nu, dat is de wedstrijd, welke Jan Hin zo talentvol op het celluloid heeft weten vast te leggen. De worsteling om de eretitel, om de prijsbeker, om het kampioenschap is een bijkomstigheid, zij verzinkt in het niet in vergelijking met de worsteling, welke ieder schip zo goed als de „Zeearend" heeft uitgevochten met de oceaan. Jan Hin wist dat en hij heeft ons het verhaal verteld van deze krachtmeting in sobere lijnen, in het deinende rhythme der zee.

Hoe was nu de reactie van het Rolducs publiek? Beneden alle peil! Wanneer we nog eens mogen terugkomen op wat wij in het begin zeiden aangaande de moeilijkheden, waarmee men hier op Rolduc te kampen heeft wat betreft de keuze van een goede film, dan dient een eventueel resultaat ook in overeenstemming met de moeiten, die men zich heeft geschonken, gewaardeerd te worden. Nu waren de verwachtingen over deze film niet bijzonder hoog gestemd, hetgeen er waarschijnlijk toe bijgedragen heeft, dat de film niet in de smaak van het publiek is gevallen. Wat moet men hieruit concluderen? Dat de film voor Klein-Rolduc geen ontspanning zou zijn, was te verwachten, máár te verontschuldigen (o.m. door toevoeging van een klucht). Maar dat zelfs de hogere klassen in het algemeen — er zijn gunstige uitzonderingen! — dit filmwerk van hoge foto-technische en filmische waarden niet konden appreciëren, dat wijst op een wansmaak, waaraan Rolduc niet de minste schuld heeft

Dit is geen apart, op zich zelf staand verschijnsel, maar louter een uiting van — door de film zelf mede veroorzaakte — tijdgeest, die de vervlakking zoekt. Het is hier niet de plaats om dieper op deze kwesties in te gaan, maar ik meende toch, dat het niet bij een louter aanstippen mocht blijven. Deze kwesties gaan de film in het algemeen aan en zij wijzen op een ontwikkeling ten kwade met, als zij niet gestuit wordt, vèrstrekkende gevolgen.

Men kan wel gaan schelden en redevoeringen afsteken, dat ontwikkelde(!) jongelui, die het toekomstig culturele leven van Nederland en de hele wereld in handen hebben, zich ook overeenkomstig hun grootse taak hebben te gedragen; men kan zich wel afvragen en het hart vasthouden bij de pijnlijke gedachte, wat er van onze cultuur dan wel mag terechtkomen; men kan het een schande noemen, dat de geest dezer wereld, dat de beschaving van nu een degenererende invloed ademt, daar schiet men niets mee op.

Wat de film betreft is het haar eigen taak om weer te herstellen, wat zij misdaan heeft, uit te roeien, wat a-cultureel is in haar, opdat er een nieuwe geest worde geboren, die wel in staat zal blijken uit de vluchtigheden van het witte doek ook morele bases te scheppen, die de ondergrond van dit leven moeten vormen.

Een hoogtepunt van de avond was wel de unieke tekenfilm „Silly Symphony". Wij hebben Walt Disney altijd genoemd den dichter van het celluloid. Ook in de lyrische ontboezeming toont hij zich een meester in zijn vak, niet louter virtuoos, maar gevoelsmens, die zijn eigen wezen legt in zijn schepping.

Het was geen diepzinnig poëem, dat wij hedenavond te bewonderen kregen. Een lieftallig slaapliedje, een kinderdroom met de lichte humor, de onvergelijkelijke glimlach, welke Disney ons ook zo grandioos getoond heeft in zijn onovertroffen „Sneeuwwitje" door de creatie van zijn dwergenvolkje. Die glimlach straalt zo charmant, dat men er door getroffen wordt; nergens grofheden, hetgeen iets énigs betekent in de moderne

literatuur, hetzij in die van het woord of in die van het doek, nergens afdalend naar het laag-bij-de-grondse, maar zwevend, subliem en verheven.

Walt Disney is een meeslepend componist, die niet speelt op eigen instrumenten, maar tokkelt langs de snaren van uw eigen harteharp, die het orkest van uw gevoelens dirigeert op een hartstochtelijke wijze, zodat ge gans in trilling geraakt door zijn machtig gewrocht.

Hier, in „Silly Symphony" is hij zo'n betoverend verteller; 't verhaal is maar eenvoudig, van een jongetje, dat met twee broertjes onder de sterretjes ging varen, die waren zo zoet; maar de droom van Disney is wonderlijk van kleurenharmonieën en verbazingwekkende tekeneffecten, waardoor de muziek slechts is illustratie-materiaal. Hij heeft een juist oog voor de verdeling van zijn elementen, kleur noch klank noch lijn treedt op de voorgrond, het is alles ondergeschikt aan de handeling, die het geheel beheerst

Dit hele genot, waarover wij nu zo lang en breed hebben uitgeweid, duurde weinig langer dan een kwartier. Men moest dergelijke films kunnen verzamelen; net zoals men bundels poezie verzamelt, zo moest men ook een „filmotheek" kunnen aanleggen van de dichtwerken van deze kunstenaars. Waarschijnlijk zou het bij een grote afname — vertaling is immers niet nodig, zo geschikt voor gebruik in ieder land — niet eens zo'n hoge prijs vorderen. Dit echter zijn nog toekomstdromen!

Tot slot van de voorstelling draaide nog een vrij onbeduidende klucht: „Moet je een man om boodschappen sturen?", welke Klein-Rolduc wel geamuseerd zal hebben.

Een mooie avond; jammer dat hij slechts door weinigen werd geapprecieerd!

CHARLEY.

.....

20 October: Algemene Missie-Zondag

Concert

te geven door de Zangvereniging „St. Lambertus", van Kerkrade

onder leiding van HUBERT SCHEREN
met medewerking van het
KLEIN-ORKEST VAN ROLDUC
onder leiding van J. NOË

PROGRAMMA:

Mars (Kl. Ork. Rolduc)

1. Domine Salvam Fac . . . . . Giesen. (Zangver. St. Lamb.)
2. In Epiphania Domini . . . . Neumann. (Zangver. St. Lamb.)
3. Goeden Nacht . . . . . Roeske. (Zangver. St. Lamb.)
4. Traumideale (Kl. Ork. Rolduc) Fucik.
5. Eifelwind (Zangver. St. Lamb.) Baumann.
6. De Almachtige . . . . . Reiniers. (Zangver. St. Lamb.)
7. Dornröschens Brautfahrt . . . Rhode. (Kl. Ork. Rolduc)
8. Groot-Rotterdam . . . . . Schotemeyer. (Kl. Ork. Rolduc)
9. De Dijk (Zangver. St. Lamb.) Wiertz.
10. Mijn Nederland . . . . . Scheren. (Zangver. St. Lamb.)
11. Mijn Limburg . . . . . Hermans. (Zangver. St. Lamb.)

Ter gelegenheid van de Algemene Missie-Zondag hadden we op Rolduc de Zangvereniging St. Lambertus uit Kerkrade op bezoek. Ditmaal was de uitnodiging niet zoals gewoonlijk van de Missievereniging zelf uitgegaan.

De avond werd geopend door het Rolducs Orkest, waarna twee geestelijke liederen en „Goeden Nacht" van Fred Roeske door het koor ten gehore werden gebracht. Hierop speelde het Klein-Orkest „Traumideale" van Fucik, na welk intermezzo het Kerkraadse koor zijn programma voortzette. Dit werd nogmaals onderbroken voor twee nummers van het orkest, om tenslotte na het aardige „De Dijk" van Wiertz en „Mijn Nederland" en „Mijn Limburg" resp. in de bewerking van Scheren en Hermans een einde te vinden.

Vooral de muzikale effecten van het genoemde „De Dijk" wekten de lachlust op — speciaal van Klein-Rolduc. Over het algemeen vielen de stukken in de smaak en kregen een hartelijk applaus.

Het Rolducse Klein-Orkest toonde zich deze avond van zijn beste zijde. Het was werkelijk een nieuw geluid, dat wij te horen kregen. Vooral „Dornröschens Brautfahrt" voldeed — misschien dank zij de routine! — uitstekend. Het is vanzelfsprekend, dat men aan ons orkest niet de normale eisen mag stellen; hier en daar klonk het geluid soms wel wat schraal en wanneer we den heer Noë een goede raad mogen geven, dan laat hij een volgende maal die tingeltangel — ik bedoel de triangel — helemaal weg, want die werkt beslist storend. Maar, de omstandigheden in aanmerking genomen, moeten we toch onze uiterste voldoening over de prestaties van het orkest uitdrukken.

De Directeur sprak een slotwoord, waarna deze avond wederom besloten was.

CHARLEY.

Zondag 17 November: 2e Uitgangsdag 1ste trimester

Filmprogramma:

1. Rovers onder water (cultuurfilm).
2. The Whalers, gekleurde tekenfilm (Walt Disney).
3. MORGEN GAAT HET BETER.

Deze avond opende het programma met een hoogst interessante documentaire, getiteld „Rovers onder water", waarin ons volgens de jaargetijden de ontwikkeling van de snoek werd geschilderd.

Een aardige tekenfilm van Disney „The Whalers" bracht enige variatie in het programma, maar wij moeten zeggen, dat deze cartoon toch in artistieke kwaliteiten bij „Silly Symphony" ten achter stond.

De hoofdfilm van deze voorstelling was een product van de Nederlandse filmindustrie „Morgen gaat het beter", waarin de actrice Lily Bouwmeester de hoofdrol vervulde.

Ofschoon het tegen onze gewoonte is, daar wij een onafhankelijk oordeel zeer op prijs stellen, grepen we toch na het aanschouwen van deze rolprent nog eens terug naar het „Katholiek Filmfront" om eens te zien, hoe onze bekwame „voorsnijer" in de filmcritiek zich over deze film had uitgelaten. En wij moesten (of: mochten) tot de conclusie komen, dat ons persoonlijk gevormd oordeel vrijwel overeenkwam met wat Leo Hanekroot als zijn visie op dit nieuwe (intussen al weer oude) product van „Neerlandia" had laten afdrukken. Wanneer wij onze driejarige Rolducse film-ervaring overschouwen, dan is er slechts één film, die voor een vergelijking met „Morgen gaat het beter" in aanmerking komt, en wel „De Spooktrein", die dit jaar met Pinksteren draaide en — wanneer we nog even in herinnering mogen brengen — de eerste Nederlandse film op Rolduc betekende.

Na een globale vergelijking zeggen we voor ons terstond: geef ons „De Spooktrein", zonder dat we daarbij echter een rechtstreekse afkeuring van „Morgen gaat het beter" bedoelen. Wat van deze film te zeggen? Zij was een goed amusement, doch geenszins — ook niet als zodanig bedoeld! — een lachsucces; er werd vlot gespeeld, doch geen grootse ontplooiing van dramatiek. Het thema werd luchtig verteld, maar week nu en dan wat veel uit naar de kant van het weekhartige. Wanneer wij zo al de kwaliteiten van deze film de revue laten passeren, dan komen we weer tot een dubbele conclusie: niet onverdienstelijk, maar ook niet overweldigend.

Inderdaad moest de verschijning van Lily Bouwmeester steeds weer iets bijzonders aan gevoelens en sentimenten oproepen, maar gelukkig was de humor niet buiten spel gelaten, die veel van deze film heeft helpen opbouwen. Ook is het een groot voordeel, dat Lily Bouwmeester niet alleen optreedt, maar twee nevenspelers vindt in Theo Frenkel en Paul Steenbergen, die door hun goed spel een waardig geheel hielpen vormen.

Willy Verhulst is de dochter van een armen kolonel met pensioen, die plotseling sterft en haar berooid achterlaat. Nadat ze met geluk door haar eindexamen is gekomen, moet ze een baan zoeken, en vindt die, na velerlei omzwervingen, door middel van een ouden kennis uit het ziekenhuis, aan de studio. Door een treinongeval — het kan soms raar lopen! — wordt ze plotseling een beroemdheid, zodat het weer waar werd, dat „de ene zijn dood den ander zijn brood is".

Na een beetje liefdesverdriet komt er veel liefdesgeluk en de zaak is voor mekaar.

Het klinkt wel een beetje onwaarschijnlijk, dat zo'n groot publiek door die stem(!) en die woorden(!!) zo diep getroffen werd; wij — ongevoelig zijn we toch beslist ook niet! — werden het in ieder geval niet. Trouwens heel filmlievend Nederland bij nader inzicht niet, want Lily Bouwmeester is nog steeds geen beroemdheid, die elke avond voor de radio moet spreken! Maar ja, 't is de film! Wij kunnen zeggen, dat we deze film met pleizier gezien hebben.

25 Nov.: Feestdag van St. Catharina

„LORD DEMON"

DE ONOVERWINBARE

Detective stuk in 5 bedrijven
Vrij bewerkt naar het Duits van H. Houben
door
GERARD NIELEN

PROGRAMMA:

Grieg. Sonate voor Viool en Piano. op. 45 *
1e Deel. Allegro molto ed appassionato
(uitgev. door J. H. Noë en Dr. W. Jacobs)

Eerste Bedrijf „Lord Demon"

Paderewski-Kreisler. Paraphrase op Menuet op. 14

Brahms. Walzer No. 15
(J. H. Noë en Dr. W. Jacobs)

Tweede Bedrijf

Ketélby. Auf einem persischen Markt
(orkest)

Derde Bedrijf

Künneke. Ich bin nur ein armer Wandergesell
(orkest)

Blankenburg. Abschied der Gladiatoren
(orkest)

Vierde Bedrijf

Fucik. Traumideale (klein orkest)

Vijfde Bedrijf

PERSONEN:

Lord *Lunch*, bijgenaamd *„Lord Demon"*	E. Rutten.
Van World, commissaris van politie	P. Slangen.
Stefterding, collega van Van World	W. Wiertz.
Fernow, optredend onder de naam *Freenwich*, rechercheur . . .	L. Theunissen.
Fred, bediende van Van World .	J. Maassen.
Lord *Dunley*	A. Lucassen.
Tom, bediende van Lord Dunley .	F. van Dooren.
Lord *York*, vriend van Dunley . .	J. Slegers.
Sunsport, huiseigenaar	J. Verstralen.
Brool } handlangers van Lord Lunch	P. Kallen.
Kuhnhardt	F. Lemmens.
Griesing	F. Bosch.
Suderwich	B. Salemans.

Politieagenten en rechercheurs

't Stuk speelt in Londen.

1ste Bedrijf:	Kamer	bij	Van World.
2e „ :	„	„	Sunsport.
3e „ :	„	„	Lord Dunley.
4e „ :	„	„	Van World.
5e „ :	„	„	Sunsport.

Experimenten hebben altijd een min of meer speculatief karakter; dat is er een wezenseigenschap van. En wanneer men gaat experimenteren op het gebied van regisseurs, dan heeft men deze waarheid nu aan den lijve kunnen ondervinden. Is het niet te veel van ons, studenten gevraagd, dat we in staat zouden zijn zelf de regie van een toneelstuk te voeren? Wij geloven van wel, althans waar het een serieus toneelstuk betreft. Want al kunnen wij dan nog zoveel kunstgevoel en een nog zo artistieke geest hebben, — hoe dikwijls komt het voor? — om te regisseren is meer nodig dan dat, met name: ervaring, toneel-technische ervaring, die ons ten enenmale, uit hoofde van onze jeugdige jaren, ontbreekt.

Geldt ditzelfde ook bij de keuze van een klucht of historisch stuk? Hier is men geneigd te oordelen, dat het acteren *als artistieke prestatie* op de achtergrond is gedrongen door de inhoud van het stuk. Maar wie een beetje scherper ziet zal begrijpen, dat bij

---

* Die dritte Franz von Lenbach gewidmete Sonate ragt, meisterhaft ja geradezu klassisch in der Form von tiefstem Empfinden erfüllt, grosz und einsam aus der nordischen Sonatenliteratur empor. Trotzig und wild sich aufbäumend, setzt der Gang der Violine ein, von heftigen Schlägen des Klaviers unterbrochen.... noch lange zittert die Erregung nach, bis der synkopierte Rhythmus zu einem friedvollen Seitenthema führt, nimmt bald einen schmerzlich-sehnsüchtigen Charakter an, bis es sich in klagende Ausrufe auflöst. Das Hauptthema erscheint in D-dur-Form. Sie endet mit dem Aufschrei, der das Thema in seiner D-dur-Form unterbrach.... so schlieszt der erste Satz düster und hoffnungslos.

Richard H. Stein.

een onbenullig en onbeholpen spel ook de inhoud niets meer redden kan; hier juist komt het aan op een goedverzorgde techniek, een goeden regisseur dus. Bij het onderhavige stuk echter, dat door de philosofen ter gelegenheid van het feest van St. Catharina werd opgevoerd: „Lord Demon, de Onoverwinbare" — in goed Nederlands spreekt men van den „Onoverwinnelijke", maar in vertalingen schijnt alles goed te zijn! — deed zich het vreemde geval voor, dat goed doorvoeld spel allerminst en behoorlijke toneel-techniek maar in zeer geringe mate aan het stuk iets verbeteren konden. Van wien de keuze van dit toneelstuk ook is uitgegaan, ze is allerminst gelukkig te noemen om redenen, die hierna vermeld zullen worden. Wanneer dit in acht genomen wordt, dan kan het inderdaad geen gevaar, of men beroepsregisseurs(!) dan wel studenten voor de regie uitkiest; dit moet echter wel een zeer uitzonderlijk geval genoemd worden.

Zoals boven werd opgemerkt, was de keuze van dit stuk niet bepaald geslaagd te noemen. Een eerste eis voor een detective-verhaal is, dat het spannend is en dat was „Lord Demon" niet. Meestal tracht men die spanning zo hoog mogelijk op te voeren door tot het laatste den misdadiger onbekend te laten. In negenennegentig van de honderd detective-verhalen is dit het geval, en in het ene waarin dit niet zo is werd het een middel — zoals b.v. bij Chesterton — om er allerlei psychologische conclusies aan vast te knopen.

LORD DEMON

Wanneer nu aan den genialen Lord Demon een passende pendant was gegeven door in Van World een werkelijk talentvollen detective tegenover hem te plaatsen, zodat het tot een intrigerende strijd tussen deze beide figuren was geworden, dan hadden wij werkelijk met voldoening aan dit Lord Listerverhaal onze attentie verleend.

Zoals de oplossing nu gevonden wordt, stelt zij danig teleur. Immers nu overwint de commissaris van politie door een toeval en het spionnenwerk van een inspecteur, terwijl de laatste bezigheid niet in zeer hoge achting bij de mensen staat, ook al is het dan in een bepaald geval te rechtvaardigen. En dit alles maakt het verhaal niet weinig onwaarschijnlijker.

Deze dramatische fout kwam ook in het spel tot uiting. Eugène Rutten had een favoriete rol in de figuur van Lord Demon, een uitbeelding, die hem naar verwachting goed af ging. Hij had de dankbaarste en misschien ook wel de gemakkelijkste rol uit het hele stuk, maar wij geloven toch, dat weinigen het hem met een dergelijk élan, uitstekend verzorgde gesticulatie en beheerste mimiek zouden hebben nagespeeld. Het elegante gebaar waarmee hij zijn sigarettenkoker presenteerde was stereotiep! Tegenover hem kon Pierre Slangen als commissaris Van World niet op de voorgrond komen; hij deed in vele van zijn dramatische ontboezemingen herinneringen aan koning Saul — die door hem zo voortreffelijk gespeeld werd — voor de geest komen. De speler had zich moeten herinneren dat het detective-type altijd zeer zakelijk en nuchter is en geen hartstochten heeft, ofschoon wij moeten toegeven, dat de tekst hem weinig of geen gelegenheid gaf als zodanig op te treden. Ook wilde het ons voorkomen, dat deze acteur minder toneelvastheid bezat dan Eugène Rutten, waarnaast echter weer dient opgemerkt te worden, dat zijn techniek in ieder geval nog ver boven het peil van de rest zijner medespelers was verheven. Door bovengenoemd gebrek

COMM. VAN WORLD

van onvoldoende tegenstelling hadden dan ook de dialogen tussen beide spelers niets te beduiden en hadden even goed achterwege gelaten kunnen worden, terwijl in ieder normaal toneelstuk juist hierin een hoogtepunt van het spel pleegt te liggen.

Maar wanneer men op dramatische fouten moest gaan letten, dan kwam men niet uitgeteld; daarom willen we nu nog slechts onze aandacht aan de vertolking wijden. Naast beide hoofdspelers trad Louis Theunissen — die ook de regie had — op als de bekwame inspecteur Fernow, die zijn superieur moest redden door een wijnvat (sic!); hij speelde een goede partij. De scène van de ontbinding — vergeef me het woord! — van comm. Van World was toch wel een beetje kinderachtig. Ook dat dronkemanstafereeltje leek weinig passend in het spel van het genie Demon. Willy Wiertz vervulde als inspecteur Stefterding een niet geheel onbelangrijke rol, terwijl we van de stoere agenten slechts kunnen zeggen, dat ze genoeg hilariteit verwekten met hun kinderverschrikkende tronies. Toon Lucassen speelde de rol van den nerveuzen Lord Dunley niet zonder verdienste, maar hier moeten we toch opmerken, dat wij het totaal onbegrijpelijk achten, dat een dergelijke flauwiteit als het telkens herhaalde zinnetje van de tante uit Servië niet geschrapt was. Natuurlijk moest de huisknecht — wij vragen ons in gemoede af: waar ziet men geen huisknecht? — de onnozele Fred de zaal met zijn schaapachtigheden aan het lachen brengen. Deze wansmakelijke, maar overigens dankbare rol werd met het gewenste succes door Maassen vervuld. Alleen begrijpen we maar niet, hoe een detective zo'n halfgare als huisknecht kan nemen. Van de overige spelers willen wij nog slechts Jan Slegers in de rol van Lord York vermelden, die de statigheid van zijn verschijning op werkelijk diep-tragische wijze versmoorde, toen hij boven op de panden van zijn — ietwat te korte! — rok ging zitten.

De grimeur had uitstekend werk verricht bij Rutten, maar een lachwekkende figuur gemaakt van Lord Dunley, terwijl ook commissaris Van World een zo tamme gelaatsexpressie had, dat men er alles behalve een detective achter kon zoeken Het type van Fred was even onnozel als zijn rol, mocht dus geslaagd heten.

De décors onder leiding van Mhr. Smits

INSPECTEUR FERNOW

LORD DUNLEY

waren als altijd uitstekend verzorgd en het past ons een woord van hulde en dank te brengen aan onze toneeltechnici, die tijd noch moeite gespaard hadden om ons dit toneelstuk in een zo smaakvolle omgeving te laten genieten. Deze uiterst belangrijke en toch zeer ondankbare taak wordt maar al te dikwijls vergeten, en daarom mag hier een speciale vermelding niet achterwege blijven.

Ter muzikale illustratie was voor deze avond iets zeer bijzonders uitgezocht. Voor de aanvang van de voorstelling speelden de Heren Jacobs en Noë het eerste deel uit de Sonate voor viool en piano Op. 45 van Edward Grieg. Het is met deze concerten zo, dat, wanneer men ze voor het eerst hoort, ze niet terstond hun volle bekoring op den toehoorder kunnen uitoefenen; men zou kunnen zeggen, dat ze niet terstond „in het gehoor liggen". Weliswaar lag hier de fout niet bij een eventuële onbekendheid van het werk in kwestie, maar veeleer aan onze gebrekkige bekendheid in de muziekwereld, maar wij geloven toch, dat de solisten beter gedaan hadden, met hun keuze te richten op een meer bekend werk.

Meer succes hadden dan ook de twee werken, die na de eerste acte werden uitgevoerd, waarvan vooral de bekende Walzer No 15 van Brahms een dankbaar applaus ontlokte. Een korte toegift vormde het einde van de solistische medewerking, welke beide leraren aan het muzikale programma van deze avond hadden verleend.

Het is een uitstekend initiatief te noemen, dat hier genomen is, enerzijds om hier muzikale solisten te laten optreden, anderzijds om daarvoor personen uit onze eigen Rolducse kringen te nemen. Wat het eerste betreft willen we volstaan met te zeggen, dat men nog verder moet gaan en deze solisten niet als onderdeel bij een toneelvoorstelling, maar als hoofdfiguren moet laten optreden, zodat onze aandacht geheel op de muzikale prestatie gericht kan zijn. Wat het tweede betreft zou het vurig te wensen zijn, dat men nog dikwijls Rolducse solisten, niet alleen leraren, maar ook en vooral leerlingen op het podium van de aula een kans geeft. Dat is iets, wat geheel in de lijn ligt van de schoolopvoeding, die zeer gebaat is bij opvoeringen door beroepskrachten, maar nog sterker ontwikkeld wordt door het zelf beoefenen, het zelf uitvoeren, mits dit op waardige en serieuze wijze geschiedt. En wij doelen hier niet alleen op het geven van toneelvoorstellingen — hetgeen reeds altijd tweemaal in het jaar geschiedt — maar ook op uitvoeringen van muzikale aard: piano- en vioolsoli, zoals ze nu werden uitgevoerd of in welke andere passende combinatie dan ook. Ook op het gebied van de declamatie ligt een uitgestrekt terrein van mogelijkheden open, terwijl zangkoor en orkest eveneens hun verdienstelijke medewerking zouden kunnen verlenen. Laat dit een bescheiden tip van onze kant zijn aan dengene, die de zorg draagt voor de programma's in de aula, opdat men na het genomen initiatief ook verder ga op deze nieuw ingeslagen weg.

Past ons nog een woord van lof aan het orkest en zijn onvermoeiden dirigent, die de overige pauzes met muziek vulden, waaraan vooral de uitvoering van Ketelby's „On a Persian Market" de aandacht trok; dan kunnen we zeggen, dat wij uit deze avond van het St. Catharina-feest wederom veel lering hebben kunnen trekken, waarom wij degenen, die ons dit genot verschaft hebben, ten hoogste dankbaar zijn.

CHARLEY.

Vooravond van Sinterklaas,
5 December

Vrolijke Kunstavond

te geven door

Frits Bouwmeester en Dogi Rugani.

PROGRAMMA:

1. „SCHIJN EN WERKELIJKHEID",
sketch in één bedrijf door Richard Dixley.
Personen: Zij . . Dogi Rugani.
Hij . . Frits Bouwmeester.
2. HUMORISTISCHE VOORDRACHT,
Frits Bouwmeester.
3. „OP HET ZONDAARSBANKJE",
schetsen uit de rechtszaal door Jaap Valk.
„Mevrouw en haar hitje".
„Ruzie op de trap".
Personen: De Politierechter
Frits Bouwmeester.
Beklaagden en getuigen
Dogi Rugani.

Pauze.

4. VOORDRACHT-SKETCHES,
Dogi Rugani.
a. „Het Krantenvrouwtje".
b. „Marietje houdt de visite bezig".
5. „HOE LOST U DAT OP",
blijspel in één bedrijf door Robert Cigal.
Personen: Johnny Frits Bouwmeester.
Zijn vrouw Dogi Rugani.

Ook dit jaar bezorgde Sinterklaas ons een avond of liever een middag van voordrachtkunst, echter wel hemelsbreed verschillend van het optreden van Charlotte Köhler op Rolduc verleden jaar.

Men betitelde de verzameling schetsen, sketches, enz., die deze middag moest vullen, met de naam „kleinkunst" en wij konden niet nalaten bij deze titulatuur even een verbaasd gezicht te trekken. Wat is dat: kleinkunst? Wanneer men nagaat, wat in werkelijkheid getoond werd, dan valt dit programma zeer zeker onder een zeer dubieuze categorie voordrachten, waarvan men populair gesproken zou kunnen zeggen, dat het te klein is voor laken en te groot voor servet. In normale omstandigheden zou men tenminste een scheiding kunnen maken tussen de artisticiteit van het voorgedragene — hetzij dan proza of poëzie — en die van de voordracht. Maar in het „kleinkunst"-geval zijn beide elementen zo nauw met elkaar verbonden, dat een werkelijke scheiding geen ander effect oplevert dan dat de „kleinkunst" uit elkaar valt.

Uitgaande van de voordrachtmiddag, die ons op Sinterklaas door Frits Bouwmeester en Dogi Rugani werd gepresenteerd, moeten wij concluderen dat zo'n voorstelling uit een serie één-acters en schetsen bestaat, die alles bij elkaar niet de minste artistieke waarde hebben en waarbij dus de kunstzinnige prestatie geheel van de acteurs of declamatoren afhankelijk wordt gesteld. Maar maakt deze voordracht ueberhaupt wel aanspraak op het praedicaat „kunst" in de eigenlijke zin van het woord? Voor de meeste mensen is kunst zo'n vreselijk hoog woord, dat alleen maar bij een speciaal soort mensen past, waarvan we de aankleding allen kennen. Daartegenover staan er in de laatste tijd weer mensen, die zich juist beijveren den volke de blijde boodschap van de kunst kond te doen. Beide groeperingen tonen een totaal gemis aan begrip voor wat kunst eigenlijk is en we weten niet goed, wie er het meest dwalen: die van de Kunst met een „K" of die van de volkskunst. Als we het wel begrepen hebben, dan heeft de meergenoemde „kleinkunst" geenszins de pretentie Kunst met een „K" te zijn. Dat is het dan ook niet.

Wat het dan wel is? Dat willen we nagaan aan de hand van hetgeen ons Donderdagmiddag geboden werd.

Als primeur werd vertoond een drama van de jaloezie, getiteld „Schijn en Werkelijkheid" een één-acter, waarin zowel Bouwmeester als zijn echtgenote blijk gaven van een vlot en vrij spel, waarmede wij alles menen gezegd te hebben, wat er van te zeggen viel. En hier stuiten wij reeds terstond op een moeilijkheid, dat men nl. in dit geval niet kan spreken van een verheven spel, of een gepassioneerd spel, of een gevoelig spel, of een fors spel, of wat het ook zij, neen, uitsluitend een vlotte voordracht, ziedaar alles. Verderop hopen wij hier nog op terug te komen. Zij nog opgemerkt, dat er een steek op de pers werd gegeven, „die toch altijd

wat aan te merken had"; waarom een dergelijke verontschuldiging?

In een humoristische voordracht van Frits Bouwmeester wekte vooral het bekende „Als Vreemdeling in het Rijksmuseum" van Jan Veth nog al wat hilariteit, ook weer door de geestige voordracht.

Hierop volgden weer een tweetal éénacters, waarin men het sappig Amsterdams — in zoverre dat sappig kan zijn — op waarlijk onvervalste wijze kon beluisteren, zoals dat heel suggestief door Dogi Rugani in haar verschillende creaties werd voorgedragen. Hierbij stak het kalme spel van Bouwmeester niet ten nadele van deze wel wat scherp af.

Na de pauze trad Dogi Rugani op in twee monologen, waarvan „Het Krantenvrouwtje" nog al sentimenteel en „Marietje houdt de visite bezig" nog al afgezaagd was. Dat is het gevaar van dit genre voordrachten: of men vervalt in het schreeuwerig-luidruchtige, of men vervalt in het wekelijk-sentimentele. Zo ook „Het Krantenvrouwtje" zweemde naar de overgevoelige kant, waartoe ook de manier, waarop het gezegd werd, wel enigszins bijdroeg.

Een laatste blijspelletje „Hoe lost U dat op?" — waarbij zich de toneeltechnici nog verdienstelijk konden maken (Dàààààg!) — verplaatste ons nog in de huiselijke kring van een pantoffelheld, die nooit visite kan weigeren en, als hij het een keer doet, juist daardoor geweldige pech heeft.

Over het algemeen was de voordracht vlot en ongedwongen en daarom in haar omgeving goed te noemen. Men zou kunnen spreken van artisten, die hun techniek volkomen beheersen; hierin ligt hun voornaamste, ja, bijna geheel hun sterkte.

Maar door de aard van de voordrachten kon het niet komen tot een ontwikkeling van persoonlijke grootheid, het bleef alles gewoon, „de copieerlust des dagelijksen levens".

Kunst was het dus niet. Wellicht was het als louter amusement bedoeld; dan zou echter de gewraakte naam geenszins juist gekozen zijn, maar zou uit de aankondiging alle kunst moeten worden gebannen. Wij geloven ook niet, dat de heer Bouwmeester en echtgenote zich met een zo bescheiden waardering van hun moeiten zouden tevreden gesteld hebben. Er zat ook meer in dan louter amusement, maar net niet genoeg om te kunnen zeggen, dat deze voordracht een blijvende waarde had, hetgeen eigen is aan alle waarachtige kunst. Het is, zoals wij reeds eerder opmerkten, tussen laken en servet, en en dat is zeer moeilijk te waarderen. Bindt men het om de hals, dan vernedert men het, legt men het over de tafel, dan maakt men het belachelijk. De eenvoudigste oplossing is het te nemen zoals het is, maar dan kunnen we geen algemene tevredenheid tonen. De voordracht was goed — van Bouwmeester beter dan van Rugani, waarschijnlijk omdat in dit „alledaagse" spel de vrouwelijke gevoeligheid te zeer op de voorgrond werd geplaatst — maar de indruk van het geheel was van zeer voorbijgaande aard.

Over het algemeen mochten we met genoegen constateren, dat het Rolducse publiek tevreden was en zich goed met dit soort humor kon amuseren.

Onder de aanwezigen merkten wij o.m. den burgemeester van Kerkrade, den Heer Habets, op. In een kort woordje bracht de directeur hulde aan de spelers en dankte voor het genotene.

CHARLEY.

PLECHTIGE VIERING VAN HET 40-JARIG LERAARSJUBILEUM VAN MIJNHEER PIERRE ZEYEN 17 JANUARI 1941

11.10	Plechtige Hoogmis, opgedragen door den Zeereerw. P. Bemelmans, Overste der P.P. Montfortanen te Meerssen.
	Te Deum — receptie.
12.15	IJswedstrijden.
1.30	Middageten.
2.15	IJswedstrijden.
6.00	Huldiging door het zangkoor.
6.30	Avondeten.
7.15	Huldiging van den jubilaris in de aula
	Concert door het Terwinseler Salon-Orkest onder leiding van J. Noë.
	Toespraak van een der philosophen: Bart Salemans.
	Toespraak van den Zeereerw. Zeergel. Heer Directeur.
	Dankwoord van Mhr. P. Zeyen.
9.30	Avondgebed.

CONCERT
TE GEVEN DOOR HET TERWINSELER SALON-ORKEST ONDER LEIDING VAN J. NOE

PROGRAMMA:

1. Huldigingsmars uit „Sigurd Jorsalfar" . . . . . .Grieg
2. De Parelvissers, Fantasie uit de gelijknamige opera . . . . . .Bizet
3. Rhapsodie No. 1 . . . . . .Rixner
4. Vrolijke Studenten, Ouverture . Suppé
5. Potpourri, — T.S.A.Solisten . . arr. Noë
6. Melodieën uit Wener Meester Operetten . . . . . .arr. Hruby
7. Jubileumklanken . . . . . .Blankenburg

Lève Rolduc.

Zondag 19 Januari:

Concert- en Toneeluitvoering

te geven door de

Jongelingen-Vereniging „St Stephanus" Holz

Met welwillende medewerking van de

H.H. Priesterstudenten te Rolduc, het kerkelijk zangkoor „St. Caecilia" en het Knapenkoor „Schola Cantorum" Holz.

PROGRAMMA:

I. Opening door den voorzitter.

II. 1e Bedrijf van:
„LORD DEMON", de Onoverwinbare.
Detective stuk in 5 bedrijven
door Ger. Nielen.

III. Kerkkoor en Schola Cantorum:
1. Wilt heden nu treden Valerius
2. Er is een roos ontsproten . . . . . Praetorius
3. Adoramus Te (Schola) . . . . . Orlando di Lasso
4. Cantate Domino . . Haendel

IV. 2e Bedrijf van „LORD DEMON"

V. Kerkkoor en Schola Cantorum
1. Slaap Zacht . . . . Cuijpers
2. Ave Maria ('t Oavendklökske) . . . . . Zeyen
3. 't Kingerbetje (Schola met Solo) . . . . . Zeyen
4. Oud Kerstlied . . . Cuijpers

VI. 3e Bedrijf van „LORD DEMON"

VII. Schola Cantorum
1. Ic seg adieu (Oud Nederl. lied) .
2. De avond valt . . . J. Worp
3. In de Klokkenwinkel Zwager
4. Vreemde Talen . . . Zwager
5. Kalme rust . . . . . Hullebroeck

VIII. 4e Bedrijf van „LORD DEMON"

20 minuten pauze.

IX. 5e Bedrijf van „LORD DEMON"

Vanavond brachten de studenten der philosophie voor de tweede keer „Lord Demon" voor het voetlicht, ditmaal op verzoek van de R.K. Jongelingenvereniging „St. Stephanus", die met deze avond haar 40-jarig stichtingsfeest besloot. De aula was stampvol en zowel de organisatoren als de uitvoerenden hebben hun verwachtingen tenvolle bevredigd gezien. Eveneens werden de muzikale prestaties van het Kerkelijk Zangkoor „St. Caecilia" en het Knapenkoor „Schola Cantorum" van Holz hogelijk gewaardeerd.

Maria Lichtmis 2 Februari

Film-programma:

1. Tekenfilm (stom): De gestolen hoed.
2. De kleine Zwitserse houtsnijder (stom).
3. Oerwoud-avonturen (klucht).
4. BOEFJE.

De film „de Zwitserse houtsnijdersjongen" was een verfilmd verhaaltje, waarin Seppi, de zoon van den houtsnijder Joseph, het verlangen koestert om evenals zijn vader kunstig houtsnijwerk te vervaardigen. Als hij echter de vraag uit om hout te snijden, verwijst zijn vader hem naar zijn geitenkudde. Boven op de bergweide echter snijdt Seppi in het geheim een voorwerp, dat hij angstvallig verborgen houdt voor vreemde blikken. Zijn vader maakt voor een Amerikaanse dame een als souvenir bedoeld figuurtje van een H. Bernard en als het voltooid is, moet Seppi het naar het dal brengen, waar de dame toebereidselen maakt voor haar vertrek. Onderweg wordt het voorwerp ontstolen, maar toevalligerwijze is Seppi's werk hetzelfde en hij besluit zijn werk aan te bieden. Op het terras van het hotel treft hij de dame aan bij een tafel met al haar Zwitserse souvenirs. Zijn werkstuk wordt vol vreugde aanvaard en geprezen, waarbij een verhaal verteld wordt over al de voorwerpen uit verschillennde streken en dorpen van Zwitserland. Bij zijn thuiskomst biecht Seppi zijn daad op en verkrijgt van zijn vader de toestemming om opgeleid te worden tot houtsnijder.

De film vormt een oppervlakkige documentaire weergave van Zwitserland in de vorm van een romantisch verhaaltje. Landschappen en bergen tezamen met steden en be-

roemde Zwitserse artikelen als horloges, kant en houtsnijwerk vormen de voornaamste inhoud.

Een klein muziekloos tekenfilmpje, kennelijk uit de kindertijd van dit genre film, verhaalde een enigszins humoristisch voorval uit het leven van Felix de Kat.

Hierna kwam een Amerikaanse klucht die hoofdzakelijk geapprecieerd werd door het feit, dat Amerikaanse films zeldzame verschijnselen zijn tegenwoordig. Onder de naam van „Oerwoud-avonturen" werd een serie onmogelijke lotgevallen opgedist, beleefd door een filmgezelschap in Afrika. De enige critiek hierop kan geleverd worden door te zeggen, dat de film werkelijk „Amerikaans" *was*.

De hoofdschotel van deze avond vormde de film „Boefje". En ofschoon — of eigenlijk moet ik zeggen: juist omdat dit gerecht uit de Hollandse keuken kwam — heeft het aan onze smaak voldaan. De inhoud was met „enige" vrijheid genomen uit het bekende boek van Brusse, waarbij men dan vooral moet letten op het woordje „enige". Boefje en Rotterdam zijn nog de beste zuivere parallelplaatsen, die aan te wijzen zijn.

Brusse zelf is veranderd in een pastoor, hetgeen aan de opvoedkundige plaats van deze persoon in het stuk een gemakkelijk aanvaardbaar karakter geeft. Van Dalsum weet deze rol dan ook te geven wat haar toekomt en zelfs is hij genoodzaakt hier en daar zijn toneelmimiek te beteugelen. Hij geeft hier een creatie van een pastoor uit een grote stad in Holland, die met grote evenwichtigheid allerlei slag mensen benadert en met hen in aanraking komt. Een volkomen gaaf beeld wordt hier weergegeven. Boefje, vertolkt door Annie van Ees, schooiert door zijn leven heen als een echte jongen uit de volksbuurt, onontwikkeld maar vol fantasie en baldadigheid. Zijn goed karakter en zijn zachte natuur komen hier en daar te voorschijn tussen de ruwe en kwajongensachtige buitenlagen van zijn persoon, en vooral wordt sterk naar voren gebracht de slechte en verderfelijke invloed van zijn vriend Pietje Puck — Piet Brox —, die de enige stuwende kracht ten kwade uitmaakt, waardoor Boefje gedreven wordt. Deze doortrapte kwajongen, doordrenkt van wijsheden uit prulromans en gangsterverhalen, is de auctor van verschillende kleine en grote diefstallen, als slot waarvan Boefje naar een inrichting wordt gestuurd om tot beter inzicht te komen. De reactie van Boefje laat onmiddellijk een overheersende karaktertrek zien, in dit geval de bandeloze fantasie, die de voornaamste leiddraad vormt, waarmee zijn leven is doorvlochten.

Het geheel was een aantrekkelijke weergave van een jongelingsleven, dat door milieu — in dit geval het schilderachtige, maar harde en reële arbeidersleven — en min of meer goede karakters, die ieder hun eigen invloed uitoefenen — de pastoor, Pietje Puck — gevormd en gekneed wordt tot een uiteindelijke goede mensennatuur. Hier was tevens opvallend de nadruk gelegd op de uitgesproken katholieke vormingsmethode van een leven.

Dit alles samen met de levende stad Rotterdam in haar beste wemeling van mensen uit die tijd vormde een tevreden en dankbaar object van een echte Hollandse film.

H. J. M. C.

Uitgangsdag 2e trimester, 16 Februari

Film-programma:

1. De dodende straal (cultuurfilm).
2. Film-amateurs (klucht).
3. HANNELE'S HIMMELFAHRT (naar Gerhart Hauptmann).

Dat het in deze tijd moeilijk is aan goede films te komen, daar zijn we allen van overtuigd; en dan kunnen we het slechts prijzen, dat Mhr. Prefect er nog altijd in geslaagd is een min of meer belangrijke film te draaien, die meestal ook nog de aandacht trok, omdat het een Nederlands product was. Maar de tijd komt ook eens, dat men aan het einde van zijn latijn is: men kan tegenwoordig geen filmkwaliteit vragen, men moet eenvoudig nemen wat er is. In Nederland zelf zijn tal van oude films weer in circulatie, zodat deze uiterst zelden, ja in het geheel niet beschikbaar zijn.

Het filmprogramma van deze avond was niet schitterend, in aanmerking genomen, dat we het goed, het vorig jaar zelfs uitstekend gewend waren. Een Tobis-documentaire liet

de bliksem vele handige en onhandige staaltjes van zeer toevallige boomsplitsingen e.d. uithalen, liet mensen — zeer verstandig! — in de modder liggen, en Schiller — zeer onverstandig! — in de hemel schrijven, en bood dit alles in een korte spanne tijds aan onder de sensationele titel van „De dodende straal".

De sensatie steeg ten top in een klucht van Amerikaans werk: Columbia diste ons een allersmakelijkst verhaal op van een kantoorbediende onder de naam Tom Kennedy (d.w.z. in de wereld aldus), die zijn patroon ontvangt, hem in zijn gezicht bed.... en terstond daarop eeuwige vriendschap sluit, om last not least door de vloer van zijn kamer te zakken, o zo koddig! Dit lachbrouwsel — wij geloven, dat die Amerikanen toch wel erg leutig zijn — werd opgedist onder de schuimende titel „Smalfilmamateurs".

Na al dit proza viel de poezie van de hoofdfilm wel wat uit de toon, maar wij hebben ze toch zo goed en zo kwaad als het ging trachten te appreciëren. „Hannele's Himmelfahrt" was een plastische navertelling van het gelijknamige droomgedicht van den Duitsen dichter Gerhart Hauptmann, die in de aanvang van de film nog ten tonele — of moeten we zeggen: ten doeke? — verscheen om de inleidende verzen van genoemd gedicht voor te lezen. Wij willen niets afdoen aan het dichterlijk kunnen van Hauptmann, waarvan we trouwens geen ervaring hebben; maar het moet gezegd, dat zijn declamatorische gaven miniem waren. Hierom alleen al had men deze scène moeten weglaten, maar in geen geval had men haar de lengte moeten geven die zij nu had, waardoor men onwillekeurig een enigszins verveeld gevoelen kreeg. Het is nu niet bepaald opwekkend vijf minuten te moeten aanschouwen — en altijd uit hetzelfde gezichtspunt! — hoe een oud man in een stoel uit een boek zit voor te lezen, zeker niet als men hem daarbij au sérieux moet nemen.

Over de eigenlijke film sprekend moeten we beginnen met de opmerking, dat hij een lange baard had. Het beeld was dan ook sterk verzwakt en de geluidsweergave van de illustratieve muziek was simpliciter erbarmelijk. Titel en opschrift waren nog in Gothische letter gezet en zodoende onleesbaar. Blijft er nog iets van de film over? Ja, zeker! De conceptie van de film. En die was goed, zelfs zeer charmant te noemen, maar er kleefden vele fouten aan, waarvan er enige hierna genoemd zullen worden.

Volgens onze mening ontleende deze film haar sterkte hoofdzakelijk aan het feit, dat zij naar het cartoon-genre zweemde, hetgeen we reeds eerder (vgl. Jaarboek 1940, pag. 60) aanduidden als de *ideale filmvorm*. Ook deze film had de weldadige eigenschap van zoveel mogelijk irreëel, gefantaseerd te zijn; het was een potpourri van alle Grimm's Märchen. Misschien daalde het romantische hier en daar wat af naar het zoetelijke en sentimentele, in ieder geval was in de hoofdrol — een jong meisje — een vertolkster, die volkomen de voorname sprookjessfeer wist hoog te houden. Niet alleen het verhaal van de droom, ook de omgeving was in sprookjessfeer gehouden, en dit alles schonk aan de film een aangename gelijkvormigheid.

Maar.... het was een film, die de last der jaren torste. De gehele atmosfeer werd bedorven door de overdreven realistische uitbeelding van den pleegvader van het jonge meisje, dat de heldin van deze film was. Contrasten kunnen het effect van een bepaald gegeven verhogen, maar zij moeten binnen de grenzen van het verteerbare blijven. Wanneer men tegenover het broze en lieftallige een werkelijk weerzinwekkende grofheid plaatst, dan bederft men de indruk van het goede. Dit was wel een van de ernstigste fouten. De ten top gedreven spanning bij de vlucht van het meisje in het bos met die hartbeklemmende verschijningen — dromen kunnen afschuwelijk zijn! — verminderden eveneens de indruk van het beminnelijk verhaal, dat bij een rustig verloop veel meer gebaat zou zijn. Wij herinneren eraan, hoe de angstverschijningen in „Snow-White" een geheel tegenovergestelde invloed uitoefenen! Ook de kabouters, die geenszins lachwekkend maar veeleer belachelijk waren, vormden een dissonant: de Dood was een vrij onaandoenlijke verschijning en de Christus(?)-figuur maakte bij de opwekking van het nieuwe Sneeuwwitje eer een profanerende indruk dan wel die van den Goeden Kindervriend.

Ondanks al deze fouten, die er aan deze film vielen op te merken, hebben wij toch werkelijk genoten van het gegeven als zodanig. De mens verkeert nu eenmaal graag in sprookjes, en waarom ook niet? Het doet iemand goed eens te kunnen glimlachen over de beminnelijkheid van het eigen bestaan, zoals het au fond toch is. Dit is het wellicht, wat Keats bedoelde, toen hij schreef:

„All human, bearing (in themselves) this good,
That they are still the air, the subtle food,
To make no feel existence and to show
How quiet death is."

Zelfs in droeve omstandigheden zijn wij in staat — doch wij maken er tè weinig gebruik van! — om ons het geluk te scheppen.

„Spite of despondence.... spite of all
Some shape of beauty moves away the pall
From our dark spirits".

Want per slot van rekening is onze wereld een schone wereld en de mensen, die erin wonen.... och de mensen.... maar wie heeft ze niet lief?

CHARLEY.

Vastenavond-Zondag 23 Februari.

Conférencier: Nico Dongelmans.

1. Ouverture: „Wien bleibt Wien", mars (Gecostumeerd Orkest).
2. De Stationchef laat de „Bonte Vastenavondtrein" vertrekken (Karel Batenburg).
3. „Da Capo" en „Trein-Express", gespeeld door den Maastrichtsen Accordéonist, Jean Lahaye.
4. Jan van Meyel zingt, in Indische smoking, enige coupletten over Rolducse toestanden.
5. „Czardas" gespeeld op accordéon.
6. „DE GESTOLEN TALISMAN", Fantastische Indiaanse Melodraak in 3 bedrijven.

   Personaadjes:
   De Bloedbijl Karel Batenburg.
   De Sgjlijmerige Sgjlak Hub. Mullens.
   De Sgjluwe Sgjlang Floor van Zinnicq Bergmann.
   1ste Wakki-Wakki Hans Giesberger.
   2de idem Nico Godfroy.

   Not to speak of the „DOG".

   Pauze.
7. Potpourri, gespeeld door het Orkest, waaronder tapdance door Hub. Mullens.
8. „Konzertwalzer" — Accordéonist.
9. „Sneeuwwitje en de zeven dwergen", in 3 taferelen, naar de film van Walt Disney.

   Snow-white – Jan Augustus.
   Prins – Hub. Penders.
   Kabouters – Piet Rouing.
   Theo Wortelboer.
   Frans von Hoegen.
   Jozef Bosch.
   Benny Leers.
   Leo Michels
   Jan van Rens.
10. „Potpourri en „La Paloma", Accordéonist.
11. APOTHEOSE: „Ik hou van Holland", gezongen door:

    een Boer: Jan van Meyel, en
    een Boerin: Hans Schoemaker.

Een met zeer gemengde gevoelens verbeide avond, die uitstekend is bevallen! Misschien

hebben velen juist vanavond voor het eerst begrepen wat eigenlijk „humor" is. Niet een serie moppen van min of meer eerbiedwaardige leeftijd, in een enkel geval met een Rolducse muts op; ook niet een avond amusements-„lawaai", gemengd met hartstochtelijke volkszang; nog minder het vertoon van athletische kunststukken op de maat van circuspaarden-muziek; noch zelfs een carnaval-lustig gezelschap in de orkestbak. Maar iets veel fijners, iets wat nu tot glimlachen, dan tot schaterlachen dwong, iets wat in een opgeruimde vrolijke stemming bracht, iets wat men eigenlijk helemaal niet kon vatten, alleen maar onderging. Het was stemming, veel meer dan actie, veroorzaakt door op zich zelf onbelangrijke voorvallen, dat is het eigenlijke wezen van humor. Zij is niet voor niets identiek met een levenssap, dat den mens van zijn voedkracht doordringt, maar dat dan ook buiten den mens geen bestaansreden vindt, in tegenstelling met ironie en sarcasme, die buiten de menselijke natuur staan en zich slechts richten tot het verstand.

SNOW-WHITE

Deze genoeglijke avond werd ons misschien op de eerste plaats geschonken door L. v. Ewijk c.s. en Walt Disney. Zij vulden het amusantste resp. beminnelijkste gedeelte van de „Vastenavondtrein". Hoe echter zou dit mogelijk geweest zijn, wanneer deze heren niet zulke kundige regisseurs gehad hadden. Ere wien ere toekomt: zonder acteurs gaat het helemaal niet, zonder goede tenminste niet. Ja, maar nu hebben we nog de helft vergeten: daar staat een conférencier tegen ons te knipogen, een charmante chansonnier doet pogingen om ernstig te blijven, de chef van de „Vastenavondtrein" blikt meewarig zijn reizigers na, wij zien daar juist een jeugdig artist voor zijn tegeltableau's staan. En last not least blijft daar de „lijmpot" over! Vergeeft ons zulk een oneerbiedige vergelijking voor een dergelijk kunstzinnig bindmiddel als het accordeon is. Nog zijn we niet klaar: wie zorgde voor de „wel-sprekende" decors? Wie voor de muzikale opluistering? Wie voor de hele avond tenslotte? We menen de grootste lof te kunnen toezwaaien aan onze Rolducse medewerkers door te verklaren, dat hier een grootse *eenheid* werd geleverd, er zat een ongedwongen tempo in deze avond, een echte „treinsnelheid", het een liep vlot in het ander over zonder langdurige pauzes of vervelend oponthoud.

Het is moeilijk van zo'n avond een verslag te geven en wij willen ons dan ook slechts beperken tot enige meer algemene opmerkingen. Het viel te betreuren, dat de „entrée en carnaval" van het orkest mislukte, doordat het publiek, onvoorbereid als het was, niet of weinig reageerde. Maar met het starten van de „trein" ging het al beter, totdat de vrolijkheid haar hoogtepunt bereikte in „De Talisman", een welbekende parodie op Indianenverhalen en -tonelen. Dit buitengewoon geestige stuk, dat vlot door onze studenten werd voorgedragen, sloeg uitstekend in bij het Rolducse publiek. Het gaat

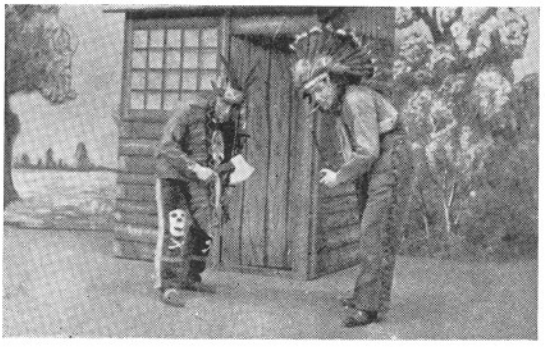

niet aan al de namen te noemen van de vele Heren leraren en studenten, die voor deze avond hun bijzondere medewerking verleenden.

Wanneer we wel ingelicht zijn, dan verzorgde Mhr. J. Damen de regie van „De Talisman", waarmee hij een groot succes heeft kunnen boeken. Ook Mhr. Am. Janssen heeft zich bij deze uitvoering verdienstelijk gemaakt, terwijl we geenszins mogen vergeten, hoe Mhr. P. Castermans aller harten heeft weten te veroveren door „Sneeuwwitje" op de planken te voeren! Bij dit laatste willen we nog even stilstaan: bij deze charmante reprise — het was veel te grappig om van een parodie te kunnen spreken — van Disney's meesterwerk viel vooral de bekoorlijke zang van Jan Augustus en ongetwijfeld ook die van Huub Penders op, die in de vertolking van hun heldin resp. held werden geevenaard door het koor van de meesterlijk vermomde kabouters. De eenvoudige en naieve sfeer, waarin het sprookjes-gegeven was gehouden, maakte een buitengewone indruk. Wij zeggen hierbij van harte: proficiat!

Tenslotte nog een woordje over den accordeonist, den heer Jean Lahaye uit Maastricht, die ons deze avond met zijn instrument op zo buitengewone wijze onderhield. Aan hem vooral was het te danken, dat deze avond in zo vlot tempo is verlopen; telkens toch wanneer het doek toeging, stapte de accordeonist naar voren om de tijd te vullen, en wij geloven, dat ook hij zich deze avond met genoegen van zijn beste zijde heeft gegeven.

Wij zouden niet volledig zijn, wanneer we Mhr. A. Smits met zijn R.T.T. vergaten, die deze voorstelling in een altijd passende omgeving en belichting(!) wist te plaatsen. En het was vanavond hard werken!

We geloven wel, dat Rolduc reeds op voldoende duidelijke wijze aan zijn instemming en dankbaarheid uiting gegeven heeft door zijn langdurige toejuichingen, tot zelfs vele dagen later in de eetzaal toe! Om alle misverstand te voorkomen, willen wij er nog even op wijzen, dat dit natuurlijk geenszins beantwoordde aan hetgeen wij in ons verslag van 25 November bedoelden met „het laten optreden van Rolducse artisten". Dit was een bonte, amusante avond, doch wij zagen gaarne, dat men ook het door ons bedoelde niet uit het oog verloor. Wij willen nogmaals verzekeren, dat we vanavond uitstekend genoten hebben.

CHARLEY.

Vastenavond-Maandag 24 Februari.

„DE RARE" van J. Ballings door het „Zuid-Limburgs Toneel"

Over dit *drama* willen we kort zijn. Wanneer men pas zo gelachen heeft gedurende de Bonte Avond, en men krijgt dan „De Rare" te verteren, dan is zulks een grote tegenvaller. Wij hebben het Zuid-Limburgs Toneel wel eens met betere stukken op Rolduc gezien. Daarenboven waren de spelers ook niet altijd rolvast. We hebben geen lijst van medespelenden te zien gekregen en kunnen dus niet over alle rollen hier uitweiden. De „Rare" zelf met zijn hees keelgeluid speelde te ongeacheveerd. Bij tante Agapit ging alles lentamento, zelfs tot in het knikkebollen: zo iets werkt op de zenuwen en in ieder geval op de tijdsduur. Dat de Pastoor zijn geloofsleer kende, heeft hij wel op overtuigende wijze aan den dag gelegd, in vloei-

ender termen dan de onnoemelijk stijve Brouwer zijn liefde kon verklaren. De enige, van de spelers, die ons nog wat kon bevallen, was onkel Nardus. Deze man toonde, dat hij het met het toneelspelen ernstig nam; maar hij was een uitzondering.

CHARLEY.

Zondag „Laetare", 23 Maart.

Sophocles

OEDIPUS REX.

DE OEDIPUS-SAGE

Laïos, Koning van Thebe, en Iokaste, zijn echtgenote, hadden van het Delphische orakel vernomen, dat hun zoon zijn vader zou doden en zijn moeder zou huwen. Daarom gaven zij het kind enige dagen na zijn geboorte aan een herder, om het in het woudgebergte Kithaeron te doden. Maar door medelijden bewogen, gaf deze het aan een anderen herder, die in dienst was van Koning Polybos van Korinthe. Daar Polybos zèlf geen kinderen had, nam hij het jongetje aan als zijn zoon en voedde het op onder de naam Oedipus (gezwollen voet).

Eens werd aan den jongen Oedipus verweten, dat hij slechts een vondeling was en daarom ging hij het orakel van Delphi raadplegen. In plaats van op zijn vraag te antwoorden herhaalde het orakel de vroegere voorzegging, n.l. dat hij zijn vader zou doden en zijn moeder huwen. Omdat Oedipus zich nog steeds als de zoon van Polybos beschouwde, verliet hij voorgoed Korinthe, ten einde de vervulling van het orakel onmogelijk te maken.

Op een zijner zwerftochten ontmoet hij op een smalle weg in het landschap Phokis, een hem onbekenden grijsaard, die vergezeld was van een heraut en enige dienaren. De grijsaard wenkte Oedipus, te wijken voor zijn reiswagen, maar Oedipus, door toorn aangegrepen, doodt den ouden man en diens begeleiders. Slechts één ontkwam. Deze grijsaard was Koning Laïos van Thebe. — Zo ging dan het eerste deel van het orakel in vervulling.

Enige tijd later werd Thebe geplaagd door de Sphinx. Deze huisde aan de toegangsweg naar de stad en legde alle voorbijgangers haar raadsel voor. Wie het antwoord niet wist, werd door haar in de afgrond geworpen. Ook Oepidus stelde zij haar vraag; maar Oedipus raadde onmiddellijk het antwoord,

I Episode. TEIRESIAS: Schrikkelijk is het wijs te zijn, wanneer 't geen heil den wijzen aanbrengt.

II Episode. OEDIPUS: Hij ga! Maar waar hij gaat, volgt hem mijn haat.

zodat de Sphinx zich uit wanhoop in de afgrond stortte. — Te Thebe werd Oedipus daarop met grote dankbaarheid binnengehaald en ontving hij de toegezegde beloning: de Kroon en de hand van de Koningin-weduwe. Zo was dus ook het tweede deel der voorspelling in vervulling gegaan.

SOPHOCLES' OEDIPUS REX.

Eerste episode.

Als het treurspel begint, is *Oedipus* Koning van Thebe. Weer wordt de stad geteisterd door rampen en met name door de pest. Het volk komt tot Oedipus, om hem te smeken, ook ditmaal de stad te redden. Oedipus heeft reeds zijn zwager *Kreon* naar het orakel van Delphi gezonden, om van daar te vernemen, wat de oorzaak van die rampen is. Kreon komt met het bericht, dat Thebe aldus gestraft wordt, omdat de moord op Koning Laïos nog altijd niet gewroken is. Oedipus vervloekt den nog onbekenden moordenaar. — Ook *Teiresias,* de geëerde wichelaar, wordt om raad gevraagd. Doch deze, door den god *Apollo* op de hoogte gebracht, weigert aanvankelijk te spreken. Als Oedipus, door overmoed verblind, hem dan hoont en hem er van beticht, met Kreon een staatsgreep voor te bereiden, slingert Teiresias hem in 't gezicht.... dat hij, Oedipus, de moordenaar van Laïos is, en dus de vloek over zijn eigen hoofd afgeroepen heeft. — De kring om Oedipus wordt gelegd.

Tweede episode.

Kreon bepleit zijn onschuld, maar in zijn verblinding wil *Oedipus* daar niet van horen, en hij bant hem uit het land. — Op hun getwist treedt Koningin *Iokaste* uit het paleis en bezweert hun, doch tevergeefs, hun strijd te staken. In Oedipus' geest is nu voor het eerst, door het woord van Teiresias, twijfel en onrust gerezen omtrent den man, dien hij vroeger gedood heeft. Maar Oedipus was daarbij alleen, terwijl Laïos — naar verteld werd — door een roversbende werd vermoord. De éne, die ontkwam, leeft nog, maar heeft gesmeekt de stad te mogen verlaten, toen Oedipus als koning werd binnengehaald. Oedipus wil zekerheid en eist, dat men dien herder zal laten komen. Iokaste tracht Oedipus nog gerust te stellen, door te verwijzen naar de oude orakelspreuk, die nu zeker blijkt niet in vervulling te zijn gegaan; Laïos immers heeft zijn zoon laten doden en daarom veracht Iokaste al die voorspellingen van Apollo of van diens zie-

III Episode. IOKASTE: De ziel van mijn Koning en gemaal is ziek.
Daarom wil 'k voor de goden treden, dat zij hem doen genezen.

ners. — Het *Koor* der Grijsaards spreekt zijn ontsteltenis uit over deze minachting van het Delphinische orakel. De kring om Oedipus sluit zich verder.

Derde episode.

Een *Bode* uit Korinthe komt melden, dat de Koning van die stad, Polybos geheten, gestorven is en dat de burgers van Korinthe

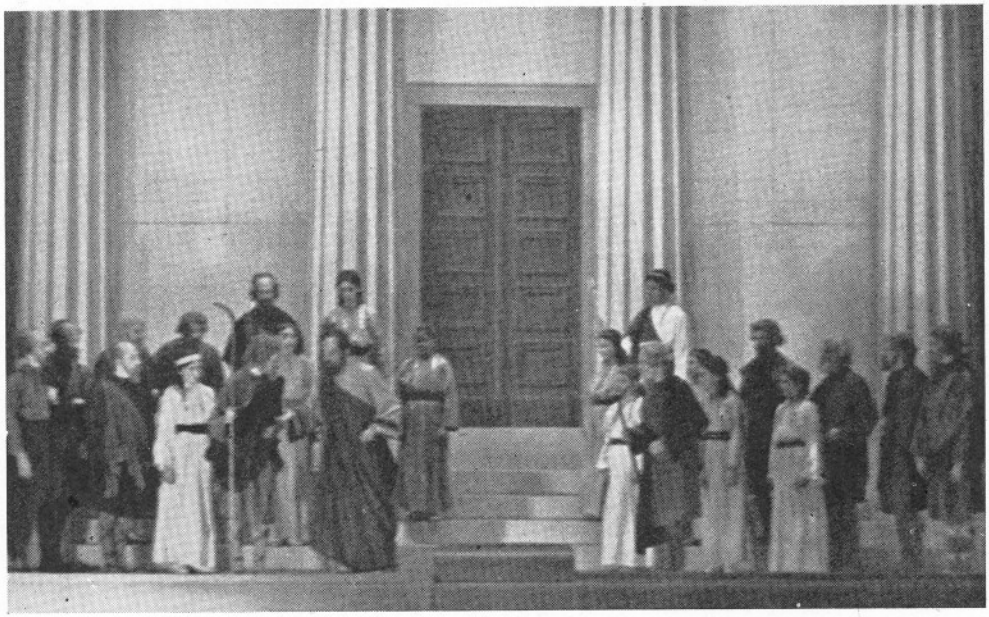

III Episode. OEDIPUS TOT DEN HERDER: Spreekt gij gewillig niet, dan dwing ik U.

aan Oedipus de Kroon aanbieden. Nu verneemt Oedipus met stijgende onrust, dat Polybos zijn werkelijke vader niet is. — De kring sluit zich meer en meer.

De *Bode* uit Korinthe blijkt degene te zijn, die eertijds het kind gekregen heeft van een van Laïos' herders. Iokaste begrijpt nu de tragische situatie en verdwijnt in het paleis. — Als eindelijk de oude *Herder* verschijnt, komt alles aan het licht. — De cirkel is gesloten. En de *Koorleider* besluit met de waarschuwing: dat men geen mens gelukkig roemen mag, alvorens hij het einde van zijn levensweg bereikt heeft.

Oedipus' ondergang is uiteindelijk te wijten, niet alleen aan het Noodlot, maar ook aan de verblindheid, waarmee Apollo hem geslagen heeft om zijn overmoed en om zijn verachten van de orakels.

SOPHOCLES (497—407)

voerde als jongeling de reidansen aan, die uitgevoerd werden bij de overwinningsfeesten na de slag bij Salamis (480), waarin de oudere tragedie-schrijver *Aischylos* had meegestreden, terwijl *Euripides*, de jongste der drie grote Griekse tragici, in dit jaar geboren werd.

Van *Sophocles*' leven zijn weinig bijzonderheden bekend. Wel weten we, dat hij een religieus gemoed had, en dat hij, toen de Atheense Republiek met de ondergang bedreigd werd, zich in dienst van zijn vaderland stelde.

Zeven tragedies zijn ons van hem bewaard, waarvan *Oedipus Rex* de meest pathetische is.

Te midden van de grote stoffelijke welvaart van Athene en de geestelijke verwarring, aangericht door de sophisten, achtte Sophocles zich geroepen: zijn waarschuwende stem te doen horen, door zijn tijdgenoten de tragische ondergang voor te houden van de door zelfvertrouwen verblinde helden uit het verre verleden.

DRAMATIS PERSONAE

Oedipus, de koning . . .	Pierre Slangen.
Iokaste, de koningin . . .	Willy Hulsman.
Kreon, haar broeder . . .	Eugène Rutten.
Teiresias, de blinde ziener	Huub Mullens.
De Priester	Rudolf Hunink.

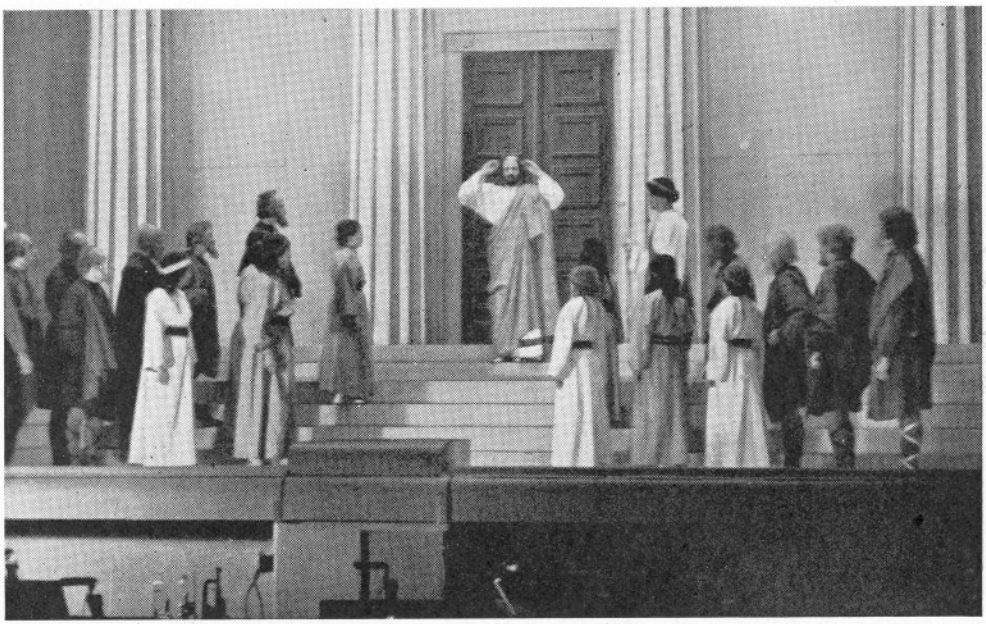

III Episode. DE PRIESTER: .... en heft z'n beide handen en boort ze diep in z'n levende ogen.

De Bode uit Korinthe . . Frans Bertels.
De Herder . . . . . José Erens.
De Koorleider . . . . . Jan van Meyel.

Nederl. bewerking: *Dr. Willem Rooyaards*, naar de Duitse vert. v. Hugo v. Hofmannsthal

Muziek: *J. H. Noë.*

De muziek wordt uitgevoerd door het *Rolducs versterkt Orkest* onder leiding van den componist.

Koor van Thebaanse meisjes	*Koor van Grijsaards*
Jan Augustus	Henny Corsius
Joseph Bosch	Paul Dings
Nico Godfroy	Jan Janssen
Karel Hoefnagels	Joseph Huijts
Frans Huyts	Pierre Kallen
Benny Leers	Louis Theunissen
Leo Michels	Harry Vaessen
Hubert Penders	Jacques Verstralen
Jan van Rens	Karel v. Wayenburg
Bertus Reygersberg	Wiel Wiertz
Martin v. Ruytenbeek	
Theo Wortelboer	

Het stuk speelt te Thebe voor het Paleis van Oedipus.

REIEN.

Eerste episode.

Allen.

Oedipus, help ons! —
Koning, help ons! —

Grijsaards.

Wie wendt het afgrijslijke af?
Oud is mijn hart en vol vreze.
Athene! Artemis! Phoibos!
Wie van u wendt dit thans af?
Athene! Artemis! Phoibos!

Grijsaards.

In 't wilde woud doolt hij om,
langs bochten en krochten
klimt traag zijn voet;
hij wil de stemmen niet horen!
Zij vliegen hem na,
zij omfladderen zijn hoofd.
Hij ontkomt ze niet.

Thebaanse Meisjes.

Lieflijke stemme van Zeus,
die van Pytho's stralende tempel
tot Thebe's koningszetel komt,
wàt is het lot, dat gij meldt?
Wij sidd'ren van bange verwachting.
Heb deernis en redt ons, o Phoibos!
Huivrend vragen wij, of thans
de beslissing en redding nabij is.

Thebaanse Meisjes.

Is hij niet goed en wijs,
is hij niet onze koning? —
En nu stortte hem een woord,
een adem vernietigde hem!
Oedipus! Oedipus!

Grijsaards.

Meldt het ons,
Gij, hemelse Godsstem!
Moordnaar zonder gestalte of naam,
slaat hem, verjaagt hem,
stoot hem terneder
àf van de schuimende rots in de zee,
neer in de branding
Goden slingren
hun flitsende bliksems!
Goden ook ijlen ons ter hulp!
Goden! Bakchos! Apollo!

Allen.

Duisternis! — Duisternis! —
Wie vermag ze te breken?
Goden alleen!
Zeus en Apollo!

Tweede episode.

Thebaanse Meisjes.

Iets moet er wezen, het wrekende Noodlot,
'n band, die ons bindt,
die onze woorden en daden
en onze kwaaddoende handen bindt.
Wee, als niets ons zou binden!
Als vrij het kwade zijn loop kon vinden!
Wàt was dàn het einde?

Grijsaards.

Onbewuste misdaad huist in hun harten;
'n eeuwige storm raast door hun leven;
die voert hen op duizlingwekkende hoogten,
waarop aan geen mens te staan werd gegeven
Wànneer storten zij van die hoogte weer af,
in smaad, in ellende, en in het graf?

KOORLEIDER

Allen.

In ellende en in het graf
moet 't hen storten!
Hoe zij het godenwoord smaalden,
waar Laïos door viel,
't woord van Apollo! —
Gingen zij strafloos,
de hoofden geheven,
wie van de anderen, die dan nog geloofden?
— Als dezen wandlen in glans en eer,
vereert niemand van ons de goden meer.

Derde episode.

Thebaanse Meisjes.

De koningin!
Zaagt gij de vorstin?
Haar ogen,
waarmee zij zag naar haar man! —
Hebt gij die ogen niet gezien?
Oedipus! —

Grijsaards.

Misschien zijt gij wel 't kind van 'n god,
die door de wouden dwaalde,
en baarde u een van de gespelen daar.
Was niet uw vader Pan?
Of Zeus? —
Of wel Apollo? —
Was 't niet Bakchos misschien?
Was 't niet Bakchos? —
En was niet een van de Muzen
Op de Helikon uw moeder?

Allen.

Weet gij nog hoe hij kwam? —
Als aan een god
brachten wij hem onze groet.
Hoe straalde de dag,
toen wij hem brachten
onze koningin en de kroon. —
Hoe glansde de nacht,
toen hij met haar
het paleis betrad!
Wij vragen niet meer, — wij richten niet [meer, —
ons denken staat stil, — het ontzet ons!

Een der grootste treurspelen, niet slechts van den groten Grieksen tragedie-dichter Sophocles, maar van de gehele klassieke literatuur is „Oedipus Rex", het eerste deel van een trilogie, waarin de noodlotserfelijkheid in het geslacht der Labdakiden wordt uitgewerkt en waarvan de beide andere delen

KREON

resp. „Oedipus te Colonos" en „Antigone" heten.

Het zij ons geoorloofd naar aanleiding van de opvoering van dit treurspel op Rolduc aan de hand van de dramatische gegevens de mogelijkheid te verklaren, dat deze klassieke tragedies door haar enorme innerlijke kracht ook den mens van heden nog zo volkomen onder haar betovering weten te brengen.

In dit treurspel van Sophocles is de *ironie van het noodlot* uitgebeeld: hoe het onbewuste en niet-gewilde, dikwijls zelfs goedbedoelde het kwade te voorschijn roept. Want alle handelingen van Oedipus zijn er op gericht het recht te handhaven en de misdaad te bestraffen. Doch de wijze waarop hij dit doet levert hem direct over in de handen van het noodlot. Reeds Laïos en Iokaste begaan de fout hun kind aan de willekeur van het noodlot over te leveren i.p.v. dit te bezweren door hem een fatsoenlijke opvoeding te geven.

Aan „Oedipus Rex" ligt de erfelijkheidsleer ten grondslag. Oedipus wordt vervolgd om wille van een voorvaderlijke zonde, waarvan de schuld op diens hele geslacht neerkomt. Doch niet alleen in het religieuze, ook in het morele, als basis van het eerste, komt dit tot uiting: Oedipus bewijst door zijn opvliegendheid en door het onheilvolle huwelijk met zijn eigen moeder Iokaste, dat de zoon van een dronkaard, ondanks alle genialiteit, een van nature ongezond wezen is.

In het Griekse treurspel kristalliseert zich de dramatische handeling in drie hoofdrollen, waarvan het koor de weerspiegeling geeft in zijn meditatieve reien. Wat nu den protagonist, Oedipus, betreft: deze is actief en handelt zelf. Hij heeft een geniale aanleg, is onbaatzuchtig en zacht van gemoed, hetgeen o.m. uitkomt in de scène met zijn kinderen. Doch Sophocles heeft ook een persoonlijke schuld ten grondslag willen leggen aan de ondergang van zijn held: het is in wezen de overmoed, gevolgd door de verblinding, die Oedipus ten verderve voert. Dit is trouwens de zedelijke achtergrond van de meeste klassieke treurspelen: hij die door zijn eigen krachten verblind, zich onafhankelijk wil maken van de goden, wordt om zijn hoogmoed gestraft. De karaktertrekken van Oedipus

OEDIPUS

zijn dan ook zelfverzekerdheid en trots, opvliegendheid en voorbarigheid.

Tegenover den koning staat de antagonist, in dit geval de noodlotsvertolker, die hem in drie verschillende maskers aanvalt. Vooreerst is daar de broeder van Iokaste, Kreon, die in de prologos de uitslag van het Delphisch orakel brengt, hetgeen de aanleiding wordt tot het voor Oedipus zo noodlottige onderzoek. Vervolgens als Teiresias, die de eerste rechtstreekse beschuldiging uit, en weer als Kreon, die aan Iokaste haar onthullingen ontlokt. Tenslotte als de bode uit Korinthe, die de volle waarheid over 's konings afkomst aan het licht brengt om in de exodos als Kreon over den gevallen held te triomferen. Men moet zich bij deze maskerverwisseling een goede voorstelling van het klassieke toneel maken. Daar er in werkelijkheid slechs *drie* spelers waren, hoorde de toeschouwer — voor een bepaalde rol — achter een verschillend masker steeds dezelfde stem. Dit bracht een grote eenheid in de dramatische handeling en zij blijft bewaard in de karakteristiek der noodlotsspelers. Zij zijn allen vrijmoedig tot agressief, ja zelfs driftig en zelfbewust. Slechts de antagonist is het, die duidelijke taal spreekt, vooral ken-

merkend in den *blinden ziener*, Teiresias, wel lichamelijk blind, maar te meer vervuld van de goddelijke bezieling, die hem inwendig verlicht.

Ook de antagonist bezit een algemene karaktertrek: die van de zwakheid en vreesachtigheid. In vier maskers schept deze speler de tragisch-ironische situaties uit het treurspel. In het midden staat de weifelmoedige en hulpeloze figuur van Iokaste. In de prologos is het de priester, in de vierde episode de herder, in de exodos de dienaar — hier vervangen door den priester —, die deze rol uitbeelden.

Men ziet het: hier is geen sprake van een juxtapositie van uitersten, het positief goede tegenover het uitgesproken slechte, maar het menselijk zwakke — en om zijn zwakheid juist medelijdenwekkend — tegenover het streng rechtvaardige der goden. In dit laatste ligt een stuk heidendom: die gezondigd heeft gaat onherroepelijk verloren; genade en vergeving bestaan niet.

Hierbuiten, maar geenszins hierboven, staat het koor, dat in de opvatting van Sophocles de menselijke wijsheid in haar beperktheid en kortzichtigheid moet vertolken, om welke reden het bestaat uit Thebaanse *grijsaards*, de wijzen en bezonnenen der stad, die in staat zijn den koning met hun raad bij te staan.

Over het eigenlijke treurspel moet vooreerst opgemerkt worden, dat het dramatische plan uiteenvalt in twee delen, twee raadsels, die opgelost moeten worden, te weten de moord op Laïos en Oedipus' afkomst. De uitwerking hiervan is verdeeld over vier episoden met een prologos en een exodos, terwijl de episoden alle door een stasimon van het koor worden besloten.

TEIRESIAS

Tekening van Charles Vos, Beeldhouwer te Maastricht.

Nu in het kort nog de opbouw van de geniale intrigue, haar ontwikkeling en uiteindelijke ontknoping.

Reeds in de prologos wordt men getroffen door een tragisch-ironische uitlating van den koning, waaruit zijn volkomen onwetendheid blijkt:

Want hij, die Laïos heeft gedood, kan [evenzeer
ook mij belagen met dezelfde [moord'naarshand. *)

In de eerste episode openbaart zich terstond het contrast, waar Oedipus Kreon en Teiresias van onderlinge machinatie beschul-

*) Vertaling van prof. J. Burgersdijk.

digt en hen verwijt, dat zij het beiden op zijn val gemunt hebben. En inderdaad zijn beiden noodlotsvertolkers en als zodanig door de macht van de godheid — niet door eigen aspiraties — Oedipus' tegenstanders. Fijn weet Sophocles de aandacht gespannen te houden door den antagonist een schijnbare nederlaag te doen lijden, wanneer Iokaste den koning met zijn zwager tracht te verzoenen en Kreon na de mislukking van zijn plan heengaat. Doch lang blijft de balans niet in het onzekere. Reeds terstond daarop volgt de crisis bij de vermelding van de Driesprong, waardoor Oedipus' zelfverzekerdheid in hevige mate geschokt wordt. Het is de kentering van de dramatische handeling, die even later in het hoogtepunt tot volkomen klaarheid wordt, waar de koning in angstige twijfel uitroept:

Wee mij, zo heb ik, schijnt het, op mijn eigen [hoofd
Den zwaren vloek geslingerd! en ik wist het [niet! *)

Juist in het middelste vers van het treurspel ligt de peripetie, wanneer Oedipus den herder ontbiedt, omdat hij hierdoor definitief de weg tot redding afsluit.

De hieropvolgende episoden brengen met ironische helderheid de waarheid over de moord op Laïos en de afstamming van Oedipus aan het licht. Reeds in de derde episode wordt de ontknoping gedeeltelijk een feit, en terwijl Oedipus zich nog eens in verblinde trots verheft, pleegt Iokaste, die geen steun vindt in mannelijke fierheid, in vertwijfeling zelfmoord. Doch de vierde episode brengt met de berichten van den herder de volkomen oplossing en de definitieve catastrophe: het volkomen weten van zijn dubbele misdaad. Het treurspel besluit dan met het verhaal van den priester, de pathetische scène met de dochters van Oedipus en de triomf van het noodlot in Kreon.

CHARLEY.

De Tijd schrijft in haar avondblad van 26 Maart naar aanleiding van deze opvoering:

Op Zondag Laetare heeft er te Rolduc een uitvoering plaats gehad van Sophocles' drama „Koning Oedipus" onder regie van den weleerw. heer Boosten.

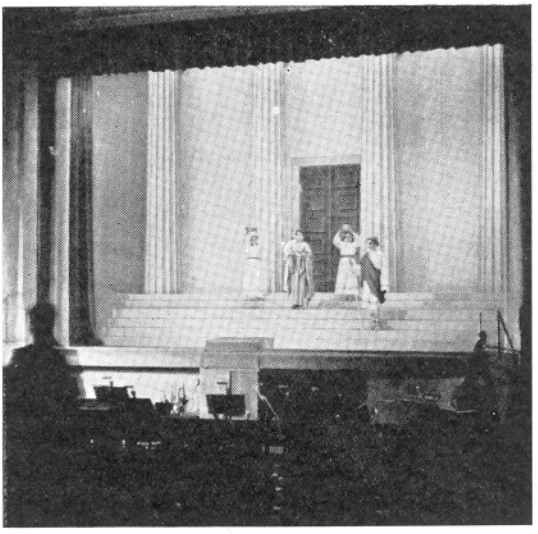

III Episode

De regisseur had zich bij deze opvoering geheel en al losgemaakt van de klassieke wijze van vertoonen. Het duidelijkst kwam dit tot uiting in het feit, dat de dramatische groepeering der personen in of rondom den Protagonist, Antagonist en Tritagonist niet was gehandhaafd, noch wat betreft de vertolkers der rollen, noch ten aanzien van de plaatsing in de scène.

Ongetwijfeld zijn er aan dezen vorm voordeelen verbonden. Het tooneelbeeld wordt losser en biedt grootere mogelijkheden aan de uiterlijke actie en tegenactie. Het zal gemakkelijker aanspreken, hetgeen vooral van belang is, wanneer het een publiek van scholieren geldt. Men kan in dat geval zelfs zoover gaan, al was dat bij deze opvoering niet geschied, de koren in de beweging op te nemen en daaraan de functie te geven van in de handeling betrokken groepen van burgers.

Consequent doorgevoerd zou een moderne uitbeelding van het oude Grieksche treurspel ongetwijfeld moeten leiden tot een bij uitstek dynamische vertooning, een vertooning dus, waarbij men aan de innerlijke bewegingen van het drama uiterlijke bewegingen doet correspondeeren.

In de Rolducsche vertooning had 't treurspel echter een onmiskenbaar statisch karakter behouden, ook al waren de drie dramatische elementen van het Grieksche

treurspel in zijn ontwikkeling bij Sophocles dan niet aan strenge eischen gebonden.

Automatisch krijgt daardoor de tekst een grootere kans, maar tegelijkertijd komt daardoor ook het gewicht voor een overgroot deel op de declamatie van den tekst te liggen, hetgeen weer meebrengt, dat aan de vertolkers hoogere eischen worden gesteld.

Men kan over de wenschelijkheid van een moderne boven een klassieke vertolking van meening verschillen, maar per slot van rekening heeft de regisseur bij een schoolopvoering zeer practische argumenten tegen elkaar af te wegen. Een streng-klassieke opvoering zou ongetwijfeld den merkwaardigen bouw van Sophocles' treurspel duidelijker in 't licht hebben gesteld, hetgeen voor het begrip van het klassieke tooneel van groote waarde zou zijn geweest, maar de consequentie daarvan zou den regisseur hebben moeten brengen tot het gebruik van maskers en tevens een declamatietechniek hebben vereischt, welke men bij leerlingen van een middelbare school niet mag veronderstellen. Iedere poging om het stuk geschikter te maken voor de spelende en kijkende scholieren brengt den leeraarregisseur verder van 't klassieke principe en hij heeft dus tot taak vast te stellen, hoever hij daarin gaan wil.

Het resultaat van de onderhavige opvoering was zeer lofwaardig. De vertolking van den tekst was meermalen voortreffelijk en bijna steeds goed. De ensceneering was zeer verzorgd en van een zekere evenwichtigheid, welke het geheel zeer ten goede kwam. Dit werd trouwens niet weinig gesteund door de fraaie decors en de aankleeding, welke van een gelukkige soberheid was, tegelijkertijd echter een kunstzinnig oog verried. De weleerw. heer Smits heeft hier weer blijk gegeven van zijn kennis van zaken.

Tot slot de muziek. De heer Noé had voor deze voorstelling de koren getoonzet en tevens ondersteunende muziek gecomponeerd, o.a. als inzet van de episoden. Ook hier was het klassieke plan verlaten, maar het effect was bij een opvoering volgens deze opvatting alleszins gunstig. Een versterkt orkest zorgde onder leiding van den componist voor een goede vertolking.

Alles bijeen was het een voorstelling, welke waardig was zich te scharen in de rij van groote voorstellingen, welke Rolduc gekend heeft.

J. v. VONDEREN.

PLECHTIGE VIERING
van het
ZILVEREN PRIESTERFEEST
1916 — 8 April — 1941
van de W.E.Z.G. Heren
C. Hutschemakers, H. Reijnen, A. Smits
7 Mei 1941.

7.45 Opstaan.
Communauteitsmis, opgedragen door den W.E.Z.G. Heer A. Smits.
H. Communie der leerlingen tot intentie van de Jubilarissen.
Ontbijt.

10.30 Plechtige Hoogmis van dankzegging, opgedragen door den W.E.Z.G. Heer H. Reijnen, met assistentie van den Zeereerw. Zeergel. Heer Directeur als presbyter assistens, en beide andere jubilarissen als diaken en subdiaken.
Het zangkoor zingt de missa „Cantate Domino canticum novum" van Refice.
Te Deum.

12.45 Huldiging in de aula.
Muzikale opluistering door het orkest van Rolduc.

1. Washington Post, mars . . . J. P. Sousa.
2. Vers . . . . . Jan Scheeren.
3. Oud-Hollandse Boerendansen . . . . . W. F. Siep.
4. De Priester . . . . . Wim van Wijck.
5. Toespraak door student in de philosophie . . . Jan Edixhoven.
6. Balletmuziek uit Czar und Zimmermann . . Alb. Lortzing.
7. Toespraak door Zeereerw. Zeergel. Heer Directeur.
8. Dankwoord door W.E.Z.G. Heer A. Smits namens jubilarissen.
9. Lève Rolduc, opgedragen aan de jubilarissen . . . . . J. Noé.
Aan U, o Koning der Eeuwen.

1.45 Diner.
4.45 Meilof.
5.30

VOORDRACHT
door
Charlotte Köhler
„HET ONVERGANKELIJKE".

PRIESTER . . . . Guido Gezelle.

DE SCHOONHEID

Aan de Schoonheid . P. C. Boutens.
In 't rijzen van den koelen dach . . . Jan Luyken.
Werking der Muziek . J. Winkler Prins.

DE ARBEID

Lieven Arbeid . . . Constantijn Huygens.
Akkerleven . . . . Hubert Corn. Poot.
Het ledikant . . . . Aart van der Leeuw.
De Zaaier . . . . . Guido Gezelle.
Zegen van den Arbeid J. W. F. Werumeus Buning.

DE LIEFDE

Ballade . . . . . Dichter onbekend.
Sonnet . . . . . Jan v. d. Noot.
Liedeken . . . . . G. A. Bredero.
Reine Liefde can niet vergaen . . . . . P. C. Hooft.
Liedt . . . . . P. C. Hooft.
Lijckklacht aan het Vrouwenkoor over het verlies van mijn Ega . . . . . Joost van den Vondel.
Dichters Nachtzang . Albert Verwey.
Sonnet . . . . . Willem Kloos.
Liefdes Uur . . . . P. C. Boutens.
Vijfde Samenspraak . Vict. E. van Vriesland.
Ballade van Frankrijk J. W. F. Werumeus Buning.
Dit Eiland . . . . . A. Roland Holst.

HET GELOOF

Mengeldicht . . . . Hadewych.
Bloedige Sweet . . . J. Revius.
Wie boven al zijn Godt bemindt . . G. A. Bredero.
Ego Flos . . . . . Guido Gezelle.

HET VADERLAND

De Bruid . . . . . Jan Prins.
Polderland . . . . H. Marsman.
Hart en Land . . . P. C. Boutens.
Boutade . . . . . P. A. de Genestet.
Holland . . . . . H. Marsman.
Holland . . . . . E. J. Potgieter.
Het Geuzenvendel . . F. L. Hemkes.

Zondag 25 Mei 1941

FEESTCONCERT

aangeboden door de
Harmonie „Sint Philomena"
Voorz. H. Handels; Dir. Jacques Verstappen
en de
Zangvereniging „Sint Caecilia"
Voorz. W. Amkreutz; Dir. Jan Driessen
m. m. v. den Heer Jef Gielen, bariton
bij gelegenheid van het
40-jarig jubileum als muziekleraar te Rolduc
van den Heer Pierre Zeyen.

Programma

Harmonie

1. „Blauwe Wimpel", mars . . . Dreissen
2. Ouverture „Lugdunum" . . . Allier
3. Suite: „Sigurd Jorsalfar", arr. Blackbotton Grieg
   a. voorspel
   b. intermezzo
   c. huldigingsmars

Zangvereniging

4. „Mijn Limburg" . . . . . L. Hermans
5. „Hymne aan de vrede" . . . Nieuwenhoven
6. „Der Spielmann" . . . . . Kraemer
7. „Zoete Verlangens" . . . . Pol Tordeur

Gielen, bariton

8. „In diesen heil'gen Hallen" Aria uit de „Zauberflöte" Mozart
9. Aria uit de opera „Der Freischütz" (Finale 1e bedr.) Weber

Pauze.

Zangvereniging

10. „Der Feuerreiter" . . . . . Neumann
11. „Lied des Harfenmädchens" . Pierre Zeyen
12. „De Zee" . . . . . Th. v. d. Bijl
13. „Mijn Nederland", voor mannenkoor bew. door Zeyen Rich. Hol

Harmonie

14. „Finlandia", symphon. gedicht Sibellius

Gielen, bariton

15. Proloog uit „Der Bajazzo" . . Leoncavallo
16. Aria „Sie hat mich nie geliebt" uit „Don Carlos" Verdi

Harmonie

17. Record, mars . . . . . Dreissen
18. Limburgs Volkslied . . . .

Deze huldiging aan Mhr. Zeyen was een buitenkansje en, als zodanig gewaardeerd, is zij zeer in de smaak gevallen. Wij hebben hier op Rolduc de muzikale prestaties van reeds meerdere harmonieën leren waarderen en het is zonder enige aarzeling, dat wij „Sint Philomena" onder de beste rekenen, die hier een concert gegeven hebben. Bij de eigenaardige moeilijkheden, die orkeststukken ten enenmale voor een harmonie-bewerking geven, is hier toch bewonderenswaardig muziektechnisch werk geleverd, waarbij soms verbazingwekkende effecten bereikt werden. Ongetwijfeld is een orkestpartituur niet zonder meer even goed te vertolken door een harmonie, vooral waar het betreft de weergave van de zachte, slepende melodieën, die Grieg uit zijn strijkinstrumenten weet te toveren. Het viel ons op, hoe in het intermezzo uit de suite van „Sigurd Jorsalfar" het polyphone element met zijn fijne weefsel van melodie en contra-melodieën niet voldoende tot zijn recht kwam; zelfs in de huldigingsmars — een toch voor harmonie bij uitstek geschikt muziekgenre — kreeg men de over-

tuiging, dat de toonzetting voor warmer vertolking was bedoeld dan die, waartoe een harmonie in staat is. Van de andere kant moeten wij toegeven, dat de zwaardere hoorns soms inderdaad een alt- of bassfeer vermochten te suggereren. In het algemeen moeten wij zeggen, dat de technische verzorging uitmuntend kon genoemd worden, terwijl de dirigent blijk gaf een ongemene leiding en vaste greep te hebben.

Ofschoon het zangkoor, dat deze avond naast de harmonie optrad, ons niet zo wist te frapperen als het laatste gezelschap, kunnen wij toch niet ontkennen, dat ook hier veel goeds gepresteerd is. Wij willen hier niet in bijzonderheden treden en er nog slechts op wijzen hoe een enthousiast applaus na de uitvoering van Mhr. Zeyen's „Lied des Harfenmädchens" de gevoelens der Rolducse studenten jegens hun muziekleraar vertolkte.

Dan moet er nog melding gemaakt worden van Jef Gielen, die op deze avond met enige opera-aria's optrad. Wij persoonlijk hebben hier op Rolduc — buiten de kerk — nog nooit een solist zien optreden en wij moeten zeggen, dat deze eerste onze verwachtingen verre overtroffen heeft. Wij willen niet verder ingaan op de technische kwaliteiten van dezen bariton, doch kunnen niet onvermeld laten, dat Jef Gielen niet alleen over een goede voordracht, maar daarnaast ook over een heldere stem beschikt, die soms zelfs wel eens te klaar aandeed voor een warm baritongeluid. Overigens kunnen wij den zanger slechts gelukwensen met deze geslaagde avond.

Alles bij elkaar genomen mag dit feestconcert werkelijk geslaagd heten en zijn wij dankbaar voor deze mooie avond.

CHARLEY.

Pinkster-Maandag 2 Juni

Filmprogramma

1. Licht speelt door de ruimte (cultuurfilm).
2. Rhodos (cultuurfilm).
3. Storm over de Mont-Blanc.

Het nijpend gebrek aan goede films laat zich ook op Rolduc pijnlijk gevoelen. We hebben in ieder geval deze avond het voor Rolduc wel uitzonderlijk genoegen van een reprise gehad. Maar — helaas! — niet een van „Sneeuwwitje" of „Elephant Boy" of welke belangrijke film ook. Het zij zo het zij, we hadden film, en wel „Storm op de Mont-Blanc".

In het voorprogramma — we kunnen in ieder geval nog blij zijn met een voorprogramma — draaiden twee Tobis-documentairen, waarvan de eerste „Licht speelt door de ruimte" ons op een ietwat langdradige manier aantoonde, hoe vroegere architecten hun bouwwerken naar het licht construeerden, terwijl „Rhodos" enige charmante — soms zelfs ietwat krijgshaftige! — tafereeltjes van dit mediterrane eiland uitschilderde.

Voor de hoofdfilm kunnen wij wel volstaan met te verwijzen naar het verslag in „Rolduc's Jaarboek 1937".

Directeursfeest 1941

17 Juni

8.00 opstaan.
8.30 morgengebed; H. Mis, waaronder H. Communie der leerlingen tot intentie van onzen Directeur.
9.20 ontbijt.
10.30 plechtige Hoogmis, opgedragen door den Zeereerw. Zeergel. Heer Directeur.
1.00 defilé der leerlingen.

1.45 feestdiner.
toespraken.

muziek door Rolducs klein-orkest, onder leiding van den heer Noë.
6.10 rozenkrans.
6.25 Lof.
6.45 avondeten.
7.30 GYMNASTIEK-UITVOERING
door
De GYMNASTIEKVERENIGING
„EENDRACHT" KERKRADE
in de aula.

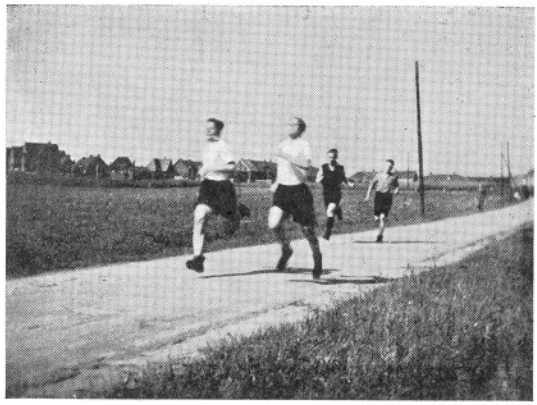

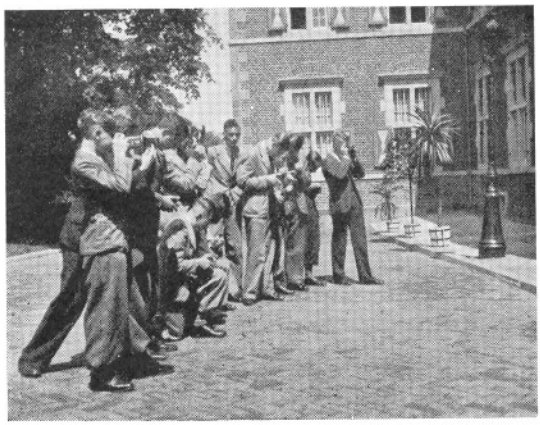

Jour des Jeux

18 Juni

7.30 opstaan.
morgengebed; H. Mis.
8.45 ontbijt.
9.30 begin van de „Olympische Spelen".
1.30 middageten.
2.45 vervolg „Olympische Spelen".
6.00 rozenkrans.
6.15 Lof.
6.30 avondeten.
prijsuitdeling.
Voetbalwedstrijd ROLDUC—KERKRADE.

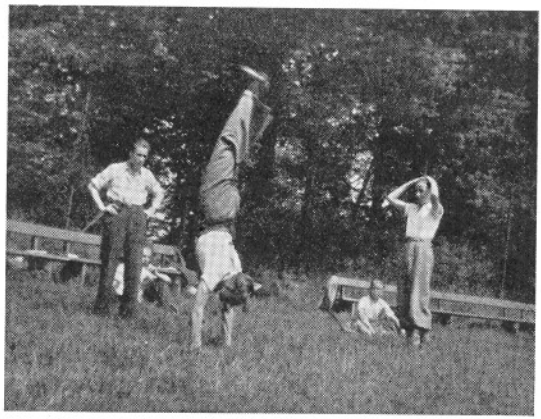

.....

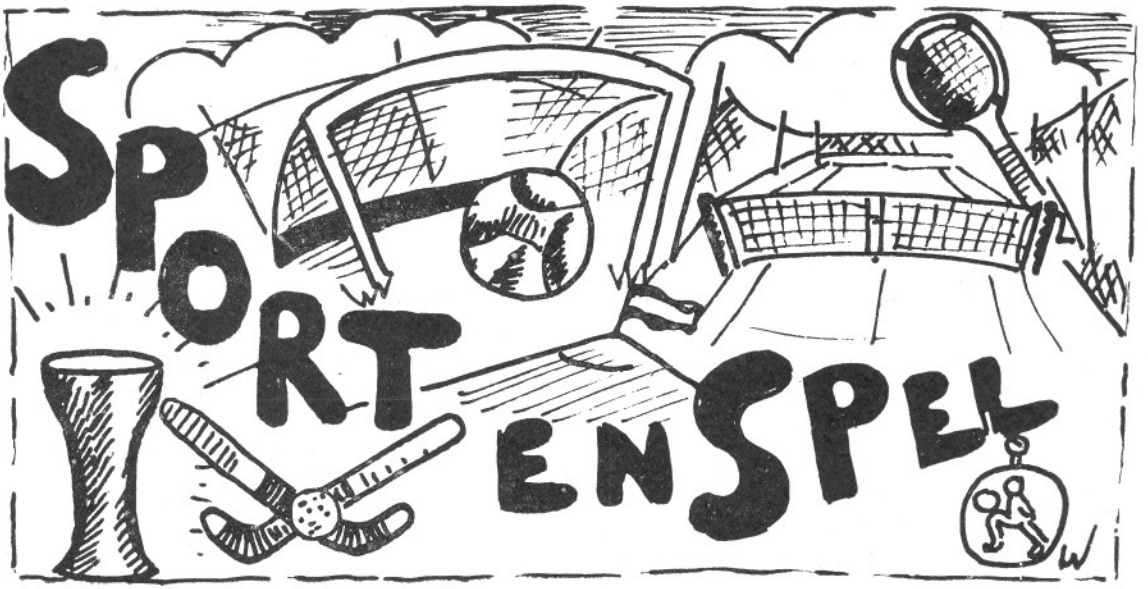

Voetbal.

Het heeft er alle schijn van, dat ook 't voetballen dit oorlogsjaar in de algemene crisis gedeeld heeft. Bovendien was het weer gedurende een lange periode een ernstige spelbreker. Tot aan de Paasvacantie is het Rolducse elftal nog niet tegen een buitenclub uitgekomen, terwijl de competitie in nog geen enkele klas afgesloten was.

Toch is in de 1ste klas de beslissing reeds gevallen: Minor heeft de eer dit jaar de drager te zijn van de hoogste titel, daar Sparta 't aantal punten van Minor niet meer halen kan en Pantarei vast op de laatste plaats ligt.

Of het spel op hoog peil stond? Volstrekt niet. Vooreerst manifesteerde zich het gebrek aan voldoende goede spelers, vooral bij Sparta, dat nog steeds met reserves sukkelt en niet genoeg geroutineerde 1ste-klas-spelers bezit.

En dan moet hier uit den treure herhaald worden: elke oefening ontbrak! 't Schijnt niet meer nodig te zijn, dat men, wanneer men maar eenmaal tot het 1ste elftal bevorderd is, nog moet trainen. Dat vinden de meeste „heren" zelfs beneden hun standing. Men is alleen nog in de club om competitie- en bekerwedstrijden te spelen. Behoorlijke baltechniek zoekt men dan ook tevergeefs op Rolduc; men speelt niet samen, kent zijn medespelers niet voldoende, terwijl door het slordige plaatsen de bal in de regel bij den tegenstander belandt; in de 2e helft van een match is men finaal uitgespeeld.

De kroniekschrijver slaakt dan ook een laatste verzuchting: hoe lang nog? Zouden de spelers zelf niet eens een kordaat besluit nemen om, zoveel mogelijk in clubverband, 's middags op het veld te gaan oefenen, en wel met inachtneming van alle spelregels? En dan desnoods sancties toepassen op de slappelingen, die hun pijp of sigaar stellen

boven een flinke oefenpartij. Alleen in dat geval zal het onderlinge samenspel vooruit kunnen gaan; men zal ten slotte met pleizier gaan oefenen. De spelers zullen elkaar aanvoelen en ook de tegenpartij beter op waarde leren schatten. Dan zal ook van deze mooie sport een opvoedende kracht uitgaan, zij zal onze jongens oefenen in zelfbedwang en offerzin. Dan ook alleen zullen de toeschouwers, die thans meestal gedwongen aanwezig zijn, kunnen genieten van goede en spannende competitie- en bekerwedstrijden.

Laten we toch eindelijk eens breken met de slechte gewoonte om reeds met de competitie te beginnen, als het schooljaar nauwelijks begonnen is en de spelers nog geen bal aangeraakt hebben. Op die manier gaat het voetbalspel onherroepelijk naar de kelder!

Wie neemt het initiatief?

ANNALIST.

WEDSTRIJDEN VAN HET ROLDUCS ELFTAL.

Rolduc—R.K.O.N.S. (7—5).

11 Mei 1941.

Pas in 't derde trimester heeft het Rolducse elftal kans gekregen om zijn krachten te meten met een buitenclub. Toch heeft het niet aan alle verwachtingen beantwoord. Wat

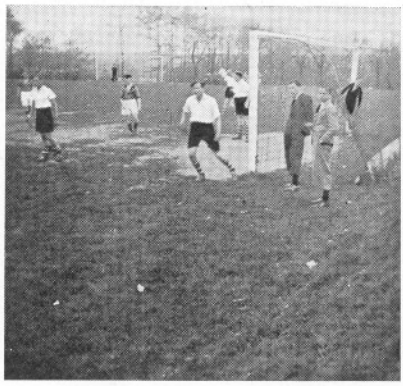

samenspel en koppen betreft was O.N.S. verre in de meerderheid, maar in verdedigingswerk bleef O.N.S. zeker de mindere.

De Rolducse spelers waren vreemd voor elkaar. De oorzaak moet men zoeken in het te weinig oefenen. Immers vlak na de vacan-

ROLDUC'S ELFTAL

tie werd deze eerste wedstrijd gespeeld. Hopelijk zal deze factor in de volgende wedsrijden niet meer tot uiting komen!

Over de wedstrijd 't volgende:

Reeds spoedig heeft O.N.S. succes, als de linksbinnen bij een mooi opgezette aanval onhoudbaar inschiet (0—1). Dit is 't sein

voor een aanval van Rolduc. In een kwartiertje spelen weten zij de achterstand om te zetten in een 3—1 voorsprong: een schot van den midvoor geeft den keeper geen schijn van kans; dan benut de linksbinnen een scherpe voorzet van den rechtsbuiten; vervolgens blijkt een kalm schot van den linksbuiten den keeper te machtig. 't Spel neemt nu een vrij saai verloop. Aan beide kanten worden kansen gemist.

Tenslotte vergroot Rolduc de voorsprong, doordat de midvoor een voorzet van den linksbuiten inkopt (4—1). Vlak voor rust maakt dezelfde speler er 5—1 van.

Had Rolduc de eerste helft 't spel in handen, in de tweede helft zijn de rollen omgekeerd. O.N.S. pakt direct goed aan. Onze achterhoede krijgt veel werk te verzetten, maar zij kweet zich goed van haar taak. Slechts twee keer gelukte het den linksbinnen van O.N.S., die een mooie partij voetbal te zien gaf, te doelpunten (5—3). Dan krijgt Rolduc's midvoor de bal toegespeeld: een kalm schot verrast den keeper (6—3).

Na deze korte opleving volgt weer een inzinking. Het is O.N.S., dat 't eerst succes boekt. De rechtsbuiten schiet een voorzet van den midvoor zuiver in (6—4). Op goedkope wijze komt Rolduc aan een doelpunt. Een mooi hoog schot van den vrijstaanden spil strandt op de bovenlat, de bal springt terug op 't achterhoofd van den doelman en belandt zo in goal (7—4). Vlak voor 't einde weet de rechtsbinnen van O.N.S. de achterstand te verkleinen (7—5). Met deze stand fluit de scheidsrechter enige minuten later einde.

Rolduc—M.T.S. (1—3).

3 Juni.

Onze jongens hebben het deze middag niet al te gemakkelijk gehad. Een korte hevige regenbui had het veld tamelijk glad gemaakt. 't Natte gras maakte de bal zwaar. Rolduc telde enkele invallers. Achteraf bezien mag men met dit resultaat nog tevreden zijn. Onze achterhoede kreeg het hard te verantwoorden. Aan hen is het te danken, dat de cijfers niet hoger zijn. In onze voorhoede daarentegen ontbrak ieder samenspel, terwijl niemand „schotvaardig" bleek.

M.T.S. bleek op alle fronten de sterkere. Vooral viel op 't keurige spel der backs en buitenspelers.

M.T.S. trapt af. Direct komt Rolduc voor hete vuren te staan. 'n Mooie voorzet van den rechtsbuiten aan den midvoor schiet deze laatste in. Slechts ten koste van een corner weet onze doelman 't doel zuiver te houden. De corner levert niets op. Dan neemt Rolduc de bal over. Een mooi opgezette aanval strandt op den linksback. Dan neemt M.T.S. 't spel over. Doch pas na een kwartier hebben ze succes. Een schot van den midvoor blijkt onzen doelman te machtig (0—1). Rolduc gaat defensief spelen. Enkele uitvallen van Rolduc's buitenspelers lopen op niets uit. M.T.S. doet beter werk. Vlak voor rust brengt de linksbuiten de stand op 2—0.

In de tweede helft gaan beide partijen tegen elkaar op. In onze voorhoede wil 't met schieten nog niet vlotten. Na een half uur spelen heeft M.T.S. wederom succes. Een korte strubbeling voor onze goal — een schot van den spil: 0—3.

Rolduc neemt nu 't offensief over. De voorhoede probeert 't met verre schoten; 10 minuten voor einde pas heeft Rolduc succes. Een mooi onverwacht schot van den linksbinnen blijkt den doelman te machtig (1—3). Met deze stand komt het einde.

Rolduc—Kerkrade (4—5).

18 Juni.

Voor deze wedstrijd bestond vrij veel belangstelling. Kerkrade werd vergezeld door een groot aantal supporters. In deze match scheen Rolduc nog vermoeid van de zware dag. Immers het is ongetwijfeld geen kleine taak om na een sportdag — deze wedstrijd werd n.l. gespeeld op de 2e dag van 't Directeursfeest, op de jour des jeux — zich 's avonds nog ten volle te kunnen geven.

Kerkrade verschijnt met enkele invallers. Rolduc is compleet.

Kerkrade trapt af. Hun rechtsbuiten valt direct op door zijn subliem spel. Een zuivere voorzet van hem aan den linksbinnen heeft 't eerste doelpunt ten gevolge.

De uitvallen van onze jongens lopen altijd vast op de hechte achterhoede. Vlak voor rust vergroot Kerkrade's midvoor de stand (0—2).

Na de thee tapt Rolduc uit een ander vaatje. Enkele mooie schoten van de onzen worden keurig door den doelman gestopt. Toch is 't weer Kerkrade dat de leiding vergroot. Een mooie voorzet van den rechtsbuiten schiet de midvoor ineens in (0—3). Dan wordt 't onze jongens menens. De spil weet zich vrij te werken, geeft dan door aan den midvoor, deze passeert handig de achterlinie en schiet vervolgens onhoudbaar in (1—3). In de volgende minuten ontsnapt Rolduc aan een groot gevaar. Tweemaal brengt de

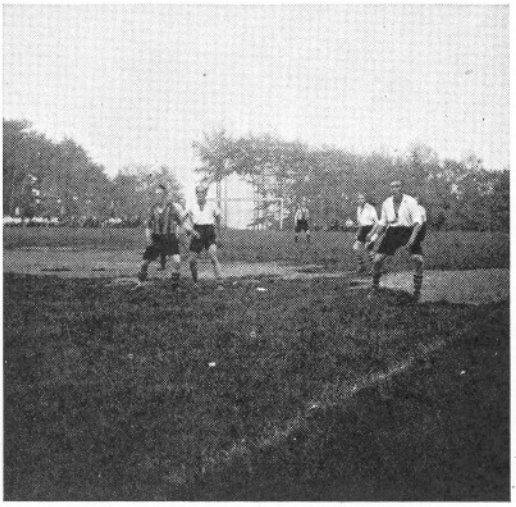

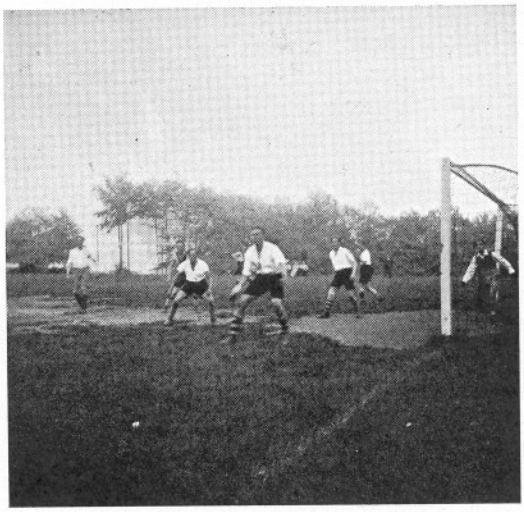

paal redding. Onze middenlinie schijnt nog niet haar juiste spelwijze gevonden te hebben. Steeds zien wij een te grote gaping tussen voor- en achterhoede. Dit moet zich natuurlijk wreken. Een mooie voorzet van den rechtsbuiten aan den teruggetrokken linksbinnen, vervolgens een afgemeten pass aan den vrijstaanden midvoor en de stand is 1—4.

Rolduc komt er beter in. We zien nu meer aanvallen. Enkele keren brengt de paal redding. Bij een dezer aanvallen krijgt de linksbuiten de bal toegespeeld, vervolgens geeft deze een scherpe voorzet aan den midvoor; deze nu werkt zich vrij en passeert met een keihard schot den doelman (2—4).

Dan neemt Kerkrade 't offensief over. Gevaarlijke schoten krijgt onze doelman te verwerken. Spoedig evenwel moet hij voor een schot van den midvoor zwichten (2—5).

Dan pakt Rolduc flink aan. Kerkrade's achterhoede moet zich heftig weren. Voor het van de bal afduwen door een Kerkrade-speler geeft de scheidsrechter penalty. Deze wordt tegen de paal geschoten. Toch blijft Rolduc druk uitoefenen op 't Kerkrade-doel. Eindelijk hebben ze succes. Een schot van den linksbuiten blijkt den doelman te machtig (3—5). Dan gaat de strijd op en neer. Aan beide kanten komen nog gevaarlijke situaties. Vlak voor einde weet Rolduc's rechtsbuiten, na zich eerst de bal vrijgemaakt te hebben hoewel door gevaarlijk spel n.l. laag koppen, Kerkrade's doelman te passeren (4—5). Met deze stand komt 't einde aan de

wedstrijd, waarin Kerkrade uitblonk zowel wat samenspel aangaat, alsook wat zuiver schieten en kopspel betreft.

COMPETITIE 1e KLASSE.

Reeds spoedig was duidelijk gebleken, dat dit jaar de strijd om de hoogste titel zou uitgevochten worden tussen Minor en Sparta. Beide clubs gaven elkaar niet veel toe; van de twee ontmoetingen leverde de eerste een gelijk spel op (4—4), de tweede eindigde met een kleine (dubieuze!) meerderheid van Minor (4—3). Deze laatste wedsrijd kon men tevens beschouwen als de beslissende, daar beide clubs Pantarei reeds éénmaal geslagen hadden en in staat geacht werden ook in de laatste ontmoeting Pantarei gemakkelijk er-

De stand is:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Minor	4	3	1	0	7	26—9
Sparta	3	1	1	1	3	13—10
Pantarei	3	0	0	3	0	4—24

Sparta I—Minor I (4—4).

Begunstigd door een ideaal voetbalweer werd heden de eerste competitie-wedstrijd in 't nieuwe schooljaar gespeeld.

Traditiegetrouw waren ook dit jaar bij beide partijen nieuwe gezichten, hetgeen nu eenmaal als een noodzakelijk kwaad beschouwd moet worden. Dit is misschien dan ook de reden, waarom in deze wedstrijd over 't algemeen minder goed voetbalspel ver-

MINOR I

onder te houden.

De nederlagen van Pantarei zijn voor een belangrijk deel te wijten aan 't gesukkel met hun doelverdedigers. Iedere wedstrijd werd een nieuwe kracht geprobeerd en steeds liet de mislukking niet lang op zich wachten. Toen men eindelijk den juisten man gevonden had, was 't te laat om nog in de komende wedstrijd een rol te kunnen spelen.

Intussen aan den nieuwen kampioen onze gelukwensen!

toond werd; 't plaatsen b.v. liet nogal 'ns te wensen over.

't Laatste gedeelte van de tweede helft was echter meer spannend, hetgeen dan ook 't overige enigszins vergoedde.

Over de wedstrijd 't volgende:

Minor wint de toss, en eist direct 't hele veld voor zich op. Een sterke druk heeft Sparta's doel te doorstaan; hieruit ontstaat tengevolge van een fout van een der backs de eerste goal (0—1).

Sparta probeert nu ook een aanval, maar de doelverdediger van Minor is op zijn post. Het spel gaat dan op en neer. Na een aftrap van Minor, wordt de bal door den linksbuiten opgevangen; deze geeft door naar den midvoor en de stand is 0—2.

Nu pakt Sparta aan en weet zelfs een overwicht te doen gelden, hetgeen echter niet kan verhinderen dat Minor een corner krijgt; deze mislukt. Sparta's meerderheid is niet van lange duur. Minor weet weer een corner te forceren; deze wordt achter geschoten. Bij 'n doeltrap neemt Sparta's spil de bal over, geeft door naar den midvoor, die in samenwerking met zijn linksbinnen de bal op de goal schiet. Hij gaat tegen de paal, springt weer in 't veld, maar wordt dan door den midvoor onhoudbaar ingeschoten (1—2).

Direct hierna weer een aanval van Sparta. Minor trekt de middenlinie geheel terug. De bal blijft voor Minor's doel zweven en door 'n kluwen van spelers lukt het Sparta's linksbinnen 't 2e doelpunt te maken (2—2). Met deze stand komt rust.

Na de rust doet Minor 't kalmpjes aan. Sparta daarentegen forceert aanval na aanval, die alle hetzij door te kort spel, hetzij door slecht schieten mislukken. Minor doet 't beter. Want bij 'n aanval weet de midvoor zich van de bal meester te maken, breekt door de backs, en schiet door een fout van den doelverdediger de bal in 't net (2—3). Sparta laat de moed niet zakken, de midvoor probeert 't met een vliegend schot; de doelverdediger werkt onvoldoende weg en de bal ligt weer in 't net (3—3).

Beide partijen geven elkaar niets toe. Bij een der volgende aanvallen krijgt Sparta's midvoor de bal toegespeeld en vóór Minor's doelverdediger weet wat er gebeurt, is hij gepasseerd (4—3). Dan komt Minor opzetten. De aanvallen op Sparta's doel zijn frequent. Er worden zelfs enkele corners afgedwongen. Bij een van deze maakt een van Sparta's spelers hands in 't beruchte gebied. De spil van Minor komt naar voren en voltrekt met een fraai boogschot 't vonnis (4—4). Met deze stand komt het einde.

Pantarei—Minor I (1—13).

Aanvankelijk had niemand kunnen vermoeden, dat deze wedstrijd, die voor Pantarei zo gunstig begon, een fatale nederlaag in zich droeg. Minor heeft deze tweede wedstrijd onomstreden verdiend gewonnen. De doelpunten geven echter geenszins de verhouding weer.

Pantarei kwam in deze, zijn eerste wedstrijd, met een aantal nieuwe spelers 't veld in. Door 't feit dat de meeste spelers van Pantarei elkaar niet verstonden, en Pantarei nog geen nieuwen doelverdediger heeft kunnen vinden, is deze wedstrijd zo fataal geworden.

Men had zo verwacht na de verrassende openingsscore van Pantarei, die ondanks zeer sterke tegenwind werd gemaakt, dat het een interessante wedstrijd zou worden. Toen dan ook Minor zijn achterstand door een fout van den doelverdediger had ingehaald en de score vergrootte, vrij regelmatig zelfs, met de wind als bondgenoot, en het geluk aan hun kant, en bovendien nog bij Pantarei een tamelijk un-safe doelverdediger zijn doel moest „schoonhouden", werd de wedstrijd vrij saai. Met rust was de stand 1—7.

't Is in Pantarei te waarderen, dat het tot 't einde — al was 't dan ook tamelijk bitter — wist vol te houden. Iedere speler werkte individueel weliswaar hard, maar 't spel was te kort en ook 't plaatsen was niet afgemeten. Goed spel werd ook van Minor's kant niet geleverd.

Pantarei had reeds in de 1ste helft zijn wedstrijd gespeeld. Spelen tegen Minor en wel tegen de wind in had reeds te veel van zijn krachten gevergd.

Uitvoerig verslag over deze wedstrijd is mijns inziens onnodig en overbodig.

Er dient nog slechts vermeld te worden, dat ieder voorhoede-speler van Minor gescoord heeft, en dat zelfs sommige van hun binnenspelers met verre schoten succes boekten.

Voor Pantarei is deze wedstrijd in zover van belang, dat het flink moet gaan oefenen om in de nog komende wedstrijden geduchte tegenstand te kunnen bieden en laten we hopen: met succes!

Pantarei—Sparta I (2—6).

Pantarei verscheen met een gewijzigde op-

stelling en enkele nieuwe gezichten: de doelverdediger was naar de rechtsbuitenplaats verhuisd, de midvoor onder de lat, de rechtsbuiten fungeerde als spil, de spil vond men op de midvoorplaats. Kortom, men had iets aangedurfd, en succes bleef niet uit, tenminste in vergelijking met 't échec, dat de club der philosophen in de vorige wedstrijd — men herinnere zich nog wel de 13—1-uitslag — geleden had. Bovendien geven de cijfers 6—2 enigszins geflatteerd de verhouding weer. Sparta had minder goals verdiend, althans Pantarei in de tweede helft meer. 6—4 of 4—2 in 't voordeel van Sparta had de stand beter weergegeven. Ook pleit nog voor de philosophen, dat de Spartanen hun voornemen om met nog meer goals te winnen dan Minor, niet in daden hebben kunnen omzetten.

De kans om dit jaar kampioen van de 1ste klas te worden is verkeken, maar dat Pantarei zich kan ontwikkelen tot een geduchten tegenstander bij de bekerwedstrijden, daaraan is niet te twijfelen. Het heeft nu weer voor een groot deel zijn zelfvertrouwen teruggevonden, hetgeen van de ene kant te danken is aan de tamelijk gunstige uitslag, van de andere kant aan den nieuwen doelverdediger, die een safe indruk maakte en aan wien de nederlaag heus niet te wijten is.

Over het verloop van de wedstrijd 't volgende: Sparta zat direct flink op de bal en heeft na 10 minuten succes (0—1). Door verschillende fouten van de backs van Pantarei wisten de roodzwarten hun voorsprong met twee doelpunten te vergroten. Even later maakt Pantarei van een fout van Sparta's doelverdediger gebruik om haar eerste tegenpunt te scoren (1—3). De oranjemannen krijgen meer moed en zelfvertrouwen, hetgeen Sparta niet verhindert nog twee doelpunten voor zijn rekening te nemen (1—5). Dan wordt het Pantarei te bar en de midvoor weet nog eens van een fout van Sparta's doelverdediger gebruik te maken. Met deze stand (2—5) gaat de rust in.

Na tea-time heeft Sparta direct weer succes (2—6), maar dan blijft Pantarei in de rest van de wedstrijd een lichte meerderheid behouden. Jammer dat de voorhoede zo onproductief bleef en de eerste helft een tamelijk ongelukkig verloop had.

Minor I—Sparta I (4—3).

Na een onderbreking van ruim drie maanden werd de competitie voortgezet. 't Voorjaarsweer had 't veld in een modderpoel herschapen. Sparta telde enkele invallers. Voor deze met weinig spanning gespeelde wedstrijd bestond een grote belangstelling. Immers de overwinnaar zou reeds voor 75% de kampioenstitel bezitten. Sparta probeerde het met twee doelverdedigers. Want achter den gewonen doelman had men een talismannetje opgehangen; toch heeft Sparta ondanks deze voorzorgsmaatregel niet weten te winnen.

Sparta trapt af. In 't begin heeft Minor's doel aanval op aanval te doorstaan. Maar Minor's doelman is op zijn post. Enkele corners in 't voordeel van Sparta leveren eveneens niets op. Minor komt er dan hoe langer hoe beter in. Toch weet Sparta's rechtsbuiten met een ver, hoog boogschot zijn club de leiding te geven (0—1).

Even later weet Sparta's midvoor door een fout van de achterhoede van Minor de stand op 0—2 te brengen. Dit is 't sein tot een aanval van Minor's kant. Spoedig wordt de achterstand door den rechtsbuiten verkleind (2—1). Dan volgt een verrassende aanval van Minor. Aanhoudend verkeert Sparta's doel in gevaar. Bij een dezer aanvallen wordt de bal ingeschoten, Sparta's back tracht de bal uit de goal te trappen. Maar de bal schijnt de doellijn gepasseerd te hebben (2—2). Een zeer dubieuze goal!

De rust schijnt Minor goed gedaan te hebben, want direct stormen zij op 't vijandelijk doel af. Maar aanvankelijk hebben hun schoten geen succes. Na 'n kwartier spelen weet Minor's linksbuiten zijn club de leiding te geven (3—2). Doordat alle Minor-mannen naar voren zijn gekomen, is het voor den linksbinnen van Sparta een kleine moeite om Minor's back te passeren en de stand weer op gelijke voet te brengen (3—3).

In de laatste vijf minuten heeft Minor succes. Via de spil belandt de bal bij den rechtsbuiten, die met een kalm schot de overwin-

ning voor zijn club veilig weet te stellen (4—3).

Minor I—Pantarei (5—1).

Minor is kampioen! Ondanks het feit dat Pantarei werd aangemoedigd door Sparta, dat bij een eventuele nederlaag van Minor nog een kans — al was het een kleine — op de kampioenstitel had, heeft Pantarei deze wedstrijd verloren.

Pantarei wint de toss en verkiest tegen wind in te spelen. Reeds spoedig heeft Minor succes, wanneer door onvoldoende wegwerken van de backs van Pantarei de bal onhoudbaar — in buitenspelpositie — door den linksbuiten wordt ingeschoten (1—0). Maar dit is 't sein voor een aanval der philosophen. Na wat heen en weer getrap, belandt de bal ten slotte bij den midvoor, die een fraaie through-pass geeft aan den rechtsbinnen, die op zijn beurt Minor's keeper geen schijntje kans geeft (1—1). Bij een der volgende aanvallen maakt een der backs van Pantarei in 't beruchte gebied hands en 't is Minor's spil, die met een kalme schuiver 't vonnis voltrekt (2—1). Vlak voor rust maakt Minor's midvoor de derde goal (3—1).

Na rust speelt Pantarei verder met een gewijzigde opstelling. De linksback blijkt in de eerste helft geblesseerd te zijn. De voorzitter van Pantarei valt in. Toch is zijn hoop om namelijk zijn club de overwinning te bezorgen niet verwerkelijkt. Het slechte spel van de middenlinie, die geen bal doorgaf aan de voorhoede, is hiervan de grootste schuld.

Minor pakt direct flink aan. Op een goedkope wijze komt Minor aan 't 4e doelpunt. Bij een aanval maakt een der middenspelers van Pantarei hands. Pantarei's speler geeft de bal aan den binnenspeler van Minor, die ongehinderd inschiet (4—1). De scheidsrechter had deze hands niet gezien. Lange tijd gaat 't spel op en neer; vlak voor 't einde weet Minor de laatste goal te scoren (5—1).

COMPETITIE 2e KLAS.

Minor II heeft dit jaar zonder al te veel inspanning het kampioenschap behaald. Alleen de eerste wedstrijd verloren zij met 6—3 van Sparta II. Limburgia heeft in 't afgelopen jaar te veel spelers moeten verliezen. Zodoende bleken zij in 't geheel niet mee te kunnen.

De uitslagen waren:

Minor—Sparta:	3—6
Minor—Limburgia:	5—3
Limburgia—Sparta:	4—4
Limburgia—Minor:	1—7
Sparta—Minor:	2—3

De stand is hier:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp
Minor II	4	3	0	1	6	18—12
Sparta II	3	1	1	1	3	12—10
Limburgia I	3	0	1	2	1	8—16

BEKERWEDSTRIJDEN 1e KLAS.

De bekerwedstrijden vormden vooral dit jaar 't hoogtepunt van 't seizoen, te meer daar Sparta zich had ontwikkeld tot Minor's groten concurrent.

De eerste wedstrijd van Minor tegen Sparta won Minor met weinig moeite. Pantarei werd daarop verslagen door Sparta. In de finale kwam het tot een spannende wedstrijd; deze spanning werd nog verhoogd, toen Sparta in de laatste minuten Minor een gelijk spel afdwong. In de verlenging gelukte het Minor te doelpunten, zodat zij dit jaar de beker ontvingen. Proficiat!

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Minor	2	2	0	0	4	10—6
Sparta	3	1	0	2	2	15—11
Pantarei	1	0	0	1	0	1—9

Minor I—Sparta I (7—4).

Minor en Sparta zijn dit jaar wederom zo gelukkig geweest om de eerste bekerwedstrijd te spelen. Gelukkig, omdat de verliezer deze match als een goede training kan beschouwen voor de wedstrijd tegen Pantarei, dat zich had vrijgeloot. Deze factor, de training namelijk, kan Sparta zelfs de beker bezorgen. Immers aan het slechte samenspel is menige nederlaag — hoe individueel goed

ook de spelers zijn — te wijten. Maar wat de nog komende wedstrijden ook zullen brengen, aan een voorspelling zullen we ons niet wagen.

Beide elftallen verschenen met een gewijzigde opstelling. Toch heeft deze wedstrijd geenszins aan de verwachting beantwoord. Sparta heeft deze wedstrijd verloren door het slechte verdedigingswerk, alsook door het slechte plaatsen van de achterhoede. Immers daardoor werd de middenlinie gedwongen om achter te blijven, iets wat natuurlijk niet ten goede kwam aan de voorhoede, daar deze nu zelf de ballen moest ophalen.

Minor daarentegen had de voorhoede versterkt. Succes bleef niet uit, getuige de goals. De achterhoede evenwel was zwak. Want ware 't samenspel der Spartanen-voorhoede beter geweest, door bijvoorbeeld meer de rechtervleugel in 't spel te betrekken, dan zou de uitslag waarschijnlijk anders geweest zijn. Een gelijk spel zou beter de verhouding weergegeven hebben.

De eerste aanvallen zijn voor Sparta. Spoedig hebben zij dan ook succes. Bij een mooi hoog schot van den linksbuiten laat Minor's doelman de bal vallen, vlak voor den toestormenden midvoor, die de bal inkopt (0—1). Lang plezier heeft Sparta van deze goal niet. Bij 'n doeltrap vangt Minor's spil de bal op, geeft dan over de backs door naar den rechtsbinnen, die inschiet (1—1).

Dan volgen de goals elkaar snel op. Nauwelijks heeft Sparta's linksbuiten de stand opgevoerd tot 2—1, of Minor werkt zich los en de midvoor maakt gelijk (2—2). Er ontstaat een druk op Sparta's doel, hetgeen Minor twee goals bezorgt (4—2). Sparta's doelman valt uit. 't Elftal wordt nu gewijzigd; de nieuwe linksbinnen geeft een voorzet aan Sparta's midvoor, die inschiet 4—3. Met deze stand komt rust.

Het eerste half uur na rust heeft Sparta 't spel in handen, maar zij weten hun overwicht niet in doelpunten uit te drukken. Minor heeft meer succes. Een doorbraak van den rechtsbinnen en de stand is 5—3. Na enkele minuten wordt de achterstand door een schot van den rechtsbinnen op 5—4 teruggebracht.

Nu echter eist Minor 't hele spel voor zich op. Tot overmaat van ramp trapt Sparta's links-back in eigen doel (6—4); spoedig daarop is de stand 7—4. Hiermee komt het einde.

Sparta I—Pantarei (9—1).

Sparta heeft hier Pantarei een verpletterende nederlaag toegebracht. Beter zou het zijn deze wedstrijd stilzwijgend voorbij te gaan. Als troost kan gelden: „de mortuis nihil nisi bene" „over de doden niets dan goed".

Pantarei probeerde weer eens, voor de zoveelste keer, een nieuwen doelman. Succes bleef niet uit: 9 goals! De rechtsback werd gehandicapt door een voetwond, die hem ieder schieten onmogelijk maakte. De invaller in de voorhoede — vlak voor de wedstrijd werd een der spelers weggeroepen — was slecht gekozen. Tenslotte ontnam Sparta, door in een kort tijdsbestek vijf maal te doelpunten, Pantarei alle moed. Na deze goals scheen 't alsof Sparta alle energie verbruikt had. 't Spelpeil zakte af. De voorhoede van Pantarei heeft weliswaar enkele schitterende kansen gehad, maar tot 'n doelpunt kwam 't niet in de eerste helft.

In de 2e helft had Pantarei de opstelling gewijzigd, de rechtsback verhuisde naar de voorhoede, de linksbuiten fungeerde als back. Maar dit — al bleek het een versterking — heeft niets meer kunnen veranderen. In de resterende drie kwartier wist Sparta 4 goals te forceren. Practisch kan men zeggen, dat iedere voorhoede-speler een of meer goals voor zijn rekening nam. Pas in de laatste 10 minuten gelukte het den rechtsbuiten van Pantarei de eer te redden.

Minor I—Sparta I (3—2 na verlenging).

Ofschoon een zachte regen deze match dreigde te doen mislukken, kan men achteraf deze wedstrijd als een schitterend staaltje voetbal beschouwen. Zelden heeft 't Rolducse publiek zo van een wedstrijd kunnen genieten.

Voor de middag reeds voorspelde het weer niet veel goeds. Nu en dan regende het. Maar zowel Sparta als Minor wilden deze wedstrijd vanwege de vroege eindexamens van H.B.S. en Gym. ondanks alles spelen.

Toen dan ook de spelers verschenen, was 't grasveld zeer glibberig.

Aanvankelijk voelen de spelers zich nog wat onwennig op 't gladde terrein. Telkens ziet men valpartijen. Daardoor ontstonden, mede door het falen der achterhoede, aan beide kanten soms zeer mooie kansen.

Minor heeft na 5 minuten al succes, als de midvoor een voorzet van de linkervleugel inkopt (1—0). Dat is 't sein voor Sparta om tot een tegenaanval over te gaan. Spoedig is de stand gelijk: een mooie hoge voorzet wordt door Minor's rechtsback in eigen doel gekopt (1—1).

Dan is de regen een ogenblik de spelbreker. Maar de bui dreef vlug over. Met een nieuw enthousiasme, aangemoedigd door een vurig publiek, werpen beide ploegen zich in de strijd. In de eerste helft heeft de Minor-voorhoede uitstekend werk verricht. Zeer gevaarlijk waren de schoten van den linksbuiten en den midvoor. Toch lukte 't hun niet ondanks 't mooie samenspel en 't zuivere schieten door de achterhoede van Sparta heen te breken. Vlak voor rust wordt Minor's moeite beloond. De midvoor krijgt de bal van den linksbinnen toegespeeld en schiet onhoudbaar in (2—1).

Halftime! Na rust vertonen beide elftallen aanvankelijk een inzinking. Sparta herstelde zich vlug. Een geweldig geschreeuw van hun supporters begeleidt iedere poging. Angstige momenten voor Minor's doel! „De goal" blijft evenwel uit. Een kwartiertje voor einde bereikt de spanning 't hoogtepunt. Minor heeft weer zijn oude vorm; beide elftallen vechten om een puntje; Minor om de voorsprong — want tegenover de herhaalde uitvallen van Sparta, die onbetwist een goal verdienden, voelen zij zich ieder moment bedreigd — te vergroten, Sparta om een gelijk spel te forceren. Nog 5 minuten zijn er te spelen. Minor gaat de achterhoede versterken. Altijd is Sparta nog in 't offensief; 2 minuten vóór 't einde komt de langverwachte goal. Sparta's spil geeft de bal door aan den rechtsbinnen, die met een zuiver schot Minor's doelman 't nakijken geeft (2—2).

Reglementair moet nu verlengd worden: twee maal 7½ minuut. Spanning heerst er aan beide kanten. Aanvallen worden opgebouwd, aanvallen worden afgeslagen. Spoedig is 't draaien.

Minor heeft succes. Er valt 'n hands even buiten 't strafschopgebied. De vrije trap mag niet ineens ingeschoten worden, er ontstaat nu een strubbeling voor Sparta's doel, en Minor's midvoor weet de bal in goal te werken (3—2).

Nu is Sparta niet meer te houden. Er zijn nog 4 minuten te spelen. Minor gaat zich verdedigen. De rechtsbinnen van Sparta werkt zich vrij en schiet in, maar Minor's linksback slaat de bal met de hand uit de goal. Penalty! Dat is een kans voor Sparta, de laatste kans! De linksbinnen neemt deze penalty voor zijn rekening; hij schiet zuiver in, maar te zacht; Minor's doelman stond op zijn plaats. Hoe de Sparta-mannen in de resterende minuten zwoegen — 'n gelijk spel hadden ze zèker verdiend — de stand blijft ongewijzigd.

BEKERWEDSTRIJDEN 2e KLAS.

Minor II had zich dit jaar vrijgeloot. Desondanks wisten zij de beker in de wacht te slepen. Limburgia moest in de eerste wedstrijd aan 't kortste eindje trekken. Sparta II speelde in de wedstrijd tegen Limburgia een goede partij, in de finale daarentegen was hun spel zonder vuur.

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt.	doelp.
Minor II	2	2	0	0	4	11—7
Sparta II	2	1	0	1	2	8—6
Limburgia I	2	0	0	2	0	7—13

Limburgia I—Sparta II (2—6).

Over 't geheel genomen was in deze wedstrijd weinig spannends. Uitblinkers waren er in 't geheel niet. Limburgia's achterhoede en vooral hun doelman maakten een zeer onsafe indruk. De uitslag geeft in 't geheel niet de verdiende verhouding weer. 'n Gelijk spel of een kleine overwinning voor Sparta ware beter geweest.

Direct pakt Limburgia flink aan; Sparta's achterhoede weert zich heftig. Onverwacht neemt Sparta de leiding. Bij 'n doeltrap vangt Sparta's spil de bal op, geeft door naar den

rechtsbuiten, die met 'n kalm boogschot den doelman passeert (0—1).

Dan volgt een aanval van Limburgia; enkele mooie schoten van midvoor en rechtsbinnen stranden op den doelman. Toch heeft Sparta weer succes: een uitval van den rechtsbuiten, een schot van den midvoor en de stand is 2—0.

Na de aftrap gaat Limburgia er met de bal vandoor. Een der achterspelers van Sparta maakt hands in 't beruchte gebied. Penalty! Deze wordt kalm door den midvoor ingeschoten (2—1).

Spoedig verwachten we een gelijk spel, maar in deze verwachting werden we bedrogen; weer een doorbraak van Sparta en de rechtsbinnen doelpunt (3—1).

Limburgia opent nu weer 't offensief; deze keer weten ze te scoren; 'n voorzet van den linkshalf schiet de midvoor kalm in (3—2).

Maar enkele minuten later heeft Sparta zijn voorsprong vergroot en vlak voor rust maakt de midvoor er 5—2 van.

Na rust is 't weer Sparta, dat succes heeft. Een run van den rechtsbuiten langs de lijn, een scherpe voorzet, en de rechtsbinnen schiet in (6—2).

Limburgia is nu al zijn energie kwijt. Sparta vindt de stand welletjes. Beide partijen weten niet meer te doelpunten.

Limburgia I—Minor II (5—7).

Minor wint de toss. Limburgia trapt af met de zon in de rug. Minor is direct al in de aanval. Limburgia's achterhoede krijgt 't hard te verduren. Bij een mooi opgezette aanval schiet Minor's linksbuiten tegen de paal. Spoedig boekt Minor succes. Uit een mooie voorzet van den rechtervleugel schiet de midvoor in (0—1). Dan komt er een evenwicht in de strijd. Beide partijen gaan goed tegen elkaar op. Maar Minor's aanvallen zijn gevaarlijker, mede door het slechte afhouden der binnenspelers. Zo weet de linksbinnen van Minor geheel vrij staande onhoudbaar in te schieten (0—2). Nu gaat Limburgia tot de aanval over. Enkele mooie schoten van den midvoor en den linksbinnen worden door Minor's doelman gestopt. Uit een voorzet van den rechtervleugel kopt de linksbinnen keurig in (1—2). Dan pakt Minor weer aan; Limburgia wordt teruggedrongen. Even later weet de spil van Minor bij een corner zich vrij te werken en schiet onder den doelman door (1—3).

Dan zakt 't spelpeil. Minor wordt sterker, steeds zijn zij in de aanval. De stuwende kracht vormt Minor's middenlinie. Uit een hoge voorzet schiet de rechtsbuiten onverwacht in (1—4).

MINOR II

Dit schijnt voor Limburgia een stimulans te zijn om steviger aan te pakken; er volgen enkele verwoede aanvallen op Minor's doel; tenslotte moet de Minorverdediging zwichten voor een schot van den midvoor (2—4). Even daarna is 't rusten.

Minor heeft na rust 't hele spel in handen. Er zijn nog geen 5 min. gespeeld of Minor's linksbinnen doelpunt onhoudbaar (2—5). Limburgia is de korte inzinking gelukkig te boven gekomen; zij proberen het met verre schoten. Tenslotte lukt 't den rechtsbinnen met een oerhard schot de stand op 3—5 te brengen.

Deze vreugde is van korte duur. Minor's midvoor werkt zich door de verdediging heen en de stand is 3—6. Dan wordt Limburgia geheel teruggedrongen; Minor probeert aanval na aanval. Tot een doelpunt weten ze 't niet te brengen. Succes komt aan de zijde waar men 't niet verwachtte. Een run van den linksbuiten langs de lijn, dan een voorzet aan den vrijstaanden midvoor en de stand is 4—6. De Minormannen protesteren tegen deze goal, maar de scheidsrechter wijst onverbiddelijk naar 't midden. Minor valt nu vinnig aan; uit een voorzet doelpunt de rechtsbuiten. Vijf minuten later brengt de rechtsbuiten van Limburgia de achterstand terug op 5—7. Met deze stand komt 't einde van de wedstrijd, die niet bepaald uitblonk door goed spel, maar die door Minor verdiend werd gewonnen.

Minor II—Sparta II (4—2).

Dank zij een mooie voorsprong, waarmee Minor de tweede helft tegemoet ging, kon hun de beker haast niet meer ontglippen.

Sparta trapt af. Aanstonds lopen beide ploegen hard van stapel. Aan beide kanten worden mooie kansen geschapen. Minor nu weet deze aangeboden kansen te benutten, terwijl Sparta telkens faalde door slecht schieten. Minor heeft al vlug succes. Een mooie voorzet van den spil (aan den linksbuiten) schiet de linksbuiten in. Maar daar blijft 't niet bij. 'n Kwartiertje later maakt een der achterspelers van Sparta hands. Kalm wordt de gegeven penalty ingeschoten (2—0). Dit is 't sein voor Sparta om aan te vallen. Ieder ogenblik verwachten we dan ook de goal. Maar Sparta mist schutters, goalgetters. Spoedig valt een goal, maar daar waar we ze niet verwachten. Een run van Minor's rechtsbuiten, een fraaie voorzet naar den linksbinnen, en Sparta's doelman ziet zich voor de 3e maal gepasseerd.

Nu wil Sparta alles op alles zetten. Mooie aanvallen weten zij op te bouwen; prachtige schietkansen ontstaan er. Maar alle schoten gaan of wel over of naast. Slechts enkele keren hoeft Minor's doelman in te grijpen. Toch is 't weer Minor dat succes boekt. Uit een mooie voorzet van den linkervleugel weet de rechtsbinnen te doelpunten (4—0). Sparta laat de moed niet zakken. Eindelijk, vlak voor rust, schiet de rechtsbuiten op goal. Een der Minormannen tracht te redden, maar de bal verandert van richting en verdwijnt in doel.

Na rust zijn de bordjes verhangen. Voortdurend is Sparta in de aanval. Mooie kansen worden door slecht schieten verprutst. Pas in de laatste minuten lukt 't den midvoor in vrijstaande positie te doelpunten (4—2). Met deze stand fluit de scheidsrechter einde en heeft Minor II de beker gewonnen. Proficiat!

BEKERWEDSTRIJDEN KLEIN-ROLDUC.

Concordia—Unitas (1—3).

Meer vitaliteit dan in deze wedstrijd kan men zich niet voorstellen. Aan beide kanten genieten we van mooi spel. In de eerste helft bleek Unitas sterker; maar pas in 't laatste kwartier van de tweede helft werden de winnende goals gescoord.

In 't begin heeft 't Concordia-doel het zwaar te verduren; een goal blijft echter uit. Bij een der aanvallen van Unitas maakt een Concordia-speler hands. Penalty! Keurig schiet de rechtsbinnen deze in (0—1).

Na rust zijn de rollen omgekeerd. Aanhoudend stormen de Concordia-mannen op Unitas' doel aan. Op dezelfde wijze als bij Concordia, maakt nu een Unitas-speler hands. De linksback schiet hard in (1—1).

Aangemoedigd door een enthousiast publiek voelt Concordia zich nu sterker; de voorhoede krijgt enkele mooie kansen; maar

ze weet deze niet te benutten. 10 Minuten voor einde neemt Unitas door een mooi scherp schot van den rechtsbuiten de leiding. Concordia worstelt om een goal, doch te vergeefs. Een doorbraak van Unitas' spil, een voorzet naar den rechtsbinnen en de stand is 1—3.

Een gelijk spel zou beter de verhouding weergegeven hebben. Moed, Concordia! De volgende keer beter.

Concordia wint de toss. Maar Unitas neemt de bal direct over en probeert aanval na aanval. Na 10 minuten spelen maakt een der Concordia-spelers hands. Penalty! Onhoudbaar schiet de rechtsbuiten in. Dat is 't sein voor Concordia om aan te pakken; 10 minuten voor rust valt de gelijkmaker n.l. door een schot van den midvoor (1—1).

Na rust zijn de eerste aanvallen voor Unitas. Spoedig neemt Concordia 't offensief

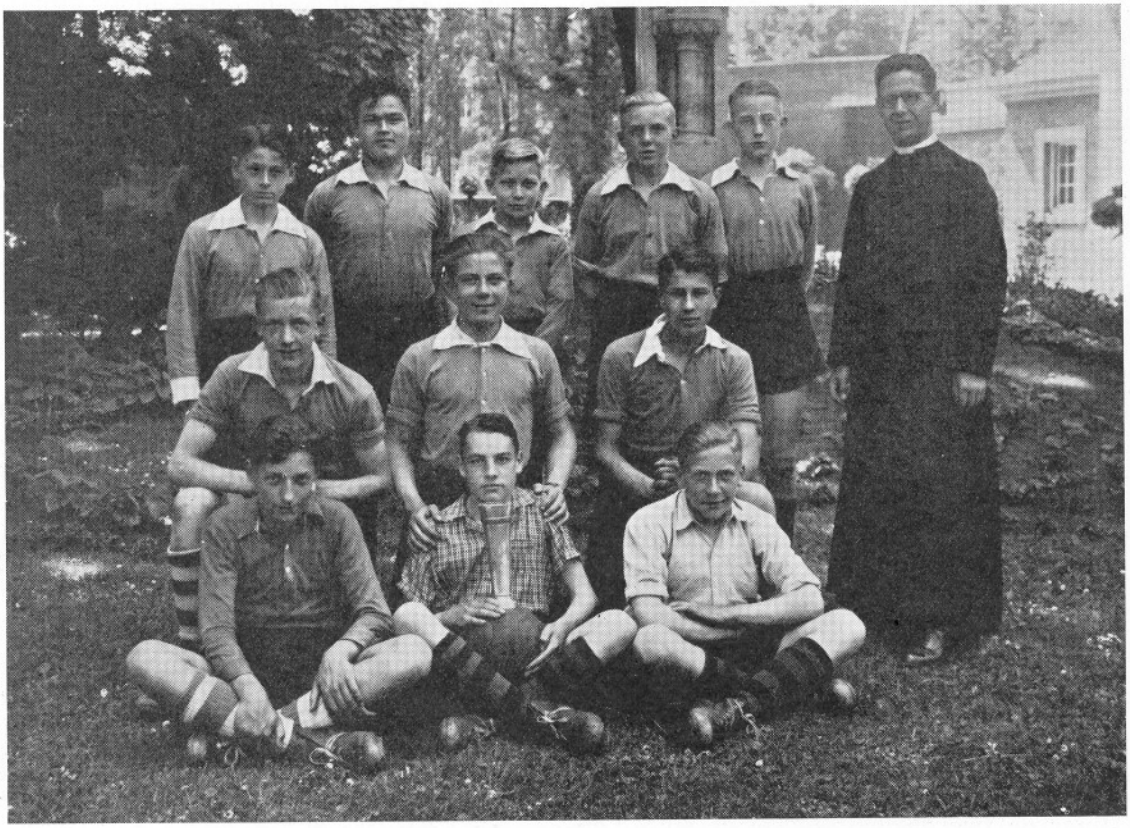

UNITAS I

Concordia—Unitas (3—1).

De uitslag van deze wedstrijd heeft geen beslissing kunnen brengen. Een overwinning of gelijk spel voor Unitas, ja zelfs een 2—1 nederlaag, en Unitas had de beker reeds in zijn bezit. Nu zal de volgende match de beslissende zijn.

In deze wedstrijd was Unitas verreweg de meerdere; maar door het geringe samenspel bleven goals uit.

over. Een schot van den rechtsbinnen. Unitas' doelman laat de bal vallen vlak voor den toestormenden rechtsbuiten, die gemakkelijk doelpunt (2—1).

Dan gaat 't spel op en neer. Concordia zit voortdurend op de bal. Unitas moet zich gaan verdedigen. Dit is haar fout. Want door de gehele middenlinie terug te trekken, ontstaat er een te veel aan spelers voor Unitas' goal. Gemakkelijk komt Concordia aan 't derde doelpunt. Een kalm boogschot van den

midvoor verdwijnt over de hoofden der spelers in 't net (3—1).

Nu pakt Unitas aan. Maar het is te laat. In de laatste minuut lukt het hun een penalty te forceren; maar deze wordt mooi door Concordia's doelman gestopt. Direct hierna fluit de scheidsrechter einde.

Unitas—Concordia (2—0).

Voor deze wedstrijd was de belangstelling veel groter dan beide andere keren. Doch het spelpeil was lager. Uitblinkers waren er aan geen van beide kanten. Concordia wint de toss. Unitas trapt af. Aan beide kanten hebben aanvankelijk slechts enkele verkenningen plaats. Unitas valt echter op door z'n gevaarlijke doorbraken. Concordia's achterhoede geeft echter een safe indruk. Toch moet Concordia's keeper in de eerste helft zwichten voor een zuiver schot van den rechtsbinnen.

In de tweede helft werpt Concordia zich geheel in de strijd. Er ontstaan gevaarlijke situaties voor Unitas' doel. Maar 't doelpunt blijft uit. Concordia krijgt een vrije trap te nemen. Een vrijwel zeker schijnend doelpunt keert de paal. Unitas doet 't beter. Een voorzet van den linksbuiten wordt door den rechtsbuiten onhoudbaar ingeschoten. Hoe Concordia ook zwoegt, tot een goal kunnen ze 't niet meer brengen. De beker is dus weer voor Unitas. Proficiat!

FR. VAN DER MEULEN.

Tennisclub R.T.C.

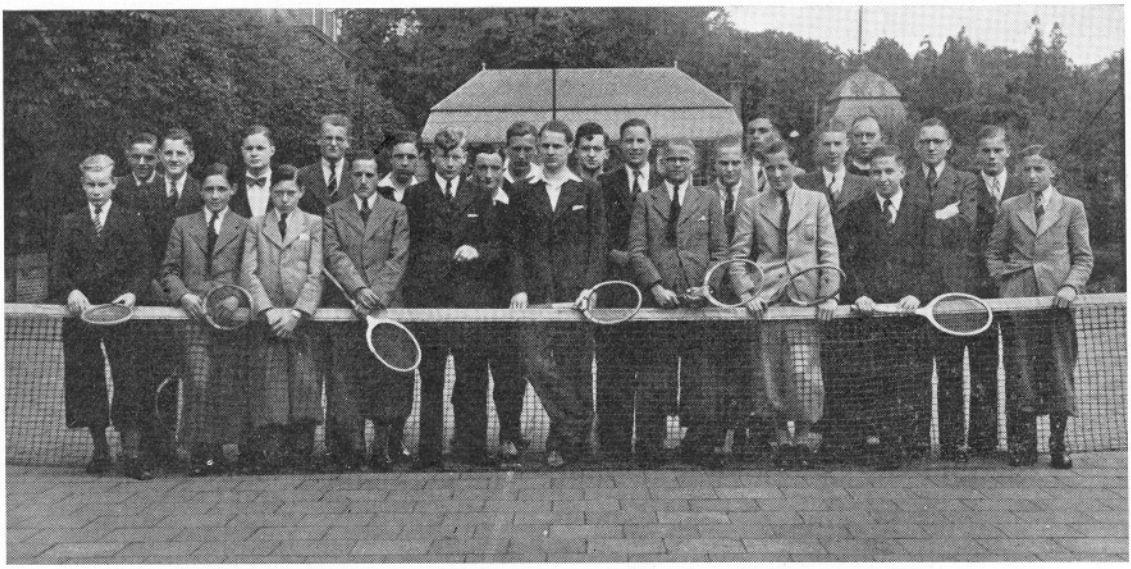

TENNISCLUB R.T.C.

Bestuur:

Voorzitter: Floris van Zinnicq-Bergmann.
Secretaris-Penningm.: Jacques Huurman.
1e materieel: Jan van Meyel.
2e materieel: Jan Sorbi.
Moderator: H. Turlings.

Het is geen bepaald plezierige taak om het verslag van de tennisclub over het verlopen schooljaar te schrijven. In iedere geschiedenis kan men „zwarte bladzijden" aanwijzen, en zo men mag spreken van een geschiedenis van onze tennisclub, zou men deze bladzijde de droevigste daarvan kunnen noemen. Het zal gedurende het bestaan van de R. T. C. wel nooit zijn voorgekomen, dat er het eerste

en tweede trimester in het geheel niet getennist is. Nu is dat toch gebeurd, en dit had niet als oorzaak gebrek aan enthousiasten, het was ballenschaarste, die ons tot werkeloosheid doemde.

Daar er van het eerste en tweede trimester dus bitter weinig te vertellen valt, kunnen we direct overgaan op het laatste trimester. In het begin zag het er al even bedroevend uit als gedurende de eerste twee trimesters. Wel hadden we in de Paasvacantie moeite gedaan om aan ballen te komen, maar alles scheen op niets uit te lopen. Ons gehele bezit aan ballen bestond toen uit twaalf oude, letterlijk tot op de naad versleten exemplaren. Het was natuurlijk onmogelijk om onder dergelijke omstandigheden in 3 klassen wedstrijden te organiseren, neen dàt hadden we ons direct al uit 't hoofd gezet!

Maar het spreekwoord zegt: „Waar de nood het hoogst is, daar is de redding het meest nabij!" Dit is voor ons bevestigd. Onze nood wàs hoog en de redding kwam op de 2e Pinksterdag in de vorm van vier dozen ballen! We waren voorlopig weer uit de put. Nu hoefden we niet meer stil te zitten, er kónden nu wedstrijden gehouden worden en er zijn wedstrijden gehouden. Wel was er niet zoveel deelname als andere jaren — wegens de ballenschaarste hadden we dit jaar geen nieuwe leden aangenomen — maar het enthousiasme zat er in net als altijd, vooral in de 2e en 3e klas. In de 1e klas was de animo niet zo groot vanwege de geringe deelname.

Hier volgen de uitslagen van de wedstrijden:

Ie Klas:

Kampioen: Jacques Huurman.
1e prijs 1e klas: Floris v. Zinnicq-Bergmann.

IIe Klas:

1e prijs 2e klas: Frans Evers.
2e prijs 2e klas: Hans Everts.

IIIe Klas:

1e prijs 3e klas: Jan Cremers.
2e prijs 3e klas: Tiddo Sijpkens.

Zo is dit jaar, dat aanvankelijk een mislukking voor de R. T. C. was, toch nog gesloten als een echt Rolducs tennis-jaar.

De Secretaris,
JAC. HUURMAN.

Hockeyclub „UNITAS"

HOCKEYCLUB „UNITAS"

Moderator: Drs. J. Titulaer.
Voorzitter: Joris van Zinnicq-Bergmann.
Secretaris: Frans Ebus.
Materieel: Jan van Meyel.

Ondanks de tijdsomstandigheden kunnen we over het verloop van dit jaar zeer tevreden zijn. Het ledenaantal was aanmerkelijk hoger dan de vorige jaren en ook het spelpeil was ontegenzeggelijk beter. De training werd dit jaar intensiever aangepakt. Het is te betreuren, dat we onze leden minder gelegenheid tot spelen hebben kunnen bieden; toch hopen we, dat in het komende jaar het ledenaantal nog meer zal groeien. Gezien het enthousiasme voor het hockeyen dat dit jaar getoond werd, is deze hoop niet ongegrond.

Jammer genoeg kunnen we in ons verslag geen melding maken van uitwedstrijden. Echter hebben we wel enige thuiswedstrijden gespeeld, die we alle tot een goed einde mochten brengen.

Het materiaal van onze club is dit jaar aangegroeid door de aankoop van een tiental sticks, waardoor aan onze leden meer speelgelegenheid geboden werd.

Unitas—Grasshoppers (5—4).
6 October.

Deze Zondag hadden we het genoegen tegen „The Grasshoppers" uit Brunssum te spelen. De gasten waren tijdig te Rolduc, zodat de wedstrijd op de afgesproken tijd kon beginnen. Het was een zeer faire wedstrijd en al ging het af en toe al eens hard tegen hard, de uitslag was wel bevredigend.

De toss werd gewonnen door Unitas, dat direct tot de aanval overging. Het mocht echter niet lukken de achterhoede te passeren. Evenwel na enkele minuten gingen de Grasshoppers er tussen uit en scoorden. Dank zij het harde werken van Unitas was de stand met de rust 3—1 voor de onzen.

Na de thee die we onder de pauze ter opfrissing kregen, ging het voor de gasten van een leien dakje, want ze brachten de stand op 3—3, gelijk. Na enige spannende momenten wisten we toch nog voor tijd de eindoverwinning te behalen met 5—4.

Unitas—Carry On (7—1).
10 November.

Eindelijk hadden we weer het genoegen tegen onze oude concurrenten te spelen. Jammer genoeg kon Carry On wegens bijzondere omstandigheden niet volledig verschijnen en hadden ze maar tien spelers in hun ploeg. Aanvankelijk zag het er echter nog naar uit, dat we toch een mooie wedstrijd te zien zouden krijgen; vandaar dan ook dat we deze uitslag vrij geflatteerd mogen vinden.

De stand was met rust 5—0.

Na de pauze wist Carry On echter de eer van de club te behouden door een goal te maken. Bij 't afscheid hoopten de gasten, dat we hen zouden komen bezoeken, om „wraak" te nemen. Wegens de tijdsomstandigheden en verbindingsmoeilijkheden kon deze ontmoeting niet doorgaan.

Unitas—Grasshoppers (3—2).
8 Juni.

Na een hartelijke ontvangst ging men meteen tot de wedstrijd over. Reeds dadelijk na het begin wisten de Grasshoppers na een snelle aanval de eerste goal te maken. Unitas bleef echter niet achter en reeds spoedig was de stand 1—1. Binnen betrekkelijk korte tijd was deze opgevoerd tot 2—1.

In de tweede helft kwamen de gasten opzetten en de stand werd onder het enthousiasme van de meegekomen supporters op 2—2 gebracht. Steeds bleef de wedstrijd een spannend karakter houden. We moeten eerlijk bekennen, dat op dit moment het spelpeil van de Grasshoppers hoger was dan dat van Unitas. Toch wisten wij nog een goal te maken. In de laatste minuten probeerden de gasten het nogmaals, echter zonder succes. Toen het eindsignaal gefloten werd, had Unitas zijn derde wedstrijd gewonnen.

De Secretaris,
FRANS EBUS.

.....

Schaats-wedstrijden.

DE JURY

17 Januari 1941.

Kampioen Rolduc:
Floor van Zinnicq Bergmann.

GROEP A.

Hardrijden 2 ronden:
1. Floor van Zinnicq Bergmann.
2. Paul Schoemaker.

Hardrijden 6 ronden:
1. Floor van Zinnicq Bergmann.
2. Hans Everts.

Schoonrijden (enkel):
1. Jacques Huurman.
2. Gerard Lenders.
Frans Ebus.

Schoonrijden (paren):
prijs: Hein van Hapert.
Frans Ebus.

Estafette (15 ronden):
prijs: Gerard Lenders.
Hans Everts.
Floor van Zinnicq Bergmann.

GROEP B.

Hardrijden 2 ronden:
1. Paul Mulder.
2. Eugène Gabriels.

Hardrijden 4 ronden:
1. Paul Mulder.
2. Eugène Gabriels.

Schoonrijden (enkel):
1. Jan de Goey.
2. Hein van Hapert.
3. Piet Rouing.

Schoonrijden (paren):
prijs: Peter Bergstein.
Jan de Goey.

Estafette (8 ronden):
prijs: Karel Jaartsveld.
Paul Mulder.
Wijnand Hoogstraten.

KLEIN-ROLDUC.

Kampioen van Klein-Rolduc:
Hans Hunink.

Hardrijden:

1ste groep (boven 13 jaar):
1. Hubert van den Hoef.
2. Rudolf Jaartsveld.
3. Bram Lion.
4. Gerard Roelofs.

2e groep (onder 13 jaar):
1. Hans Hunink.
2. Guus Stassen.
3. Lou Stassen.
4. Herman Coppes.

SCHOOLJAAR 1940—1941

Lerarencorps

I. Priesterleraren.

van der Mühlen Drs. H. J., Directeur.
(Benoemd 1913, Dir. 1940)
Jacobs Dr J. W. J. J. 1905.
Everts Dr. P. S. 1912.
Deumens Dr. A. L. I. 1913.
Sittarz Drs. W. F. J. 1914.
Metzemakers J. P. J. 1914.
Reijnen Drs. H. M. H. 1915.
Hutschemakers K. C. 1916.
Smits A. M. I. H. 1916.
Brouwers Drs. G. L. J. 1917.
Zuylen A. H. H. J. 1922.
Stroux Drs. F. A. A. 1923.
Boosten Dr. J. P. 1924.
Turlings H. J. H. 1924.
Pop Dr. L. J. J. 1926.
Huysmans Dr. R. H. A. 1927.
Castermans Drs. P. G. F. 1928.
Janssen A. J. A. 1928.
Titulaer Drs. J. J. B. 1929.
Bohnen J. H. J. 1930.
Damen J. W. L. 1932.
Geurts Drs. P. H. J. M. 1932.
Janssen J. A. E. J. 1932.
Jansen J. E. P. M. 1933.
Jenniskens J. Ch. W. 1934.
Meisen P. J. W. 1934.
Flecken J. J. 1935.
Vogels J. A. H. 1935.
Waterval J. M. J. 1935.
Senden J. F. J. E. 1936.
Coenen C. H. 1937.
Houben P. J. 1937.
van Odijk P. J. 1937.
Heynen P. J. 1938.
Schrijen J. H. 1938.
Beiten G. C. J. 1940.
Franssen H. G. J. M. 1940.
Wijnen J. 1940.

II. Lekenleraren.

Eck P. J. A. 1910.
Willems G. H. 1926.
van Can Dr. H. L. M. 1928.
Burgers Dr. W. A. M. 1929.
de Groot C. A. J. 1930.
Selman Dr. J. 1935.
Veldman D. J. 1935.
Léger G. J. M. 1935.
van Loo E. M. 1939.
Pastoor Drs. A. 1939.

III. Onderwijzer voorb. school.

van der Heyden A. C. J. 1922 (hoofd)

IV. Muziekleraren.

Zeyen P. 1901.
Noë J. H. 1937.

Leerlingen van het schooljaar 1940—1941

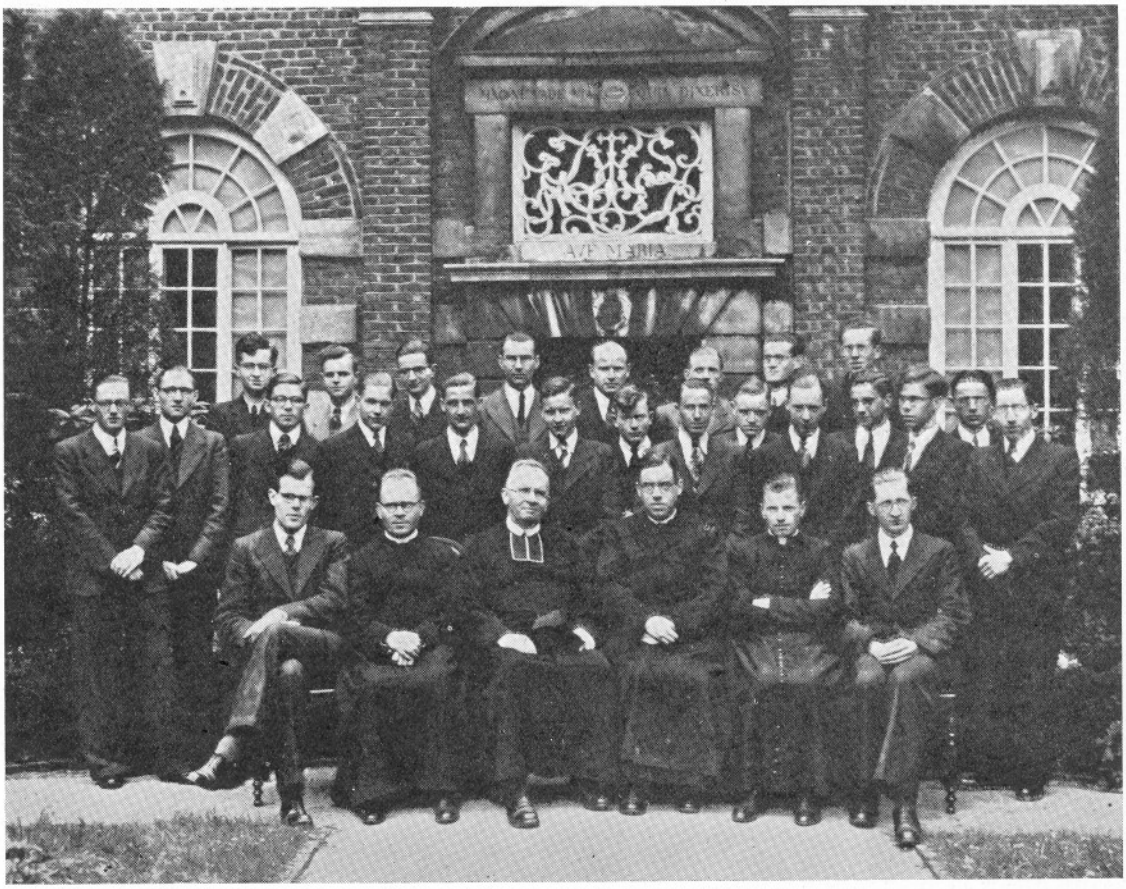

Philosophie Supérieure

Berkels Matthieu, Sevenum.
Bindels Pierre, Wahlwiller-Wittem
Bosch Frans, Sittard.
Camps Peter, Heerlen.
Claessen Henri, Guttecoven.
Edixhoven Jan, Eygelshoven.
Engelen Theo, Tegelen.
Frencken Dominique, Montfort (L.).
Geurts Jacques, Horst.
Hermans Gerard, Wellerlooi.
Hoogers Henri, Horst.
Kallen Pierre, Maastricht.
Kerckhoffs Jo, Hulsberg.
Lenders Gerard, Blerick.
van Loo Otto, Kerkrade.
Lucas Leo, Roermond.
Lucassen Antoon, Leunen-Venray.
van der Meulen Frans, Kerkrade.
Rutten Eugène, Maastricht.
Theunissen Louis, Gennep.
Tielens George, Maastricht.
Vaessen Harry, Sittard.
Wiertz Willy, Kerkrade.
Wolfs Antoine, Eysden.
Zeyen Pierre, Swalmen.

Philosophie Inférieure

Augustus Louis, Kerkrade.
Bosch Jan, Schin op Geulle.
Custers * Guillaume, Dieteren.
Debets * Jo, Nieuwenhagen.
Dieteren * Henk, Sittard.
Dings * Paul, Tegelen.
van Dooren * Frans, Weert.
Frencken * Jo, Panningen.
Hermans Léon, Nuth.
Huisintveld * Herman, Roermond.
Hulsmans * Johan, Maastricht.
Hutschemakers * Adolf, Bocholtz (L.).
Huijts Joseph, Voerendaal.
Jacobs * Arnold, Kessel.
Joosten * Louis, Weert.
van der Laak * Frans, Meerssen.
Lemmens * Frans, Geleen.
Maassen * Jan, Beek (L.).
Mertens Joseph, Mechelen (L.).
Ortan * Johan, Roermond.
Paes * Wim, Spekholzerheide.
Paulissen Joseph, Kerkrade.
Penders Joseph, Voerendaal.
Römkens * Harry, Pey.
Rouwet * Jean, Bunde.
Rutten * Frans, Reuver.
Salemans Bart, Amstenrade.
Scholberg * Johan, Maastricht.
Schulpen * Jan, Meerssen.
Seelen * Hubert, Venlo.
Slangen Pierre, Heerlen.
Slegers * Johan, Helmond.
Teuwen * Jozef, Arcen.
Verstralen Jacques, Venray.

* Nieuwe leerlingen van het schooljaar 1940—1941.

Seminarie-Gymnasium

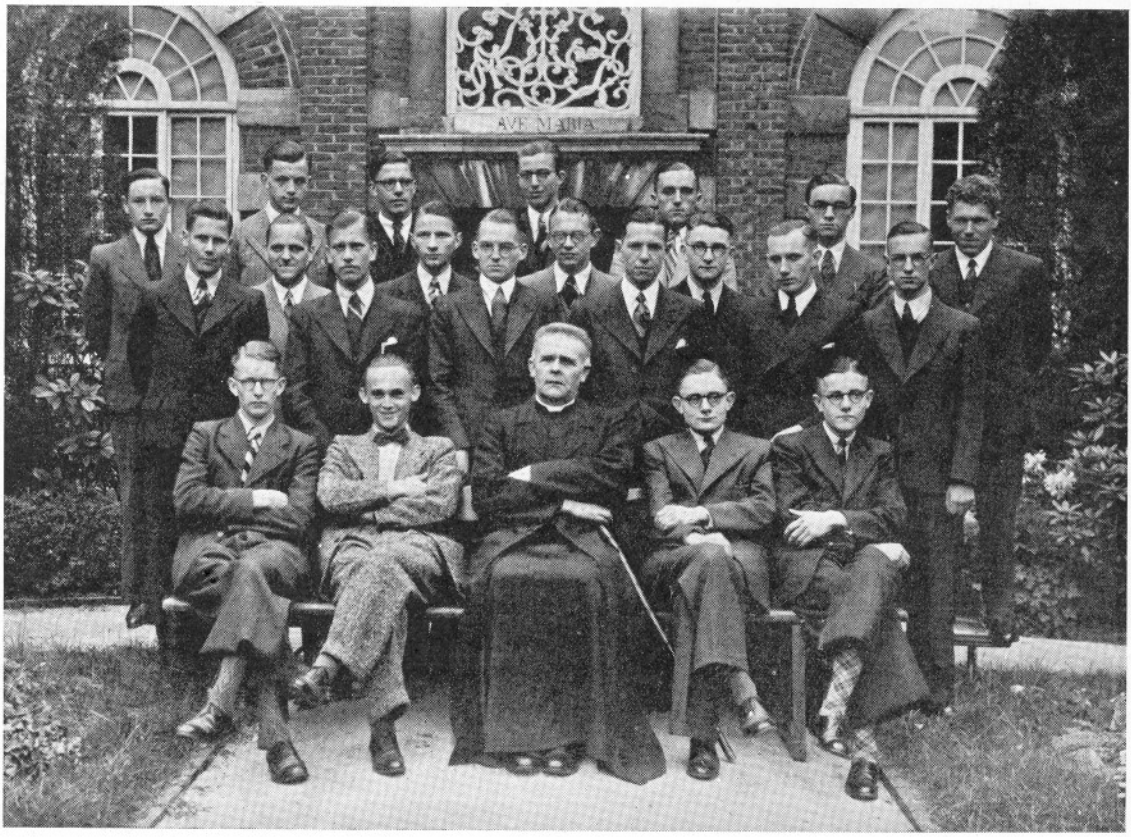

6de KLAS

6de Klas.

America Albert, Nuth.
Bastiaens * Louis, Maastricht.
Boumans Hans, Heerlen.
de Bruyckere Gerard, Oostburg.
Burm Andreas, Nieuw-Namen.
Corsius Henny, Maastricht.
Crombach Leo, Vijlen-Vaals.
Drijkoningen Jan, Heerlen.
Emondts Paul, Terwinselen.
van der Hart Jan, Venlo.
Hermans Tonny, Sittard.
Janssen * Jan, Brunssum.
Janssen Wim, Nijmegen.
Jongen Eugène, Kerkrade.
Nelissen Theo, Beltrum bij Groenlo.
Nolet Joep, Amsterdam.
Starmans Louis, Nuth.
Starmans Max, Nuth.
Theunissen Pierre, Eysden.
Verheyen Frans, Erp.
Verhoeckx Dries, Blerick.
Wiertz Frans, Kerkrade.

5de Klas.

Bischoff Hubert, Kerkrade.
Crijns Leo, Nuth.
Erens José, Schaesberg.
Everts Pieter, Raalte.
Fleuren Jacques, Swolgen.
Grond Jan, Amsterdam.
Hartmann Henri, Oost Eysden.
Hellendoorn John, Tandjoeng Enim (Sum.).
Huurman Jacques, Deventer.
van der Meulen Leo, Kerkrade.
Pierey Leo, Wittem.
Salemans Harry, Amstenrade.
Scholtens Roel, Deventer.
Stevens * Joseph, Stramproy.
van Thiel Wim, Tilburg.
Willemse Paul, Eygelshoven.
van Zinnicq Bergmann Floor, Vught.

4de Klas.

Adriaansens Wim, Walsoorden.
van den Broek Martin, Venlo.
Cremers Alfons, Heerlen.
Crolla George, Valkenburg (L.).
Elders Jaap, Bovenkarspel.
Evers Frans, Nijmegen.
Geilenkirchen Willy, Kerkrade.
de Groot Willy, Gennep.
Hermesdorf Peter, Nijmegen.
Heyltjes Wim, Kerkrade.
Hoefnagels Karel, Bleyerheide.
Houben * Hubert, Heerlen.
Hunink Rudolf, Deventer.
Moonen Joseph, Hulsberg.
Quaedvlieg Joseph, Noorbeek.
van Rens * Theo, Weert.
Ruiters Joseph, Kerkrade.
Stroy Gerard, Venlo.
Tromp Hans, Sneek.
Verhaak Rein, Breda.
Vullinghs Piet, Sevenum.
Wetzels Nico, Bleyerheide.
Wiertz Peter, Schaesberg.
van Wijck Wim, Nijmegen.

3de Klas.

van Amersfoort Steef, den Helder.
Bergstein Nico, Kerkrade.
Bergstein Peter, Lutterade.
Crapels Johan, Vaesrade-Nuth.
Elders Leo, Bovenkarspel.
Frantzen Joseph, Kerkrade.
van Hapert Hein, Eindhoven.
Hermans Hein, Kerkrade.
Hermesdorf Godfried, Nijmegen.
Humme Herman, Gennep.
Hunink Nol, Deventer.
Lamberti Eduard, Maastricht.
van der Mast Eduard, Heerlen.
Metzemaekers * Tino, Helvoirt.
van Neer René, Maastricht.
Offermans Justin, Kerkrade.
Philips Rudolf, Valkenburg (L.).
Plantz Irving, Willemstad (Curaçao).

van Pol Leo, Buggenum.
Poyck Guus, Kerkrade.
Ramakers * Noël, Sittard.
Schneider Wim, Hengelo.
Vijgen Joseph, Schaesberg.
van Waes Frans, Westdorpe.
Werry Joseph, Spekholzerheide.
van Wersch Nico, Simpelveld.
Wiertz * Hans, Kerkrade.
van Workum Matthieu, Maros (Celebes).
Wortelboer Gerard, Groningen.

2de Klas, 1ste Afd.

Augustus Jan, Kerkrade.
Cobben Jan, Beek (L.).
Dohmen Guus, Kerkrade.
Frantzen René, Kerkrade.
Gabriels Eugène, Enschedé.
de Goede Jan, Soesterberg.
Hensen Jo, Bocholtz (L.).
Hermans Henri, Kerkrade.
Hoogstraten Wijnand, Deventer.
Humme Engelbert, Gennep.
Huijts Frans, Voerendaal.
Knops Matthieu, Simpelveld.
Leclou Jo, Voerendaal.
Lunter * Joop, Budel.
Matti Jo, Kerkrade.
van Munster Jan, Zwolle.

2de Klas, 2de Afd.

Oomen Kees, den Hout.
Opfergelt Frits, Eygelshoven.
Penders Hubert, Voerendaal.
de Rooy * Piet, Enschedé.
Rijcken * André, Brielle.
Salemans Constant, Amstenrade.
Scheeren Willy, Bocholtz (L.).
Schneider Lou, Hengelo.
Schoemaker Gerard, Deventer.
van Slagmaat Chris, Utrecht.
Vorage Constant, Kerkrade.
Vullinghs Hubert, Horst.
van Wersch Jan, Kerkrade.
Widdershoven * Guy, Hoensbroek.
Wijffels Jacques, Westdorpe.

1ste Klas.

Barree Herman, Groningen.
Batenburg * Bernard, Zeist.
van Berkom * Jaap, Breda.
Bosch * Jozef, Vaals.
Buck * Jozef, Bleyerheide.
Diederen Joseph, Chèvremont-Kerkrade.
Essink * Jan, Oldenzaal.
Godfroy * Nico, Maastricht.
Hulsman Willy, Welten-Heerlen.
Huntjens * Harry, Valkenburg (L.).
Janssens * Servatius, Schaesberg.
Meens Leo, Schinnen.
Michels * Leo, Terwinselen.
Minke Frans, Waalwijk.
L'Ortije * Wim, Eindhoven.
Ploemen Willy, Mechelen (L.).
van Rens * Jan, Weert.
Reygersberg * Bertus, Wateringen.
Roelofs * Gerard, Enschedé.
Savelsbergh Coen, Heerlen.
Sprokel * Nico, Kerkrade.
Veeger * Luc, Groningen.
Vercauteren Antoon, Clinge.
Vullinghs Lambert, Sevenum.
Widdershoven * Joseph, Hoensbroek.
Willemse Ferrie, Eygelshoven.

.....

Hogere Burgerschool A

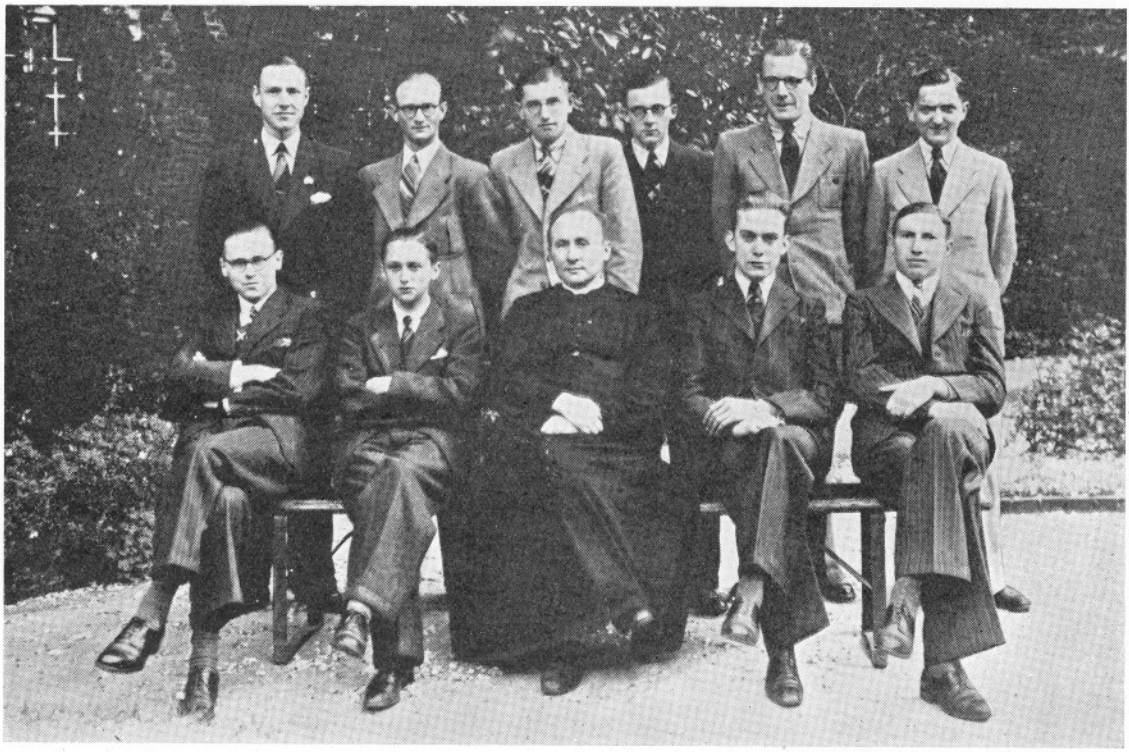

5de Klas

Borm Eduard, Hulst.
Burgers Carel, Arnhem.
Clevers Joseph, Kerkrade.
Geilenkirchen Fred, Kerkrade.
de Haes Joseph, Echt.
Hoogstraten Jan, Deventer.
L'Ortije * Joop, Eindhoven.
Retèl Guus, Soerabaja.
Rijsemus Herman, Semarang.
Vaessen Jack, Kerkrade.

4de Klas

Albers Joop, 's-Gravenhage.
Barree Johan, Groningen.
Beckers Guus, Ubach o. Worms.
van Bladel Heinz, Eygelshoven.
Busch Jan, Dordrecht.
Duijm Leo, Axel.
Hendrikx * Matthieu, Tungelroy.
van Hoef Pierre, Wessem.
Hoogenbosch Kees, den Helder.
Maas Chris, Waalwijk.
Marinus Wim, Maastricht.
van der Meer Baus, Kerkrade.
Meeuwissen * Sjef, Budel.
Mullens * Hubert, Amsterdam.
Russel Ferdie, Weert.
Saes * Frans, Panningen.
Schoemaker Hans, Deventer.
Suilen * Hubert, Heerlen.
Tielens Flip, Maastricht.
Verhoef Johan, Waalwijk.
van de Walle * Willy, Hulst.

Hogere Burgerschool B

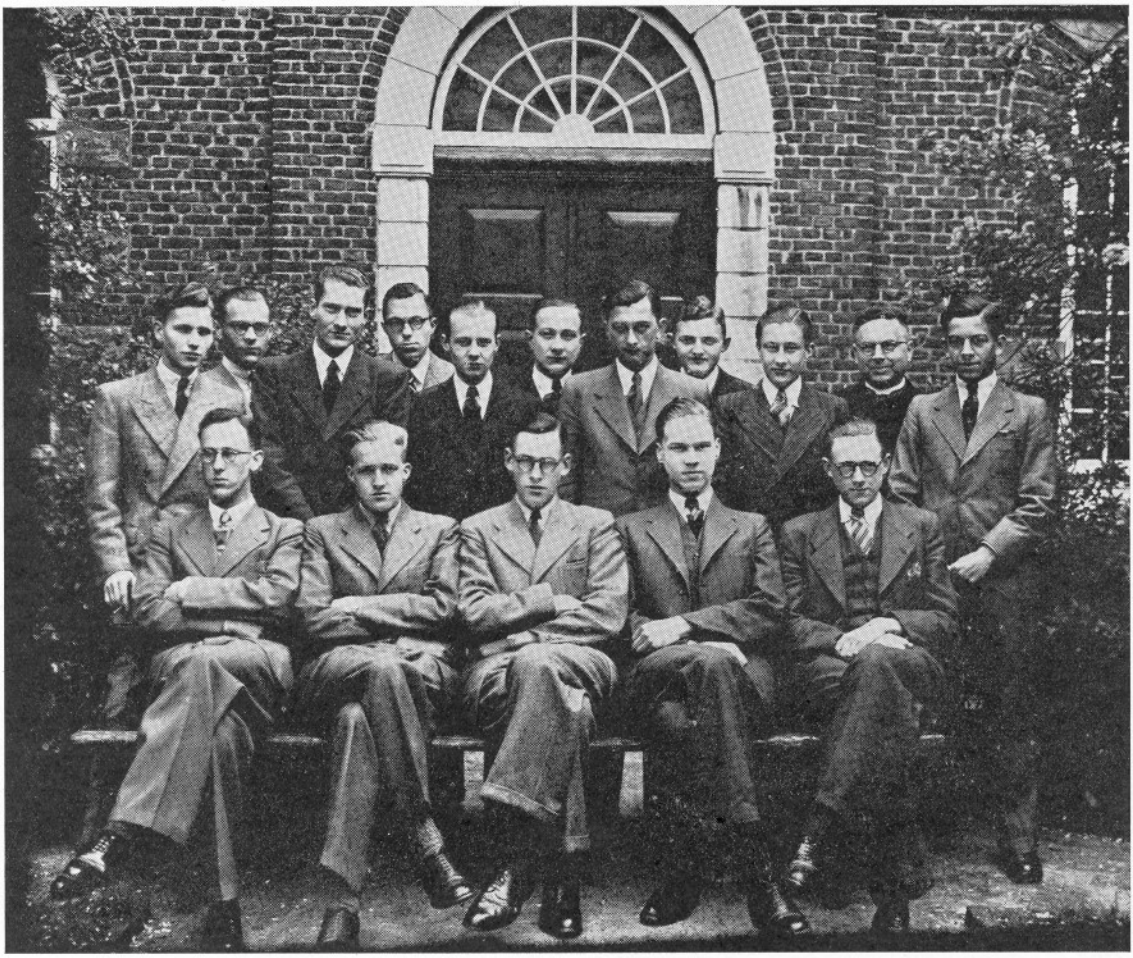

5de Klas.

Coenen Jan, Medan.
Coenen René, Medan.
Dechesne Bartho, Leeuwarden.
Dongelmans Nico, Abcoude.
Drenth Bernard, Oude-Pekela.
van Heeswijk Cor, Best.
van der Lande Piet, Deventer.
Mulder Jan, Bathmen bij Deventer.
Puylaert Etienne, Zuiddorpe.
Schoemaker Broos, Deventer.
Schoemaker Paul, Deventer.
Schwering Jan, Hilversum.
van Waes Johan, Zuiddorpe.
Wijffels Carlos, Westdorpe.
van Zinnicq Bergmann Joris, Vught.

4de Klas, 1ste Afd.

Batenburg Karel, Zeist.
Bos Petrus, Wehe.
Ebus Frans, Venlo.
Fick * Jacques, Moergestel.
Flint Theo, Winschoten.
Genders Leo, Kerkrade.
Haagmans Willy, Kerkrade.
Hillege Bernard, Dordrecht.

Hustinx Wim, Rotterdam.
Jansen Frits, Kloosterburen.
Koten Paul, Amstenrade.
Lardinois Pierre, Noorbeek.
van Meyel Jan, 's-Gravenhage.
van Oldenbeek Jules, Waalwijk.
van Pol Piet, Buggenum.

4de Klas, 2de Afd.

Gilissen Alfons, Heerlen.
Post Coen, Nieuwerkerk a. d. IJssel.
Roelofs Theo, Sittard.
van Ruitenbeek Gerard, 's-Gravenhage.
Ruys * Bertus, Woerden.
Savelsbergh Joseph, Heerlen.
van Schagen Fred, Batavia.
Vogt Johan, Dokkum.
Voncken Nico, Heerlerheide.
Vijgen Edgard, Heerlen.
van Wayenburg Karel, Nijmegen.
Wiertz * Joseph, Kerkrade.
Willems Eugène, Maastricht.
Willems Paul, Kerkrade.
de Wit Theo, Oude Tonge.

3de Klas, 1ste Afd.

Baken Jasper, Valkenswaard.
Bertels Frans, Deventer.
Beuting Herman, Enschedé.
Bos Johan, Rottum.
Bruinsma Gerrie, Bolsward.
Dechesne Clemens, Leeuwarden.
Dierkes Frans, Wageningen.
Driessen Martin, Blerick.
Ermers Wim, Slenaken.
Everts Hans, Raalte.
Giele * Jan, Hulst.
Groen Gijs, Woerden.
de Haes Wim, Echt.
van Heeswijk Willy, Best.
van den Heuvel * Piet, Veghel.
Hillege Henk, Dordrecht.
van Hooydonck Theo, Princenhage.
Hulshof Joseph, Lievelde bij Groenlo.
Jaartsveld Henri, Apeldoorn.
Juten Kees, Bergen op Zoom.
Ruyter Henk, Arnhem.

3de Klas, 2de Afd.

Kaanen Herman, Vierlingsbeek.
Könning Ben, Ulft.
Könning Theo, Ulft.
Lievens * André, IJzendijke.
Loyson Wim, Nieuwenhagen.
Mulder * Frans, Bathmen bij Deventer.
van Oorschot Henk, Heeswijk.
Oosterholt Gerard, Groenlo.
van Ruitenbeek Martin, 's-Gravenhage.
Smeets Léon, Valkenburg (L.).
Sijpkens Tiddo, Bussum.
van den Toorn Frans, 's-Gravenhage.
Verkuyl Gied, 's-Gravenhage.
Visscher Jaap, Amersfoort.
Willemse Henk, Wassenaar.
van der Winkel Carel, Singkep (N.O.I.).
de Wit Gerard, Steenbergen.
Zeegers Adolf, Sittard.

2de Klas, 1ste Afd.

Bergstein Aloys, Kerkrade.
van Berkom * Toon, Breda.
Billekens Jan, Sevenum.
van de Boel Joseph, Thorn.
Bos Johan, Wehe.
de Bruyckere Antoine, Oostburg.
Buck Werner, Bleyerheide.
Buise Marcel, Rotterdam.
Coenen Gerd, Uden.
Cremers Jan, Heerlen.
Essink Gerard, Oldenzaal.
Eysink Willy, Deventer.
de Goey Jan, Udenhout.
Hekkens Paul, Kerkrade.

von Hoegen Frans, Kerkrade.
van Houten Martien, Raamsdonksveer.
Huberts Leo, Harderwijk.
Huberts Piet, Harderwijk.
Jaartsveld Karel, Groenlo.
Janssen * Nol, Nijmegen.
Kasper Rolf, Tandjoeng Enim (Sum.).

2de Klas, 2de Afd.

Janssen * Wim, Nijmegen.
Lamberigts Charles, Weert.
Leunissen * Hein, Nuth.
Lion Govert, Batavia.
Martens Willy, Helmond.
Mulder Antoon, Utrecht.
Rutten * Eduard, Maastricht.
Ruys Egbert, Woerden.
Scholtens Wim, Kloosterburen.
Scholtens Wim, Sappemeer.
Schwering Nico, Hilversum.
Sorbi Jan, Wassenaar.
Tops Herman, Heer.
Tromp Dirk, Sneek.
Vorage Victor, Kerkrade.
de Vries Dirk, Bladel.
Windels Alfons, Heerlen.
Wortelboer Gerard, Sappemeer.
Wijnen Jacques, Simpelveld.

1ste Klas, 1ste Afd.

de Bakker * Piet, Walsoorden.
Beckers Jacques, Ubach o. Worms.
Bögels * Joseph, Rumpen-Brunssum.
Budé Henri, Beek (L.).
Busch * Ton, Dordrecht.
Camps * Paul, Heerlen.
Coppes * Herman, Enschedé.
Geling * Joseph, Winschoten.
Giesberger Hans, Heemstede.
de Goede * Bennie, Soesterberg .
Goossens Gerard, Heerlen.
Held * Jacques, Bleyerheide.
Hendriks Harry, Amersfoort.
Hermanns * Otto, Kerkrade.
von Heyden Jhr. Hubert, Haaksbergen.
Heys * Eligius, Gennep.
Hillege * Wim, Dordrecht.
Hoelen André, Bussum.
Konings * Karel, Swalmen.
Kreymborg * Hans, Amsterdam.
van der Lande * Paul, Deventer.
Leers André, Brunssum.
Mali Karel, Curaçao.
van Mierlo * Charles, Vught.
Mulder Paul, Oldenzaal.
Roost Matthieu, Baexem.
Rouing * Piet, Enschedé.
Savelkoul * Victor, Geleen.
Scheepers Alfons, Heerlen.
Sevenoaks * Henri, Hillegersberg.
Voorhuis * Jan, Zieuwent.
van der Winkel Adri, Singkep (N.O.I.).

1ste Klas, 2de Afd.

Hoefsloot Nico, Kerkrade.
Huijts * Huub, Heerlen.
Jaartsveld * Frans, Groenlo.
Jaartsveld * Rudolf, Apeldoorn.
de Jong * Jo, Valkenburg (L.).
Kaanen Alfons, Vierlingsbeek.
Leers Benny, Brunssum.
Lion Bram, Batavia.
Maes Willy, Maastricht.
Majoie * Fons, Maastricht.
Nass Jan, Brunssum.
van Oorschot Jan, Heeswijk.
Pierik * Jan, Terborg.
Rutten * Freddy, Maastricht.
Ruys * Piet, Woerden.
Ruyter Gerard, Arnhem.
Seelen René, Reyen.
Smits * Berry, Nijmegen.
Snijders George, Nieuwenhagen.
van der Sterren * Harrie, Mill.
de Vries * Ko, Aalst.
van Wegen Paul, Raalte.
Willemars Jan, Barneveld.

Voorbereidende Klas

Beurskens * Harry, Tegelen.
Cobben * Lou, Beek (L.).
Duitz * Jo, Curaçao.
Garitsen * Otto, Keulen.
Goosen * Harry, Breda
Hamers * Joseph, Simpelveld.
Hamers * Leo, Simpelveld.
van den Hoef * Hubert, Valkenburg (L.).
Hunink * Hans, Wijhe.
Jaspers * Theo, Klimmen.
Koppers * Theo, Heijen.
van de Loo * Wim, Velp.
Mandigers * Jan, Eindhoven.
Mooren * Jan, Gennep.
van Neer * Léon, Maastricht.
Nievelstein * Hubert, Kerkrade.
Opfergelt * Eddy, Eygelshoven.
Pasman Gerard, Heerlen.
van der Sande Henny, Breda.
Scheeren Jan, Nijmegen.
Stassen * Alois, Kerkrade.
Stassen * August, Kerkrade.
Steppe * Harry, Utrecht.
Struijcken * Leo, Tilburg.
Tielens * Jules, Maastricht.
Vercauteren Joseph, Kaatsheuvel.
Verhaak * Oswald, Breda.
van Waes Polly, Westdorpe.
van Wersch * Joseph, Kerkrade.
Widdershoven * Jan, Heerlen.
Windels Coenraad, Heerlen.
Wortelboer * Theo, Groningen.

PERSONALIA 1940—1941

De *H. Priesterwijding* ontvingen:

Leo Bessems.
Theo Bours.
Alphons Claessens.
Piet Coenen.
Joseph Creusen.
Jan Geurts.
Theo Gijskens.
Leo Hünen.
Nico Huybers.
Frans Janssen.
Willy Janssen.
Henri Kerckhoffs.
Gerard van de Loo.
Piet Martens.
Chrétien Meertens.
Frits Rooyakkers.
Henri Sanders.
Emile Suilen.
Joseph Willems.
Leo Wijnen.

van het Bisdom Roermond.

Hans Weterman.
Joop Bos.

van het Aartsbisdom Utrecht.

Joseph Zilkens.

van de Orde der Augustijnen.

De volgende examens werden afgelegd:*)

R. K. Universiteit Nijmegen:

Th. J. W. Hendrikse, doctoraal rechten.
H. J. A. Nolte (Pater Augustinus O.Carm.), prom. lett. en wijsb.
L. Michels, prom. ned. lett.
H. H. Schoemaker, cand. rechten.
W. Meijs, licentiaats-ex. theol. (cum laude).
H. H. L. Roumen, cand. ex. klass. lett.
J. F. E. Senden, cand. ex. klass. lett.

R. K. Hogeschool Econ. Wetenschappen:

W. J. M. Claus, cand. ex.
L. L. A. M. Coenen, cand. ex.
Jos. Vorstermans, cand. ex.
W. J. G. Reuwer, propaed. ex.
A. A. M. Verdijk, propaed. ex.
P. M. Sorbi, propaed. ex.
A. W. L. M. van Hapert, propaed. ex.
G. A. A. Spauwen, cand. ex.
J. B. L. Verster, doct. ex. (cum laude).
J. J. F. Tromp, cand. ex.
Th. A. Adriaansens, propaed. ex.
A. B. J. A. Nijdam, cand. ex.
K. A. J. M. Samson, doct. ex.
A. J. H. Timmermans, propaed. ex.
J. M. H. J. Berghmans, propaed. ex.

Universiteit Leiden:

C. Willemse, cand. ex. med. 1e d.
A. van Leeuwen, cand. ex. med.
Jos. Janssen, doct. ex. egyptologie.

Universiteit Utrecht:

J. H. J. Martens, cand. ex. med.
Hans Bertels, propaed. ex. med.
W. H. H. Tegelaers, doct. ex. med. 2e d.
W. Gruythuysen, tandarts ex.
H. de Steenhuysen Piters, doct. ex. med. 2e d.
Frits Bröker, semi-arts ex.
P. J. H. Meens, semi-arts ex.
J. H. G. Geurts, doct. ex. 1e d. veeartsenijkunde.
B. W. Maenhout, cand. ex. veeartsenijkunde.
Fr. Küppers, doct. ex. med. 1e en 2e d.
J. Jacobs, semi-arts.
K. Heys, cand. ex. med.
J. P. Th. van Wel, doct. ex. med. 2e d.
Th. Jennekens, doct. ex. med. 2e d.
Paul Hendrickx, doct. ex. med. 1e d.
H. M. van der Sande, doct. ex. med. 1e d.
J. P. F. van Dael, doct. ex. med. 1e d.
P. J. M. Litjens, theor. tandheelk. 2e d.
J. P. G. M. Payens, semi-arts ex.
J. N. W. Franssen, arts ex.

---

*) De examenlijst is afgesloten op 15 Juli. Oud-leerlingen worden verzocht opgave van de door hen afgelegde examens te zenden aan: Redactie van Rolduc's Jaarboek te Rolduc.

Universiteit Amsterdam:

H. W. A. Franssen, cand. ex. med. 1e d.
H. van den Hombergh, cand. ex. med. 2e d.
R. G. van Aerssen, doct. ex. med.
A. L. H. Engels, arts ex. 1e d.
H. J. H. Neijens, arts ex.
W. Römkens, apoth. ex.
G. C. M. G. Verstraelen, cand. ex. med. 2e d.
A. P. M. Verheugt, prom. med.
J. R. Cals, doct. ex. pharm.
M. J. Th. M. Jaspers, cand. ex. med. 1e d.
L. M. J. Nijst, cand. ex. med. 1e d.
P. F. H. Mathyi, semi-arts ex.

Universiteit Groningen:

H. J. J. Veeger, cand. ex. med.

Landbouw-Hogeschool Wageningen:

P. P. J. Buck, propaed. ex.
S. Dijkstra, ingen. ex. Ned. landb.

Technische Hogeschool Delft:

J. Gooden, ex. civiel ingenieur.
L. T. J. Janssen, cand. ex. scheik. ing.

Universiteit Leuven:

H. J. Benders, doct. ex. psych. en paedag. wet. (met onderscheiding).

Notarieel examen:

J. H. P. Claessens, 1e d.

Frans M.O. A.:

C. Coenen.

Engels M.O. A.:

E. van den Bergh.

Werden benoemd:

tot Pastoor-Deken van Kerkrade:

P. J. de Hesselle.

tot Notaris te Sittard:

Mr. Jules van Wessem.

tot Voorzitter van de Limb. Land- en Tuinbouwbond:

Dr. Ir. W. J. Droesen, Rijkslandbouwconsulent, Roermond.

tot tijdelijk Geneesheer-Directeur van 't Ziekenhuis „Calvariënberg" te Maastricht:

Dr. H. P. J. Koenen, kinderarts, Maastricht.

tot Officier van Justitie te 's Hertogenbosch:

Mr. Ant. Receveur.

OVERLEDENEN.

(achter de naam is het jaar aangegeven waarin ze op Rolduc gekomen zijn).

Fred Hoekstra (1919), Oosterhout. Sergeant 3 I - 30 R. I. Gesneuveld te Ospel 10 Mei 1940.

Rudolf W. Christiaan Hoyng (1889), Directeur N.V. Kon. Plateelb. „Zuid-Holland", Amsterdam. † 22 Juli 1940.

Mgr. Franciscus Geurts (1879), Bisschop van Yungpingfu (China). † 21 Juli 1940.

Carl Heinrich Hubert Brewers (1888), em. pastoor-deken van Gulpen. † 26 Juli 1940.

Dirk van Reemen (1900), Lobith. † Aug. 1940.

Jan Garé (1906), gemeente-ontvanger, Beek (L.). † 7 Aug. 1940.

Mattheus Boonen (1900), Missionaris in de Philippijnen. † 27 Aug. 1940.

Frans Marie Joseph De Wever (1871), arts, Heerlen. † 8 Sept. 1940.

Mathias Hubert Willem Beuken (1878), oudhoofd der school van Mechelen. † 15 Sept. 1940 te Maastricht.

J. A. Kusters (1889), em. pastoor van Koningsbosch. † 16 Sept. te Maasbracht.

P. Ph. Heijnen (1879), Dierenarts, Boxmeer. † 29 Sept. 1940.

C. H. Piels (1897), em. pastoor van Itteren. † 2 Nov. te Meterik-Horst.

Ir. B. J. W. Reuser (1891), Nijmegen. † 5 Nov. 1940 (tevens oud-leraar te Rolduc).

E. E. J. H. Ribbergh (1885), pastoor van Houthem-St. Gerlach. † 11 Nov. 1940.

H. H. Victor Kissels (1887), oud-rector van het Moederhuis der Congr. der Zusters van 't arme Kind Jezus, Simpelveld. † 14 Dec. 1940.

G. J. Packbier (1882), pastoor-deken van Schinnen. † 17 Dec. 1940.

Dr. Oscar C. M. H. Wolters (1891), arts, Venlo. † 22 Dec. 1940.

Ir. P. C. Huenges (1883), oud-hoofdingenieur van de prov. waterstaat in Limburg, Maastricht. † 28 Dec. 1940.

K. L. M. de Charro (1894). † 31 Dec. 1940.

P. De Louw (1871), Asten. † 5 Jan. 1941.

L. J. H. Bloemen (1880), Dierenarts te Roermond. † 7 Jan. 1941 te Horst.

F. N. V. Quant (1883), President van de Hoofdraad der St. Vincentiusvereniging in Ned. en lid van de Haagse Gemeenteraad, 's-Gravenhage. † 31 Jan. 1941.

Dr. Ed. A. M. Droog (1880), arts en oud-wethouder van Heemstede. † 13 Febr. 1941.

Dr. Ir. J. van Loon (1886), oud-lid der Prov. St. van N.-Br. en van de Eerste Kamer, oud-burgemeester van Steenbergen, Commissaris van de Centrale Suikermaatschappij, den Haag.

Cristiaan Hermans (1865), Cuyck. † 2 Oct. 1940.

Gabriel H. Fr. H. Corten (1897), Lid van Ged. Staten van Limburg, Beek (L.). † 10 Maart 1941.

Jhr. Mr. Willem Michiels van Kessenich (1891), Zeist. † Maart 1941.

Prof. R. Welschen O.P. (1890), hoogleraar in de Thomistische Wijsb. aan de universiteiten van Amsterdam en Leiden. † 12 Maart 1941 te Amsterdam.

Mr. J. B. Bomans (1897), Lid van Ged. Stat. van Noord-Holland, oud-weth. van Haarlem, oud-lid der Tweede Kamer, Heemstede. † 20 Maart 1941.

Wilh. Petrus Henricus Jansen (1872), erekanunnik van het kath. kap. van Haarlem, oud-pastoor van de St. Joseph-parochie van den Haag, oud-voorzitter van de St. Gregoriusvereniging in Nederland. † 21 Maart 1941 te Voorburg.

H. J. Smeets (1887), oud-hoofd der school te Ottersum. † 10 April te Nijmegen.

Hugo Vreeburg (1886), Delft.

Dr. P. Vlekke (1888), oud-directeur der coöp. suikerfabriek „Dinteloord", Stampersgat. † 7 Juni 1941.

IN MEMORIAM

Z. H. Exc. Mgr. Frans Geurts C.M. †

Bisschop van Rhinocolure, Apostolisch Vicaris van Yungpingfu

„..Het zij gezegd: te Rol-
„duc waar de missiegeest,
„de geest van zielenijver en
„zelfopoffering, door woord
„en voorbeeld, steeds met
„zooveel zorg wordt onder-
„houden en aangewakkerd,
„gloeide in die jaren meer
„dan ooit, de geestdrift voor
„het missionarisleven. Tel-
„kens, bij het sluiten van
„een studiejaar, zong meer
„dan een student zijn Adieu
„aan Rolduc, het beminne-
„lijk oord zijner jongelings-
„jaren, om aan de heidenen,
„tegelijk met den schat des
„Geloofs, den vrede en het
„geluk des harten te bren-
„gen".

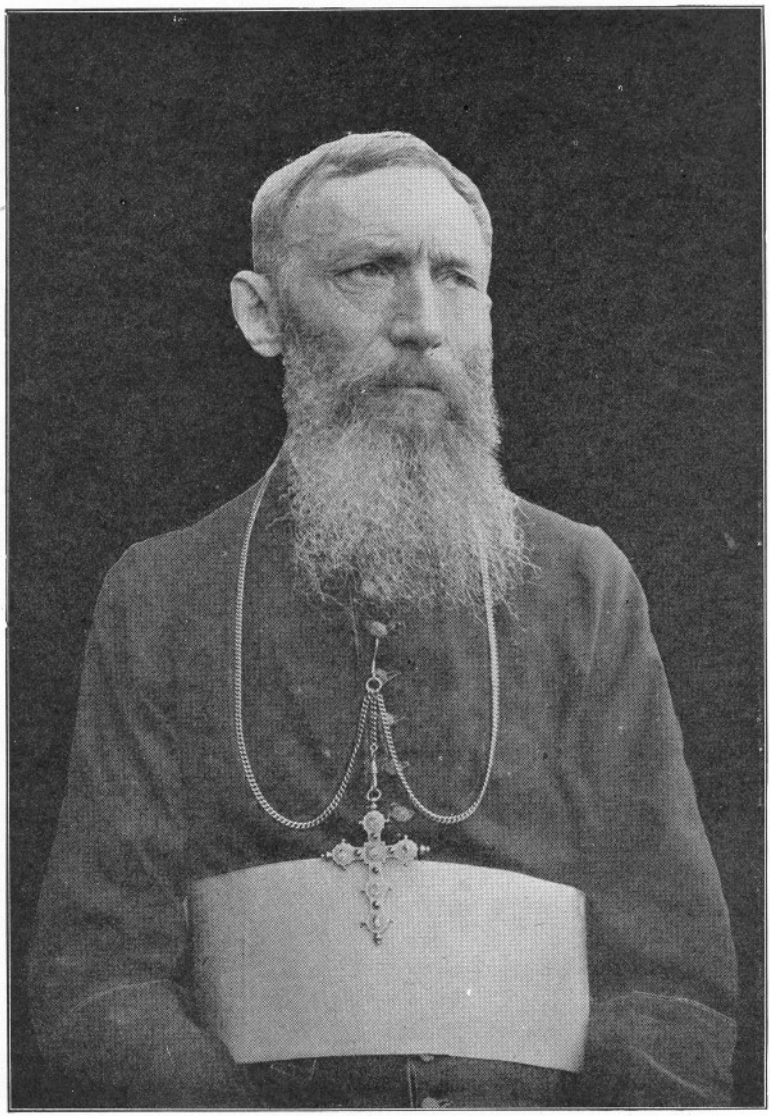

MGR. FR. GEURTS †

Zoo schreef, in een artikel door hem zelf aan een ander oud-Rolducien gewijd [1]), de toen reeds grijze Bisschop van Yungpingfu, Mgr. Frans Geurts, aldaar den 21 Juli 1940 gestorven zooals de Patriarchen „vol van dagen en werken". Toen hij die woorden schreef, herinnerde hij zich „beelden uit zijn kinderjaren": Rolduc, de oude Abdij, de nog steeds jonge vormingschool van priesters en van leekenleiders. Hij zag wederom in den geest vrienden en jeugdkameraden, waarvan menigen hem naar Parijs en naar 't verre China waren voorgegaan of gevolgd: zijn Heeroom Frans Wijnhoven van Broekhuizen-

vorst, Arnold Verschueren van Weert, Joseph Allofs van Arcen, Alexander Waelen van Beek, Jan Stappers en Leonard van Hegelsom van Grubbenvorst, Bernard Smeets van Beesel, Piet Hillen van Blerik, Joseph Nickes van Kerkrade, Jan Vaessen van Gulpen.

Hij was geboren te Maashees (N.Br.), den 9 December 1862, uit een familie die, nauw verwant met de Limburgsche families Wijnhoven en Schraven, veel harer leden aan clerus, klooster en missie heeft gegeven [2]).

Hij maakte zijn humaniora in het College van Roermond en zijn Philosophie (1880—1882) te Rolduc, waar hij onder anderen, als medestudenten had den Aartsbisschop, Mgr. Jansen, Mgr. Poels, oud-Directeur Peeters, pastoor Ruyten, Alfred Prinzen etc. In October 1882 trad hij in bij de Lazaristen van den H. Vincentius a Paulo en maakte zijn noviciaat en eerste theologische studiën in het Moederhuis *St. Lazare* te Parijs. Vandaar vertrok hij in Augustus 1886 naar China, nog maar Subdiaken zijnde en zonder afscheid te gaan nemen van zijn familie en zijn vrienden uit het vaderland: een daad van groote onthechting, voor niemand verplichtend, aan niemand aangeraden, maar dubbel verdienstelijk, wanneer ze, van beide kanten, spontaan en blijmoedig bedoeld wordt en gesteld. Op Passie-Zondag, 27 Maart 1887, werd hij Diaken en den 1 Mei daaropvolgende, Priester gewijd in de hoofdkerk van Chengtingfu.

Nu begon voor goed het echt missionarisleven. Frans Geurts wilde de voetsporen drukken van den H. Paulus, van den H. Franciscus Xaverius zijn patroon, en, dichter bij, van zijn Heeroom Frans Wijnhoven, den accuraten Procurator in dienst der H. Kerk en der Missie, den echten diplomaat in de consulaire kringen van de groote havenstad Tientsin, maar boven alles, den ijverigen zielzorger, den vromen priester en religieus, aan wien men zelfs wonderen toeschrijft. Beiden, Wijnhoven en Geurts, behielden immer, voor taal en kunst, den fijnen smaak in Rolduc opgedaan, die den priester en missionaris niet ontsiert, maar hen integendeel nieuwe wegen opent ten goede en hen soms helpt om moeilijke situaties op te helderen. Beiden worden nu nog gerekend tot de Europeesche missionarissen die zich het best de zoo moeilijke chineesche taal hebben eigen gemaakt. En hoewel Frans Geurts, in zijne drie-en-vijftig China-jaren, slechts driemaal en dan nog telkens voor korten tijd naar Nederland is teruggekeerd, is hij zijne moedertaal blijven spreken en schrijven op onverbeterlijke wijze.

Het missionarisleven van Frans Geurts verliep in vollen ijver en toewijding, achtereenvolgens in de missies van Chengtingfu, Peking, Tientsin en Suenhoanfu. Toen hij, na een dertienjarig verblijf in China, den beroemden Bisschop Favier van Peking op een reis naar Europa moest vergezellen, werd hij door zijn Overheid voorgedragen en door Rome benoemd om een nieuw Apostolisch Vicariaat te stichten en te besturen. Het werd afgescheiden van het gebied van Peking, ontleende zijn naam aan zijn voornaamste stad Yungpingfu (nu Lulung geheeten), heeft ongeveer de grootte van Nederland en telt vier millioen zielen, waarvan er slechts een kleine drieduizend christenen waren. In de Kathedrale Sint-Jan van den Bosch werd, den 4 Februari 1900, aan den nieuwen Kerkvoogd, titulair Bisschop van het oude Rhinocolure, de bisschoppelijke wijding toegediend door Mgr. van de Wetering, Aartsbisschop van Utrecht, bijgestaan door Mgr. van de Ven, Bisschop van 's Hertogenbosch en Mgr. Vic, een Lazaristen-Bisschop van China. Men kan zich indenken welke hemelsche dag het was voor de familie Geurts. Ze hadden immers hun missionaris niet meer gezien sinds hij als Rolduc's student was heengegaan om Gods stem te volgen. En nu stond hij daar tusschen de Prinsen der Kerk. En nu kwam hij met mijter en staf aan zijn ouden vader — moeder was sinds negen jaar overleden — zijn eersten bisschopszegen geven!

Ondertusschen was in het verre Oosten de wilde Boxeropstand uitgebroken die duizenden martelaren aan China's jonge Kerk zou geven en die vooral in Peking en omstreken woedde. Eerst in het begin van 1901 kon de nieuwe Bisschop zijn Vicariaat bereiken en dadelijk begon hij met onverdroten ijver het werk van herstel en wederopbouw. Hij werd slechts geholpen door enkele missionarissen, onder anderen, door den oud-Rolducien Alexander Waelen, en weldra door jongere

recruten uit het pas gesticht Missiehuis Sint-Joseph te Helden-Panningen. Onder deze laatsten moeten wij uitdrukkelijk noemen zijn Coadjutor en opvolger, Bisschop Eugène Lebouille van Hoensbroek. Uit diens brief aan de familie Geurts citeeren wij dezen passus, die ons het beste overzicht geeft van het Episcopaat van zijn eminenten voorganger: „Wij hadden juist het veertigjarig „Bisschopsfeest van uw Heerbroer gevierd „en hoopten hem nog een tijd in ons midden „te houden. Het heeft niet mogen zijn; de „goede God heeft beslist, dat hij een goede „schoone kroon verdiend had voor zijn lang „en verdienstelijk leven: veertig jaar Bis„schop; vier-en-vijftig jaar apostelwerk in „China; drie-en-vijftig jaar priester; acht-en„vijftig jaar trouwe zoon van den H. Vin„centius a Paulo. Ik ben nu zelf zes-en-dertig „jaar in de Missie; twee-en-dertig jaar lang „heb ik de eer gehad Monseigneur te mogen „bijstaan in het bestuur van het Vicariaat, „eerst als Procurator, dan als Vicaris Gene„raal, de laatste twaalf jaar als zijn Coadju„tor. Beter dan wie ook heb ik dus zijn lei„ding en zijn deugd kunnen apprecieeren. Gij „weet hoe Heerbroer zijn apostolaat alhier „begonnen is, in groote armoede, bijna zon„der hulp of middelen, in een streek waar „bijna nog niets bestond op katholiek ge„bied, met 2800 christenen, drie priesters „en een hoop puinen door de Boxervervol„ging nagelaten. Als Yungpingfu nu een „bloeiend Vicariaat is met een-en-veertig „priesters en over de zes-en-dertig-duizend „christenen, met Seminarie, Zusters- en Broe„ders-Congregaties, scholen, en alle andere „missiewerken, dan hebben wij dit alles te „danken aan het beleid en de krachtige lei„ding van Uw Heerbroer. Ik hoef zijn werk „maar voort te zetten, zijn voorbeeld vol„gend."

Yungpingfu — een „bloeiend" Vicariaat — getuigt Bisschop Lebouille, een „modelmissie", zoo noemde ze mij Zijne Excellentie Mgr. Zanin, de Pauselijke Delegaat, „model„missie niet het minst om den broederlijken „omgang tusschen missionarissen, of ze van „Nederlandsche of Chineesche nationaliteit „zijn, en om den degelijken grondslag waar„op alle factoren der Missie: — godsdienstig „leven, eeredienst, onderwijs, charitatief „hulpbetoon — in hechte en juiste proporties, „door den stichter en bestuurder van dit „Vicariaat, werden uitgedacht en opge„bouwd".

Doch God weet ten koste van hoeveel arbeid en lijden zulke resultaten werden verkregen! Buiten de gewone opoffering en ontbering die aan elk missionarisleven verbonden zijn, moest Bisschop Geurts zware kruisen dragen. Om er maar twee te noemen: tijdens zijn laatste reis naar Europa (1926—1927), werd zijn missie en zijn eigen residentie uitgeplunderd door ongedisciplineerde soldaten. En hij heeft het nog moeten beleven, dat een gruwelijke dood ten deel viel (October 1937) aan zijn Alter Ego, Heerneef Bisschop Schraven van Chentingfu [3]), aan wien hij, in 1921, de bisschoppelijke consecratie had toegediend in diens Kathedraal waar hij zelf in 1887 priester was gewijd. Meer nog dan elders geldt in de missielanden de eeuwige wet: „per crucem ad lucem, door het kruis naar het licht!"

Bisschop Geurts stond algemeen bekend als een goede administrator en als een wijze raadsman wiens adviezen zeer gezocht waren. Zoo was het vooral op het Concilie van Shanghai (1924), waar zijne meening in de moeilijkste vraagstukken, steeds hoog werd aangeslagen door zijn medeleden, en niet het minst door den Voorzitter, Mgr. Celso Constantini, den Pauselijken Delegaat. Voor zijn christenen was hij een goede herder. Hij leidde ze door zijn missionarissen maar ook nog, in eigen persoon, in biechtstoel en op den preekstoel, zoolang hij het kon. Hij was vol bezorgdheid voor de gezondheid zijner missionarissen, voor hun voeding die eenvoudig maar krachtig en smakelijk moest zijn. Hij wilde dat hun residenties zonder opsmuk maar hygiënisch en gezellig zouden zijn. Wat was hij blij wanneer, dank aan de trouwe en praktische vriendschap van klasgenooten uit de Roermondsche en Rolducsche jaren, hij zijn missionarissen, nu en dan, kon tracteeren op een Zondagsche sigaar of op een vaderlandsch „drupke". In de verre missielanden is het broederlijk „kransje" dubbel goud waard, op alle gebied. En wat kon hij dan aardig vertellen van het prettig verle-

den, van Roermond en van Rolduc, van leeraren en medestudenten, die hem dierbaar waren gebleven. Altijd bleef hij houden van Rolduc. Wij hooren hem nog, toen hij terugkwam om, als afgevaardigde der China-missionarissen, deel te nemen aan een Algemeene Vergadering der Congregatie. „Tus„schen Gladbach en Herzogenrath — zoo ver„telde hij — kreeg ik op eens de machtige „gebouwen van Rolduc in het oog. Als bij „tooverslag verdwenen de vermoeienissen „van eene negendaagsche Transsiberische „spoorreis. En tot verbazing van mijne twee „Fransche medereizigers, zong ik met de pas„sende variante: „AU REVOIR, Rolduc, „séjour de mon enfance!" Een kleinigheid misschien, maar hoe teekenend voor de duurzame liefde, die ook het hart van dezen oud-Rolducien bleef bezielen!

En omgekeerd: Oud-studenten van dit formaat, mannen als Schraven, Fréderix en Geurts — om maar enkele dooden te noemen — blijven, o Rolduc, U en ons allen, reden tot rechtmatige trots, onderpand van onwankelbaar vertrouwen op God en in de toekomst.

HUBERT MEUFFELS C.M.
Provinciaal der Lazaristen.

---

[1]) *Joseph Allofs. Sint Vincentius a Paulo.* Missie-tijdschrift der Lazaristen. 1925. bl. 123 seq. — Rolduc's Jaarboek 1926 nam het artikel over bl. 61 seq.

[2]) Onder anderen, met Mgr. Frans Geurts z.g., Alfons Geurts z.g. zijn Heerbroer, gestorven als pastoor te Macharen (N.-Br.); zijne zusters Louise en Marie, beiden Dochters der Liefde van den H. Vincentius a Paulo; zijne Heerooms Wijnhoven, Frans den missionaris z.g. en Gérard z.g. gestorven (1908) als pastoor van Sevenum; zijn Heerneef, pastoor Wijnhoven van Wanssum, Mgr. Schraven z.g.; Moeder Gérarda Schraven z.g. oud-overste van Calvarieberg en Zuster Francisca Schraven z.g., beiden van de Zusters „Onder de Bogen" van Maastricht; pastoor Jan Geurts van Kerensheide; professor Jan Geurts van Sittard; kapelaan Alfons Geurts van Steijl.

[3]) Cf. Rolduc's Jaarboek 1938, bl. 107 seq.

Ere-Kanunnik W. P. H. Jansen †

Uit oprechte dankbaarheid wijden wij enige woorden aan de nagedachtenis van dezen zeer verdienstelijken oud-leerling, een van de oude garde van Rolduc, den kunstzinnigen priester, pastoor W. P. H. Jansen, ere-kanunnik van het kathedraal Kapittel te Haarlem, die ons op 21 Maart door de dood ontvallen is.

Toen pastoor Jansen in 1936 in de stilte van zijn emeritaat een terugblik wierp op de door hem afgelegde levensbaan, kwam hij ertoe een boekje samen te stellen, waarin hij een lijst gaf van zijn composities en geschriften, die ons enigszins een beeld geven van zijn respectabele muzikale werkzaamheden. Als merkwaardigheid mag hier vermeld worden, dat de lijst zijner composities sluit met 't Reünistenlied: „Op naar Rolduc", waarbij de schrijver zelf de volgende nota maakt:

„Ik mag misschien wel wijzen op het eigenaardige, dat dit laatste lied — noem het mijn zwanenzang — gewijd is aan mijn verering van Rolduc, de plaats, waar als jongen mijn muzikaal bewustzijn is ontwaakt en naar buiten is getreden en waar ik ben ingeleid in de muziektheorie en compositieleer door W. J. Reiniers.

Dankbaar herdenk ik tevens, dat aldaar ook enkele malen mijn reizangen van Vondel's „Joseph in Dothan" en „Lucifer" zijn opgevoerd."

PASTOOR W. P. H. JANSEN †

Deze woorden zijn den Rolducien uit het hart gegrepen. Van zijn grote liefde en sympathie voor de plek „waar de Heer onze jeugd heeft verblijd" [1]) heeft de overledene herhaaldelijk blijk gegeven. Zijn dankbaarheid jegens ons huis heeft hij vereeuwigd in het mooie gebrandschilderde raam van de H. Caecilia, in onze kerk boven het orgel.

Pastoor Jansen kwam in 1872 als 13-jarige knaap — hij was geboren te Schiedam op 23 December 1858 — te Rolduc, waar hij vier gelukkige jaren zou doorbrengen, en als vrienden o.a. Phons Ariëns en Peter de Louw [2]) aantrof.

Hoe hij te Rolduc aanlandde? Hij vertelt 't ons zelf. In 1872, direct na zijn eerste H. Communie, plaatsten zijn ouders hem als student in de vermaarde handelsinrichting „Maison de Melle" bij Gent, waar hij zich voor de handel zou moeten bekwamen. Door een merkwaardig toeval werd de jonge Jansen in de gelegenheid gesteld om de beginselen der Latijnse taal te leren; daardoor kwam 't verlangen in hem op om — evenals zijn vader — dokter te worden. Daartoe moest hij een Nederlandse inrichting van onderwijs bezoeken en zo kwam hij op aanraden van zijn neef, die toen ook te Rolduc studeerde, den lateren Pater Exler S.J., alhier. Zijn studie verliep succesvol: het eerste jaar doorliep hij twee klassen van het gymnasium. Maar ook zijn geestelijk leven, zijn godsdienstig bewustzijn werd tengevolge van de geestelijke omgeving niet weinig verdiept. Laten we den pastoor zelf aan 't woord, waar hij naar aanleiding van de eerste Rolducse reünie in 1931 schrijft:

„Behalve de gewone godsdienstoefeningen die ik natuurlijk hoe langer hoe godvruchtiger volgde, heb ik in het stille avonduur, na het avondmaal, dagelijks niet slechts een vrijwillige adoratie gehouden, maar heb ik bovendien heel wat kwartiertjes doorgebracht aan de voeten van het altaar, waar de Sedes Sapientiae zetelde, totdat het mij ten laatste klaar werd, dat God mij niet bestemde tot geneesheer, maar tot priester. Hoe dat proces inwendig zich heeft voltrokken, is natuurlijk niet nader aan te geven: genoeg zij het te vermelden, dat ik in de nieuwjaarsbrief van 1876 — wij hadden toen nog geen Kerstvacantie — gedecideerd naar huis schreef, dat ik behoudens goedkeuring mijner ouders priester wilde worden. En toen kwam aan de dag, dat mijn goede moeder sinds jaren, zonder mij iets te zeggen, al gebeden had, dat haar oudste zoon door God tot het priesterschap mocht worden geroepen. Dat moederlijk gebed verklaart veel in het zieleproces, dat zich in mij heeft afgespeeld."

Omdat de bisschop van Haarlem 't wenselijk vond, dat een toekomstig priester de verdere studiejaren kwam doorbrengen in het eigen seminarie van het bisdom, ging Willem Jansen in 1876 van de poésis te Rolduc over naar de rhetorica van Hageveld.

Kort na zijn priesterwijding in 1882 [3]) vertrok de jonge priester naar Regensburg, waar hij het diploma aan de beroemde kerkmuziekschool behaalde. De aanleg tot muziek had hij van zijn zeer muzikale ouders meegekregen. Op Rolduc reeds ontving hij pianoles van leraar W. J. Reiniers. De techniek van het pianospel kon hem echter niet bekoren, en in plaats van vingeroefeningen te spelen liet hij zich veelal drijven op de meest wonderlijke fantasieën. Dit deed Reiniers ten laatste besluiten zijn leerling les te geven in de theorie der muziek. Voor 't bij hem geleerde is hij zijn leermeester steeds dankbaar gebleven; het was de grondslag van zijn latere muzikale ontwikkeling, die op Hageveld werd voortgezet door Prof. Lans en in Regensburg haar bekroning vond.

Op 't einde van 1883 keerde de musicus naar het vaderland terug, waar hij in 1884 benoemd werd tot kapelaan te Den Helder. In 1886 volgde zijn benoeming tot leraar aan het Seminarie Hageveld te Voorhout, waar hem ruimschoots gelegenheid werd geboden zijn muzikale talenten voor de opkomende priesterschap van 't bisdom Haarlem ten beste te geven. Daar schreef hij voor de Vondelspelen zijn bekende reizangen, componeerde een reeks van kerkelijke volksliederen en liturgische gezangen, werd medewerker van 't Gregoriusblad en het maandschrift „De Katholiek". Door zijn onvermoeide werklust wist hij als voorzitter van de Nederlandse St. Gregoriusvereniging — welke functie hij 18 jaar bekleedde — en als hoofdredacteur van het St. Gregoriusblad, aan de kerkelijke toonkunst in de liturgische plechtigheden de plaats te verschaffen, welke haar uiteraard toekwam. Daaraan — zo schreef eens Mgr. J. A. J. van Schaik — is het voor een groot deel te danken, dat de algemene stand der katholieke kerkmuziek in Nederland gunstiger

genoemd mag worden dan waar ter wereld ook.

Vijftien jaar lang was pastoor Jansen op het seminarie werkzaam; bij zijn vertrek als pastoor naar De Beemster in 1901 verloor het seminarie in hem een leraar van veelzijdige kennis, van beschaving en fijne vormen, zodat, toen in 1915 de regent eervol ontslag ontving, zeer velen aan pastoor Jansen de opleiding en opvoeding der Hageveldse jeugd hadden toegedacht. [4])

Te Beemster heeft pastoor Jansen zeven gelukkige jaren doorgebracht, zoals hij zelf geschreven heeft in „De Zaaier", het weekblad van de parochie van den H. Joseph te 's Gravenhage.

„Daar zat ik weer in mijn oude Beemster, waar geen enkel gemengd huwelijk bestond; niemand die zijn Pasen niet hield, geen ontijdige huwelijken voorkwamen. Wat een ideaal rooms leven in tegenstelling met de grote stad!

En dan trokken aan mijn oog voorbij al die degelijke trouwe families, met haar Dirken en Pieten en Gerritten en Keezen, met haar Aafjes, Clasientjes, Diewertjes, Guurtjes en Ma's; ik zie de catechismuskinderen weer om mij heen spelen, nu allemaal getrouwd en zelf weer huisvaders en huismoeders, en ik vlas al op de morgen na de Hoogmis, als ik velen zal kunnen begroeten en op oude wijze vertrouwelijk de hand zal mogen drukken.

O wat een rust, wat een zaligheid!

Hier ben ik zeven jaren gelukkig geweest, zonder geldelijke zorgen voor kerk en armen. Hier dartelde de jeugd om mij heen en sleepte mij mede langs de weg zover mogelijk. Hier werden in het voorjaar de schaapjes geveild en bleef ik wel eens aan een partij hangen als ik de prijs te hoog had opgedreven."

Van pastoor Jansen is de stichting uitgegaan van een bijzondere school. Alle jaren van zijn verblijf in Beemster heeft deze onderneming hem bezig gehouden, en toch werd tenslotte de bekroning van zijn arbeid aan zijn opvolger overgelaten. Vele moeilijkheden moest hij overwinnen, maar Jansen toonde zich een priester van overleg en beleid. Toen in September 1908 de aanbesteding zou plaats hebben, kwam zijn benoeming af tot pastoor der St. Joseph-parochie in den Haag, zodat hij de voltooiing van de bouw daar niet meer kon meemaken.

Bij gelegenheid van zijn zilveren priesterfeest heeft pastoor Jansen ruimschoots ondervonden, hoe dankbaar hem de parochianen waren voor zijn herderlijke arbeid; met welk een kinderlijke genegenheid zij hem omringden. Die genegenheid is ook den pastoor bijgebleven.

In 't najaar van 1908 vertrok pastoor Jansen naar de St. Joseph-parochie te 's-Gravenhage, waar hij tot Maart 1933, dus bijna 25 jaar, de waakzame en voorbeeldige herder was. Hij was een man, die met zijn helder verstand en zijn goed hart een ruim begrip bezat van de grote sociale vragen van zijn tijd, een priester van de daad.

Daar bouwde hij voor zijn parochie een drietal scholen, legde de grondslag van een school voor zwakzinnige kinderen en stichtte een samenstel van gebouwen, waarin het patronaat, de St. Josephgezellen en het St. Franciscus-liefdewerk gevestigd zijn. Zijn kerk verrijkte hij met een Maria-kapel, die de gehele dag voor de devotie der parochianen geopend is.

Bij gelegenheid van zijn gouden priesterfeest in 1932 is hij in Den Haag in de Concertzaal Diligentia als componist gehuldigd; op die avond werden uitsluitend zijn eigen composities, zowel van kerkelijke als wereldlijke muziek, ten gehore gebracht.

De regering erkende zijn verdiensten met de Ridderorde van Oranje Nassau. Toen de Nederlandse R. K. Muziekschool „St. Caecilia" te Utrecht in 1935 haar eerste lustrum vierde, werd pastoor Jansen, die in de oprichting dezer school een actief aandeel had gehad, benoemd tot Ere-kanunnik van het Kathedraal Kapittel van Haarlem.

In 1933 nam hij ontslag uit de bediening en vestigde zich te Rijswijk, daarna te Voorburg. Zijn levensavond werd versomberd door 't bijna geheel missen van 't licht zijner ogen, maar zijn geest bleef helder tot het einde, dat kwam op 21 Maart 1941.

Zijn laatste bezoek aan Rolduc viel in Augustus 1931, toen de eerste welgeslaagde reünie van oud-leerlingen plaats had. Het Co-

mité van voorbereiding had hem gaarne bereid gevonden voor die gelegenheid een reünisten-lied te maken, dat zoveel succes oogstte, dat 't tot 't blijvende reünie-lied geproclameerd werd. De reünisten van dat jaar zullen zeker nog een aangename herinnering aan hem bewaard hebben: zij kunnen zich die rijzige gestalte nog wel voor de geest roepen, boven op een tafel in de speelzaal de maat slaande gedurende de repetitie, terwijl rondom ongeveer 180 enthousiaste zangers geschaard stonden.

Heel Rolduc zal evenzeer als de oudere Rolduciens hem in gezegende herinnering houden.

In paradisum deducant te angeli!

Uit piëteit voor den overledene laten wij hier tekst en muziek van het reünie-lied volgen:

Lied der Reunisten van Rolduc.

Tekst en muziek van
W. P. H. JANSEN.

Frisch in marschtempo.

f

Op, op naar Rol = duc! naar de plek onzer lief = de de plek waar de Heer on = ze jeugd heeft ver = blijd Waar le = venslust bloei = de, waar stu = die = lust gloei = de, waar godsvrucht ons staalde, ons be = ziel = de en ons boei = de om

met bezieling

eenmaal als mannen te staan in den strijd, om

met na . . . . . druk

een = maal als man=nen te staan in den strijd!

TE HUIS te Rolduc, 't is het huis van een [vader,
Die zorgde bij dag en die waakte bij nacht.
Waar vroolijkheid joelde, waar wetenschap [werkte,
Waar zonneschijn straalde, waar bosch- [lucht ons sterkte,
Waar vriendschap voor 't leven ons steun gaf [en kracht.

TERUG naar Rolduc, naar den berg, naar de [bosschen,
Terug naar Rolduc, waar onz' liefde op viel:
Wij aâdmen de sterkende lucht van uw [dreven,
Weer voelen we ons thuis als in d'opgang [van 't leven:
Terug naar Rolduc, 't is de kreet onzer ziel!

'T IS FEEST, ja, 't is feest onder vrienden.
We zingen, we spelen met beugel, biljart;
We denken aan 't heerlijk en zorgloos [verleden;
We vinden de kracht er en moed voor het heden:
Wij dragen, o Roda, U mee in ons hart!

[1]) Woorden uit „Lied der Reünisten te Rolduc".
[2]) De tekst van 't bekende lied van „Voor Eer en Deugd", door pastoor Jansen getoonzet, is van den heer Peter de Louw, ook dit schooljaar overleden.
[3]) In Augustus 1882 had hij nog niet de vereiste leeftijd voor 't priesterschap bereikt, zodat de wijding voor hem enkele maanden werd uitgesteld.
[4]) Cfr. J. C. van der Loos: Bij het driehonderdjarig bestaan der parochie van den H. Joannes den Dooper te Beemster" verschenen in 1936.

J. M.

Father Mathieu Boonen*)

Met weemoed was het, dat eerst na bijna acht weken het overlijdensbericht van Fath. M. Boonen door zijn familie in Nederland ontvangen werd.

Toch mogen we ons gelukkig prijzen, dat brieven van de Phillippijnse eilanden, het arbeidsveld van onzen betreurden medebroeder, ons via Japan en via Amerika nog bereiken kunnen. Mocht een van onze missionarissen overlijden in Afrika, Indië, Borneo of Australië, hoeveel maanden zou het dan niet kunnen duren, voordat het bericht daarvan ons bereikte?

De Philippijnse eilanden met hun ongeveer 10 millioen inwoners, grotendeels Katholiek, liggen ten Noorden van Nederlands Indië, ongeveer tussen Borneo en Japan.

Om aan de grote Priesternood tegemoet te komen, gingen in 1905 de eerste Mill Hill Fathers naar dit zo moeilijk arbeidsveld. Moeilijk was het, want de grote provincie van Antique en Negros met haar bijna een millioen inwoners was tengevolge van binnenlandse revoluties voor het grootste gedeelte schismatiek geworden.

FATHER BOONEN

Met vinnige vijandigheid werden die eerste Mill Hill'ers door de schismatieke geestelijken en door het afvallige volk bejegend. Evenals de Apostelen werden zij vervolgd, bespot en verdacht gemaakt, met stenen bekogeld en soms in de gevangenis geworpen. Maar, echte missionarissen als zij waren, trokken zij zich van die tegenkanting en die beledigingen niets aan en gingen rustig hun gang onder het volk.

Zo vond Fath. Boonen zijn missie in 1907.

*) Ontleend aan 't maandblad van de St. Joseph's Congregatie van Mill Hill. Dec. 1940.

Had hij in zijn jeugd gedroomd van een missionarisleven onder een goed en dankbaar volk, dan vond hij zich hier bedrogen. Wel was de allerhevigste vijandigheid reeds 'n weinig geluwd, maar toch was de tegenstand nog zeer hevig. Doch hoe zwaarder de taak, met des te groter vertrouwen wordt ze aangepakt.

Geboren te Kessel in het Limburgse land op de Maria-dag van 2 Febr. 1881, werd hij al vroeg getrokken tot het missionaris-leven. Hij ging naar het Missiehuis te Steyl, doch moest wegens zwakke gezondheid zijn studies opgeven. Derhalve raadde de Pastoor van Kessel hem aan om naar het Seminarie te gaan en priester in het Bisdom te worden.

Op 31 Maart 1906 werd hij te Roermond priester gewijd. Maar zich toen sterk genoeg voelend voor de Missie, deed hij toen zijn intrede in de St. Joseph's Congregatie van Mill Hill. Een jaar later vertrok hij naar de Philippijnen, waar hij in Dec. 1907 aankwam.

Twintig jaar later, in 1927, kwam hij voor herstel van gezondheid in het vaderland terug. En het was hem aan te zien, dat hij hard had gewerkt en veel geleden had.

Hij hoopte slechts korte tijd in het vaderland te blijven. Doch reeds twee maanden na zijn aankomst werd hij door onzen toenmaligen Alg. Overste Mgr. Biermans tot Algemeen Procurator voor Nederland benoemd. Dit was een zware slag. En nog zie ik hem met tranen in zijn ogen zijn nieuwe benoeming aanvaarden. Maar flink en kordaat als hij altijd was, hief hij het hoofd omhoog en zei: „Gods Wil geschiede!"

En nu, Juli 1927, beginnen zijn vier jaren werken in Nederland. Onvermoeid trok hij door het land, en vooral door zijn geliefd Limburg, met de missie-film, overal gaf hij zijn Missie-avonden en werkte aan verschillende missie-tentoonstellingen.

Niettegenstaande de lastige kwaal, welke hij uit de missie had meegebracht, werkte hij steeds met bewonderenswaardige ijver. Menigmaal kwam hij 's nachts heel laat pas thuis en was de volgende morgen weer op pad. En, waar hij ook kwam, overal was hij welkom.

Waarlijk, men kon zich moeilijk een beter toonbeeld en type van missionaris uitdenken. Rijzig en kloek van gestalte, met zijn door de tropen gebruind gelaat en lange missionarisbaard, was hij een pracht-verschijning. En als hij sprak over zijn Missie, hoe hij met veel moeiten en zorgen in het verre missie-land kerken en scholen had opgebouwd, hoe hij pastoor was geweest van parochies met een zielental van een twintig duizend en nog een dertigtal buitendorpen moest bedienen, hoe hij bij nacht en ontij met levensgevaar rivieren had overgestoken om stervenden te bedienen, hoe hij steeds onvervaard voor de goede zaak gestreden had en hoe hij daardoor duizenden en duizenden voor de Hemel had gered, dan sleepte hij in zijn geestdrift al zijn toehoorders mee.

En, als soms zijn film-toestel weigerde, dan was dat geen bezwaar. Dan stond Thies (zijn Limburgse naam!) spoedig boven op een tafel, schraapte zijn keel en hield dan meer dan twee uren lang de mensen in spanning met de verhalen van zijn ervaringen in de Missie.

Maar het heimwee naar de Missie werd hem toch te machtig. Hij kon het niet van zich afschudden en in 1931 kwam gelukkig het blijde bericht, dat hij weer naar de Missie terug mocht. Wel was hij feitelijk door zijn kwaal, die hem niet losliet, een gebroken mens geworden. Doch het missie-vuur was nog lang niet in hem uitgeblust en vol moed kwam hij in 1931 weer in de Philippijnen aan.

Weer werd hem een grote parochie toevertrouwd met duizenden zielen en 30 buitendorpen. De missionaris was weer in volle actie in zijn element.

Vier jaar later vonden zijn Oversten het echter beter hem wat lichter werk te geven en werd hij benoemd tot pastoor van de H. Theresia-parochie in de hoofdstad Iloilo.

Ongeveer een jaar geleden openbaarde zich kanker en daarbij nog suikerziekte. De dokters deden wat zij konden, doch stonden machteloos. En in de brieven, welke hij naar zijn Zusters (in het klooster) zond, liet hij doorschemeren, dat er maar weinig hoop was. Begin Augustus werd hij naar het ziekenhuis overgebracht. Node verliet hij zijn werk en zijn parochie.

Op 26 Aug. begon de inzinking. In de

vroege morgen van 27 Aug. werden hem de laatste H.H. Sacramenten toegediend. Kort daarop werd de zieke bewusteloos en stierf in de namiddag om half vijf.

Voor de Philippijnse Missie, waar steeds een nijpend tekort aan priesters is, betekent het heengaan van dezen missionaris een groot verlies. De Missie verliest in hem een volijverigen missionaris en een van haar beste talenkenners. In woord en geschrift, in preken en onderrichtingen was hij de inlandse taal volkomen meester, zodat hij ook jarenlang redacteur was van: „Kabuhi sang Banwa", het Diocesane maandschrift in deze missie.

Dankbaar zullen de missionarissen zijn werk blijven gedenken.

Met opzet werd het bovenstaande uitvoerig beschreven en belicht, niet om onze missionarissen op te hemelen, doch om u nog eens een inzicht te geven in het leven en het werk van den missionaris, opdat ook gij met ons dat grote woord van den Goddelijken Meester indachtig zult zijn:

„BIDT DEN HEER VAN DEN OOGST, DAT HIJ ARBEIDERS ZENDE IN ZIJN WIJNGAARD!"

Een die hem gekend heeft.

Johan Bost, onze overleden nachtwacht †

11 Februari 1941 overleed na een kortstondige ziekte onze trouwe nachtwacht. Twaalf jaar lang heeft ‚der Bosten Johan" — zo was hij in zijn geboorteplaats Kerkrade algemeen bekend — dit belangrijke en voor ons Huis zeer verantwoordelijke ambt waargenomen. Toen hij 1 September 1928 in dienst werd genomen, heeft Rolduc wel een zeer gelukkige keuze gedaan. Met nauwgezette plichtsbetrachting en vooral met grote toewijding verrichtte Johan elke nacht zijn taak. 's Avonds tegen tien uur begon zijn nachtelijk werk. Allereerst werd een angstvallig onderzoek ingesteld, of alle buitendeuren wel goed gesloten waren; daarna begonnen zijn rondzwervingen door de gangen en over de zalen, langs dierenpark en vijvers. Hij scheen wel alom tegenwoordig; men kon zich moeilijk des nachts door ons huis begeven zonder den nachtwacht te ontmoeten. Als groot dieren-liefhebber werd ook steeds een wandeling gemaakt naar onze twee paardjes, voor wie hij in de regel iets extra's in zijn zak had.

Eentonig kropen de nachtelijke uren dan verder en deze eentonigheid is hij steeds blijven voelen. 't Was een werk, zoals hij meermalen zeide, waaraan men toch eigenlijk nooit gewend raakte. Vandaar ook, dat hij steeds gaarne nu en dan een praatje maakte met deze of gene, die zijn werk nog voortzette tot diep in de nacht.

Zijn nachtelijke inspectie's brachten hem van zelf ook steeds in onze kerk, mede om daar een bezoek te brengen bij Jezus in het tabernakel. Want het was een man van diepe godsdienstzin en kinderlijk geloof; op dit punt een echt Kerkradenaar van de oude stempel.

Meer dan veertig jaar was hij een trouw lid van de jongelingenvereniging „St. Stephanus" te Holz-Kerkrade, een vereniging, die zich vooral ten doel stelt het opluisteren van openbare kerkelijke plechtigheden. Als zodanig ging vooral zijn zorg uit naar het versieren der straten en pleinen voor de grote Sacraments-processie, aan elk Rolducs leerling zo welbekend. En 't was een grote teleurstelling voor hem, wanneer tengevolge van al te ongunstig weer „de Procession" eens niet kon doorgaan.

In volle waarheid mocht het bidprentje dan ook van hem getuigen: „Een trouwe dienaar is van ons heengegaan, door allen geacht om z'n stille eenvoud en warme godsdienstzin. Hij leefde oprecht en eerlijk in deze wereld en was steeds afgekeerd van het kwaad. Veel hield hij van z'n Hemelse Moeder Maria, aan wie hij zich als trouw Congreganist had toegewijd". Voor het feest van Lichtmis had hij nog extra bloemen gekocht ter versiering van Maria's beeltenis. Deze bloemen waren nog niet verwelkt, toen Maria, op de feestdag van Haar Verschijning te Lourdes, hem kwam halen voor de hemel, als beloning voor zijn deugdzaam leven.

In de week na zijn afsterven hield Rolduc een plechtige uitvaart voor de rust van zijn ziel, mede uit dankbaarheid voor zijn vele jaren van trouwe dienst.

Deze merkwaardige man zal niet gauw uit de herinnering verdwijnen van al diegenen, die hem van meer nabij hebben gekend.

De vier van Rolduc

Eens waren zij Rolducien, net als wij, en misschien hadden zij dezelfde levenslust en dezelfde idealen. Net als wij leerden zij er algebra, frans en vaderlandse geschiedenis en werd hun verteld van Sophocles, Carthago en de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Dat was in een tijd, dat wij oorlog slechts van verhalen kenden en ons landje nog fier en vrij was. Ook zij speelden op de grote cour en liepen door die oude witte gangen. Na het souper brachten ook zij hun kort bezoek aan de kerk en renden vol overmoed half glijdend over de blauwe plavuizen naar speel- of studiezaal. Misschien kregen zij ook wel noten: „ont volé des navets" of „ont parlé le patois" en stonden net als wij „à la fenêtre" in gedachten te staren naar een van regen druipend carré. Zij waren Rolduciens precies als gij en ik, totdat zij Rolduc verlieten om opgenomen te worden in de grote schare van oud-leerlingen, die zich verspreidden over ons land in nagenoeg al zijn steden en dorpen.

Toen kwam er een tijd van zorg en vrees, gevolgd door de mobilisatie van onze land- en zeemacht; en daarbij waren zeer vele oud-leerlingen van Rolduc. Ik heb er gekend die een bataljon commandeerden, een compagnie of een sectie, die luitenant-adjudant waren of sergeant, korporaal of soldaat. Men vond hen terug in nagenoeg alle rangen van onze weermacht en allen oefenden, verkenden, marcheerden en bouwden stellingen, maanden en maanden lang, totdat opeens de oorlog uitbrak.

Slechts enkele dagen duurde de strijd en hier en daar werd fel gevochten, maar tegen den veel beter gewapenden en uitgerusten vijand was onze dappere legermacht niet bestand en Nederland moest capituleren.

Van verbeten woede heeft menigeen toen geschreid, die het allang ontwend was. Toen het gedreun van ons geschut en het gedaver van onze mitrailleurs verstomd was, toen de lucht van rook en kruit was opgetrokken, toen de doden geidentificeerd en begraven waren, bleek, dat er ook oud-leerlingen van Rolduc gesneuveld waren. Langzaam kwamen de berichten binnen. Eerst een, toen twee, toen nog een. Aanvankelijk meende men, dat het hierbij zou blijven en eerst veel later kwam het bericht, dat nog een vierde

FREDDY HOEKSTRA †
Leerling van Rolduc 1919—1921

oud-leerling gesneuveld was. Vier dapperen die van geen wijken hadden willen weten; vier, die hun vaderland getrouw waren gebleven tot in de dood; vier oud-Rolduciens, die op Rolduc waarschijnlijk leerden „la garde meurt, mais ne se rend pas".

Jo Jaspers, Piet Barten, Henk Koenders en Freddy Hoekstra, jullie gaven je leven voor ons vaderland en onze onafhankelijkheid. Jullie vielen, terwijl wij behouden bleven. Jullie namen dienen niet alleen in dit Jaarboek vermeld, maar ook in steen gebeiteld te worden in Rolduc, waar jullie een deel van je jeugd hebt doorgebracht en waar men jullie de roemrijke daden leerde van vele onzer voorvaderen.

Vandaar het plan van enkele oud-leerlingen, tevens oud-gemobiliseerden, om een gedenkteken te laten plaatsen in ons dierbaar Rolduc en om een H. Mis voor jullie zieleheil te stichten. Vier van Rolduc, jullie offer zal blijken niet voor niets te zijn geweest. Wij brengen jullie een warme hulde voor jullie plichtsbesef en plichtsbetrachting.

Rolduc, zijn leraren, leerlingen en oud-leerlingen zullen jullie nooit vergeten!

A. M. H. VAN DE VENNE, res. kapitein.

Giften voor gedenkteken en H. Mis kunnen gezonden worden aan den penningmeester van het Comité: Mr. P. Müller, Venlo. Postrekening No. 173191. Dat dit gedenkteken er spoedig moge komen en de jaarmis gesticht kan worden is voor alle Rolduciens en oud-Rolduciens een ereplicht.

10 Mei 1940 —— 10 Mei 1941

Weer bloeit de lente als het vorig jaar;
en op de graven
van die toen hun leven gaven,
ligt de dauw nu koel en klaar.

Toen brak de Mei-dag open met kanonnen-
en jonge bloemen vielen, [vuur;
neergetrapt onder soldatenhielen,
in 't rossig-wrede morgenuur.

Een soldaat staat gereed, richt zijn wapen en
— een kogel, als antwoord [schiet,
uit vijands loop, heeft zijn hart doorboord,
dan stort hij neer tussen narcis en vergeet-
[mij-niet.

Zo was het toen. Dit jaar geen gedreun
van geschut bij het morgenontwaken.
Wij voelen de smart onze zielen genaken,
beangst zoeken bij doden wij steun.

Waar toen een kogel hun leven doorschoot,
staan nu de bloemen te bloeien:
natuur gaat opnieuw in de lente opgroeien,
nu schenkt zij ons leven, toen bracht zij ons
[dood.

Neêrland, wees getroost; uw vlag als teken
[van herrijzing staat
in dagend nieuw verschiet;
narcissen-wit, blauw als vergeet-mij-niet,
rood als het bloed van een nog-jong-gesneu-
[velden soldaat.

JOSÉ ERENS

Het Zilveren Priesterfeest van de ZeerEerw. Heren C. Hutschemakers, H. Reijnen en A. Smits

Rolduc, dat zo rijk is aan jubilea, had dit jaar wel een bijzonder feest. Niet dikwijls zal het voorkomen, dat drie heren tegelijk vijf en twintig jaar priester zijn, zoals nu het geval was, daar op deze dag mijnheer Reijnen, mhr. Hutschemakers en mhr. Smits gehuldigd werden. Om hun vele goede werk, dat zij in de voorbije periode van hun priestertaak volbrachten, was zulk een feestdag zeker het geschiktst om hun dank te brengen.

In de communauteits-Mis, die werd opgedragen door den Zeer Eerwaarden Heer A. Smits, dankte de gehele Rolducse gemeenschap God voor Zijn rijke gaven aan deze priesters en leraren geschonken.

Om half elf begon de hoogmis; een hoogmis, zoals wij er zovele meegemaakt hebben op Rolduc in onze oude kerk. Een mis met schone gezangen, met veel bloemen en wierookwolken, met schittering van misgewaden en zilveren wierooksvaten. En toch heeft zo'n plechtige hoogmis op een vijf-en-twintig-jarig priester-feest weer een eigen karakter, een eigen betekenis. Deze plechtige hoogmis werd opgedragen door den Zeer Eerw. Heer H. Reijnen als celebrant; de Zeer Eerw. Heren A. Smits en K. Hutschemakers assisteerden respectievelijk als diaken en subdiaken, terwijl de Zeer Eerw. Heer Directeur als presbyter assistens fungeerde.

Na de kerkelijke plechtigheden volgde de gebruikelijke huldiging in de aula. Door verschillende jongens werd tot de jubilarissen het woord gericht, waarbij op hun werk als leraar maar vooral als priester gewezen werd. De Directeur sloot zich namens heel de Rolducse gemeenschap bij deze woorden aan en ook hij wees er nogmaals nadrukkelijk op, dat hun priesterlijke taak als leraar op Rolduc niet uit het oog verloren mag worden. Mijnheer Smits — die wel het meeste recht heeft om op het toneel te verschijnen en die zich het beste thuisvoelt op de planken! — dankte mede namens zijn mede-jubilarissen

voor hun gebeden en wensen en voor deze mooie dag.

De avond zag ons weer allen in de aula terug. Wij luisterden naar Nederland's grootste voordracht-kunstenares: Charlotte Köhler, die voor ons een reeks gedichten voordroeg onder de titel „Het Onvergankelijke". Zij liet voorafgaan „Priester" van Guido Gezelle, een attentie ten opzichte van de jubilarissen.

Als eerste deel kregen wij te horen gedichten over de Schoonheid. Het meest trok hier de aandacht „Aan de Schoonheid" van P. C. Boutens, dat echter beter had kunnen voorgedragen worden naar onze mening, hoewel dit vers op zichzelf nog al donker is en moeilijk te volgen.

In gedichten over de Arbeid hoorden we C. Huygens, Poot met het bekende „Akkerleven", Aart van der Leeuw, Gezelle en Buning. De verschillende genres liepen nogal uit elkaar, zoals trouwens in de gehele reeks. Dit werkte niet direct bevorderlijk voor het beluisteren en volgen der verzen, daar natuurlijk ieder dichter met andere stemmingen en motieven werkt. En daar deze stemmingen en motieven soms zeer ver uit elkaar liggen is het zeer moeilijk om alle indrukken zo snel achter elkaar te verwerken en alle nuancen in zegging en verbeelding op te merken en te genieten.

Het laatste gedeelte voor de pauze was gewijd aan de Liefde. In „Ballade" van een onbekend middeleeuws dichter en in „Lijkklacht over het verlies mijner Ega" van Joost van den Vondel openbaarde zich de grote dramatische kunstenares, die Charlotte Köhler eigenlijk is. De dramatiek is het terrein, dat zij volkomen en op prachtige wijze beheerst; in het zuiver lyrische is zij zwakker. Daarom is deze avond, in onze ogen, afgezien van soms zeer schone momenten, niet zo „verheven" te noemen als Charlotte Köhler's voordracht-avond twee jaar geleden op 5 December 1939. Uit de afdeling over de Liefde verdient nog vermelding het zomer-lichte gedicht „Liefdes Uur" van Boutens.

Na deze pauze droeg Charlotte Köhler gedichten voor, gewijd aan het Geloof en het Vaderland. Van de eerste groep verdient bijzondere lof „Wie bovenal zijn God bemint" van Brederode en „Ego Flos" van Guido Gezelle, waarop dan ook een hartelijk applaus volgde. Bij de gedichten over het Vaderland traden volgens onze mening het meest op de voorgrond „De Bruid" van J. Prins en „Holland" van Marsman. Zoals reeds opgemerkt werd, is Charlotte Köhler meer dramatisch dan lyrisch. Dit wil niet zeggen, dat daarom deze avond, — die ons hoofdzakelijk lyrische poëzie bracht — niet geslaagd zou mogen heten. Charlotte Köhler weet in haar stem een fijnheid van intonatie en een warmte van klank te leggen, die ieder toehoorder moeten boeien. Haar wijze van voordragen is sober, eenvoudig, zonder grote declamatorische opsmuk en juist daardoor komt de waarde der gedichten beter uit.

Deze avond bracht ons veel schoons en hij vormde het waardig slot van deze Rolducse jubileum-dag.

JOSÉ ERENS.

.....

Een Veertigjarig Jubileum

Degenen die Mhr. Zeyen enigszins van nabij kennen, zullen „een feest ter ere van Pierre Zeyen", als een contradictio in terminis opvatten. Inderdaad, als het alleen aan den Jubilaris zelf gelegen had, zou de 17e Januari voor de Rolduciens voorbijgegaan zijn als zovele andere dagen van een lang trimester, als een dag, waarvan men het verloop zelfs na korte tijd niet meer kent. Maar gelukkig zijn er nog andere krachten in het spel geweest dan de heer Zeyen zelf; en zo is 17 Januari 1941 niet alleen voor den Jubilaris en zijn familie, maar ook voor vele Rolduciens een dag geworden, die ze zich nog gaarne en gemakkelijk in het geheugen zullen terugroepen.

Het is hier niet de plaats om in enkele woorden — dit zou trouwens ondoenlijk zijn — de grote betekenis weer te geven, die de jubilerende muziekleraar voor Rolduc heeft gehad. Hiervoor verwijzen wij naar het volgende artikel van de hand van een deskundige. Wij zullen ons hier beperken tot een zakelijk verslag van de feestviering.

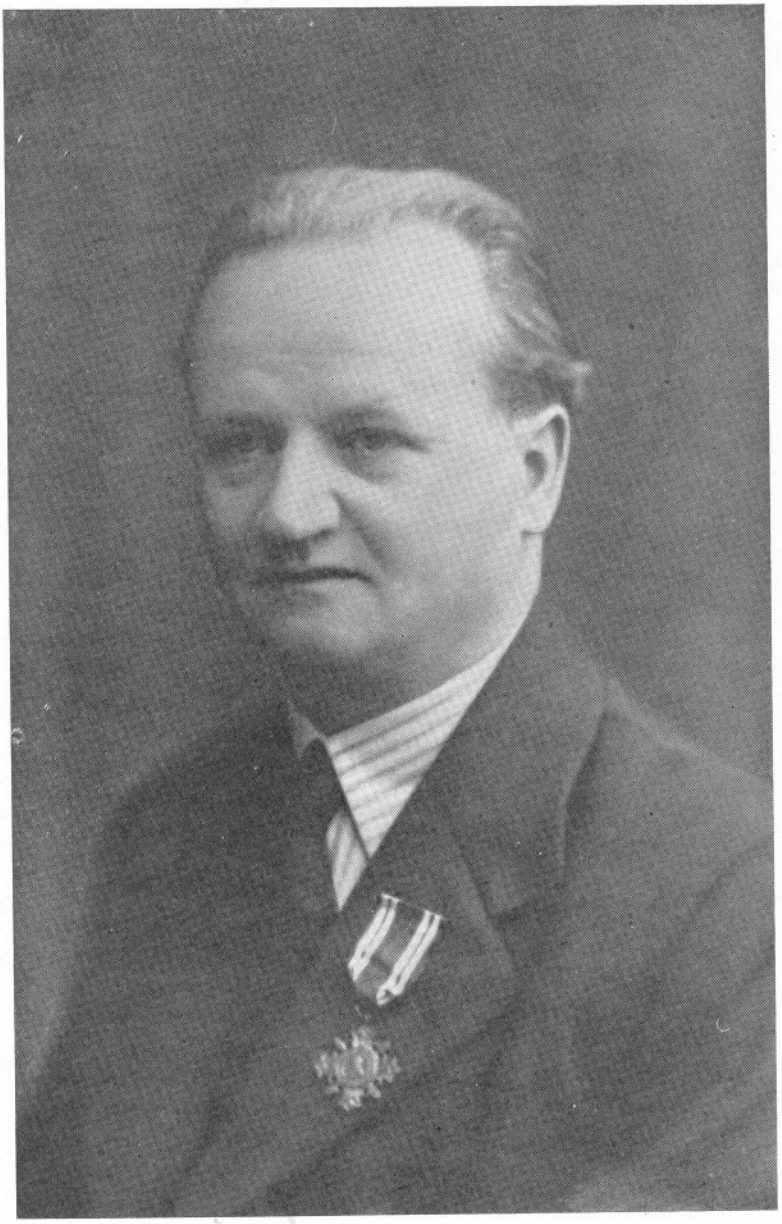

PIERRE ZEYEN

Deze begon 's morgens met een plechtige Hoogmis van dankzegging opgedragen door een familielid van den Jubilaris den Zeereerw. Pater Bemelmans, Overste van de Montfortanen te Meerssen. Het zangkoor onder leiding van Mhr. H. Zuylen zong tijdens de dienst op verdienstelijke wijze een meerstemmig motet van v. d. Bijl en het Benedictus uit een Mis van H. Andriessen. De Rolducse zangers hadden graag een meerstemmige mis gezongen, doch wegens omstandigheden moest hiervan worden afgezien. Als bijzon-

derheid valt nog te vermelden, dat het orgel bespeeld werd door Nico Zeyen, een zoon van den jubilaris.

Na de Hoogmis kwamen vele geestelijke en wereldlijke autoriteiten, vrienden en kennissen hun gelukwensen aanbieden. Intussen brachten, evenals in de middaguren, de diverse ijswedstrijden voor de leerlingen een aangename en gezonde attractie.

Tegen half zes kwamen alle leerlingen van Mhr. Zeyen en choristen in het repetitielokaal tezamen om bij monde van Mhr. Zuylen aan den jubilaris hun speciale gelukwensen aan te bieden. Uitgaande van de beginwoorden van de Communio der Hoogmis „Fidelis servus" schetste Mhr. Zuylen met goedgekozen woorden de plichtsgetrouwheid en de grote verdiensten van den feesteling. Als een kleine uiting van dankbaarheid werden enkele fraaie boekwerken geoffreerd. In zijn dankwoord voor de hartelijke toespraak en de aangeboden geschenken vertelde Mhr. Zeyen in bijna anecdotische trant, hoe hij op zeventien-jarige leeftijd tot muziekleraar te Rolduc benoemd werd.

Om zeven uur had de officiële receptie in de aula plaats. Nadat een paar jongere leerlingen aan Mevr. Zeyen bloemen hadden aangeboden, begon het Terwinseler Salonorkest onder leiding van onzen muziekleraar, den heer J. Noë, zijn concert van passende en meer populaire muziek. In het eerste gedeelte hoorden we de bekende huldigingsmars van Grieg, een fantasie over de „Parelvissers" van Bizet en een Rhapsodie van Rixner. Hierna volgden enkele toespraken. Namens de Rolducse studenten voerde Bart Salemans het woord. Deze begon met er op te wijzen, dat dit jubileum, als zijnde een *veertig*-jarig jubileum van een *leken*-leraar, als een unicum in de geschiedenis van Rolduc te beschouwen is. Uit aller naam feliciteerde hij den jubilaris en zijn familie. Vervolgens herinnerde spr. eraan, hoe oud-Directeur, Mgr. A. van de Venne, bij de viering van een leraars-jubileum telkens daarvan de studenten een belangrijke lering wist te geven. Ook in dit jubileum ligt een lering opgesloten, een lering van nauwgezette plichtsvervulling en stille eenvoud. Spr. huldigde Mhr. Zeyen niet alleen als muziekleraar, die gedurende veertig jaar met ijver en toewijding zijn lessen gegeven had, maar ook als organist, waarbij spr. niet kon nalaten er met klem op te wijzen, dat Rolduc in den jubilaris „een organist gevonden heeft, die onder de beste van ons land gerekend mag worden". Speciaal wees hij op de orgelconcerten, die geregeld elke Zondag door Mhr. Zeyen gegeven worden, een traditie, die spontaan gegroeid is en met enthousiasme wordt gehandhaafd. Deze concerten maakten de leerlingen bekend en enigszins vertrouwd zowel met de klassieke als met de moderne grootmeesters van binnen- en buitenland. Dat nog vele oud-Rolduciens met dankbaarheid en voldoening aan deze concerten terugdenken bewijst het programma van de diverse reünie's; immers als talrijke reünisten zich te Rolduc verzamelen om nog eens enkele „echte Rolducse dagen te beleven", dan mag een orgelconcert van Pierre Zeyen niet ontbreken! Voor hen zijn Rolduc en zijn orgelspel onafscheidelijk verbonden.

Spr. eindigde met uiting te geven aan de gevoelens van dankbaarheid van geheel Rolduc en sprak de wens uit, dat de jubilaris nog vele jaren zijn beste krachten zou kunnen blijven schenken aan de muzikale vorming van de Rolducse jeugd. Een langdurig applaus vertolkte de instemming van alle aanwezigen.

Vervolgens richtte onze Directeur enkele woorden tot Mhr. Zeyen: Rolduc had Zeyen nooit met huldigingen verwend — omdat hij daartoe nooit de gelegenheid gegeven had — en daarom had men deze gebeurtenis met gretige handen aangegrepen om de waardering te uiten, die Rolduc jegens Mhr. Zeyen koestert. Hij legde vooral de nadruk op twee kwaliteiten of liever op de combinatie van twee kwaliteiten, die men zelden in een kunstenaar verenigd vindt: een kunstzinnig talentvol musicus en een eenvoudig Limburger. Hiervan, alsook van zijn aanhankelijkheid aan Rolduc, gaf de Directeur enkele voorbeelden. Rolduc, aldus spr., is altijd het middeleeuws opvoedingsprinciep trouw gebleven: de opvoeding der jongens is nooit eenzijdig opgevat. Naast de godsdienstige en wetenschappelijke opleiding streven we ook een aesthetische en culturele vorming onzer leerlingen na. Deze laatste lag voor een groot

deel in Uw handen. Als blijk van dankbaarheid en waardering van zijn grote toewijding voor Rolduc bood hij den jubilaris een waardevol geschenk aan. Tenslotte wendde de Directeur zich met treffende woorden tot Mevr. Zeyen en wekte de beide zoons op de voetstappen te drukken van hun vader. Met een van ontroering trillende stem dankte Mhr. Zeyen allen, op de eerste plaats God; dan bracht hij hulde aan zijn ouders, die hem in diepe godsdienstzin en met grote offervaardigheid hadden opgevoed. Hij dankte de beide sprekers en al diegenen, die deze dag voor hem tot een der schoonste van zijn leven gemaakt hadden, „een dag zoals Rolduc die alleen geven kan." Hij toonde zich zeer verheugd over het feit, dat hij op Rolduc met zijn hoge geestelijke waarden een plaats gevonden had.

Hierna speelde het Terwinseler Salonorkest nog enkele populaire nummertjes. Een hartelijk applaus bewees wel de warme waardering der aanwezigen van 't muzikale genot.

Zo heeft Rolduc weer een onvergetelijke dag beleefd, een feestdag ter ere van een van zijn grootste leraren, wiens naam onuitwisbaar zal blijven in de harten van aldegenen, die van zijn rijke kunstgaven mochten genieten.

EEN DANKBARE LEERLING.

Pierre Zeyen.

Op 17 Januari van dit jaar herdacht de Rolducse muziekleraar P. Zeyen zijn benoeming tot het ambt, dat hij 40 jaren geleden aanvaardde en tot op heden onafgebroken heeft waargenomen. Er was begrijpelijkerwijze feest op Rolduc. In alle bescheidenheid voorzeker èn wegens de tijdsomstandigheden èn wegens den feesteling, die steeds zonder opzien te wekken onverdroten zich wijdde aan de vervulling van zijn taak.

Reeds jaren voordat Pierre Zeyen als muziekleraar te Rolduc benoemd werd, was hij al een goede kennis van den toenmaligen prefect Tijssen. Deze bracht namelijk het grootste gedeelte van zijn vacantie door bij den pastoor van Schimmert, den Zeereerw. Heer Willems. Zo leerde hij den jongen Zeyen kennen, die vaak piano voor hem speelde. Pierre Zeyen had toen reeds het plan opgevat om in Luik muziek te gaan studeren. In de jaren 1900—1901 moest er een nieuwe muziekleraar te Rolduc benoemd worden. Mhr. Franck nam toen definitief ontslag en Mhr. Rietra gaf te kennen, dat hij om gezondheidsredenen zich genoodzaakt zag het aantal lesuren te verminderen. Wij kunnen ons voorstellen hoe de gedachten van prefect Tijssen uitgingen naar den 17-jarigen Zeyen, van wiens muzikale talenten hij overtuigd was. Pierre Zeyen werd inderdaad naar Rolduc ontboden. Voor prof. Smits en Mhr. Hanöver legde hij een examen af en onmiddellijk volgde de benoeming. Veertien dagen later deed de pas-benoemde leraar reeds stappen te Aken om zich aldaar verder te kunnen bekwamen in de muziek. Jarenlang volgde hij een cursus aan het „Gregoriushuis", bovendien kreeg hij wekelijks piano-privaatles in de Keizerstad. Weldra had hij het diploma van de Akense muziekschool verworven. Dit was voor hem slechts een prikkel tot verdere studie. Kort daarna telde het Conservatorium van Luik met zijn bekwame professoren Zeyen onder zijn leerlingen. Twee dagen in de week reisde hij in de vroege morgen van Rolduc naar Luik om zijn leermeesters aldaar zijn muzikale les voor te spelen en het schriftelijk werk van compositieleer voor te leggen. Doch nog vroeger op die dagen, reeds vóór vijf uur in de morgen, zat Zeyen voor zijn klavier, en hoorden wij, die op dortoir V [1]) nog van de heerlijke rust genoten, de oefeningen van Tausig, de Sonaten van Beethoven, de Rhapsodieën van Liszt, de Preluden van Bach en de Nocturnen van Chopin als een muzikale groet van de komende dag naar ons opstijgen. De vruchten van die ijver bleven niet uit. De bewoners van Rolduc ontging het niet, hoe het oude orgel van de abdijkerk scheen te verjongen en klanken voortbracht, tot dusver onbekend. Menig student kwam onder de betovering van dat schone en bleef na afloop der godsdienstoefening aandachtig luisteren.

Het duurde niet lang, of Zeyen verwierf eveneens het diploma van het Conservatorium. Intussen kwam ook de tijd, dat het oude orgel zijn taak moest neerleggen. Het kon dit met ere doen, nu zijn bespeler het in staat had gesteld blijk te geven van zijn hoogste kunnen. Men kan wel eens van een pastoor, die zich in zijn kerk met een harmonium moet tevreden stellen, horen: „Ik zou wel een orgel willen aanschaffen, doch dit stelt te hoge eisen aan de capaciteit van mijn organist." In het geval van Rolduc was het omgekeerd: de capaciteit van den organist stelde hoge eisen aan het nieuwe orgel. En Mgr. van de Venne, die voor de inrichting van zijn instituut steeds het beste koos, verrijkte de oude abdijkerk met een modern orgel van monumentale grootte. Ik kan me zo indenken, dat Zeyen in zijn leven niet veel dagen gekend heeft, die hem zoveel voldoening gaven als de dag, toen hij na de inwijding van het nieuwe orgel de bespeling daarvan op zich nam. Sindsdien heeft menigeen genoten èn van de voortreffelijkheid van dit mooie instrument èn van de kunstpres-

taties van den bespeler. Een orgelconcert op Rolduc blijft een aantrekkelijkheid èn voor de studenten èn voor de bezoekers van de reünie èn voor de studenten van het Wittemse klooster bij hun jaarlijkse uitstap naar het oude Kloosterrade.

De muzikale activiteit van Zeyen beperkte zich niet tot Rolduc. Als koordirigent riep hij de Kerkraadse Oratorium-vereniging in het leven, die spoedig tot hoge bloei kwam. De uitvoeringen waren uiterst verzorgd en stonden op hoog peil. Ook Rolduc genoot hiervan; herhaaldelijk was de aula getuige van deze schitterende uitvoeringen. Jammer dat de nervus rerum te zwak bleek voor deze weelde. Wegens financiëel gebrek werd de Oratorium-vereniging opgeheven.

Rolduc heeft feest gevierd. Rolduc, dat de „middeleeuwse harmonie in de opvoeding" steeds in ere heeft gehouden, bewees daardoor, dat het ook de muzikale harmonie als element van opvoeding weet te waarderen.

In zijn liefde voor de oude Alma Mater heeft Zeyen het nooit van zich kunnen verkrijgen om meer schitterende en lucratieve betrekkingen, die zich herhaaldelijk aanboden, te aanvaarden. Hij was Rolducien geworden in merg en been; aan Roda had hij zijn hart verpand. Daar zou hij zijn levenswerk voltooien.

Moge Pierre Zeyen zijn krachten nog vele jaren in dienst stellen van het schone doel, dat zijn levensprogram bevat: de opluistering van de godsdienstige plechtigheden door zijn heerlijk orgelspel en de ontwikkeling van het muzikaal talent in de jongensziel.

M. KNOPS.

[1]) De pianokamertjes lagen destijds in de Zuidvleugel, waar thans de voorbereidende klassen liggen, onder de tegenwoordige lokalen voor poésis en rhetorica. (Red.)

Bij een Gouden Jubileum

Op 26 October van het vorig jaar was het 50 jaar geleden, dat Joseph Herberichs in dienst trad als knecht te Rolduc. Geboren in 1877 kwam hij dus reeds op 13-jarige leeftijd in huis. Het grootste deel dier 50 jaren heeft „Der Joep" hier doorgebracht als stoker, eerst van onze gasfabriek en later bij de centrale verwarming. Na het vertrek van den meesterknecht M. Borghans nam hij diens functie over, die hij nu ongeveer 10 jaar vervult.

Natuurlijk is dit zeldzaam jubilé, ondanks de beroerde tijdsomstandigheden, niet zonder meer voorbijgegaan. De dag zelf is de jubilaris gecomplimenteerd door den Directeur en Provisor van Rolduc en werd hem ter herinnering een gouden horloge met inschrift geoffreerd. Het personeel liet zich ook niet onbetuigd en bood hem een mooie leunstoel aan. Zondags werd het jubileum feestelijk herdacht in de aardig versierde knechtenkeuken, waar de „meister" receptie hield. Velen, waaronder op de eerste plaats de Heren van Rolduc, maakten van de gelegenheid gebruik om den jubilaris hartelijk de hand te drukken. Ook talrijke personen van buiten kwamen hun opwachting maken.

Het ligt niet in de bedoeling hier de betekenis en de verdiensten van den Feesteling breed uit te meten; zulks zou overigens niet stroken met de grote bescheidenheid, die hem heel zijn leven door heeft gekenmerkt. Zij, die hem vroeger gekend hebben, alsook de tegenwoordige bewoners van Rolduc weten maar al te goed, dat hij een man is van de oude stempel, een trouw en eerlijk dienaar van het huis, waarmee hij tot één geheel vergroeid is. Op hem als meesterknecht van een groot instituut drukken heel wat zorgen, waartegen zijn ijzersterk gestel wel bestand is, maar die toch enige groeven getrokken hebben in zijn voorhoofd. Zeker, grootse werken onderneemt hij niet, worden ook niet van hem gevraagd, maar zijn verdienste schuilt juist in de zichzelf-opofferende toewijding aan al die kleine regelmatig terugkerende dingen van het dagelijks leven.

Wanneer de tijd aanbreekt, dat aardappelen en appels moeten ingeslagen worden, dan trekt hij den boer op; en wat glundert hij met zijn kleine ogen, wanneer hij zijn tocht met succes bekroond weet! Is het hooitijd, dan moet men hem niet lastig vallen met allerlei praatjes; dan gunt hij zich geen rust, voordat het hooi goed en wel binnen is. De goederenlift eist ook zijn volle zorg, vooral in het begin en op het eind van ieder trimester, wanneer die honderden koffers versjouwd moeten worden. Maar ook het mindere werk, dat een ander aan zijn ondergeschikten zou overlaten, schuwt hij in zijn nederigheid niet. Overal is hij aanwezig, niet slechts om toezicht uit te oefenen over het personeel, maar om zelf flink de handen uit de mouwen te steken. Met de knechts kan

hij dan ook zeer goed opschieten, en al kan hij wel eens „razen", zij weten, dat hij zulks niet meent, en het maakt dan ook niet veel indruk op hen.

Deze overigens zo zachtmoedige man kent echter één onverzoenlijken vijand, met wien hij onbarmhartig de strijd aanbindt, totdat hij van het toneel verdwenen is. En die vijand — dat zijn de blaren der bomen, wanneer deze in de herfst speelplaats of bosquet verontreinigen. Dan kent hij geen pardon en elke dag vindt ge hem met de bezem gewapend in actie om zelf met enkelen van het personeel de vuile rommel op te ruimen.

Ik heb hier slechts enkele van zijn werkzaamheden vermeld, maar zo gaat het dag in dag uit met de regelmaat ener klok, in alles iemand van de oude garde, die zijn plicht weet te doen zonder opzien te baren. De enige afleiding vindt hij Zondags in een wandelingetje naar het Volkshuis in Kerkrade, en nu en dan in een kort bezoek aan zijn familie in Brunssum.

De kracht tot dit alles put hij in zijn diepe godsdienstzin. Elke morgen, reeds zeer vroeg bij de hand, zit hij in de kerk neergeknield voor morgengebed en H. Mis, en ook na volbrachte arbeid kan men hem daar vaak aantreffen, wanneer hij op een der achterste bankjes den verborgen God komt aanbidden.

Moge de goede God onzen meesterknecht blijven zegenen, opdat hij nog vele jaren in gezondheid, met vreugde en opgewektheid kan blijven arbeiden aan het heil van Rolduc, dat hem zo dierbaar geworden is!

J. M.

In een hoeksken zonder boeksken

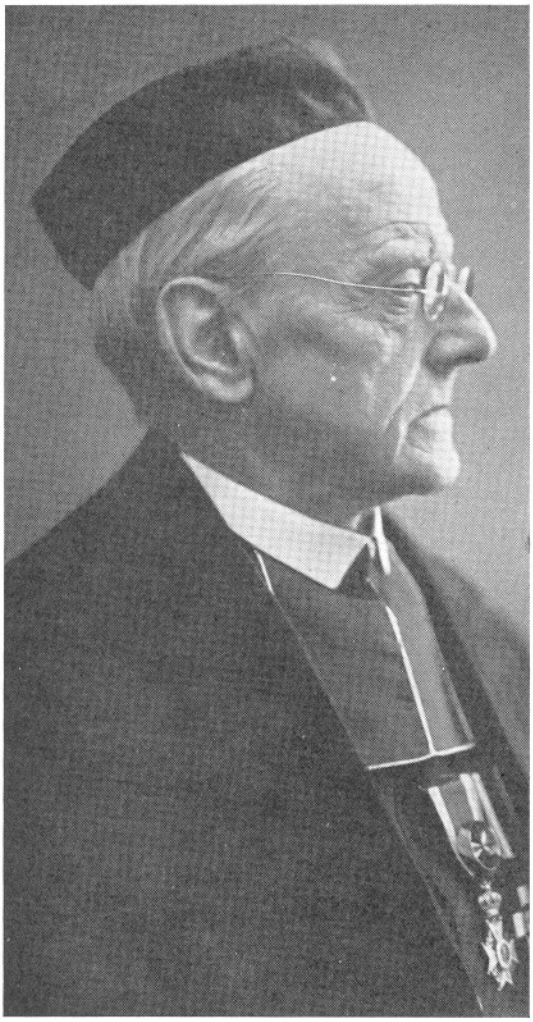

H. REIGHARD

Zonder boeksken in mijn hoeksken,
Daar mijn oogen niet gedoogen,
Dat ik leze, om de vreeze,
Dat het leste, dat mij restte,
Van Gods heerlijk oogenlicht,
Voor het „droeve duister" zwicht.

En zoo zit ik en zoo bid ik,
Dat de Heere 't onheil keere,
Maar 'k wil 't dragen zonder klagen,
Om mijn zonden: Uwe wonden,
Om Uw Lijden: ons verblijden,
U ter eere, lieve Heere,
U, die alles weegt en wikt,
Zoo Gij 't anders hebt beschikt.

Niet slechts dragen zonder klagen,
Maar U vragen alle dagen
Al wat nader, trouwe Vader,
Voert tot U en tot den Trone
Van mijn Heiland Uwen Zone,
Al wat voert mijn hart naar boven,
Om U immer meer te loven,
Om met heel mijn ziel en zinnen
Altijd meer en meer te minnen;
U te danken en te prijzen
Voor d'ontelbre gunstbewijzen,
Voor al die schatten van genaên
Waarmee Gij mij van kind afaan
En heel mijn lange priesterbaan
Zoo liefdevol hebt overlaên.
Neen; meer hebt Gij niet kúnnen geven:
Gij gaaft Uw Zoon: Hij gaf Zijn Leven,
En geeft, o God, heb eeuwig dank,
Zijn Vleesch en Bloed tot spijs en drank.

En, priester, hebt Gij mij gegeven,
Een macht zoo groot en zoo verheven,
Dat zij huivrend moet doen beven:
Uw eigen Goddelijke macht
Om door Uw woord en scheppingskracht
U op het outer te doen leven:
Om nietig brood voor mij en and'ren
In 's Heeren Lichaam te verand'ren:
Opofferend in d' heil'ge Mis
Zijn zoendood ter gedachtenis,
Als Offerlam hem telken dage,
Voor onze zonden op te dragen,
En uit te reiken aan Uw disch
Als zielespijs en lafenis,
Aan wie daar krank en hong'rig is.
O groote God, o nooit volprezen,
Waarom Uw knecht zoo hoog verheven?
Wat kan ik arme, U wedergeven

Voor zooveel goedheid mij bewezen?
Want niets kan ik het mijne noemen,
Noch op iets goeds mij zelv' beroemen.
Het luttel goed door mij gedaan
Kreeg waarde alleen door Uw genaên.
Zoo neem dan Heer, is 't Uw behagen,
Mij 't offer van het licht te vragen,
Zoo neem, wat Gij mij hebt gegeven,
Zoo neem mijn licht, ja neem mijn leven.
'k Neem Uw beschikking willig aan;
Al wat Gij doet, is wel gedaan.
Ik heb het al van U ontvangen;
Uw wil alleen zij mijn verlangen,
Het eenige, dat ik U bied
Is eene bede: Uw wil geschiede!
En met mijn kruis verlaat mij niet.

Maar neen, o God, die Liefde zijt,
Eén goedheid, één barmhartigheid,
Die minnend zoekt, zelfs wie U haten,
Gij, die met onze schuld belaên,
Op d'allerdroefste lijdensbaan
Met 't zwaarste kruis zijt voorgegaan,
Gij zult Uw dienaar niet verlaten,
Maar sterken door Uw Kruis en schragen
Om met geduld en zonder klagen
Zijn boetekruis U na te dragen.
Met U en met Uw kruis ter zij
En Uw genade steeds nabij
Draag ik niet 't kruis, maar 't kruis draagt mij
Want 't kruis, mijn boetekruis, draagt Gij.
Ja, 't kruis verliest zijn drukkend wicht,
Wordt boete en wordt liefdeplicht,
Voor wie, bij Gods genadelicht
Naar Golgotha de oogen richt.
Waar zijne schuld wordt uitgeboet
Door Jezus' kostbaar hartebloed,
Dat, drupp'lend uit de zijdewonde,
Voldoening bracht voor onze zonden;
Waar zoó bemind wordt, zoó geboet
Daar is 't den Christenlijder goed,
Daar vindt hij troost in tegenspoed,
Daar offergeest en lijdensmoed,
En.... liefde, die het al verzoet,
Daar wordt zelfs blindheid, 't schoonste licht
Dat weer doet zien en leert ons weer,
Wat ziende ons zoo menig keer,
Bij zonnelicht en goede oogen
Verborgen blijft en gaat verloren.
Zoo wordt, o wonder van Gods wegen,
Het zwaarste kruis vaak hoogste zegen.

Blijf met Uw Kruis mijn pad beschijnen
O Heer, nu 't licht der oogen gaat verdwijnen
En geef, dat na 't kortstondig derven
Van 't aardsche licht, ik dan verwerve,
Als eindgenâ HET EEUWIG LICHT.
Waar al wat „duister" is, voor zwicht.
Om, jublend voor den glorietroon
Van mijnen Heiland, Uwen Zoon
U, met Maria, onze Moeder,
En heil'gen Jozef, den Behoeder,
Met al Uw Eng'len en Getrouwen,
U, eeuwig, eeuwig te aanschouwen!
U, mijn God, eeuwig te aanschouwen!
U, mijn God, omstraald van licht,
Van aangezicht tot aangezicht,
En danken heel de eeuwigheid
In eindelooze zaligheid
Uw goedheid en.... barmhartigheid!

Kerstmis 1940. H. R.

.....

Tussen twee Rolducse lesuren...

Het was tussen het derde en het vierde lesuur....

De Rolducse poésis bood de gewone aanblik, die over een klaslokaal met leerlingen hangt, als de van zijn katheder „afgetreden" leraar vertrokken, en zijn opvolger nog niet in de deuromlijsting verschenen is.... Enkelen glunderden nog na, over de geestig-dwaze Vergilius-vertaling van Kareltje, waarvan mijn vulpen in het vorige Jaarboek het waarheids-getrouwe verslag heeft trachten te schrijven....

Tussen de lessen bloeide in onze klas de gezelligheid open, als de vuur-rode en okergele tulpen in het carré, onder een weldadig-glanzend voorjaars-zonnetje....; neen, dit beeld is te zwak en te opstel-achtig-gezocht, en het mist bovendien het vereiste tempo...; de leutige pret-stemming ontplofte achter den deftig-zwarten tabberd-rug van den heenbenenden professor als een haastig afgestoken voetzoeker.... plotseling, hevig, kort; ze werd als door een onzichtbare toverhand in het lokaal geslingerd, als peper-noten op Sint Nicolaas-avond in een juichende kinderkamer, die de moordende twijfel aan de lijfelijke existentie van Sinterklaas en Zwarte Piet nog niet kent....

Er heerste in onze klas een uitzonderlijk gevoel van saamhorigheid, een hechte geest van kameraadschap, die me nu nog vaak met weemoed aan die heerlijke tijd van het schooljaar 1920 doet terugdenken....; en met een glimlach van stil-tevreden herinnering zit ik nog vaak de reeds vergeelde en verkleurde afdrukjes te bestaren, die het photograferend broederpaar van Thiel destijds genomen heeft....

Wat hebben we in die korte minuten van pauze tussen twee lesuren vaak een uitbundig pleizier gehad! Een dwaas, kinderlijk pleizier, om een kleinigheid, een speelse tekening op het bord;

een handig geschoten propje tegen het plots opschrikkend denkershoofd van een aanstaand philosoof — gewoonlijk werden die heren in een andere terminologie „beknord" —;

om een verraderlijke punaise, handig onder een zeker, zich zettend lichaamsdeel geschoven....;

om de nieuwste mop van onzen droogkomiek, die ons telkens lach-stuipen bezorgde, terwijl hijzelf, onbewogen en onaandoenlijk als Buster Keaton, alleen maar grijnsde, als ontging hem de Witz van zijn eigen grappen....;

om de vergeten bonnet van onzen steeds verstrooiden Wiskunde-leraar, die Monke Hupperichs meteen op zijn vlas-blonde stekel-haren plantte, waarna hij met komische deftigheid, met afgemeten tred en lijkbidders-imitatie de banken-straatjes doorschreed....;

om de quasi-deftige debatten tussen Edouard Palmans, die in zuiver „Mestriechs" argumenteerde en Carl Nijssen, die hem in onvervalst „Kirchroads" te woord stond, en waarin beiden de artistieke superioriteit van hun dialect theoretisch en practisch trachtten te bewijzen. Vooral de Maastrichtenaar nam deze debatten hoog-ernstig, en hij schermde graag met een uitspraak over het Maastrichtse dialect, die Professor Doctor Jacques van Ginneken — voluit a.u.b. mijnheer de zetter, want ik herinner me niet, dat Palmans ooit ook maar één letter van deze indrukwekkende titulatuur achterwege gelaten heeft — eens zou gedaan hebben, en waarvan hij te allen tijde volgehouden heeft, ze persoonlijk uit den hooggeleerden mond opgevangen te hebben; dat n.l. het dialect van Maastricht het mooiste en het zoet-vloeiendste was van alle Nederlandse gewest-spraken; ....tegen dit waarlijk indrukwekkende argument beriep Nijssen zich altijd op een soortgelijke uitlating, die een vroegere postbode van Kerkrade ooit zou uitgesproken hebben, in

een tijd toen die Jacques nog in de eerste klas der lagere school de borstels voor de school-juffrouw mocht uitkloppen;....

om de heren professoren, en hun kleine, menselijke eigenaardigheden en zwakheden, die hen als mens vaak dichter tot ons brachten, dan hun ijselijke geleerdheid of ogen-rollende strengheid;....

om niets;....

Ja, het klinkt misschien onwaarschijnlijk, maar het meeste pleizier had de Rolducse Poezie in het gezegende jaar 1920 juist, als ze helemaal niet wist, waarom ze pleizier had!.... Had de plotseling verschenen prefect ons de vraag gesteld, wat toch de oorzaak van onze chronische pret-stemming tussen de les-uren was, we hadden het met de beste wil van het heelal niet kunnen zeggen.... Vraagt men aan een baby, die zit te schateren in de box, waarom hij.... of zij kraait van pleizier?....

Tegen een plotselinge overval hadden wij overigens onze maatregelen genomen... Het duurde altijd minstens een paar minuten, voor de nieuwe leraar, die soms uit een heel andere vleugel moest komen — de middeleeuwse monniken, die Rolduc groots en acentraal gebouwd hebben hiervoor een dankbaar ere-saluut! — in de deur-opening verschijnen kon; een achter-over-gedrukte les-rooster der Z.E.H.H. Professoren bewees voor de tijds-berekening, nodig voor de lijfelijke verplaatsing der heren van klas tot klas voortreffelijke diensten.... Eén klasgenoot — het was Sjef Hanraets uit Weert — leverde als uitkijkpost permanent het overtuigende bewijs, dat hij, niet geheel zonder vrucht deel genomen had aan de theorie-lessen van het pas-opgerichte Rolducse reserve-kader, waar de „scholieren" in heuse militaire uniformen, inclusief puttee's, door een barsen dienstklopper van een sergeant, in de beginselen der krijgskundige wetenschap — van Cannae tot Tannenberg — ingewijd werden.... Genoemde lessen, plus een jarenlange en intense lectuur van Karl May hadden hem tot een pracht-exemplaar van een schildwacht opgevoed.... Op de gang voor de deur „schilderende", behoedde hij door ingespannen waakzaamheid, zijn pret-makende klas-genoten, voor een overrompelend optreden van prefect of leraar. Strategisch opgesteld, kon hij — om in militaire terminologie te blijven — de beide kruisgangen van het carré, die de enig bruikbare toegangs-wegen tot onze klas vormden „bestrijken".... En voor een overval van boven, behoedde ons de structuur van de zware, met koper rijkelijk beslagen, eiken-houten trap, waarvan verschillende treden, naar-gelang de „gewichtigheid" der professoren, waarschuwend of zelfs onrustbarend kraakten, als ze door een professorale schoen-zool bedrukt werden....

Een enkele leraar had de sympathieke gewoonte om tussen de lessen altijd even naar zijn kamer te kuieren — hij had Abraham reeds enkele jaren bij de eerste kennismaking een stevige handdruk gegeven —, 's winters, om even zijn haard te controleren, 's zomers om even een slokje water te drinken; tenminste daar excuseerde hij zijn te laat komen wel eens mee.... En aangezien zijn kamer helemaal boven Klein-Rolduc lag, en onze klas direct onder de bel en tussen de grote studiezaal en de infirmerie, duurde het bijna altijd wel een vijftal minuten, voor onze haard-specialist of water-minnaar — al naargelang het seizoen — de trap-treden deed steunen....

Dan waagde de rook-maniak van onze klas, die altijd „het groafke" genoemd werd, maar die natuurlijk anders heette, wel eens een trekje, aan een haastig aangestoken sigaar — gewoonlijk slechts een „stümpke" van de laatste promenade of uit het rookzaaltje over gehouden — of er werden enige gulzige trekken gedaan aan een.... maar neen, mijn Pelikaan weigert nadrukkelijk het voorwerp bij de naam te noemen, maar wel herinner ik mij positief, dat reeds het in bezit of in voorraad hebben er van ten strengste verboden was.... Dit laatste gebeurde echter alleen maar in de wintermaanden, als de kachel achter in de klas stond te blozen, als een van gezondheid stralende Zeeuwse boerin; bij geslagen alarm slikte deze — de Zeeuwse natuurlijk niet, maar de kachel — het nog rokende corpus delicti onmiddellijk in, en een stukje gummi op het heet-gestookte dek-

sel, met den vreselijk-vuur-spuwenden salamander in haut-relief er op, neutraliseerde dan, prettig stinkend, de kwalijk-geurende rook-lucht meer dan voldoende.... Moderne Rolduciens kunnen hieruit ervaren, dat centrale verwarming, behalve verlies aan gezelligheid, ook nog nadelen van meer practische aard heeft.... Beklaagde zich dan de nieuwe leraar met achterdochtig neus-gerimpel over de on-frisse rook-lucht in de klas, dan kregen de kolen de schuld die „ze" zich weer in de kelder hadden laten stoppen — de goede provisor Rutten, of de directie der Domaniale hadden het moeten horen! — of het was de schoorsteen, die weer niet trekken wou....

Slechts één maal heeft een leraar ernstige twijfel aan onze hypothesen geopperd, doodleuk, en met een glimlach, zo raadselachtig als die der Mona Lisa informerend, of zijn voorganger dan misschien cigaretten had zitten roken.... Zijn voorganger was nota bene een verwoed niet-roker.... Behoeft het nog vermeld, dat die „leuke" vragen-steller een oud-Rolducien was?

Maar gevoeliger was het lesje, dat onze klasse-leraar, de onvergetelijke de Guasco ons gaf.

Professor de Guasco! Over ieder van mijn vroegere Rolducse leraren zou ik grapjes kunnen verkopen.... hun prestige is er overigens wel tegen bestand, maar over U zou ik het niet kunnen en heus niet alleen, omdat gij voor altijd van Uw geliefd Roda zijt heengegaan; als Gij nog leefdet, zou ik er evenmin toe in staat zijn.... Wanneer één oud-Rolducien waardig is, om met zijn prachtige kop de photo-pagina vóór in het Jaarboek te versieren, dan zijt gij het!

Ik heb er nooit spijt van gehad, dat ik andere leraren het lesgeven niet altijd tot een ontspanning heb gemaakt — met name is de Wiskunde-mijnheer er zelfs veel te genadig afgekomen — maar mijn aan verering grenzende bewondering voor de Guasco, als mens, als klasse- en vooral als Geschiedenisleraar, was zo groot, dat ik de hele verdere dag het land aan mezelf had, als ik een opmerking van hem gehad had. En nu ik, na meer dan twintig jaar, zijn markante kop, die is als die van een Romeins senator uit de Republikeinse glorie-tijd, weer voor me zie, voel ik weer die genegenheid in me door-tintelen, zoals ik me niet herinner, ooit voor een leraar gevoeld te hebben, vroeger niet, en later ook niet meer....

Slechts zij, die de Guasco als leraar gekend hebben, enkel de bevoorrechten, die van zijn eloquente lippen de vaart der Geschiedenis voor hun schitterend oog voorbij hebben zien trekken, alleen zij, die de warme klank van zijn buigzaam stem-geluid in hun luisterend oor hebben horen weerklinken, kunnen begrijpen, wat ik bedoel....

Hij bezat de zeldzame gave van het Woord, waaraan van Deyssel zijn indruk-wekkend Proza gewijd heeft....; hij was een docent, die als geen tweede de schitterende gave der improviserende eloquentie bezat; zijn lessen hadden vaak het spannende van een detective-film; zijn gebaar was rustig en beheerst als dat van een volleerd acteur, en even vrij van alle mooi-doenerij; zelfs het gegoochel met zijn wonderlijk geslepen lees-brilletje, dat van zijn aristocratische neus telkens weer op de punt van zijn rechter wijsvinger belandde, vermocht de les nooit te storen. Hij was zo zenuwen-proof, dat we de ondeugende hoop, dat het er ooit af zou glijden, reeds lang hadden laten varen....

Hij bezat een geheugen, dat werkelijk phenomenaal was; eens sprak hij met gesloten boek een vol uur over Talleyrand zonder één hapering, zonder één herhaling, en met zoveel inzicht, dat het was of hij zijn hele leven met dezen „cynischen opportunist", zoals hij hem typeerde, intiem bevriend was geweest.... Later heb ik Duff Cooper's biographie van Talleyrand bestudeerd, een zware turf van 475 bladzijden; ik heb er minder uit geleerd, dan in die ene Geschiedenis-les van de Guasco....

Daarbij was hij van een sympathieke gemoedelijkheid, en bezat hij een fijne zin voor humor. Zijn geestige zetten waren op Rolduc tot gevleugelde woorden geworden, en met graagte vertelde hij vaak over Valkenburg, dat hij altijd zijn „geboortestad" noemde.... Dan zat hij in de katheder te glunderen om onze pret, terwijl zijn hand

dan altijd even over „zijn machtig-gewelfd schedeldak" — zoals Jan Bröcker eens zijn hoofd getypeerd heeft — streek, en dat altijd glom als een volle maan, of als het oude eiken-hout van een vers-geboende parketvloer.... Als hij een extra-goede bui had, kon hij zelfs een grapje over zijn verdwenen haardos savoureren, en ik herinner me positief het uitbundig pleizier, dat van zijn glunderende, half toegeknepen oogjes uitstraalde, toen we, voor de les, de wel-bekende Silvikrin-reclame op den katheder gedeponeerd hadden....

„Het zou me niet meer staan, jongens, en het zou op mijn leeftijd nog maar lastig zijn ook", was alles wat hij zei, toen hij uitgelachen was....

Zal het iemand verwonderen, dat we op zo'n klasse-leraar trots waren? En dat de photo, die de Rolducse photograaf op een zonnige voorjaarsdag van onze klas in het bomen-rijke bosquet naast een der vijvers genomen heeft — de Guasco kaarsrecht en voornaam in het midden als een officier met zijn manschappen — de ereplaats op mijn studeerkamer inneemt?....

Slechts éénmaal heb ik hem werkelijk „woest" gezien! Of de cigaret, die het „groafke" broederlijk met Leon Schreinemacher gedeeld had, van al te inferieure kwaliteit geweest was, of dat de dosis gummi wat te royaal was uitgevallen, mogelijk ook, dat zich een der heren bij den klasse-leraar over ons beklaagd had, of dat al deze factoren plus nog andere onbekende zijn toorn hadden opgewekt.... maar nauwelijks had zich de Guasco op die vrieskoude Decemberdag in de katheder geinstalleerd, of het onweer ratelde al door de klas.... Donderend daverde zijn toorn-doortrilde Stentorstem over onze onthutste en schuld-bewuste hoofden, de bliksem van zijn gramme woorden weerlichtte door het lokaal, en er was niemand, die een opmerking waagde, of die zijn buurman ook maar aan durfde te kijken.... Toen moesten alle ramen wagenwijd open, en bij een buiten-temperatuur van zeven graden Celsius onder nul zaten we een vol uur te blauwbekken van de intense kou, die ons van de cour uit ongehinderd besluipen kon....; en tot overmaat van ramp sprak de Guasco over Napoleon's terugtocht uit Moscou, de overtocht over de Berezina, en de volledige ondergang der Grande Armée op de eindeloze Russische sneeuwvelden..

Ik krijg het nog steenkoud, als ik aan dat lesuur denk!; maar met de rook-festijnen en gummi-experimenten was het uit .... en voor goed!

Maar ik ben afgedwaald!

Ik had een bijdrage bedoelen te schrijven over de Nederlandse les.... en ik ben niet verder gekomen dan de pauze. De Nederlandse leraar en hij was een van de jongste en de snelste — niet ten onrechte staat zijn figuur naast talloze voetbal-elftallen in de Jaarboeken — is nog niet eens ten tonele verschenen, en nog altijd staat de Winnetou-specialist spiedend op de uitkijk.... Zo zal het wel iedereen vergaan, die over Rolduc te schrijven begint. Er is te-veel, de aanstormende gedachten en herinneringen zijn talloos; zij springen uit het geheugen op, als paddestoelen na een mals Mei-regentje uit de Limburgse kleigrond.... zij waaien aan, als herfstblaren voor de woedende Westen-

wind.... zij omzwerven het onbeschreven papier, als motten een brandende straatlantaarn.... zij zijn ontelbaar, als de op Rolduc in de loop der tijden verorberde broodjes — 's morgens twee, om vier uur één — 's Maandags vers, altijd smakelijk, en.... altijd smakend naar meer....

Van de zomer ontmoette ik op een fietstocht door ons mooie Nederland, in het prachtige Hollandse duinlandschap tussen Scheveningen en Wassenaar in een thee-tuin — waar behalve thee ook rijkelijk zwak-alcoholische dranken gesleten werden — een oud-Rolducien. Hij was op de H.B.S. reeds iemand, die geknipt scheen om in Vondel's Joseph in Dothan de rol van één der zes zwijgende broeders te vertolken.... In de loop der jaren bleek zijn aangeboren zwijgzaamheid nog aan intensiteit gewonnen te hebben; hij gaf mij zwijgend een hand, dronk „geluidloos" zijn glas Heinekens, en beaamde mijn opmerkingen over weer en landschap, over fiets-tochten en politiek met een stereotiep hoofdknikje, waarvoor hij op Rolduc reeds bekend was.... Hij sprak uitsluitend mono-syllabisch, knikte op alles ja en amen. Slechts twee maal sprak hij langer, want tot twee maal wurgde hij er langzaam de volzin uit: „Ja, dat vind ik ook"....

Maar nauwelijks had ik het toverwoord Rolduc genoemd, of daar scheen plots een heel ander persoon tegenover me te zitten. Zijn metamorphose evenaarde, neen overtrof de beste van Ovidius.... Het ijs was niet slechts gebroken, het was spoorloos versmolten. Hij kwam zowaar naast me zitten, offreerde me een biertje, accepteerde er twee terug, sprak honderd uit, informeerde naar dien leraar, en dien leerling, vroeg telkens „herinner je je nog"?, of „weet je ook nog....?", praatte als Brugman, lachte zó luidruchtig, dat op kruimels azende mussen met hoorbaar-nerveus-vleugel-gefladder heenstoven, wou me tenslotte niet meer laten gaan....

Toen ik het lommer-rijke oprijlaantje uittrapte hoorde ik zijn stem-geluid nog: „Vergeet niet de groeten aan Metzemakers en aan Jacobs"!

Eindhoven. BOYENS.

Poezie op Rolduc

Waaraan men waarachtige poezie te allen tijde zal herkennen is de bevrediging, die zij schenkt aan de mensenziel. Nu is er niets zo onbestendig als de mens als maatstaf genomen; toch neemt dit niet weg, dat de ontwikkeling van het schoonheidsgevoel bij de leden van eenzelfde beschavingsgroep op de duur een globaal genomen gelijke hoogte heeft bereikt. Dit is geen theorie maar practijk. Bij de waardering van een kunstwerk gaat men veelal uit van de blijvende waarde, want „a thing of beauty is a joy for ever" [1]), maar deze maatstaf is bezwaarlijk aan te leggen voor hedendaagse poezie, waarvan toch ook de waarde, voor den tijdgenoot althans, moet bepaald worden. Want de nakomeling zou zeker onze waardering in de wind slaan, wanneer wij hem die zouden willen opleggen, als niet onbevooroordeeld, daar wij leven in dezelfde omstandigheden als de dichter en ons derhalve niet zouden kunnen losmaken van de tijdgeest.

Een dichter is een geïnspireerd mens. De dichter is de middelaar tussen geest en natuur, de elementen van het menselijk wezen, hij vervult het onvergelijkelijke priesterschap van het goddelijke in den mens.

Het is dit hoge en verhevene, dit uitstekende in de dichternatuur, wat wij altijd voorop moeten stellen bij de beoordeling van de woordkunst. Wanneer wij moeten zeggen, of iemand een dichter is, ja dan neen, — en dit is een beslissend oordeel! — dan hebben wij daarbij de hoogste maatstaven aan te leggen en de hoogste eisen te stellen. Poeta nascitur — en daarom kan er in een eindoordeel geen twijfel aanwezig zijn. Een fijngevoelige natuur kan op een gegeven ogenblik zijn gedachten in rijm en rhythme dwingen — sed poeta nascitur. Ook door een niet-geïnspireerde kunnen soms goede verzen geschreven worden, maar bij den dichter ontspringt de poëzie uit een natuurnoodwendigheid als het water uit een wel, zich richtend in een instinctmatig rhythme en een natuurlijke melodie. Kunst wordt geboren, niet gemaakt uit de volheid, de overvloed van het menselijk wezen, is er de voortzetting van als het kind van zijn verwekker de continuïteit vormt. Poëzie *is* de dichter, en wel de dichter in zijn meest verheven en werkelijke vorm. Dit laatste vooral wordt zo vaak vergeten, dat de kunstenaar moet gezocht worden in zijn scheppingen, niet in zijn door schijn en onwaarheid veelal omhulde leven. De dichter leeft in zijn poëzie wezenlijker dan in zijn vlees en bloed, omdat de geest wezenlijker is dan het vlees en het leven van de geest zich verheft boven het leven van het vlees.

Poëzie is leven, is het leven. Dit is de altijd geldende omschrijving voor ware dichtkunst.

Het is een barnende tijd, de jeugd waarin wij [2]) leven. Wij voelen voor ons het leven met al zijn rijkdommen opengaan en in ons bruist de neiging om er ons met één grote sprong in te werpen.

Het leven met al zijn rijkdommen! Niet op de eerste plaats het leven om ons, maar vooral het leven in ons, met zijn afwisselende gemoedsstemmingen, zijn hartstochtelijke gevoelens, de reflecties van uiterlijke gebeurtenissen, die in onze ziel gestalte aannemen, waarop ons hart reageert met zijn tranen en zijn lach. Het leven, dat is voor ons een wonder van schoonheid. Wat wij gaan ontdekken is schoonheid en wijsheid, waarop alle leven is gegrondvest, wat zijn de steunen van onze ziel. Wij, wij gaan ontdekkingsreizen maken à la Chesterton in het nieuwe en toch zo veel beproefde land, dat „leven" heet. Wij weten het overvloeiend van melk en honing en hiervan ons te doordringen is onze hunkering, onze hartstocht.

Nu slaan bij ons alle zielspotenties open en zij dwingen ons het nieuw-doordrongen geluk, het grote geluk, het machtige geluk, het levensgeluk te zingen, te uiten in hartontboezemingen, om het mee te delen, mee

te geven aan anderen. Want de dichter is als een bloem, wier schoonheid openstraalt niet om zichzelf maar om den mens, die er op ziet met geluksvolle blik.

Wij, dichters! met fiere trots; ja, maar ook: wij, dichters? Wij staan aan de drempel van een nieuwe tijd, ónze tijd. Wij staan nog schromend stil, niet zeker of wij gewijd zijn, of wij geroepen zijn tot het heilig priesterambt in de tempel der schoonheid — en wie zou het onwaardig durven bekleden? Ja, wie, wie zou zich durven vergrijpen aan de heiligste der wijdingen in de dienst der schoonheid?

En het is ons vreemd en bang, want wij weten, dat zij er geweest zijn en nog zijn, die de godin een onwaardig offer opdroegen. O, zij staan nog aan het altaar der schoonheid en zij blijven staan en volharden in hun onwaardigheid. En meer nog dan dat; zij lokken nieuwen, die hen eren, de tempel binnen en zij verlustigen zich in elkander, dat een zonde-zwartheid in dikke walmen opriekt door de hoge hallen, waarin wierook placht te branden van ootmoedige dienaars, ook in ònze tempel. Schoonheid! ach, schoonheid! om u treurt ons hart. Maar wijd ons tot uw priesters en wij zullen voor u branden een zuivere wierook van waarheid. Heb medelijden met ons, met onze mensen, die dorsten naar u en schenk ons opnieuw uw rijkdom en zegen.

Ziet, daarom is onze tijd een nieuwe tijd, het leven, dat wij gaan leven, een nieuw en rijk leven, omdat wij hier staan, ontevreden met hen, die ons voorgingen.

Nu, in het opengaan van het leven, is ons dichtertalent ontsproten en gretig slurpt het 't eerste morgenlicht.

Ook hier op Rolduc. Wij weten niet, of er veel of weinig dichtertalenten in Roda's schaduw ontloken zijn, maar het houdt ons er niet van af uw aandacht thans te vragen voor de poetische dictie van een onzer medestudenten, wiens verzen ons werkelijk door hun oorspronkelijkheid en fijne opmerkingsgave zo geboeid hebben, dat wij ze werkelijk dichterlijk [3]) durven te noemen. Wij doelen hiermede op de dichtkunstige voortbrengselen van José Erens, wiens werk wij niet konden nalaten onder de aandacht van den Jaarboeklezer te brengen, in de vaste overtuiging, dat ook hij niet ongeroerd kan blijven door wat hier aan dichterlijke prestatie is geleverd.

Een zomer van poëzie straalt bij het aandachtig beschouwen van deze gedichten voor ons open, want het valt terstond op, dat deze dichter zijn kracht zoekt in de sterke straling van zijn kleuren en zijn licht. Maar het is zomerlicht, misschien toch wat al te strak, soms de ogen vermoeiend met zijn verblinding. Heel vaak is het louter ver-beelding van het geziene; het verlangen naar originaliteit wordt soms wat al te sterk naar voren gedrongen, zodat men van de nieuwe woordvormingen afgemat raakt. Daardoor krijgt men de impressie van een drukkende zomerse sfeer, die o.i. het beste weergegeven wordt door

ZOMERTUIN

In beslotenheid van kleine tuin
fel zonnegloeien
van rode rozen

Met een siddering door blad en kruin
trilt zomergroeien.
En dromeloze

zwarte schaduw tegen witte muur
beeft donkerzwijgend
met bomenwuiven,

en verstilt dan weer in zonnevuur;
wijl even hijgend
de wind door druiven-

loof met fluisteradem spelen gaat.
Zwaar geuren vele bloemen.
In de zomerzon

bloeien ze blijder, lichtgebaad;
en gouden bijen zoemen
om elke honingbron.

En heel de tuin ligt stil en droomt
van zomer en van licht
en wademt zoete geuren.

Terstond valt op, dat de dichter aan eigen dichtvormen de voorkeur geeft boven de lyrische vormen, die onze grote dichters hebben geïnspireerd. Tussen al zijn verzen heb-

ben wij slechts twee sonnetten kunnen ontdekken, terwijl stanzas of iets van die aard niet gezien is. Naar de klank is het gedicht niet af, naar het beeld wel; dit wijst op een gebrek in de dichterlijke potentie (geenszins van blijvende aard!), die met de gedachteafronding geen klank-einde kon vinden.

Een geheel andere sfeer ademt het sonnet, dat wij liever „Zomer-ochtend" genoemd hadden, doch dat nu heet

ZOMERDAG

De zon breekt open de vermiljoene dag
en slaat de nevels met haar stralenschicht [uiteen:
de schemer vlucht naar verre einders heen.
Jong treedt de morgen aan met gouden [wapper-vlag.

De luchten blauwen diep en koepelen [omhoog;
de beken springen in de witte dag het [nachtlijk duister uit;
in de struiken slaat de stilte stuk op [merelengefluit;
een windezucht waait zacht de dauwbevochte [bloemen droog.

Dit is een schone dag, een dag die God mij [geeft.
Ik voel mij jong en sterk met al wat om mij [leeft,
vol licht en zang en zonnig levensvuur.

Ik wou vandaag wel liefst op verre reizen [zijn,
Deez' enkle zomerdag, op zee en door [woestijn,
en daarna rust ik dan weer thuis in koele [schemer van het avonduur.

Hier niet die vermoeiende neologismen en daarom een veel natuurlijker geluid, terwijl toch de beelden treffen door oorspronkelijkheid. Wij vinden dit een mooi sonnet, ofschoon er toch wel wat van te zeggen valt. De „wapper-vlag" in het eerste quatrijn stoort muzikaal met zijn korte a-klank in de brede dagopening; beter had er gestaan „waaiervlag". Wij houden niet van die ongebonden lange versregels als in het tweede quatrijn; het duidt toch nog te veel op een onbeheerstheid, meer dan op onmacht (wat bij de „modernen" het geval is). Brillant is een regel als „in de struiken slaat de stilte stuk op merelengefluit"; en een mooie zegging is „de dauwbevochte bloemen". Maar de laatste terzine begrijpen we niet; waarom nu de dichter bij al die schoonheid elders wil zijn, waarom dit verlangen naar ruimtelijkheid?

Dit is toch kenmerkend voor de poezie van Erens. Het is een uiterst subjectieve lyriek, die soms sterk aan Marsman herinnert. Nu is Marsman geen goed leermeester te noemen met zijn onbedwongen klank- en vooral beeld-expressies. Ook de dichtkunst van Erens is voornamelijk visueel en daarom onvolmaakt, niet-af te noemen. Het Vrije Rhythme, dat sinds de laatste twintig jaar in zwang is, duidt op een mateloze onbeheerstheid — vaak op een dichterlijke impotentie! Eenzelfde symptoom van dit bandeloze in de moderne lyriek — want epiek bestaat tegenwoordig niet meer — is het blanke vers. Dit is niets nieuws van de laatste tijd, maar werd ook vroeger aangewend; doch de overstelpende vloed van blanke verzen, waarin men tegenwoordig bedolven wordt, is een veeg teken in de ontwikkeling van de acoustiek bij den modernen mens. Wij zien trouwens bij de muziek een dergelijk betreurenswaardig verval, een volkomen minachting voor de melodiek. Het is een tijdverschijnsel! Wij durven dan ook met beslistheid beweren, dat José Erens met zijn soms wel wat gedurfd, maar toch altijd muzikaal rijm meergenoemde „modernen" voor is. Een enkele maal weet hij zelfs een zuivere rhythmiek op te wekken in een vers als

GOLVENZANG

De golven zingen hun eeuwige lied:
„wij willen niet rusten; wij zwijgen niet;
wij die altijd deinende zijn
zonder de vastheid van vorm en in lijn;
de vloed sleept ons mee,
de eb slaat ons neer;
wij kennen alleen het rhythme der zee,
belijden zijn zuivere schoonheids-leer."
Zo zingen de golven; en zwijgen niet;
Zij zingen hun rhythmische eeuwigheids-lied.

Er is in zijn verzen een zekere ontwikkeling duidelijk merkbaar, de exuberantie der beelden is in de laatste gedichten wat rustiger geworden, het geheel betrekt zich meer op het innerlijk. Dit is trouwens een algemene ontwikkelingsgang in stemmingspoezie; en stemmingspoezie is het in de zuiverste zin des woords. Op een enkel na als „Nachtvaart", „Als ik sterf" of „Geheim" is al zijn dichterlijk werk natuur-lyriek, hetgeen zeer begrijpelijk is. Voor den jongen kunstenaar gaat een wereld van licht en kleur om hem open, die in zijn ziel een resonantie vindt; te weinig echter merkt men de reflectie, wij bedoelen, dat hier de schoonheid van het externe ook opnieuw zou be-leefd worden in de dichterziel. Dat is het, wat wij in Boutens zo zeer bewonderen, dat schenkt ook aan de dichtklank een blijvende genieting, want het zuiver zinnelijke sterft op den duur. Iets wat aan deze opgave toch zeer na beantwoordt is een merkwaardig gedicht, dat zich noemt

DROEVE GEDACHTEN

Het stil bepeinzen op een laat uur
van de dag, als de zon rood vuur
openstort over de hemel,
het teer-vlugge tussen wolkengewemel.
En ontsloten glans van sterren, en nachtlucht
aangewuifd in de bomen, een zucht
van adem vol bloemengeur.
Onder de wijd zich heffende bogen
zacht aanschrijden van gedachten is getogen,
op hun wangen vaalheid, de lijdenskleur.
Als diepten vol geheimheden
de gelaten, donker ombuigende oogledenwelving, waaronder de spiegels, de zwarte,
van leed, geen vreugde vervulde de harten
van hen. Langs de oren, omlaag de bochten
der schouders golven haar, gevlochten
en in strengen over de ruggen.
De voeten schuifelgaan de stugge
gang van strakke wezens, figuren omlijnd
met huivering van grijze gewaden.

De handen uit de plooien geheven, verfijnd
van slanke polsen, en de vingers beladen
met edelstenen; robijnen en opaal,
smaragdgroen en amathisten, bloedkoraal
met blauw van safieren, schitteringdiamanten;
en op de borst parels en de kanten
der kleden bestikt met gouddraad.
Zo komen de droomstille, die laat
in de avond aanzitten, treurvrouwen,
en de droefheid dragen van hun leven,
een herinnering aan verre tijden, een
[aanschouwen
van hun smarten, onuitgesproken gebleven.

Ook dit vers is geen zuivere natuur-lyriek, maar de eerste regels roepen toch het inspirerend natuurbeeld van de avond op, waarin het gehele gedicht zich voltrekt. Men zweeft nog in de uiterlijkheden, beelden, beelden, geheel ingedronken en nauwkeurig weergegeven visies. Het rhythme van dit vers is misschien enigszins te hortend en ongelijk om een gedachtengolving te belichamen. Het is een moeilijk te lezen vers, maar het is diep-treffend na meerdere lezingen. Ook de bejuweling der gedachten is een luxe, die beter weggebleven was. De aanhef van de tweede strofe doet denken aan een fijn beeld uit „Avondstemming"

In de haven van mijn schoot
de moeheid van handen neergevallen;

een gedicht, dat op brillante wijze eindigt

Gevallen
bloembladen
sleepgewaden
breed ontplooid,
neveldwalen.
Grijsgetooid
avonddalen.

Een speelse geest openbaart zich hier, die van het ene visioen in het andere valt en terstond „sleepgewaden" op „bloembladen" laat volgen, ja, zelfs de „neveldwalen" in zijn verbeelding hiermede verenigt. Dit speelse wordt den dichter toch te machtig — en hier wijst het o.i. nog op een onvermogen — bij het weergeven van een totaal verschillende gemoedsstemming in „Het regende wat....", waar

Het regende wat, het riezelde wat,
het sijpelde stil op de straten.

aan Verlaine doet denken, terwijl terstond daarop versregels volgen

En in de top van de perelaar zat
een merel, die zong zijn cantate.

die sterke reminiscenties aan Jan Engelman voor de geest roepen. Hier volgen twee to taal verschillende sferen terstond op elkaar, hetgeen beslist als een fout moet worden aangerekend.

Erens is een dichter, die sterk door avondstemmingen geïnspireerd wordt. Wij noemden reeds het sterk visuële „Avondstemming"; langzamerhand wordt toch een verdieping der gedachten merkbaar en het introspectieve „Avonddroom" met deze sterksprekende slotstrofe

Ik peins nu wat. Ik hoor een lied:
en lees nog verzen uit een wonder boek:
mijn ziel is als een schildersdoek
met gouden vrede in een diep verschiet.

een strofe, die de climax vormt, waarnaar de voorgaande overpeinzingen in voortdurende stijging opvoerden. Dit gedicht wijst reeds meer op de reflectieve kracht van de dichterziel. Tenslotte verdient in dit genre het meest onze aandacht een gedicht, dat de beste beloften inhoudt voor de ontplooiing van dit talent. Het luidt

PRELUDE DU SOIR

Avond is als een herfstwoud, zwoel en stil;
voor wie aandachtig naar de stilte luistert
is 't of de wind, die in het lover fluistert,
een schoon en vroom verhaal vertellen wil.

Verteedring der geluiden
dit brengt het late uur.
Er is een droombeduiden
in stervend zonnevuur.

Nu komt de nacht
over de landen.
Aan de hemel branden
de sterren, ver en zacht.

Een zucht
door de lucht:
't lied van de wind
begint....

In dit gedicht ligt de fijnheid van de mensenziel. Het is niet een subjectieve reflectie, het opent alleen de mogelijkheid daartoe; het is nog zuivere stemmingslyriek, maar nu van een doorzichtige klaarheid. O, wij zijn ervan overtuigd, dat het nog mooier had kunnen worden, moeten worden zelfs, maar waar het gaat om een fragiele ver-beelding, daar staat dit gedicht op een hoge plaats; de dichter heeft erin een hoogtepunt bereikt, dat vóór hem nauwelijks door één der modernen werd ingenomen en — wat belangrijker is — dat wijst op een hoopvolle ontplooiing van een dichterziel.

Het ligt geenszins in onze bedoeling u hier geheel Erens' dichterschap open te leggen. Zo zijn b.v. de laatste verzen van „Herfst-Weemoed"

Het hart wordt droef en peinzend strak;
ik ben alleen in mijn versomberd huis
en buiten is de wind en traag geruis
van regen in de goot en langs het dak.

zeker niet onder poetische inspiratie ontstaan. Hierin komt bovendien het „huis" van den dichter voor, dat in zijn poezie hier en daar nog al een curiosum vormt. In een gedicht als

GEHEIM

Dit was als spreken van een teer geheim,
wanneer mijn moeder zacht mijn handen nam
en lang mij in de ogen keek. Dan kwam
een blijde vreugd' in mij, maar ook wel pijn
om 't voelen van haar liefde, stil en diep,
maar 't weten wreed: ook Haar neemt eens [de dood,
dan sluit ik d' ogen en kus de mond nog rood,
die mijn mond kuste, als ik blond en dromend [sliep,
en wakend over mij ze haar gebeden zei:
haar vrome bidden, stil voor mij.

doet ons vooral de „pijn" om 't voelen van haar liefde vreemd aan; misschien is het een beetje spelen met sentimenten. [4]) Ook denkt men bij de moeder niet op de eerste plaats aan de dood, zelfs niet op de tweede en derde plaats, nog niet, als deze „wrede" scheiding al gekomen is; bij de moeder denkt men

aan het leven! Ook rhythmische gebrekkigheden (7e regel) komen in dit vers voor, terwijl in de 9e regel het woord „ze" niet op zijn plaats is. Een gedicht van afwisselende waarde is „De Leeuwerik"; maar een vers, dat wij hoogstens merkwaardig doch geenszins ontroerend kunnen noemen, is het meergenoemde „Het regende wat...."

In sommige gedichten staat Erens sterk onder invloed van Marsman en een typisch voorbeeld van zijn dichtvorm is wel

NACHTVAART

Wij varen de nachtzee op, mijn kind,
De avond is stil;
de boot ligt te deinen
op water en woelende wind.

De maan is mijn zeil,
wit-blinkend gespannen;
in de boot wacht ik je op
met de sterren, mijn mannen.

De haven is donker en blauw;
mijn roer trekt, als goud in de nacht,
een lijn door het bevende water.
Kom, de schipper heeft lang je verwacht.

Straks zet ik de koers
onder de landen uit;
dan zwaai ik de zwiepende riemen,
als jij slaapt in de kleine kajuit.

Een lied zal ik je zingen,
een zang van de wind en de zee;
slaap dan en rust in mijn deinende boot
droom van de nacht en van wondere dingen.

waarin een beeld als „de maan is mijn zeil" geen twijfel laat over de zijde, waarvan de inspiratie gekomen is. Maar het is ook weer zo subjectief; tot wie is de uitnodiging gericht? wie is het dierbare kind, dat zich in de schoot van de nachtboot gaat verschuilen? En dat wekt ondanks een rijke plastiek, ondanks een onnoemelijke tederheid en daaruit voortspruitende meeslepende bekoorlijkheid een gevoel van ontevredenheid, van onvoldaanheid.

Is dit niet in de grond een eigenschap van alle lyrische poëzie? Maar welk is het onderscheid tussen lyriek en epiek? In wezen is hier geen distinctie te maken want alle waarachtig grote poëzie is in zich lyrisch van aard, d.w.z. het buitenstaande — en dit kan van alles zijn, van natuur tot mythologie — wordt in de dichterziel in schoonheid herboren. Wanneer het zich door de geïnspireerde mond uit, is het altijd iets nieuws, iets eigens van den dichter, subjectief. Wanneer wij over lyrische poëzie spreken, dan bedoelen wij daarmee echter een gradueel verschil te maken met andere dichtkunst, en wel die, welke zo subjectief beleefd is, dat de gevoelens en gedachten en tenslotte zelfs de verstaanbaarheid een louter persoonlijk karakter gekregen hebben van die aard, dat wij deze kunst individualistisch zouden kunnen noemen. Vele van de verzen van Boutens vallen onder deze categorie, doch men moet niet menen, dat het verschijnsel aan bepaalde perioden zou gebonden zijn. Wij willen geen beslissend oordeel vellen, maar dit zouden wij als onze persoonlijke conclusie uit de historische loop der gebeurtenissen willen vaststellen: wanneer men de invloedssfeer van de Homerische epiek vergelijkt met de lyriek van Sappho, dan is men geneigd de gevolgtrekking te maken, dat wat men gewoon is epiek te noemen een algemeen culturele invloed op „het volk" uitoefent, terwijl de lyrische schoonheid slechts den individuelen lezer beïnvloedt. Wij willen ons geenszins ten nadele uitlaten, maar er slechts de nadruk op leggen, dat de dichter een priesterschap uitoefent en als zodanig middelaar is tussen de schoonheid en het volk.

Uit deze laatste zinsnede moet men echter geenszins besluiten, dat nu de dichter geroepen is de schoonheid te brengen onder het volk — zoals thans dreigt te geschieden, zodat zij onder de voet raakt! — maar integendeel het volk opleiden tot de schoonheid. De kunst is een beschavingsuiting die zich in de loop der tijden heeft vervolmaakt en nog steeds naar hoger en grootser volgroeiing dringt; men begrijpt vanzelf, dat het niet alleen dwaas, maar zelfs zondig tegenover het voorgeslacht zou zijn deze beschaving en inzonderheid de kunst af te breken tot een niveau, waartoe „het volk" — d.i. de onculturele massa — door de verderfelijke invloed van menselijke egoïsmen, die

men achtereenvolgens rationalisme, materialisme, liberalisme en socialisme noemt, gedegenereerd is, wijl de kunst van den gezonden mens hierboven uit gevlogen is. De mens heeft de plicht en de natuurdrang hoger op te streven; zou nu de voorhoede zijn vooruitgeschoven post in de steek moeten laten om zich terugtrekkend aan te sluiten bij de massa en alle winst die gemaakt is, verloren laten gaan? Neen, maar men moet de massa de middelen geven om vooruit te komen en zich aan te sluiten bij de voorhoede. En deze middelen zijn *niet* algemene leerplichtwet of radio-distributie. Wanneer men de kunst voor het volk toegankelijk wil maken, dan moet men in het volk eerst het verlangen scheppen naar kunst; zolang dat niet aanwezig is, zijn alle pogingen tot „hereniging" vruchteloos.

Men kan „kunst" nu eenmaal niet van boven af opleggen; dat moet groeien als een machtige hunkering in de eigen volksziel. En als zodanig is „volkskunst" geen utopie meer, ofschoon het ideaal der Griekse theaters uit Pericles' tijd wel nooit meer zal bereikt worden.

Erens' poëzie is uiterst subjectief; dit zal waarschijnlijk een reden zijn, waarom de contemporaine waardering verschillende standpunten zal innemen. Gezien uit het oogpunt van de „absolute schoonheid" is hier echter sprake van een werkelijk dichterlijke expressie. Er zweeft in deze ziel misschien een lichte weemoed als ondertoon; maar dit gevoelen uit zich in een ongerechtvaardigde beschuldiging in de laatste strofe van „Als ik sterf...."

Als ik sterf, dan lachen er velen om mij,
die een zonderling was in hun ogen;
een enkel, wellicht, zal dan bewogen
staan aan mijn graf en wenen om mij.

een verwijt, dat lichtelijk „weltschmerzlich" aandoet. Een dergelijke affectatie treft ons in de „pijn van ongekende dingen" uit

EENZAAM

Om ons heen drijft de zucht
van zwoele uren in de zomerlucht.
Het grote eenzaam zijn
in ons hart als een pijn
van ongekende dingen;
een huiverig omringen
van dromend beeldvervagen.
Het weten waarvan wij niet gewagen,
in ons leed besloten, dat wij dragen
op de opene diep-schalen
van onze zielegralen:
een droomgepeinzen van dood,
dat het leven ons nu ontsloot.
De rozen rood, opbloeiend rood,
zijn al leven. Dit is als een vloot
met bloed omspoeld in bladerzee groen,
die niets dan wiegend golven doen.
Het gesloten gesprek. Tussen vielen woorden,
die wij verruisen hoorden
in stilte, als verre klanken van wee.
Het zingen van de bomen mee
bewogen. Vervlogen gedachten....
Onze strakke monden niet lachten.
Zo was dit diep eenzame gekomen
ons omheen, als geuren zomerdromen.

waarin ons echter het weemoedsgevoelen toch overigens veel natuurlijker tegenklinkt. Wij behoeven wel niet te wijzen op de plastiek in „de opene diep-schalen van onze zielegralen"; waarbij men natuurlijk het woord graal voor de gehele kelk en schaal voor de enkele cup moet verstaan. Wel is er een gewaagde dichterlijke vrijheid in het meervoud „doen" (regel 17). Ook dit is een spontaan gedicht, niet bezonken, maar flitsend van beeldenrijkdom, waarvoor men zo gaarne de vergelijking van de sprankelende champagne aanhaalt. Oude wijn hebben wij in Erens' poëzie niet aangetroffen. Wij wijzen nog op het hierboven aangehaalde „Droeve Gedachten" en ook op het sonnet „Kinderland", waarin de laatste terzine een meergevoelde heimwee-gedachte vertolkt

Soms staan wij stil, nu in ons wezen vallen
de eerste smarten van wat aan heimwee [brandt
in onze zielen naar 't kinderspel met tol en [ballen.

En nu wij in den brede deze verzameling poëzie van alle zijden hebben belicht en beschouwd, is het moment gekomen een oor-

deel uit te spreken, een oordeel, dat vanzelfsprekend niet beslissend kan zijn. Zoals men zich bij het ontspruiten van de eerste groene loten van een plant kan vergissen bij het vaststellen, welke bloemschoonheid hieruit zal ontbloeien, zo is ook ons oordeel niet van dwalingen gevrijwaard. Wat wij echter te zeggen hebben, dat wat in ons vermogen ligt, willen wij tot uiting brengen en daarbij zijn wij zo verheugd nu eens een echt hoopvolle gedachte te kunnen uitspreken.

In een onzer vooraanstaande katholieke dagbladen verschijnt geregeld wekelijks een bijdrage „over nieuwe poezie"; de kunstcritiek in dit artikel is altijd, zonder een enkele uitzondering, imbeciel, angstwekkend imbeciel. Het is ook een onmogelijk te vervullen eis, aan de Nederlandse wereld der letteren gesteld, dat zij elke week een nieuwen dichter zou voortbrengen. „I can understand the man", zegt de Engelse essayist Hilaire Belloc, „who calls poetry so rare that it could only be spotted every half lifetime or so." [5]) Deze opvatting klinkt ietwat humaner ten opzichte van het dichterlijk geslacht; wij zeggen „humaner" omdat zij minder veeleisend is. En zelfs ten aanzien van goede verzen is dezelfde schrijver nog zo scrupuleus, dat ze te eniger tijd ofwel in zeer geringe mate of in het geheel niet voorkomen. Men zou misschien geneigd zijn dit vonnis te rigoreus te noemen, maar wij weten nu, dat wij aan den dichter hoge eisen mogen stellen; en dit zal nooit of nimmer ten nadele van de poezie uitvallen, immers goede poezie openbaart zich op den duur toch. Het bewijs hiervoor wordt geleverd door de kritiek van Keats' *Endymion*. En nu verbeeldt zich toch de literaire medewerker van bovenbedoeld dagblad, dat poezie ontspringt als bladeren aan een boom. Ja, maar die bladeren vallen af! Doch wij willen daar niet langer bij stilstaan, slechts de redactie van bedoeld dagblad aanraden zich deze blamage voortaan te besparen. Poezie — men kan het wel raden — wordt er in deze rubriek niet besproken, goede verzen soms toch, een héél enkele keer, beslist heel zelden. Onze poezie is hard achteruit aan het gaan. Het is een droevig feit, maar het moet geconstateeerd worden. Sinds de bloeiperiode, die zo stralend-geniaal werd ingezet door het jonge geluid van Jacques Perk en haar vertakkingen over allerlei gebied vond in de mannen van Tachtig, is onze poezie aan het verbleken gegaan. Niet echter zonder weer op te leven en uit te vlammen in de dichteres Roland Holst-van der Schalk aan de ene zijde, in de symbolisten Boutens en Leopold aan de andere zijde, om misschien nog een laatste zwakke flikkering in Marsman te wekken en daarna.... voor goed uit te doven? Wanneer wij het vuur niet kunnen redden wel, anders....? Wacht en aanschouwt wat gebeuren gaat in de Nederlandse poezie! De tijd zàl komen, dat een nieuw vuur over de lage landen laait, en hij is niet ver meer; de tijd zàl komen, dat een nieuwe bezieling door de Noordzeestem klinkt, en hij is niet ver meer; de tijd zàl komen, dat er weer dichters opstaan uit onze beemden en bossen, en hij is niet ver meer; de tijd zàl komen, dat schoonheid, de goddelijke schoonheid weer heerst over de heuvels en vlakten van Nederlands grond, en hij is niet ver meer.

Wij menen hier nu voor het eerst een nieuw geluid te kunnen signaleren, een geluid, dat qua forma nog wel niet van alle tijdsinvloeden vrij is, maar dat zich naar de geest toch verre verheft boven de geluidjes — zwakke kinderkreetjes, schor kikkergekwaak en wat dies meer zij — van de tegenwoordige en vroegere tijd. Wij hebben u deze poezie voorgelegd, opdat u met ons zoudt kunnen oordelen. Wij zien hier toch een frisse en oorspronkelijke zegging, een levendige fantasie en een groot gemak om zich uit te drukken. Maar dat is niet het voornaamste; in deze verzen klinkt iets, daar zit geluid in, daar zit stem in, en dàt is, wat zeker bij al onze „nieuwe poëten" niet het geval is. Daar valt nog wel op deze verzen het een en ander aan te merken, zoals wij dat ook ruimschoots gedaan hebben bij ieder gedicht afzonderlijk, en wij zijn er vast van overtuigd, dat *deze* poezie op den duur geen stand zal houden. Maar wat wel stand zal houden, dat is de dichter, die nu nog een hartstochtelijk bruisende, straks een in de dienst der schoonheid verfijnde stem zal laten klinken over Hollands landouwen. O, dat klinken, daarin ligt alles opgesloten: wij hebben hier al zo

lang niets meer gehoord. Een werkelijk geluid, misschien nog van innig enthousiasme onbetoomd, maar een klankvolle stem, dat is wat wij in deze verzen hebben vernomen met een opgetogen hart. Wij beven van ongeduld om te weten, met zekerheid te weten. of wij goed gehoord hebben, want het betekent de vernieuwing der Nederlandse poezie, die wij zo liefhebben, die voor ons alles is, het hele leven, waaraan wij ons hart geofferd hebben in blijde geluksovergave.

De dichter Erens heeft ons bekoord met zijn heldere, maar ook met zijn warme stem. Want uit zijn verzen straalt een waarachtige liefde-gloed voor het schone, het onfeilbare kenteken van den waren dichter. Daarom zijn wij zo zeker van onze zaak, omdat wij die liefdebrand gevoeld hebben, die ons hart wederkerig in vlam heeft gezet. En deze liefde voor de schoonheid weerstraalt in liefde voor de natuur en den evenmens, liefde voor de eenzaamheid, liefde voor al wat goed en schoon is, want dit is een natuurnoodzakelijk gevolg er van. Wij moeten daarom zorg dragen, dat wij de schoonheid liefhebben, door wie wij gebracht worden tot al wat schoon is, die ons de poorten opent van een hemel van gelukzaligheid, die ons tenslotte binnenleidt in de eeuwige hemel en laat genieten de Eeuwige Schoonheid zonder einde.

CHARLEY.

[1]) „Een ding van schoonheid is een vreugd voor immer" — Endymion, John Keats.

[2]) Dat zijn wij, Rolduciens van de hoogste klassen. — Schr.

[3]) Hetgeen in de tegenwoordige tijd zoveel wil zeggen, dat ze uniek staan in de moderne literatuur. — Schr.

[4]) Naderhand verzekerde de dichter ons, dat men de „vreugde" op de „liefde" en de „pijn" op het „weten wreed" moest betrekken. Dit verandert de zaak natuurlijk, maar het blijft een vreemde zegswijze. — Schr.

[5]) „Ik kan dengene begrijpen, die poezie zo zeldzaam noemt, dat zij slechts ééns in een halve mensenleeftijd of daaromtrent opgemerkt zou kunnen worden." H. Belloc: „Short Talks with the Dead".

Vóór honderd jaar

In het Gedenkboek der Inhuldiging en Feesttogten van Zijne Majesteit Willem II, samengesteld door Dr. Wag en uitgegeven bij J. F. Demelinne te 's-Hertogenbosch in 1842, vonden wij het uitvoerig relaas van het bezoek van Koning Willem II na zijn ambtsaanvaarding en inhuldiging te Amsterdam aan verschillende streken en plaatsen van Nederland en het Groothertogdom Luxemburg, nu 100 jaar geleden in 1841.

Op 12 Juni begon 's Konings bezoek aan het Hertogdom Limburg. Het verslag van deze tocht, waarvan de lezers van dit Jaarboek vooral de bladzijden over het bezoek aan Rolduc zal interesseren, nemen we hier over. Corten's „Rolduc in Woord en Beeld" maakt er geen melding van.

GEDENKBOEK
DER INHULDIGING EN
FEESTTOGTEN VAN
ZIJNE MAJESTEIT
WILLEM II
1840—1842.

Maastricht.

Komt, Burgers van het trouw Maastricht
Ons bolwerk in gevaren,
Komt, daar 't gekrijsch der wapens zwicht.
Uw stem met de onze paren!
Mr. J. van 's Gravenweert.

En nu liep de feestbaan over Belfeld, Beesel, Swalmen, Herten, Linne, Maasbracht, Echt en Susteren. Overal vereenigden zich Eerekorpsen tot geleide des Konings, en schaarde zich een tallooze menigte langs het pad van den Vorst, die, als in zegepraal, thans naar de Hoofdstad van het Hertogdom heentoog.

Ten 2 ure in den namiddag van 14 Junij kwam Zijne Majesteit bij de Schabrug, onder de Gemeente Holtum, nabij Susteren, op het grenspunt der Arrondissementen Roermonde

en Maastricht aan, en werd daar verwelkomd en begroet door den Heere Distrikt-Commissaris G. Kerens de Wolfraad, vergezeld van eene uit zestien landlieden te paard gezeten Eerewacht, met den Heere Joan Lenfers tot Kommandant aan de spits, en begeleid door het Holtummer Schuttersgild, dat, met vliegend Vaandel en slaande trom, den Koning ter eere was opgetrokken, ditmaal nog eens onder de aanvoering van hunnen hoogvereerden 75 jarigen Kolonel, den Heere Nicolaas Nelissen. Verder zag men daar den Wel-Eerwaarden Heer Pastoor van Sloen, in zijn Herdersgewaad, met nog vier-en-twintig andere Geestelijken uit het Kanton, tot 's Konings plegtstatige ontvangst gereed. Onder het luiden der klokken, het bulderen van 't geschut, en het knallen van 't handgeweer, verscheen de beminde Vorst aan den Eereboog, waar de Heer Eerste Assessor Hoogstdenzelven in nederige bewoordingen verwelkomde, terwijl vervolgens gezegde edele Herder der Gemeente, hem, in eene uitvoerige rede, innig bewogen, toesprak. De Koning beantwoordde dit met zijne gewone minzaamheid, en even zoo ook de andere toespraak van den jongen Arnold. Smeets, het zoontje van voornoemden Heere Eersten Assessor, die, op Zijner Majesteits verzoek, het uitgesprokene aan Hoogstdenzelven in schrift mogt overhandigen. — Na een half uur toevens en zich met al de aanwezigen op de gulste wijze te hebben onderhouden, vertrok de Koning van hier, door de Eerewacht van Buchten, de grensscheiding der Gemeente, vergezeld. — Te Beek werd Zijne Majesteit door de Plaatselijke Besturen van het Kanton Meerssen verwelkomd, die allen Zijne Majesteit de behoeften hunner Gemeenten en van het Gewest deden kennen, terwijl Hoogstdezelve de blootlegging daarvan met de meeste belangstelling geliefde aan te hooren.

Na in laatstgemelde Gemeente eenige verversching te hebben gebruikt, vervolgde de Koning zijnen togt en bevond zich, tegen ruim 5 ure 's avonds van Maandag, den 14. Junij, 1841, voor de muren der Stad Maastricht.

Reeds van ten 6 ure 's ochtends duidde vrolijk klokkenspel en statig feestgelui de ophanden plegtigheid juichend-vrolijk aan. Van torens en molens, van daken en uit vensters wuifden tallooze vlaggen; geheel de Stad was met lagchend groen getooid, en prijkte, toen de nevel eener regenachtige lucht dunde, weldra in al het schoon der glansrijkste zomerzon. — De Gouverneur van het Gewest, de Militaire Opperbevelhebber in Limburg, verzeld van zijnen Staf, en de Leden der Stedelijke Regering hadden zich in daartoe bestemde Tenten verzameld, nabij de uiterste barrière der Oude Wijkerpoort, teneinde Zijne Majesteit daar op te wachten, te verwelkomen en te begroeten. — Op den weg naar Meerssen stond in tijds een eskadron van het Regiment Lansiers, benevens de Koninklijke Marechaussée geschaard. Daar bevond zich ook de Burger-Eerewacht, aan den Canjel, gereed, om den Vorst in te halen, en naar de Tent van den Generalen Staf te vergezellen. Dit Korps, dat den Heere M. Bonhomme tot Aanvoerder, en den Heere J. P. H. Hanckar tot Vaandrager had, telde, behalve deze Heeren, twee-en-twintig Leden, uitgerust in kostbare Militaire fantazij-uniform, en was door de Juffrouwen Bonhomme met eene keurig en rijk bewerkte Banier vereerd, die daags vóór 's Konings komst door de Regering, in naam dier Dames, plegtig werd uitgereikt.

Zoodra Zijne Majesteit nu de Wijkerpoort was genaderd, werd Hoogstdezelve, bij het uitstappen van zijn rijtuig, door den Heere Burgemeester Nierstrasz met eene voegzame rede eerbiedig gehuldigd, en hem de Eerewijn plegtig aangeboden, terwijl een dertiental jongejufvrouwen den Koning met bloemen en lauwerkransen bestrooiden, en het voor de Tent zich bevindende Muzijkgezelschap de Harmonie blijde de Volksliederen schallen deed. De Jongejufvrouw Therèse Clavareau mogt Zijne Majesteit een Dichtstuk, door haren geachten Vader vervaardigd, overhandigen, dat met de hoogste minzaamheid door den Vorst ontvangen werd. — En nu zette zich de stoet in beweging, met de Marechaussée te paard voorop, gevolgd door een eskadron Lansiers, met hunne Muzijk aan de spits. Vervolgens voegden zich de Plaatselijke Stafofficieren met de Stedelijke Regering in den trein, hebbende

deze het Harmoniegezelschap aan het hoofd. Nu volgde Zijne Exc. de Heer Staatsraad-Gouverneur van het Hertogdom, en daarachter een peloton der Stedelijke Eerewacht; voorts Zijne Majesteit de Koning, te paard gezeten, en in Generaalsuniform, met Hoogstdeszelfs Gevolg; verder Zijne Exc. de Heer Luitenant-Generaal Baron des Tombes, Opperbevelhebber der Vesting, de Heer Generaal-Majoor Provinciale Kommandant Serraris, benevens den overigen Staf, en weder een peloton der Eerewacht. De optogt werd door een eskadron Lansiers besloten.

Men nam, onder het altijd aanhoudend volksgejuich van Leve de Koning! den weg over de Maasbrug, door de Brugstraat, Kleine- en Groote-Staat, langs het Vrijthof, en zoo, na een klein uur tijdsverloop, door de Papenstraat naar het Gouvernements-Hôtel, waar Zijne Majesteit door den Heere Staatsraad-Gouverneur van Limburg, Jonkheer Gericke van Herwijnen plegtig werd ontvangen, en in de vestibule door twaalf Jongejufvrouwen wederom met bloemen bestrooid. Een dier bevallige Strooisters, de Jongejufvrouw Octavie Gillon, genoot het voorregt, den Koning met eene korte toespraak in dichtmaat te mogen ontvangen, die door Hoogstdenzelven welgevallig werd aangehoord. — De Eerewacht en Militaire Bezetting schaarden zich intusschen de eerste voor 's Vorsten Hôtel, de laatste op het Vrijthof, waar de Koning haar in oogenschouw nam, om daarna den maaltijd te gaan bijwonen, Hoogstdenzelven in het Gouvernements-Hôtel toegereed, en waarbij aan dertig aanzienlijke personen de eer van toegang verleend was. — Na afloop van dezen Koningsdisch, begaf zich Hoogstdezelve, in het rijtuig van den Heere Gouverneur, naar den Stads-Schouwburg, waar, bij de buitengewone Gala-voorstelling, uitbundige toejuiching den Vorst verwachtte, en een Gelegenheidsstuk door den Heere J. W. Reussler fraai werd voorgedragen, en dat overigens door toepaslijk decoratie- en vuurwerk luistervol uitkwam. Daarna werd „de Burgemeester van Saardam" of „de twee Peters" een oorspronkelijk Toneelspel, in drie Bedrijven, door den Heer Roemer vervaardigd, opgevoerd, en door het uit Aken overgekomen Duitsche Tooneelgezelschap van den Heere Hehl met veel talent gespeeld. Toen het tweede Bedrijf geëindigd was, verliet Zijne Majesteit, tegen 11 ure, de Schouwburgzaal, onder dezelfde uitdrukking van geestdrift der hier verzamelde menigte, als waarmêe Hoogstdezelve aldaar ontvangen was. — Vergezeld van de Eerewacht en verder met een zeer aanzienlijk Geleide, maakte de Koning alsnu een omrid door de Stad, ter bezigtiging van de overschoone Illuminatie, die, wat pracht betreft, voor gene andere, wáár ook, in het Rijk behoefde onder te doen. Vooral de Brusselsche Straat leverde een prachtig gezigt op, terwijl verder overal jaarschriften, keurspreuken, gelegenheidsverzen, in 't Hollandsch, Fransch en Latijn, chassinetten en eerebogen, gebouwen en woningen versierden. Boven de Sint-Servaaskerk vonkelde om den middeltoren het krachtig opschrift: Rex Omnibus Idem. (Een Koning, voor allen dezelfde). De portalen der Katholijke Kerken waren overigens mede fraai verlicht. Voor des Gouverneurs Hôtel was eene smaakvolle Naaldzuil, naar het vernuftig ontwerp van den Heere Theod. Schaepkens, opgerigt, behalve met de zinnebeeldige teekenen des Gezags, der Koninklijke waardigheid, Deugden en Krachten, tevens met het inschrift: In honorem Guilielmi Secundi (ter eere des II. Willems) prijkende. Voorts waren in een halven cirkel vier drievoeten geplaatst, met wapens en schilden versierd, wier opschriften aan de verschillende tooneelen van 's Konings heldendaden herinnerden.

Nog moeten wij hier gewag maken van de Transparanten, door de Kamer van Koophandel, in vereeniging met de Commissie tot den IJzeren Spoorweg van Maastricht naar Aken, aan de haven der Zuid-Willemsvaart opgerigt, naar het ontwerp en de teekening van den Heere Stads-Architect Hermans, en, onder diens toezigt, door den Heer E. van Marke geschilderd. Het middelstuk stelde Minerva voor, als Beschermster der Nijverheid, op den Troon van Staat gezeten; er lag een Leeuw aan hare voeten, die des Tweeden Willems met olijftakken omgeven Wapenschild beschermde. Zij strekte haren Scepter naar den Rijn heen, opdat deze zich met de Maas mogt vereenigen, door middel

van eene IJzerbaan, die aan den gezigteinder zich vertoonde, terwijl de zon door de nevelen heenbrak. — De Rijngod, in de kracht des vollen levens voorgesteld, toonde zich bereid tot het mengen zijner golven met die van de Maasstroom, hier uitgedrukt door het beeld eener jeugdige vrouw, die de handen dankzeggend ten hemel strekt voor de gunst, welke zij ervaren mag. Twee Genietjes, die zich bij haar bevonden, hieven de Star (het Wapen) der Stad blijde omhoog. Daaronder las men de woorden: Vulnera tu sana, tu pacis gaudia redde. (Heel Gij onze wonden, en bedeel ons vredesheil). Als bijwerk ontdekte het oog een Mercurius, op een pakbaal neêrgezeten, omgeven door Engeltjes, met allerlei zinnebeelden van handel en nijverheid; en ter weerszijden praalden, nevens het schild van Maastricht, de Wapenborden van de Steden Rotterdam, Amsterdam, van Kerkraede, Aken en Keulen, die allen het hare bijdragen, om de welvaart van het Hertogdom krachtig te bevorderen.

Te midden der groote Maasbrug was, van Stadswege, naar de teekeningen en onder beleid van meer genoemden Heere Architect Hermans eene Eerpoort opgerigt, zijnde éénenkele boog in Griekschen stijl, 4½ el breed en 9 el hoog. De archivolte prijkte met starren, die eene rijzende zon omgaven. Aan beide zijden zag men bloemguirlandes, door Famen gevoerd. Op Corinthische pilasters werd het taflement gedragen, en men las in de architraaf, naar de zijde van Wijck: Conclamant cives, Mosa laetis adstrepit undis: vivat io! vivatque diu! vivatque beatus. (De Burgerij vereent hare stem met het vrolijk Maasgekabbel, en roept, io! de Koning leve, hij leve lang, hij leve gelukkig!) Aan de zijde van Maastricht las men: GUILIELMO II, salutis publicae vindici, bonarum artium, mercaturae, scientiarumque patrono. (Aan WILLEM II., den handhaver van 's Lands welzijn, den beschermer van schoone kunsten, koophandel en wetenschap). De fries van den Boog prijkte met leeuwenkoppen en lauwerkransen, door loofwerk heengevlochten. Op den top stond het Wapenbord des Rijks. Verder was ook deze Eerepoort met de attributen van handel, landbouw, nijverheid, kunsten en wetenschappen sierlijk-vernuftig getooid.

Het was een half uur na middernacht toen de Koning, van de beschouwing der Illuminatie, aan zijn Hotel weêrgekeerd, zich ter ruste begaf, om den volgenden (Dinsdag) morgen tegen 10 ure een algemeene audiëntie te verleenen, die zeer druk bezocht werd, en waarbij Hoogstdezelve zich op verschillende wijzen de belangen van het Hertogdom liet ontwikkelen, terwijl Zijne Majesteit aan allen, die hem naderden, de overtuiging inboezemde, dat niets den Koning aangenamer zou zijn, dan door echt-vrijzinnige, regtvaardige en onbekrompen daden zich de liefde ook zijner Limburgsche onderdanen duurzaam te verzekeren. — Dit gehoor was eerst ten half 4 ure afgeloopen.

Wij moeten hier melding maken van twee Medaljes, te dezer audiëntie den Koning aangeboden, en beiden vervaardigd door den Heere Wiener, bekwaam Stempelgraveur te Venlo, van welke Gedenkpenningen de een doelde op de Inwijding der nieuw-gebouwde Synagoge te Maastricht (21 Augustus, 1840); terwijl de ander meer bijzonder hier thans eene Gelegenheidsmedalje heeten mogt, als stellende aan de eene zijde 's Vorsten Borstbeeld voor, met het omschrift: WILLEM II. Koning der Nederlanden, terwijl aan de keerzijde zich het Wapen des Hertogdoms en der Steden Maastricht en Venlo bevindt, alle drie aan een koord gehecht, waarmeê vier wimpels zijn vereenigd, voerende de namen Maastricht, Venlo, Roermonde en Weert; daaronder leest men: Aan den Koning, voor de eerste reis het Hertogdom Limburg bezoekende. — Junij 1841. —

Na geëindigde audiëntie, woonde de Koning het maal bij, hem door den Heere Gouverneur aangeboden, en waaraan, even als den vorigen dag, de Stedelijke Harmonie, door het uitvoeren van eenige fraaije muzijkstukken, veel luister bijzette.

De dag van 15 Junij werd besloten met een prachtig Bal, Zijne Majesteit van Stadswege, op het Raadhuis, toegewijd, en dat ten 9 ure een aanvang nam. De verdienstelijke penseelkunstenaar Th. Schaepkens had ook hier de grootsche Balzaal met drie uitmuntend, fiksgeschilderde transparanten versierd, de Af-

beeldingen voorstellende van 's Konings Doorluchtige Voorvaderen: Keizer Adolf, Willem den Zwijger en Prins Maurits.

De Koning verscheen ten 10 ure, door de Regering eerbiedig begroet. Ter danszaal binnengeleid, onderhield Hoogstdezelve zich op de minzaamste wijze met al de hem voorgestelde Dames. Zijne Majesteit opende het Bal met Mevrouw Gericke des Tombes, de Steurs en de Mheer. In een der zijvertrekken was een keurig souper voor twaalf personen aangerigt, hetwelk de Koning met zijne tegenwoordigheid begunstigde, hebbende aan zijne zijden Mevrouw Gericke des Tombes en Kerens van Wilre; verder genoten de eer van dezen disch de Heeren Gericke des Tombes, Serraris, Prisse (President der Belgische Grensscheidingscommissie), van Hooff (President der Nederlandsche Grensscheidingscommissie), Baron Snouckaert van Schauburg, en de Heer Burgemeester der Stad Nierstrasz. De twaalfde plaats was open gevallen door het spoedig vertrek van den Heere Baron Falck, Ambassadeur der Nederlanden bij het Belgische Hof. De Heer Staatsraad-Gouverneur bragt den Koning de Eere-Toast toe, die door Zijne Majesteit werd beantwoord met een dronk op 't welzijn van het Hertogdom Limburg in 't algemeen, en van de Stad Maastricht in het bijzonder. De Koning verwijderde zich tegen half 2 ure 's nachts. — Bij dit Bal werd opgemerkt Graaf de Geloes d'Eysden, de dienst van Kamerheer verrigtende: de Baron de Copis, van Luik, in Kamerheersuniform, de Belgische Grensscheidingscommissie, en wel de Belgische Officiers allen in groot tenue.

De 16. Junij was bestemd tot een bezoek van de Forten Willem en St. Pieter, alsmede der overige Vestingwerken, vanwaar de Koning zich naar het plat van Sint-Pietersberg begaf, om er de troepen van het Garnizoen te inspecteren en te laten manoevreren. Daarna bezigtigde Zijne Majesteit den Sint-Pietersberg van binnen.

Aan den ingang werd Hoogstdezelve eerbiedig door het Gemeentebestuur van Sint-Pieter ontvangen, en hem onderdanig de Eerewijn aangeboden. De gangen waren verlicht. Na een gedeelte ervan, tot aan de zoogenaamde Negendrup, doorwandeld te hebben, behaagde het den Koning, in het Slavanten-Casino vriendelijk aan te nemen de uitnoodiging tot een daar toegereed luisterrijk dejeuner van de Leden der Groote Societeit. — Het was aan dit Ontbijt, dat Zijne Majesteit den Heere Bonhomme, Kommandant der Eerewacht, een prachtigen Diamantring, met het gekroond Koninklijk Naamcijfer in juweelen, ter hand stelde. Na afloop van dezen keurdisch, begunstigde de Vorst met zijn belangstellend en minzaam bezoek de Tentoonstelling der Limburgsche Nijverheidsvoorwerpen, waarvan vele kostbare voortbrengselen door Zijne Majesteit aangekocht werden; de Sint-Servaaskerk, aan wier ingang de Geestelijkheid plegtstatig, en onder het spelen der Volksliederen op het groot Orgel, ontving; het Atheneum, de Lieve-Vrouwe-Kerk, de Stedelijke Armenschool, 's Rijks Lagere School, de nieuw-gebouwde Synagoge, waar vier-en-twintig Bloemstrooisters den Vorst met eene korte toespraak opwachtten, en het Gebed voor den Koning met geestdrift werd gezongen; en verder nog eenige andere openbare inrigtingen en fabrijken, zooals de kristalslijperij, enzv. van den Heer Regout, de fabrijk van gekleurd glas der Heeren Gebr. Cartisser, en de lakenfabrijk van den Heer Hanckar.

Toen het middagmaal aan het Gouvernements-Hôtel, en waarbij veertig hooge gasten genoodigd waren, geëindigd was, heeft de Koning nogmaals den Schouwburg bezocht, waar de Duitsche Tooneelisten van Aken, eerst „Frederik de Groote vóór den Slag bij Rosbach" vertoonden, en vervolgens een „Afscheidsgroet aan den Koning" voordroegen. — Daarna werd opnieuw de Illuminatie der Stad met 's Vorsten aandacht vereerd.

Den 17. Junij deed Zijne Majesteit, over Valkenburg en Heerlen, een uitstap naar Kerkraede, om aldaar de Kolenmijn-administratie te bezoeken, en 's avonds weder in Maastricht terug te zijn. — Deze uitstap vordert eene bijzondere beschrijving.

Ook Kerkraede wachtte in feestgewaad het gewenschte bezoek des Konings blijde af; en zoo ook hadden Valkenburg en Heerlen, als op dat pad gelegen, zich vrolijk opge-

tooid, om den Doorluchtigen Vorst bij zijnen doortogt, mede te doen blijken van de liefde en den eerbied, die hunne Inwoners voor Zijne Majesteit bezielden. — Ter eerstgemelde plaatse werd Hoogstdezelve, onder het vreugdegejuich eener tallooze menigte, door de Eerewacht dier plaats, bij aanvoering van den Heere de Villers de Piteux van Oost, jubelend binnengehaald en vervolgens door den Heere Burgemeester, den Heere Pastoor en een Lid der Eerewacht eerbiedig ontvangen en begroet. — Na een groot kwartier toevens, begaf zich de Koning door naar Heerlen, waar een dertigtal Dorpbewoners, onder aanvoering van den Heere Vredegeregts-griffier H. J. Ross, op de grens der Gemeente, geschaard stonden, om Zijne Majesteit hunne huldegroet eerbiedig toe te brengen, en daarna opgetogen te begeleiden naar een der drie fraaije Eerebogen, in de kom der Gemeente opgerigt, en waar zich eene deputatie uit het Gemeentebestuur bevond, met den Heere Burgemeester aan het hoofd, die tot den Koning in eene korte, voegzame rede het woord rigtte, en Zijne Majesteit eerbiedig noopte, om den Eerewijn in deze Gemeente wel te willen aanvaarden, hetgeen door Hoogstdenzelven minzaam werd aangenomen, en ook voltrokken in de woning van den Heere Registratie-Ontvanger Collard, waar Zijne Majesteit, met bijhebbend Gevolg, een half uur vertoefde, en eenige personen ten gehoore toeliet. Onder klokgelui, het juichen des volks, het dreunen van eereschoten, en het strooijen van bloemen, verliet de Koning de Gemeente Heerlen, even feestlijk als hij daar was binnengetrokken.

Omstreeks half 10 ure 's ochtends, had 's Vorsten aankomst te Valkenhuizen, op de grenzen der Gemeente Kerkraede, plaats. De Eerewacht, in burgerkleeding uitgedost, voerde een driekleurige sjerp om het midden, en een oranjen strik in het knoopsgat. Zij was Zijne Majesteit reeds een geheel eind weegs in 't gemoet gereden, en geleidde Hoogstdenzelven nu naar den Eereboog, waar de Leden van den Gemeenteraad vereenigd stonden. De Heer Burgemeester W. Vaessen hield daar eene plegtige en hartlijke rede tot den Koning. De Heer Corneli, Lid der Tweede Kamer en van Kerkraedes Gemeenteraad, was hier mede bij 's Konings feestlijke ontvangst tegenwoordig. — Na het voorstellen der Eerewacht door haren Kommandant, begaf zich Zijne Majesteit van dat Korps als ook van de Plaatselijke Regering, in drie rijtuigen gezeten, verzeld, naar de Domaniale Kolenmijnen op weg. — Onderwege werd Hoogstdezelve door den Hoogeerwaarden

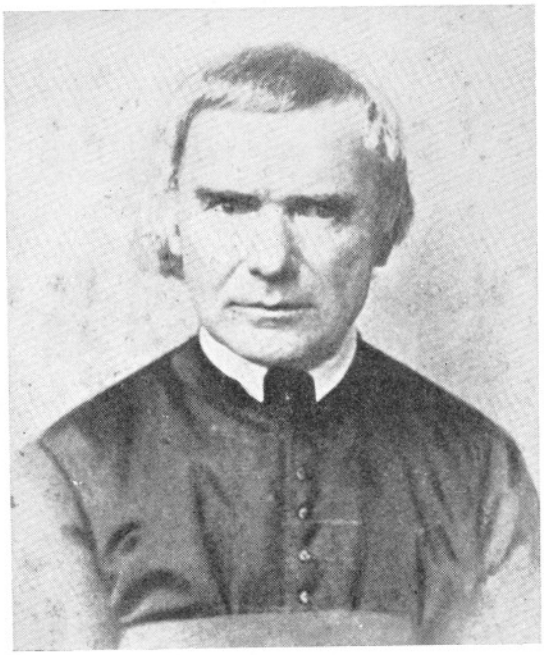

DEKEN QUODBACH

Heere Deken en Pastoor Quodbach, aan het hoofd van al de Heeren Pastoors uit het Kanton, plegtstatig verwelkomd en begroet. Eene nederig verzochte subsidie voor de nieuw te bouwen Katholijke Kerk te Kerkraede werd terstond door Zijne Majesteit, onbekrompen, uit eigen fondsen, toegezegd.

Omstreeks 10 ure, aan den fraai versierden ingang van het Hoofd-etablissement gekomen, werd Zijne Majesteit, bij ongesteldheid van den Heere Directeur der Mijnwerken, door den Heere Provincialen Inspecteur der Registratie en Domeinen in het Hertogdom Limburg, C. Winkelman, ontvangen en in de navolgende rede toegesproken:

„Sire,

„Aan mij, in hoedanigheid van Inspecteur

der Domeinen in dit Gewest, de eervolle last opgedragen zijnde, om Uwe Majesteit op het gebied der Domaniale Kolenmijnen te ontvangen, vleije ik mij, dat Hoogstdezelve mij zal vergunnen, Haar de eerbiedige hulde aan te bieden van al de Beambten, die tot dit belangrijk Etablissement in betrekking staan.

„Zij hopen, dat Uwe Majesteit, na de inspectie er van, de overtuiging zal erlangen, dat zonder IJzeren Spoorweg deze productive Mijnen, door haren verwijderden afstand van de Maas, niet met de Luiksche kunnen wedijveren.

„Het zal verder overbodig zijn, Uwe Majesteit de verzekering te geven, dat het daarstellen dezer zoo gewigtige communicatie, in het hart der Ingezetenen van dit Gewest een gedenkzuil van liefde en dankbaarheid voor uwen Doorluchtigen Naam zal zijn".

Onder het joelend hoerah! der Mijnwerkers, die hunne met oranjelint versierde mutsen hoog opstaken, en den Koning vrolijk tegenwuifden, begaf Hoogstdezelve zich in het Etablissement, op welks terrein het werkvolk, links en regts in rijen, en allen van hunne werktuigen voorzien, geschaard stonden. De Koning deed zich, door kaarten en plans, maar vooral bij monde van het Bestuur dezer Inrigting, voornamelijk van den Heere Conducteur der Werken Butgenbach naauwkeurig inlichten nopens den aard dezer Mijn-aangelegenheden. Middelerwijl werd, in 's Vorsten tegenwoordigheid, eene cuffade Kolen opgewonden, die geheel met lint, groen en bloemen was gesierd, waarover Zijne Majesteit minzaamst zijn welgevallen uitdrukte. — Vervolgens nam de Koning deel aan een dejeuner, Hoogstdenzelven door den Heere Inspecteur Winkelman aangeboden, en waarbij achttien personen de eer van toegang hadden verkregen. — De Heer Ramaer, Surnumerair der Registratie, had het voorregt, den Koning, aan dezen disch, den Eerewijn te mogen toebrengen, waarmeê de Heer Inspecteur Zijner Majesteits welzijn instelde, welke toast door allen met echte geestdrift werd toegejuicht en geplengd. Een tweede dronk, op het welgelukken van den IJzeren Spoorweg, werd, even als de eerste, door den Koning hartelijk-welmeenend beantwoord. — Toen het keurig Ontbijt was afgeloopen, heeft Zijne Majesteit, alleen door den Heere Staatsraad-Gouverneur en den Inspecteur vergezeld, zich naar den Heere Directeur der Mijnwerken, Rijzendaal, die ernstig krank lag, heen begeven, om dezen geachten man door dat bezoek op te beuren en van Hoogstdeszelfs achting overtuigend te doen blijken, waarop Zijne Majesteit later den stempel wilde drukken, door de benoeming van dien bekwamen Ambtenaar tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Na het minzaamst aanvaarden van eenige verzoekschriften, en Hoogstdeszelfs uiterste tevredenheid wegens den Staat van het Etablissement te Kerkraede ongeveinsd betuigd, en zich zeer gevoelig betoond te hebben over de hier hem wedervaren gulle ontvangst, verliet Zijne Majesteit de Kolenmijnen van Kerkraede, doch een ieder die van 's Vorsten bezoek aldaar getuigen mogt zijn, behield voor altijd de genoeglijke herinnering aan een zoo schoonen dag.

De Koning wilde nu ook nog een bezoek brengen aan het Seminarium van Kloosterrade (Rolduc) en begaf zich dus te voet daarheen, vergezeld van al de bij het Dejeuner tegenwoordig geweest zijnde personen, en begeleid door de Eerewacht. — Op het voorplein van dit voortreflijk Opvoedingsgesticht werd Hoogstdezelve door den Heere Directeur Kanunnik Schrijen, omringd van al de Heeren Professoren en de daar studerende Jongelingschap, ten getale van 350, eerbiedig ontvangen, en in eene nederige toespraak statig verwelkomd. Daarna trad Zijne Majesteit het Seminarium binnen, voorafgegaan door een Muzijkkorps, zamengesteld uit Kweekelingen van het Gesticht. In het Refectorium werd de Koning verrast door een allerfraaiste versiering, terwijl te midden der zaal zich eene overschoone fontein bevond, en geheel het ruim vertrek met bloemen en geurige kruiden sierlijk was getooid. Aan het einde der zaal stond een rijk vergulde en keurig gedrapeerde Troon, waar Zijne Majesteit werd heengebragt, om door een der studerende jongelingen daar zich te hooren toespreken, waarna een Feestkoorgezang,

met vol muzijk begeleid, den beminden Vorst juichend tegenklonk. — In de tegenoverliggende zaal, die, kon 't zijn, nog prachtiger was opgeluisterd, wachtten den Koning eenige ververschingen, welke Hoogstdezelve minzaam aannam, terwijl op een brandaltaar de feestvlam hoog opflikkerde voor 's Konings Borstbeeld, dat onder een op vier kolommen rustenden tempel, op een fraai gewerkt voetstuk, geplaatst stond. Op het Altaar las men in 't Latijn: Liefde ontstak dees vlam; Liefde zal haar voeden. — De bovengangen waren met transparanten getooid; van den grooten toren wuifden Nationale vlaggen. De zorg van den Hoogeerwaarden Directeur en van den Heer Provisor Renardij, was in niet één-enkel opzigt te kort gebleven. — De Koning bezigtigde voorts de kerk, de tuinen, en speelplaatsen, en, met een woord, geheel het schoon Gesticht, waarover weldra de Hoogeerwaarde Heer Directeur Schrijen 's Vorsten buitengewone tevredenheid mogt ontwaren door 't ontvangen van het Kruis der Nederlandsche Leeuwen-Orde. — Zijne Majesteit verliet het Seminarium, met de woorden: „Vaartwel; tot wederziens!"

Omstreeks 2 ure in den namiddag bevond de Koning zich weder op de grens der Gemeente Kerkraede, werwaarts de plaatselijke Regering en de Eerewacht Hoogstdenzelven begeleid hadden; daar nam Zijne Majesteit een hartelijk afscheid, en vertrok nu onverwijld naar Sittard, den weg nemende door het Kanton Oirsbeek, waar eene Eerewacht, onder aanvoering van den Heer J. L. Arets, zich ter ontvangst des Konings vereenigd had. In de Gemeente Hoensbroek werd Zijne Majesteit eerst door den Heere Kantonregter Ritzen, en vervolgens door den Eerwaarden Heere Vicaris Hilkens eerbiedig toegesproken. In de Gemeente Amstenraedt viel de eer der begroeting aan den Eerwaarden Heere Pastoor J. G. Adriaens, en te Opperen aan den Heere Burgemeester Limpens ten deel.

Omstreeks half 3 ure keerde de Koning door Heerlen terug op Sittard, alwaar een ongeluk allernoodlottigst in de gevolgen had kunnen zijn. Het rijtuig, namelijk, waarin de Heeren Gericke des Tombes, Kerens (Distrikts-kommissaris) en de Kapitein der Marechaussée Hoppenbrouwers gezeten waren, sloeg om in eene sloot, uithoofde de paarden door het gejuich en de aanhoudende geweerschoten schichtig waren geworden. De Koning, eenige oogenblikken later aangekomen, snelde door eene heg te hulp, doch het gevaar was reeds voorbij. Zijne Majesteit vervolgde dus, doch zonder deze Heeren, zijnen togt naar Sittard en werd aan de Winteraken door de Eerewacht van laatstgemelde plaats ontvangen. Deze Eerewacht bestond uit 44 Leden, waarvan de Heeren C. de la Haye Kommandant, J. H. Arnoldts Onder-Kommandant, en J. van de Weegh Vaandrager waren. Onder het luiden der klokken, het lossen van vreugdeschoten en het jubelen der menigte, deed de Koning in Sittard zijne Intrede.

Buiten de Putpoort, waren de Regering, het Vredegeregt, de Katholijke en Protestantsche Geestelijkheid, de Leden van het Kerk- en Armenbestuur, de Stedelijke Harmonie en de drie Onderwijzers met een vijftigtal kinderen der Stadsschool bij eene aldaar opgerigte tent vergaderd, om Zijne Majesteit te ontvangen.

Na eene korte aanspraak, door den Heere Burgemeester G. Wemans, werd den Koning de Eerewijn aangeboden, terwijl de Harmonie de Nationale Liederen speelde, waarna de stoet in de volgende orde de Stad binnentrok: De Koninklijke Marechaussée. De Stedelijke muzijk. De onderwijzers met de vijftig leerlingen, waarvan 14 Jongejufvrouwen den weg des Konings met rozen bestrooiden, terwijl de anderen het Volkslied: „Hef aan uit vrije borst, God zegen d'eedlen Vorst" aanhieven. De Stedelijke Regering. De Geestelijkheid, het Kerk- en Armenbestuur. De eerste helft der Stedelijke Eerewacht. Zijne Majesteit de Koning en Hoogstdeszelfs Gevolg. De andere helft der Eerewacht. Een aantal Marechaussées, tot sluiting van den trein. — Langzaam naderde de stoet tot voor de woning des Burgemeesters, alwaar de Koning afstapte. De Jongejufvrouwen bestrooiden hier weder 's Vorsten pad en twee uit haar midden, J. Beysens en C. Kesselkaal, hielden elk eene passende toespraak, te weten de eerste eene dankzegging voor de, in

1815, door Zijner Majesteits Doorluchtigen Vader hier gevestigde en thans nog bloeijende Stadsschool; en werd in de tweede de bevordering van den Handel voor Sittard en geheel het Hertogdom Limburg van den Koning afgebeden.

Hierop verleende Zijne Majesteit audiëntie aan Autoriteiten, ook aan Heeren Burgemeesters van omliggende plaatsen, alsmede aan eenige particulieren, waarna Hoogstdezelve een hem gewijd collation welgevallig aannam, bij welke gelegenheid een toast op 's Konings gezondheid, en een op de welvaart der Stad Sittard en van het Hertogdom gedronken werden, terwijl Zijne Majesteit het Ridderteeken van den Nederlandschen Leeuw den Heere Burgemeester Wemans overreikte, die Hoogstdenzelven met aandoening hiervoor zijnen dank betuigde.

Eindelijk behaagde het den Koning ook nog, op verzoek van den Heere Burgemeester, te voet, de Parochiekerk, de gewezen Predikheerenkerk, en de Protestantsche Kerk te gaan bezigtigen, waarna Hoogstdezelve ten half 6 ure, onder begeleiding der Eerewacht, die Zijne Majesteit tot Beek vergezelde, naar Maastricht terugkeerde, na de gulhartigste betuiging zijner hooge tevredenheid over de hem betoonde gevoelens van Sittard.

Van Sittard weêrkomende, bezigtigde de Koning, onder weg, te Weert, een gehucht op een uur afstands van Maastricht, de schoone Papierfabrijk van de Heeren Tielens en Schrammen, alwaar stoom- en handpapier vervaardigd wordt. De Koning werd hier door de eigenaars ontvangen, wier dochtertjes bloemen strooiden. Eene prachtige tent was ter ontvangst Zijner Majesteit opgerigt, terwijl Hoogstdezelve de hem hier aangeboden ververschingen welwillend aannam. De Koning bezigtigde deze fabrijk met de meestmogelijke naauwkeurigheid, en betuigde den eigenaren, hoeveel belang Hoogstdezelve in die uitgebreide inrigting stelde.

Omstreeks 8 ure keerde Zijne Majesteit te Maastricht terug, alwaar aan het Gouvernements-Hôtel wederom diner was, dat tot 11 ure duurde, waarna bij den Heer Gouverneur de bepaalde Receptie begon, die ten 1 ure eindigde.

De 18. Junij was de dag vóór 's Konings vertrek naar het Groot-Hertogdom Luxemburg. Zijne Majesteit beoogde nog een uitstap naar Vaals, werwaarts Hoogstdezelve zich ten 10 ure 's ochtends heenbegaf. Ook deze reis mogt, even gelijk die van den vorigen dag, een ware zegetogt heeten. — De weg liep allereerst over Gulpen, waar eene Eerewacht van negen-en-twintig personen, met den Heere Burgemeester Bruls aan het hoofd, was opgerigt, die Zijne Majesteit aan de grenzen van Margraten had afgehaald en tot aan die van Wittem begeleidde. Alomme stonden Eerepoorten, prijkten bloemen, en zwierden er vlaggen en festoenen langs 's Vorsten pad. — Te Wittem had men voor het Posthuis eene zeer schoone tent opgerigt, waar de aanzienlijkste personen der Gemeente 's Konings blijde aankomst en doortogt stonden af te wachten. — Ook de Eerwaarde Paters Liguoristen hadden zich gezamenlijk naar deze plaats begeven, om daar den Koning hunne hulde te gaan aanbieden. Omstreeks 11 ure verscheen Zijne Majesteit voorafgegaan door Zijne Exc. den Heere Gouverneur, den Luit.-Generaal des Tombes, en verzeld door de Maastrichtsche Eerewacht en eigen Gevolg. Zoodra het rijtuig des Konings ophield, ontving Hoogstdezelve de eerbiedige toespraak des Heeren Burgemeesters, en vervolgens die van den Eerwaarden Pater Bernard, waarop Zijne Majesteit zijn verlangen te kennen gaf, om het Klooster der Liguoristen te bezoeken. Onmiddellijk werd aan dat verlangen gevolg gegeven, en de Koning hield zich in dat gewijd Gesticht ruim een half uur bezig, zich met de vriendelijkste zorgvuldigheid nopens de inrigting van geheel het Klooster doende inlichten. Zoodra Zijne Majesteit in de Kloosterkerk verscheen, begon het Orgel te spelen, en ontving de Vorst ook daar de hulde zoo der Liguoristische Gemeente, als van het Volk, waaraan men den toegang had verleend, om zoodoende den Koning mede daar van nabij te kunnen beschouwen. — Zijne Majesteit onderhield zich op de beminnelijkste wijze met de Hoofden dezer Klooster-inrigting, en schreef, ten zichtbaar teeken zijner hooge tevredenheid, volgaarne ook zijn Doorluchtigen Naam in het Album der

Paters Liguoristen onder de Namen der Beschermers en Weldoeners van dit Godgewijd Gesticht.

En nu ging de togt door, naar het sierlijk opgetooide Vaals. De Gemeenteraad, de ook daar opgerigte Eerewacht, en twee Officieren van het Schuttersgezelschap waren den Koning tot op de grenzen der Gemeente te gemoet getreden. Omstreeks half 1 ure werd Zijne Majesteit door het geheele Schuttersgild bij Vaals begroet, en zoo door de Ingezetenen, als door de van elders talloos toegevloeide menigte, met hooggespannen geestdrift ontvangen. Voor het Rijkskantoor der Belastingen was een trotsche Eereboog opgerigt, versierd met draperiën in de Nationale kleur. Daar hield de Koning stil, en aanvaardde er den Eerewijn, dien hij dronk „op het welzijn van Vaals". Vervolgens reed Zijne Majesteit naar het huis van Mevrouw de Weduwe Clermont, en verleende daar gehoor aan het Gemeentebestuur, de Geestelijken der verschillende gezindheden en eenige Particulieren, onder welke laatste men den geachten Schrijver, Burggraaf d'Arlincourt opmerkte, die zich sedert eenigen tijd te Aken ophield. Na afloop der audiëntie, begaf zich Zijne Majesteit naar de lakenfabrijken der Heeren Benterim en Schull, die smaakvol versierd waren en met opmerkzaamheid door den Koning bezigtigd werden, waarna Hoogstdezelve het, door het Gemeentebestuur, ten huize van Mevrouw de Weduwe Clermont toegereede dejeuner aannam, en daarna, door de Eerewacht, tot aan de grens der Gemeente, vergezeld, naar Maastricht wederkeerde, alwaar Zijne Majesteit ten 5 ure namiddag terugkwam.

De Koning nam nu deel aan het maal, in 't Gouverneurs Hôtel, bezigtigde daarna nogmaals de groote, algemeene Illuminatie der Stad, en begaf zich vervolgens buiten de Lieve-Vrouwe-Poort, naar het Park, dat allerprachtigst was verlicht. Omstreeks half 10 ure verkondigde het gejuich in de verte, dat de Koning aankwam. Na de Illuminatie in het Park te voet bezigtigd te hebben, begaf Zijne Majesteit zich naar het landelijk bal, door den Kastelein Zeguers, bij de aldaar geplaatste Tent, gegeven. De Koning werd hier, onder het spelen der Volksliederen, ontvangen door de Stedelijke Harmonie, aan welke, even als aan de Eerewacht, den roem toekomt, van Hoogstdenzelven onvermoeid alle eer te hebben bewezen.

Het Bal werd door den Koning geopend, en, na eenigen tijd alhier vertoefd te hebben, en zich met verscheiden personen, onder anderen met den Dichter Clavareau, onder dankbetuiging voor diens fraaije ter gelegenheid van Hoogstdeszelfs komst en verblijf te Maastricht vervaardigde Dichtregelen, minzaamst te hebben onderhouden, verliet Hij het Bal, de aanwezenden opgetogen latende over de minzaamheid van een Vorst, die op zulk een teedere wijze de harten zijner onderdanen weet te winnen.

Ten 4 ure 's Morgens van den 19. Junij, vertrok Zijne Majesteit naar het Groot-Hertogdom Luxemburg, reizende onder den Naam van Graaf van Heinrichau.

Wij zullen den Koning op dezen togt niet vergezellen: het Groot-Hertogdom toch ligt buiten den kring onzer Nederlandsche Staatsinrigting, en dus buiten het bestek van dit *Gedenkboek*. Voor wat 's Konings Intrede en verblijf te Luxemburg betreft, kunnen wij de daarin belanghebbende verwijzen naar een hierover opzettelijk handelend Fransch Werkje, welks titel in de Aanteekeningen hier achter zal voorkomen.

Ter gelegenheid van de herinnering aan den 18. Junij, den Waterloo-dag, had de Held van Quatrebras, aan de Manschappen der Bezetting van Maastricht, bier, brood en ham en aan elk Onderofficier een halveflesch wijn doen uitreiken.

Onder dagteekening van den 18 Junij werden door Zijne Majesteit benoemd, tot Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, de Heer H. Nierstrasz, Burgemeester der Stad, en tot dusverre Ridder dier orde. Als zoodanig werden vereerd de Heer H. J. W. van Aken, Lid van den Provincialen Raad van Limburg; de Graaf de Geloes van Eysden, Zijner Majesteits Kamerheer; de Heeren J. A. Engelen, Schepen der Stad; D. G. Kerr, Luitenant-Kolonel (later Kolonel) kommanderende het II Regiment Infanterie; L. W. Gouders, Pastoor der Kerk Sint-Maarten, te Wijk; J. J. C. Hoppenbrouwers, Kapitein-

Kommandant der Kompagnie Marechaussée in Limburg; W. F. C. van Laak, Predikant bij de Nederduitsche Protestantsche Gemeente; J. A. Moet, Buitengewoon Inspecteur der Registratie en Domeinen, verbonden aan het Gewestelijk Bestuur van Limburg; F. van Panhuijs, Administrateur van 's Rijks Schatkist en Schepen der Stad; A. Roberti, Hoofd-Inspecteur bij de Directe Belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen; H. Straeter, Predikant bij de Hoogduitsche Protestantsche Gemeente. — De Heer Mr. A. van Riemsdijk, Agent van den Algemeenen Rijkskassier, werd door den Koning verheven in den Adelstand, met den titel van Jonkheer. Nog werden benoemd tot Staatsraad in Buitengewone Dienst Jonkheer P. A. S. Kerens (Lid der II. Kamer), en tot Kamerheer de Heer de Mheer van Oosten, woonachtig nabij Roermonde.

's Avonds van Vrijdag, den 25. Junij keerde Zijne Majesteit uit Luxemburg te Maastricht terug, waar Hoogstdezelve met een luisterrijk diner werd ingewacht. — De volgende dag werd door den Koning besteed aan een bezoek in het Schilderijenkabinet van den WelEerw. Heer P. P. Dewez (R.K. Priester); en daarna in het Liefdegesticht der gewijde Zusters van den H. Vincentius, wier doel het is ouden van dagen en kranken te verplegen, alsmede aan behoeftige meisjes onderwijs in vrouwelijk handwerk te geven. Voorts bezigtigde Zijne Majesteit de Stads-Bibliotheek, op het Raadhuis, en de Romeinsche Oudheden, in het jaar 1840, ten huize van den Heere Rutten, te Maastricht, opgedolven. — Verder vereerde Hoogstdezelve het Burger-Zieken- en Gebrekkigenhuis eenige oogenblikken met zijne tegenwoordigheid; even zoo ook het Burgerlijk en Militair Verzekeringshuis, het Garnizoen-Hospitaal, 's Rijks Tuighuis, en het Park, dat door Zijne Majesteit nog slechts bij avond gezien was. — Toen de Koning dit een en ander met goedkeurende aandacht bezocht en bezigtigd had, stapte Hoogstdezelve, altijd vergezeld door de Heeren Gouverneur, Burgemeester en verder Gevolg, aan boord der fraaije Stoomboot, die in de vaart tusschen Maastricht en Luik stond te komen. Men telde, behalve den Koning, thans een honderdtal personen op dit schoone vaartuig, waar Zijne Majesteit een keurig dejeuné werd aangeboden door de ondernemers dezer Stoombootdienst, de Heeren M. Bonhomme en T. Seydlitz. De togt werd tot bij het kasteel Castert (ongeveer een uur afstands van Maastricht) voortgezet, waarna men weder Stadwaarts keerde.

En zoo naderde de tijd van het diner op het Gouvernements-Hôtel, waarbij veertig personen de eer der toelating genoten, en de Harmonie zich weder welluidend hooren liet. Na het afloopen van dezen Disch, den laatsten, waaraan Zijne Majesteit te Maastricht deelnam, behaagde het Hoogstdenzelven, dit uitmuntend Muzijkkorps dank te zeggen voor de onvermoeidheid, waarmede het zijn verblijf in de Hoofdstad des Hertogdoms zoo zeer had helpen opluisteren als veraangenamen.

Alstoen begaf de Koning zich naar de Receptie van Zijne Exc. den Heere Luitenant-Generaal Baron des Tombes, wiens woning te dien einde smaakvol was verlicht, en waarvóór de Muzijk van het VII. Regiment zich, gedurende 'sVorsten tegenwoordigheid voortreflijk hooren liet. Op deze schitterende receptie bevond zich ook de Heer W. G. F. Grave de Borchrave, wonende bij Tongeren, vóór 1830 Lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal en Houtvester in het V. Jagt-distrikt, die dezen zelfden dag door Zijne Majesteit tot Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw was verheven. Alvorens de Receptie te verlaten, vertoonde de Koning zich op het Balkon aan de tallooze luid-juichende menigte.

Nogmaals waren alle openbare en vele particuliere gebouwen fraai geillumineerd. Omstreeks half 12 ure nam de Koning een hartelijk afscheid van de Burgerlijke en Militaire Overheid, in het Gouvernements-Hôtel verzameld, en vertrok vervolgens, begeleid door Zijne Exc. den Heere Gouverneur, door den Heere Distrikt-Commissaris en door de Eerewacht. De straten waren vervuld met eene joelende menigte; de kreet van Leve de Koning! weergalmde van het een tot het ander einde der Stad. De aandoening des Volks bij 's Konings vertrek was niet minder

groot, dan die van den beminden Vorst over de zoo veelvuldig ontvangen bewijzen van liefde en van gehechtheid der Maastrichtsche Burgerij.

Tot bij den Canjel, het Buitenlokaal der Societeit „De Emulatie" gekomen, bedankte Zijne Majesteit de Eerewacht voor het verpligtend uitgeleide, en ontsloeg dat uitmuntend Korps in de minzaamste bewoordingen. De Heeren Gouverneur en Distrikts-Commissaris verzelden den Koning tot Susteren, alwaar de Heer Distrikts-Commissaris van Roermonde, de Baron Michiels van Verduynen, Zijne Majesteit inwachtte, die nu over Roermonde, en vervolgens, door Venlo, naar de grenzen van Noord-Braband heentrok, vanwaar Hoogstdezelve den togt, over het Platteland, naar de Vesting Grave doorzette, zich een oogenblik ophoudende zoo te Boxmeer, als te Sambeek, Sint-Agatha en Cuyk, in al welke plaatsen den Koning door Eerewachten de gulste blijken werden gegeven van eerbiedige liefde en hoogschatting. Voor het met een fraaijen Boog gesierde Karmeliten-klooster te Boxmeer werd Zijne Majesteit, in nederige huldenbetuiging, door den waardigen Prior en Pastoor ontvangen en begroet. Voor het Raadhuis dier Gemeente dronk Hoogstdezelve een glas wijn op 't welvaren van Boxmeer. — In het grijze, maar schoone Klooster der Kruisheeren te Sint-Agatha vertoefde de Koning ongeveer een half uur, en maakte daar van eenige hem door den HoogEerw. Heere Prior aangeboden ververschingen gulhartig gebruik. Te Sambeek had de Eerw. Pastoor Bonants Zijne Majesteit met eenige gemoedelijke dichtregelen gehuldigd. — Alomme, geheel die Feestbaan langs, werd 's Vorsten rijtuig door Eerewachten te paard vergezeld, wier getal, van Gemeente tot Gemeente aangroeijende, soms tot honderd personen opklom. Bij die van Boxmeer stond Jonkheer Louis van Sasse van IJsselt aan het hoofd. Te Cuyk, waar Zijne Majesteit 's Zondags namiddags ten 1 ure (27 Junij) aankwam, en den Eerewijn op het welzijn dier Gemeente plengde, werd, bij onpasselijkheid van den eerstbenoemden Kommandant, den Heere H. C. de Groot, de Eerewacht door den Heere P. A. de Bruyn verdienstelijk aangevoerd.

Een merkwaardige hervorming van het koorgebed in de abdij van Rolduc

Geruimen tijd geleden maakte Mgr. Dr. P. J. M. van Gils ons opmerkzaam op een liturgische hervorming van Erpo, 6en abt van Rolduc (1141—1178), die in de Annales Rodenses [1]) vermeld wordt. Wij geven hier eerst den tekst zelf weer, om er vervolgens eenig commentaar aan toe te voegen.

„Et quia quedam consuetudines hujus ecclesie, que a conventu erant tenendae, graves fuerunt ad portandum et difficiles ad implendum; sed maxime in cotidiano canore, et indivijarum (sic) [2]) habitudine, erant enim ex monachorum institutis loco huic illate, mutavit aliquas et alleviavit eas cum omnium aspiratione, ut facilius posset eas conventus pro debito exsolvere, et devotius debita queque adimplere. Nam usque nunc dicebantur apud nos ante nocturnos quindecim gradus tripartiti cum collectis tribus, et ante primam letania cum septem psalmis poenitentialibus et in psalmis dicebantur interrogationes ut in lectionibus, et longe aliter quam modo S. Marie cursus."

Het vervolg van dezen tekst staat niet meer in betrekking tot het koorgebed [3]). Uit voornoemde aanhaling blijkt derhalve, dat men te Rolduc verschillende gebruiken van de zwarte monniken van den H. Benedictus had overgenomen; het onderhouden daarvan viel de reguliere kanunniken blijkbaar zwaar, en allen haakten naar afschaffing daarvan. „Cum omnium aspiratione" voerde abt Erpo deze verzachting door, opdat het den kanunniken gemakkelijker zou vallen aan hun normale verplichtingen, vooral het eigenlijke *koorgebed in strikten zin*, op meer devote wijze te voldoen. Dit laatste bestond in het gezamenlijk reciteeren [4]) of zingen in 2 koren van hetgeen men thans gewoon is het Breviergebed te noemen. Men vergete daarbij niet, dat de lessen in de Metten veel langer waren dan thans. [5])

De *Annales Rod.* preciseeren dan: Want bij ons worden vóór de Nocturnen (der metten) de 15 psalmi graduales, nl. psalm 119—133 volgens de Vulgaat, gezegd in drie afdeelingen met 3 collecte-gebeden (d.i. de z.g. *trina oratio* waarop wij aanstonds terugkomen) en vóór de Primen (elders meestal daarna!) de 7 boetpsalmen met de litanie van alle heiligen. Verder werden na het einde van elken psalm *interrogationes ut in lectionibus*, d.w.z. gebeden (voor verschillende intenties waarschijnlijk) ingelascht; deze waren eenigermate opgebouwd in den vorm van de bij de lessen der Metten gebruikelijke responsoriën. Men meene echter niet dat er volmaakte gelijkenis bestaat tusschen responsoria en interrogationes. Volgens de aan den H. Dunstan toegeschreven Regularis concordia [6]) moest de monnik vóór de Metten privatim de 7 boetpsalmen bidden, in 3 afdeelingen, telkens door het Onze Vader en een Oratie besloten: „In prima itaque oratione, decantet tres primos poenitentiae psalmos, cum oratione Dominica, uti in sequentibus, pro seipso primum intercedendo; post hos orationem istam: „Gratias tibi ago omnipotens Pater, qui me dignatus es in hac nocte custodire; deprecor clementiam tuam, misericors Domine, ut concedat mihi diem venturam, sic in tuo sancto servitio peragere, cum humilitate, et discretione ut tibi complaceat servitus nostra. Per Dominum ec. [7]). De volgende groep van 2 psalmen werd: „pro rege et regina" gezegd met de oratie: „Deus qui charitatis dona per gratiam Sancti Spiritus...." etc.; de 3e groep: „pro fidelibus defunctis" met de oratie: „Inveniat quaesumus Domine...." etc. gezegd.

Na een 2e teeken, door 't luiden van de klok gegeven, namen allen in de koorbanken plaats volgens rangorde. De *Regularis concordia* beschrijft dit aldus: Finitis trinis orationibus a pueris sonetur secundum signum, residentibus cunctis sedibus suis ordinatim,

atque canentibus *quindecim psalmos graduum*, singillatim, *trina partitione*, uti superiores septem *flectentes genua* post quinque psalmos, facto signo a priore. Iterum autem pulsatis reliquis signis, atque finitis eisdem psalmis incipiant Nocturnam. Peractis nocturnis, dicant duos psalmos: Domine ne in furore tuo et: Exaudiat te Deus, unum videlicet pro rege specialiter, alterum vero pro rege et regina cum his collectis: Quaesumus omnipotens Deus ut famulus tuus rex noster... etc.; Rege quaesumus Domine, famulam tuam ....etc..... Pro rege et regina ac benefactoribus: Deus qui charitatis etc., ut antea. [8]) Volgens boven aangehaalde tekst van de *Annales Rodenses* werden 3 collecte-gebeden gezegd, resp. één na elke groep van 5 psalmi graduales. Men zal hebben kunnen opmerken hoeveel gelijkenis het *Rolducsche* gebruik vertoont met dat der *Concordia regularis*, die van het midden der 10e eeuw dateert, en voor een hervorming der Engelsche Benedictijner monniken bestemd was.

Voor den *oorsprong* van deze gebruiken moet men echter veel verder terug gaan, n.l. tot den H. Benedictus van Aniane. De bekende liturgist Edmund Bishop geeft ons daarover uitvoerige inlichtingen in zijn werk *Liturgica historica* [9]), in een hoofdstuk getiteld: *On the origin of the Prymer* d.wz. de oorsprong van het *Livre d'heures* of *Getijdenboek*. Bishop vraagt zich daarin af of het Getijdenboek een vertaling is van gebeden bij de openbare kerkelijke diensten in gebruik, dus van een liturgisch boek, ofwel een boek voor persoonlijke devotie, ofwel beide tegelijkertijd. Het blijkt dan ten slotte, dat de supplementaire diensten, aan het eigenlijk koorgebed toegevoegd, de basis zijn gaan vormen der private getijdenboeken [10]) nl. de boetpsalmen, de 15 graduaal-psalmen, de kleine getijden der H. Maagd en het Dooden-officie; in Engeland deden deze getijdenboeken hun intrede in de 2e helft der 14e eeuw. Volgens Leroquais eerder, vgl. noot [10]).

Laat ons echter terugkeeren tot Benedictus, abt der abdij van de H. Drievuldigheid te Aniane. Diens stichtingen en hervormingen trokken de aandacht van Lodewijk den Vrome, die door Karel den Groote tot koning van Aquitanië was aangesteld. Na Karel's dood werd Benedictus van Aniane (in 814) raadgever aan Lodewijk's hof te Aken. Keizer Lodewijk wilde Benedictus dicht bij zich hebben, en maakte hem de stichting van het klooster Inda S. Cornelii of Cornelimünster bij Aken mogelijk. Dit moest een *modelklooster* worden, en dank zij de hulp van zijn keizerlijken vriend kon Benedictus op een synode of generaal kapittel aller abten te *Aken* in 817, waar talrijke besluiten werden genomen, op vele punten zijn hervormingen doorzetten. Niemand had een zóo diepgaanden invloed op de wetgeving der zwarte monniken als Benedictus van Aniane, niettegenstaande hij reeds in 821 kwam te overlijden. [11]) In de tweede helft der 10e eeuw is de z.g. *trina oratio* of 15 graduaalpsalmen-groep, door hem ingevoerd vóór de Metten, algemeen gebruikt in de kloosters; daarbij nog de metten, lauden en vespers der overledenen, en als imitatie hiervan bovendien de vespers en lauden van Allerheiligen, verbonden met de vespers en lauden van den dag! Voeg daarbij nog de 7 boetpsalmen met litanie (bijna overal *na*, te Rolduc *vóór* de Primen). Men vindt al deze gebruiken opgesomd in de *Concordia regularis* l.c.; in *Cluny* hadden al die officies, met nog extra processies met groote plechtigheid plaats [12]). Welk een overlading, zal men zeggen! Inderdaad *protesteert* in de 2e helft der 10e eeuw *Hildemarus* al in zijn Commentaar op den Regel van St. Benedictus tegen die nieuwigheden, doch tegelijkertijd houdt *Smaragdus* in het zijne een pleidooi *ervóór* [13]), en *laatstgenoemde* commentator *behield* practisch *de overhand*. Interessant voor ons onderwerp is nog hetgeen Bishop [14]) mededeelt over de *zwarte kanunniken van St. Augustinus;* het zijn immers deze die de abdij te *Rolduc* bewoonden. In de 12e eeuw zoeken de witte monniken van Cîteaux en de witte kanunniken van Prémontré hun eigen weg, en hernamen het eigenlijk Benedictijnsch, resp. Romano-gallicaansch officie in zijn sobersten vorm, met afschaffing van de meeste van Benedictus van Aniane's nieuwigheden. Doch Cîteaux behield het dagelijksch reciteeren van het Dooden-officie; Prémontré insgelijks dat der H. Maagd. — De *zwarte kanunniken* namen juist de *tegen-*

overgestelde houding aan wat hun *organisatie* betreft. Cisterciënsers en Premonstratensers volgden de centralisatie van Cluny na: een *Orde*, met een *persoonlijk hoofd*, resp. de abten van genoemde voornaamste kloosters. De *zwarte kanunniken* namen daarentegen het *oudere Benedictijner systeem* over, d.w.z. *zonder* noodzakelijke afhankelijkheid van een centraal klooster en *zonder* „generaal" zouden wij thans zeggen. Hun huizen namen (wij halen hier Bishop nagenoeg letterlijk aan) daarom meer het karakter van diocesane instellingen aan. Terwijl Cîteaux en Prémontré elk een compleet stel boeken opstelden, welke overal elders letterlijk moesten worden overgeschreven, en minutieus gevolgd, volgde de vroomheid der zwarte kanunniken in haar eersten ijver zoo veel mogelijk de gebruiken van de kloosters en kerken voor hun eigen streek, voor zoover deze op een goed gevestigde reputatie konden bogen. Aldus verluiden de *Constituties* voor deze *reguliere kanunniken* opgesteld door *Petrus de Honestis*, uit het klooster van *S. Maria de Portu* bij *Ravenna*, en bevestigd door paus Paschalis II in 1117, die weldra op vele plaatsen in *Italië en Duitschland* verspreid waren. Daar wordt nl. voorgeschreven met betrekking tot de ongelijkheid in uren en koordiensten, op weekdagen, Zondagen en feesten etc., dat aangezien er onderscheid bestaat in de gebruiken van verschillende plaatsen, de plaatselijke regelingen en gebruiken van de meer observante kerken van de streek moeten worden gevolgd [15]). Dezelfde praktijk wordt voorgeschreven met betrekking tot de toevoegsels bij het goddelijk officie in 't bizonder, nl. met betrekking tot de drie gebeden (trina oratio) vóór de metten, in het ochtend-officie, des morgens vóór de Primen en 's avonds na de Completen; de 15 graduaal-psalmen; lauden en vespers van Alle Heiligen; de uren der H. Maagd (si fraterna devotio habeat!); metten, lauden, mis en vespers voor de overledenen; de boetpsalmen des morgens, en de *psalmi familiares* (voor het convent, weldoeners, etc.) na de uren — laat voor al hetgeen noodig is het gebruik, de regel en de gewoonte van onze voorgangers ons inprenten wat te doen staat [16]).

Omstreeks denzelfden tijd stelde *Manegold van Lautenbach* constituties op voor het klooster *Marbach* in den *Elzas*, dat hij gesticht had; zij werden weldra op vele plaatsen aangenomen. Hij vermeldt als dagelijksch gebruik de *trina oratio*, met de 15 psalmen vóór de metten, het doodenofficie, het officie der H. Maagd, waarvan de uren *na* het groot officie moesten worden gezegd, en de 7 boetpsalmen met litanie *na* de Primen. Zooals men ziet zijn hier Metten en Lauden van Alle Heiligen uitgevallen (deze worden door Petrus de Honestis vermeld); in plaats daarvan neemt men aan dat het klein officie van O. L. Vrouw overal gezegd wordt.

Het valt moeilijk uit te maken, welke Constituties te Rolduc werden gevolgd; vóór die van Petrus de Honestis kan een zwakke aanwijzing gelegen zijn in 't feit dat daar een trina oratio ook vóór de Primen is aangeduid en men te Rolduc de boetpsalmen (in drieën verdeeld) vóór de Primen bad (overal elders *na* de Primen)!; voldoende zekerheid geeft deze aanduiding echter *niet*. Overigens zijn volgens Dr. Heimbucher de constituties der congregatie van Marbach, door Manegold van Lautenbach opgesteld, afhankelijk van die van S. Maria de Portu [17]).

Uit het bovenstaande blijkt dat de liturgische hervorming van abt Erpo waarschijnlijk een *unicum* was bij de *zwarte reguliere kanunniken* van St. Augustinus. Wij zagen boven dat dezelfde tendenz zich openbaarde in de Orden van Cîteaux en Premonstreit. Dat Erpo de strengheid der observantie geenszins verminderde, blijkt uit het feit, dat hij het gebruik van vet voor de reguliere kanunniken te Rolduc afschafte [18]). Onder hem bereikte de abdij het toppunt van haar geestelijken bloei, en hij zelf heeft de geestelijke leider van den H. Gerlachus mogen zijn. Willen wij ons overigens eenig beeld vormen van de liturgie te Rolduc in de 12e eeuw en later, dan moeten wij ons bij gebrek aan directe documenten anderszins behelpen. De *Consuetudines* en *Ordinarii* der *Luiksche* en *Maastrichtsche* kapittelkerken en kloosters kunnen eenig idee geven van de liturgie te Rolduc. Dat de trina oratio met de 15 graduaal-psalmen ook in *Egmond's* abdij omstreeks 1490 nog in gebruik waren, blijkt uit

het merkwaardig aanteekenboekje van Dom Hendrik van der Zon (papieren schrijfboek, 3 cahiers, 22 × 15 c.M., 52 bladen [19]), berustend in het *Algemeen Rijksarchief* te *'s-Gravenhage).* Op fol. 32 recto, vindt men na een beschrijving der inkleeding deze woorden: „Item als langhe als die jonghe scolaris is sal hij smorgens voir prem (= de primen) in dat capittel huijs lesen drie psalmen: miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. ende miserere mei deus quoniam conculcavit me homo. ende miserere mei deus, miserere mei quoniam in te confidit. Als hij dese gelesen heeft so sal hij sijn handen wassen ende dan gaan malren dat outaer toe, ende van wuer (= vier) tot vijeren (= vijven) toe sal hij sitten in dat capittel huijs / dair sal die supprior tot hem comen ende sal hem leren sijn vijftijen psalmen ende sijn sijn (sic!) vrouwe getijde (klein officie van O. L. Vrouw), ende sijn versiculen sijn vigilii lessen (lessen in de Metten te zingen!) etc.

Aanhangsel. De liturgie der abdij van Rolduc: een mislukte poging van abt Borno om aldaar het brevier van Springiersbach in te voeren (1126—1127).

Op p. 37 der Annales Rodenses [20]) wordt hierboven vermeld feit aldus uitvoerig en pakkend beschreven:

„Quibus ita peractis et uno quoque in suo ordine prout decuit ambulante visa est ecclesia produxisse magnum ex se fructum concordie, *donec Borno cepit cogitare* si forte posset *instituta* et *consuetudines ecclesie professionis sue huic* id est *Rodensi informare,* ut in agendis rebus et divinis concentibus unum agentes, unum sentientes unum vellent esse. Sed quia *instituta illius ecclesie conatus est huic* si posset *introducere,* et non hujus illi resignare, responderunt seniores, quibus et visum est, quod ei fuissent despectiores, se non posse nec debere observantiam professionis sue quasi prevaricandi ausu derelinquere, neque temere alios ecclesie mores sibi usurpare. Qua de re convenire cum non possent per se, *accersitis* Borno ad se quasi agnitionis tenore *fratribus* aliquod *sue* et *Steinveldensis ecclesie* pro tempore secum commanere, ut cum ipse minor esset numero coram adversa multitudine, illorum fretus societate ad propositum intentionis sue confidentius posset procedere, unde cepit inter eos paulatim fomentum oriri discordie.

Anno Dominice incarnationis milles. cent. XXVII.... Eodem anno orta est *magna* inter *Bornonem* et *fratres discordia* ex illa rerum mutabilitate, de qua illos etiam preterito anno certum est disceptasse illo volente *breviarium,* juxta quod *erat concinendum corrigere secundum observantiam ecclesie professionis sue* et *consuetudines hujus ecclesie his omnino contradicentibus commutare ad tenorem ecclesie professionis sue.* Hic ita accidentibus et utrisque ab alterutro dissidentibus quidam ex istis zelo justitie et voto ducti obedientie ceperunt ei ut suo preceptori assistere, opinantes illum magis posse ad effectum victorie eorum quoque auxilio attingere; unde firmius in errore suo videbatur perseverare, justius cum fuisset solum omnibus, quam omnes ei soli rebus cessisse. Discordia ergo cotidie magis magisque invalescente, nec parte altera velle alteri acquiescere, temptavit ipse Borno recedere a loco, sed ipsi coram illo prostrati rogaverunt eum propter Deum manere, affirmantes ei omnem se subjectionem ut discipuli prelato exhibere, salva solius professionis sue quam postponere non possent, nec deberent consuetudine. Remanente igitur Bornone nec concordia discordantibus succedente, egressi statim claustrum *quator seniorum remanserunt pro tempore in publico monte,* ubi *duo ex illis* consilio profectionis accepto, *pedites Romam ad apostolici audientiam* sunt *profecti, causam illius authoritate disponi,* qui data eis testificatione authoritatis sue *precepit Bornoni,* ut *aut solus cederet pluribus, aut egrederetur* locum *sine rerum commutationibus.* Ipse autem comperto apostolici precepto et resignato regimine episcopo, cum nullus eum inhibere posset a discidio, receptus est apud Furst.... etc.

Uit het bovenstaande blijkt dat abt Borno, uit Springiersbach in het Bisdom Trier afkomstig, het *brevier* en de *gewoonten* omtrent *ceremoniën* en *koorzang* te *Rolduc* wilde *veranderen*, door n.l. die van het klooster *Springiersbach* aldaar in te voeren, waaraan hij zelf van jongsaf gewend was. Hij schroomde niet daarbij medebroeders van zijn eigen klooster en van *Steinfeld* (Steinveldensis ecclesie.... hieronder moeten Praemonstratensers, die ook den regel van S. Augustinus onderhouden, worden verstaan) uit het aartsbisdom *Keulen*, ter hulp te roepen [21]). Te *Rolduc* was men blijkbaar aan het *brevier* van het bisdom *Luik* gewend, en diende de *Ordinarius* van de *Luiksche kathedraal* [22]) als leiddraad voor de ceremoniën. Vandaar groote moeilijkheden, die tenslotte door de Romeinsche curie, resp. den Paus, ten *gunste* van *Rolduc* worden opgelost. Bij gebrek aan documenten is het natuurlijk onmogelijk een nauwkeurige omschrijving te geven van de liturgie te Rolduc. Eenig idee kan men zich vormen met behulp van documenten uit het bisdom Luik afkomstig [23]). Ook de *heiligenkalender* van *Keulsche* en *Triersche* bisdommen verschilde natuurlijk van de *Luiksche*, resp. die van Rolduc. Over deze laatste geeft het vervolg der Annales Rodenses ons eenige schaarsche inlichtingen. Als *basis* voor de *liturgische kalender* dienden overal de *heiligenfeesten* in de z.g. *gelasiaansche* en *gregoriaansche Sacramentaria* (VIIIe eeuw) genoemd (Vgl. Leroquais l.c.). Het patroonsfeest der kerk van Rolduc was: *Annuntiatio* B. Mariae virginis; onder dezen titel werd anno 1209 de kerk gewijd. Bij die kerkwijding worden ook relieken opgesomd, die in de altaren verborgen werden, en eenig idee van de heiligenvereering te Rolduc kunnen geven. Anno 1224 wordt het *kerkwijdingsfeest* van *St. Cecilia* (22 Nov.) naar *17 Sept.* St. Lambertus, patroon van Luik en van Kerkrade, verzet. Anno 1244 wordt vermeld, dat het feest van *St. Augustinus* met *octaaf* gevierd wordt. Eveneens vindt men het *octaaf* van *Driekoningen* en van *Sacramentsdag* aangeduid. Ziehier een *lijstje* van *heiligenfeesten* uit de *Annales Rod.* (afgezien van de gelasiaanschgregoriaansche feesten, die men overal vindt, en nog den grondslag van de kalender van het Romeinsch Missaal vormen): *Antonii abb.* 1 Jan.; *Gertrudis* (van *Nijvel*) 17 Maart; *Ambrosius* 4 April; *Maria Magdalena* (met vigilie) 22 Juli; *S. Augustinus* (met octaaf) 28 Aug.; *Severinus* (Keulen) 23 Oct.; *Hubertus* 3 Nov.; *Martinus* 11 November; *Catharina* 25 Nov.; *Barbara* 4 Dec.; *Nicolaus* 6 December; ongetwijfeld werden de kerkpatronen van Maastricht en Kerkrade: *Servatius* 13 Mei en *Lambertus* 17 September te Rolduc gevierd.

Men kan overigens veilig aannemen, dat te Rolduc dagelijks (evenals in andere collegiale en kloosterkerken in de Middeleeuwen) na de Primen een *missa matutinalis* werd gelezen (dit was ofwel een mis van een heilige, die op een hooger feest herdacht werd (b.v. vóór 1224 Cecilia op het Kerkwijdingsfeest) ofwel een *votiefmis;* bovendien werd een *Hoogmis* gezongen (na de Terts op feesten; na Sexten op ferie-dagen, na Nonen op vigilie- en vastendagen). Op *Zon-* en *hooge Feestdagen* werd overal *vóór* de *Hoogmis* een *processie* door het *claustrum* (kloster- of kruisgang) gehouden.

Wat de *Consuetudines* der zwarte kanunniken te Rolduc aangaat, het valt moeilijk uit te maken, welke dit juist geweest zijn. Dr. M. Heimbucher [24]) geeft behalve uitvoerige literatuur over de Augustijner-kanunniken een korte geschiedenis van hunne statuten. Voor het gemeenschappelijke leven der clerici dienden de *regels* van den *H. Chrodegang* van *Metz* (± 752) opgesteld vgl. Migne P.L. 89, 1097 en de *Rijkssynode van Aken* (anno 816 op aansporing van Lodewijk den Vrome gehouden). In de jaren 818—819 werden de voorschriften Wet voor het Frankische rijk [25]) De 2 verzamelingen voor kanunniken en kanonikessen resp. werden door *Benedictus van Aniane* opgesteld. De eerste collectie heet: *De institutione canonicorum;* vanaf cap. 114 vindt men nieuwe voorschriften, deels van Chrodegang. De statuten van Aken hadden echter *niet* het gewenschte resultaat. In de XIe eeuw had een hervorming plaats (geen privaateigendom!); het initiatief

ging uit van de *synode van Lateranen* in 1059 onder Nicolaas II gehouden. De *Aug. regel* schijnt 't eerst onder *Alexander II* (1061—73) in 't *klooster* van *Lateranen* te Rome te zijn onderhouden; in Duitschland in Ravengiersburg in 't bisdom Trier, daarna (1107) te *Springiersbach* (Heimbucher l.c. 400). Het door hertog Welf I en zijn gemalin Judith gestichte klooster *Rottenbuch* (vgl. Ans. Greinwald, Origines Reitenbuchae, Monachii 1797) in de Ammergau werd een bakermat der observantie. Vandaar uit werd *zelfs Klosterrath* (= *Rolduc*) in 't bisdom *Luik* in 't jaar 1111 ingericht (Heimbucher l.c. 401). Voor de doorvoering van de verordening van Lateranen was vooral de H. *Ivo* van *Chartres* werkzaam. Deze werd in 1078 proost van St. Quentin in Beauvais, vervolgens in 1090 bisschop van Chartres. Hij werd de *hervormer* der *kanonieke levenswijze* in Frankrijk en opsteller der *Consuetudines Augustinianae* [26]). Verder vermeldt Heimbucher over *Springiersbach* dat het zich aansloot bij de z.g. *Congregatie* van *St. Victor van Parijs.* Laatstgenoemd beroemde klooster van Augustijner kanunniken werd gesticht in 1110 door Wilhelmus Campellensis (Guillaume de Champeaux). Het maakte spoedig grooten naam door zijn theologische school; de leeraren *Hugo* en *Richard* van *St. Victor* waren groote theologen; laatstgenoemde bouwde een volledig mystiek stelsel op. Wilh. Campellensis had als leermeester o.a. *Manegold van Lautenbach* (de opsteller der Constituties van Marbach, vgl. boven). Volgens Heimbucher nam de *abdij Seulis* het *eerst,* n.l. *anno 1131,* de constituties van St. Victor aan; dan in Duitschland *Springiersbach* („bei Reil a. Mosel im Kondel-Walde", Bisdom Trier; Heimbucher 414). Dit laatste feit kan dus waarschijnlijk pas *na 1131,* dus *na* het *abbatiaat* van Borno en zijn hervormingspoging *(1126—1127)* hebben plaats gevonden. Het kunnen dus bezwaarlijk de Constituties van St. Victor zijn, die Borno te Rolduc wilde invoeren. Waarin de Consuetudines van Rolduc en Springiersbach verschilden valt dus moeilijk uit te maken. [27])

Dom C. COEBERGH O.S.B.

St. Paulusabdij, Oosterhout.

[1]) Ed. S. P. Ernst. Hist. du Limbourg (Annales Rodenses) VII, 52—53.

[2]) Lees: induviarum (v. G.).

[3]) „Nec cuiquam clericorum exuto superpellicio id est habitu sibi consecrato licuit solo uti verbo, nisi egrotanti lectulo, aut residenti lavacro. Nam hujus modi erat hic diversa observatio, quasi salutaris esset talis religio". Volgens de Regula S. Benedicti cap. XLII mag na de Completen niet gesproken worden gedurende de z.g. nachtstilte. De zwarte kanunniken van St. Augustinus hadden dit gebruik blijkbaar overgenomen. Hun habijt, dat Annal. Rod. p. 5 beschreven wordt als bestaande uit: nigra cappa superpelliceoque et tunica interiori, werd blijkbaar bij de inkleeding gezegend: habitu sibi *consecrato.* Het superpelliceum was het kleed eigen aan de *Reguliere* kanunniken, dat zij nooit aflegden overdag (Vgl. Ducange: Glossarium lat. col. 878). Durandus, bisschop van Mende (Saec. XIII) beschrijft het aldus in zijn Rationale divinorum officiorum lib. 3, cap. 1, n. 10 en 11: Vestis linea, manicata sic appellata, eo quod antiquitus super tunicas pellicibus de pellibus mortuorum animalium factas induebatur, quod adhuc in quibusdam Ecclesiis observatur.

[4]) S. Isidorus, Regula monachorum cap. VI De officio, schrijft voor: in vigiliis *recitandi* aderit usus (de metten mochten dus volgens hem worden *gereciteerd);* in matutinis (d.w.z. onze z.g. lauden) psallendi canendique consuetudo. De lauden werden dus *gezongen,* Migne P. L. 83, 876. Afwisseling bevordert devotie volgens St. Isidorus.

[5]) Vgl. b.v. het Homiliarium Pauli Warnefridi diaconi, onder Karel den Groote ingevoerd, en daarna algemeen gebruikelijk. De uitgave van Migne, P. L. 95, 1159 bevat toevoegsels XI—XIIIe eeuw; vgl. Baümer - Biron, Hist. du Bréviaire romain II, 410—413 (Parijs 1905).

[6]) Migne, P. L. 137, 480 A.

[7]) Dit gebed herinnert eenigszins aan in gebedsvorm opgestelde antiphonen uit de Vespers van St. Agnes en St. Agatha, b.v. de antiphoon ad Magnificat van de 2e Vespers van laatstgenoemde heilige: Stans beata Agatha expansis manibus orabat ad Dominum: Domine Jesu Christe, magister bone, *gratias tibi ago, qui me fecisti* vincere tormenta carnificum, jube me Domine ad tuam immarcescibilem gloriam feliciter pervenire.

[8]) l.c. col. 480 C—D.

[9]) Oxford 1918, p. 211—237.

[10]) Vgl. het monumentale werk van abbé V. Leroquais: Les livres d'heures manuscrits des biblioth. publiques de France, Paris 1927, Tome I, Introduction, p. IX en vlg.: Histoire du livre d'heures, verbetert Bishop daaromtrent, bv. Bibl. nat. ms. lat. 10433 *Psalterium †* livres d'heures à l'us. d'une abbaye anglaise, XIIe eeuw, etc. Leroquais neemt het psalter als uitgangspunt. Men denke ook aan het beroemde psalterium van Utrecht!

[11]) Over de besluiten der abtenvergadering en Benedictus' invloed aldaar, zie vooral Bishop, l.c. p. 216—218.

[12]) Vgl. S. Hilpisch: Chorgebet und Frömmigkeit im Spätmittelalter, in „Heilige Überlieferung". Ausschnitte aus dem Geschichte des Mönchtums u. des H. Kultus, dem hochw. H. Abte Ildef. Herwegen dargeboten. Münster, Aschendorff 1938, p. 263—284.

[13]) Bishop, l.c. p. 215.

[14]) l.c. p. 228—232. Hierover ook veel belangrijks in: Prälat Dr. M. Heimbucher. Die Orden u. Kongregationen der kathol. Kirche. 2e Lieferung, Paderborn 1932, p. 392—397.

[15]) Regula Portuensis lib. III, cap. 8; in: Amort: Vetus disciplina Canonicorum, Venetiis, 1747, p. 369.

[16]) Reg. Portuensis, l.c., lib. III, cap. 17, Amort. p. 373.

[17]) Heimbucher l.c. p. 411 over Petrus de Honestis en de constituties der congregatio S. Mariae de Portu; p. 412 over Manegold en de congregatie van Marbach.

[18]) Annales Rodenses, ed. Ernst, p. 57.

[19]) Vgl. de beschrijving in Egmondiana 1938, 52 door Dom J. de Glas, in zijn art. De oude liturgie van Egmond. De eerste cahiers geven opbrengst van landerijen, vruchtboomen etc., op, het 3e cahier liturgische aanteekeningen van den cantor en armarius (dit laatste beteekent bibliothecaris).

[20]) Ed. Ernst, l.c.

[21]) Een moeilijkheid is, dat Dr. M. Heimbucher: Die Orden u. Kongregationen der kathol. Kirche, Paderborn, 1932, 2e Lieferung, 438, het jaar 1135 als stichtingsjaar van Steinfeld opgeeft.

De volgende opmerkingen dankt schrijver dezes aan *Dr. P. C. Boeren.* Waren de kanunniken, die abt Borno uit Steinfeld te Rolduc invoerde werkelijk Norbertijnen? Het is een vraag van kapitaal belang. Luidt het antwoord bevestigend, dan kan men een gissing wagen naar den aard der hervorming van abt Borno, aangezien de Norbertijnen zich op Cîteaux baseerden. De Abdij Steinfeld bestond reeds in de 10e eeuw, Benedictinessen. Later is er de regel van Augustinus ingevoerd; dit blijkt uit een oorkonde van 't jaar 1121 (Lacomblet, I, no. 292). De nieuwe regel werd daar in 1121 ingevoerd door Regulieren uit Springiersbach. Weer later is men overgegaan naar den regel van Prémontré; dit moet geweest zijn vóór 1136 blijkens een pauselijke bulle van dat jaar (Uit de *Vita S. Norberti*, Acta SS. Junii I, 6, col. 831 blijkt dat Steinfeld niet tot de 8 eerste Praemonstratenser-abdijen behoorde, anno 1126 bij bulle XIII Kal. Martii door Honorius II erkend). Heimbucher stelt de stichting van Steinfeld als abdij van Prémontré op 1135. Anderen schrijven voorzichtiger: vóór 1136. Vast staat alleen, dat de overgang naar Prémontré plaats vond onder proost Everwin, tusschen de jaren 1126—1135. Het waren dus eerder zwarte regulieren, die abt Borno met zich naar Rolduc bracht (1124—1127 ongeveer) vanuit Steinfeld. Deze kanunniken leefden evenals Borno zelf volgens de gebruiken van Springiersbach. Wil men den *aard* der *hervorming* van Borno bepalen, dan moet men de kloostergebruiken van Springiersbach bestudeeren. Dr. Boeren vraagt zich dan af of Springiersbach zich vóór 1177(?) heeft aangesloten bij de *Congregatie* van *St. Victor*, waarin men zich deels baseerde op de gebruiken van Cîteaux en Prémontré, en spreekt het *vermoeden* uit, dat Borno's *hervorming in het teeken stond (onrechtstreeks)* van Cîteaux. Tot zoover Dr. B., dien wij ook hier ter plaatse danken zoowel voor bovenstaande opmerking als voor verdere literatuuropgaven omtrent Steinfeld. — Uit Gallia christ. (nova) XIII, 620 bleek ons dat het in 1107 gestichte Springiersbach zich pas na 1178, en vóór 1193 aansloot bij de congregatie van St. Victor te Parijs, onder abt Absalon. Deze was nl. uit de St. Victorsabdij ontboden om Springiersbach te hervormen. A. Hauck: Kirchengeschichte Deutschlands IV [5] beschrijft uitvoerig het ontstaan van nieuwe Orden in de XIIe eeuw: Cisterciënsers, zwarte kanunniken van S. Augustinus (p. 355—368), Praemonstratensers (369—382, relaties van S. Norbertus met Rolduc, 370). Hij wijst op een algemeen streven naar centralisatie, volgens het voorbeeld van Cîteaux; bij de Augustijner kanunniken had dit slechts weinig succes (Hauck, l.c. 368 noot 4). Opmerkelijk is de groote overeenkomst tusschen de *eenheid*, die abt Borno wilde tot stand brengen in *gebruiken* en *breviergebed* tusschen Springiersbach, Steinfeld en Rolduc (vgl. de aanhaling uit Ann. Rodenses, ed. Ernst, p. 37: ut in agendis rebus et divinis concentibus unum agentes, unum sentientes unum vellent esse, etc.) en de *oudste Consuetudines* der *Norbertijnen*: Primaria instituta Canonicorum Praemonstratensium ex ms. Bibl. S. Victoris (kort voor 1150 opgesteld, Hauck l.c. 376, noot 5), ed. E. Martène: De ant. eccl. ritibus, Antwerpen 1764, tom. III, 335 A: Dist. IV, cap X. Ut inter abbatias unitas indissolubilis perpetuo perseveret, stabilitum est, primo quidem ut ab omnibus *regula* uno modo intelligatur, *uno modo teneatur*. Deinde ut *iidem libri*, quantum dumtaxat *ad divinum officium pertinet*, idem vestitus, idem victus, iidemque denique per omnia *mores* atque *consuetudines* inveniantur. De groote gelijkenis tusschen het streven van Borno en dat van Prémontré is opvallend. Cap. XI (Martène l.c.) eischt eensluidendheid der liturgische boeken: Missale, textus (sic), epistolare collectaneus (= collectarium), graduale, antiphonarius, psalterium, lectionarius, regula, *calendarium* uniformiter habeantur. Wij kunnen nog verwijzen naar: Consuetudines canonicorum regularium subjunctae regulae S. Augustini, ex ms. Morbacensi (saec. XIII), waarin het vleeschgebruik wel —, en de Regel van Gregorius VII, Rev. bénéd. XVIII, 179—181, waarin dit niet werd toegestaan. Waren eerstgenoemde consuetudines resp. te Reidenbuch (= Raittenbuch of Rottenbuch, vgl. Hauck, l.c., en Ernst, Ann. Rod. 18, over abt Richerus, die het vleeschgebruik van zijn klooster te Rolduc eerst invoert, later afschaft), en te Springiersbach in gebruik, en die van Gregorius VII te Rolduc in zwang? Dit alles blijft voorloopig nog raadselachtig; mogelijkerwijze brengt verder onderzoek een oplossing van de vraag: waarin verschilden de gebruiken van Springiersbach (resp. Steinfeld) eenerzijds, van de Rolducsche anderzijds?

[22]) Vgl. Liber officiorum ecclesiae Leodiensis, in: Compte rendu des séances de la commission royale d'histoire de Belgique, 5e série, t. VI (1896) 505 vlg.

[23]) Bv. het Brevier der Regul. Kan. v. S. Augustinus, waarschijnlijk uit het klooster Bethlehem te Leuven afkomstig, XVe eeuw, Parijs, Bibl. Mazarine ms. 369 (769), vgl. V. Leroquais, Les Bréviaires manuscrits des bibliothèques publiques de la France, Parijs 1934, dl. II, 409; de in Nieuw Archief II, 126, Hs. (saec. XV) Bibl. den Haag 71 A 13, uitgegeven Ordinarius Trajectensis (Maastricht); of: M. van Waefelghem: L'ordinarius Praemonstratensis d'àprès d'anciens mss. du 13e et 14e siècles, Brussel 1913. Dit laatste kan althans eenig idee geven, al zullen er wel verschillen geweest zijn, wat sommige gebruiken betreft, tusschen wit-

te en zwarte kanunniken van St. Augustinus. Een Hs. v. d. Ordinarius Leodiensis (saec. XIV) is bezit van het Seminarie Haaren. (Vgl. Dom P. Sejourné: L'Ordinaire de S. Martin d'Utrecht, p. 2-3, voetnoten).

[24]) l.c. p. 395.

[25]) Mansi. Conc. collect. ampl. XIV, 147 ss. of P. L. *105*, 815.

[26]) G. D. Franquinet: La bibliothèque de l'abbaye de Rolduc au commencement du XIIIe siècle, in Annales de la société historique et archéolog. à Maestricht, t. I (1854—'55), p. 265 vermeldt: *Consuetudines:* Misschien die van Yvo Carnotensis? Van de liturgische boeken worden enkel (ibid. p. 265) een Passionalis maior en een Orationum liber (een Collectarium ofwel een Livre d'heures?) vermeld. Zie verder voor de boekerij van Rolduc: Van Gils: „Eenige opmerkingen over de middeleeuwsche boekenlijst der Abdij Rolduc". no. 142 „consuetudines" (Handelingen van het 5e Nederl. Philologencongres te A'dam) en Sassen: De middeleeuwsche bibliotheek der Abdij Kloosterrade no. 142 „consuetudines" (Nederl. Archief voor Kerkgeschiedenis. Dl. XXIX afl. 1, 's-Gravenhage.

[27]) In: Gallia christiana, deel 3, vindt men een beschrijving der bovengenoemde Augustijner en Praemonstratenser abdijen; een kaart geeft de ligging in de onderscheidene bisdommen: Luik, Keulen, Trier aan.

Aanvulling: *kalender* van *Rolduc:* anno 1250 vermeldt: in festo S.S. *Florentii* et *Cassii*, martelaren v. h. *Thebaansch legioen* (Keulen), den *10 October* met *Gereon* en *Victor*, o.m. te Utrecht gevierd. Vgl. Martyrologium Usuardi, saec. IX, Migne P. L. 124, 559.

Bevel-brief

CORNELIUS - RICHARDUS - ANTONIUS VAN BOMMEL,

DOOR DE GRATIE GODS EN VAN DEN APOSTOLISCHEN STOEL,

BISSCHOP VAN LUIK,

Aan de Geestelijkheid en aan de Geloovigen van ons Bisdom zegen en zaligheid in den Heere!

Wel beminde Broeders!

Is er, zedert dat ons de goddelijke voorzienigheid het bestuur van het bisdom van Luik heeft toevertrouwd iets dat ons ter harte is gegaan, dan is het voorzeeker de oprigting der eerste afdeeling van ons Seminarie. Wij hebben dezelve altoos, met diepe overtuiging als het krachtigste middel beschouwd, niet alleen om grondige studiën onder de geestelijken te doen herleven, maar ook om waardige priesters te vormen, die God en zijner kerk van harte zijn toegedaan. Daar boezemt men, volgens de schoone bemerking der H. Kerkvergadering van Trente, den jongen Samuels der nieuwe wet van hunne tederste jeugd af, de liefde en de beoefening van alle die deugden in, welke eigen zijn aan den staat, dien zij verlangen te omhelzen. Daar roeit men uit hunne harten het vuige eigenbelang, de eerzucht, de zotte eigenliefde, alvorens deze ondeugden er in wortel hebben kunnen schieten. Daar ontvlamt men ze met heiligen ijver voor het algemeen belang, door hun denkvermogen uittebreiden, en hunne gedachten al zachtjens boven den engen kring der gewone denkwijze, hoger op te voeren. Daar word, met één woord, die ernstige geestelijke opvoeding begonnen, welke naderhand op de hogere studiën tot stand gebragt zijnde, het bisdom bevolken moet met mannen volgens God's hart die groot van karakter en edel van gevoelens, reeds bij den eersten stap in den loopbaan der H. bediening, niet voor zich zelfs zullen leven, maar voor anderen, niet hun eigen belang zullen zoeken, maar de uitbreiding van het rijk van Jesus in aller harten, en die vol zorg om bij de oefening der priesterlijke deugden al die kieschheid van gevoel en beleefdheid in de manieren te voegen, welke men eener goede opvoeding te danken heeft, weldra zullen worden beschouwd, niet alleen als het licht en de steun, maar ook als de sieraad en troost der maatschappij, zich *al voor allen* tonende, met opoffering, tot welzijn der zielen, van tijd, en goed, vrijheid en talenten, ja, van bestaan, gezondheid en leven; want, zoo moet de ware priester zijn: maar, dezulke word in geen twee of drie jaren gevormd. Men kan zelfs staande houden, dat niets het gebrek aan eerste opvoeding kan aanvullen. Onderneemt de opvoeding van éénen jongeling, die reeds te ver in jaren gevorderd is, hoe zullen zijne studien zijn? flauw, om dat het te laat is, hem den zuiv'ren smaak, het juiste denkbeeld ervan te geven: gebroken, om dat hij wegens zijn ouderdom, spoed maakt, het einde te bereiken; hoe zijne deugd? mischien niet meer zoo zuiver, daar men reeds in zijn karakter eenige valsche plooien vind, in zijne denkwijze iets bekrompen's, in zijne hebbelijkheden iets onbeschaafts, en daar dit alles, op zijne jaren zeer moeielijk, en zelden geheel te verhelpen is. Men gelove ons op ons woord: wij hebben ons leven midden onder de jeugd doorgebragt; wij hebben ze van nabij gezien en gadegeslagen; ondervinding heeft ons overtuigd, taal en hart zijn het bij ons ééns. Ook heeft het ons innig bedroefd, het bisdom zoo lang beroofd te zien van een gesticht, dat wij als allernoodzakelijkst achten. Van den beginne af, riepen wij, tot deszelfs spoediger oprigting de milde liefde edeler zielen in, en veele stonden met rijke giften gereed. Dan wij wierden door treurige gebeurtenissen verhinderd. Dank zij deze weldoeners! hunne namen staan op eene lijst geschreven, en eens zullen onze lieve kweekelingen voor derzelver welvaart hunne ge-

beden bij de onze voegen met dat dankbaar gevoel, hetwelk den Hemel treft. Intuschen hebben hunne milde bijdragen ons in staat gesteld, de eerste noodzakelijke onkosten te doen, en de daartoe bestemde gebouwen in gereedheid te brengen.

Gij weet, W.B.B., dat wij voornemens zijn dit nuttig gesticht te vestigen in de prachtige Abdij van Hertogenrade gelegen zes uuren van Maestricht, tien van Luik, tuschen de twee provincien Luik en Limburg in, maar aan de uiterste grenzen van het bisdom. En, daar de tijden, door Gods barmhartige voorzienigheid over ons vaderland, iets rustiger worden, zoo hebben wij de opening van hetzelve bepaald op den 17en October aanstaande, en het voorlopig examen der jongelingen, welke verlangen er in opgenomen te worden, op den 21en van den maand september. Wie de abdij gezien heeft, zal moeilijk beslissen wat al treffelijker is, de ruime, luchtige, gezonde fraaie huizing of derzelver heerlijke ligging, hoven en wandelingen. Twee schoone steen-wegen maken den toegank ervan zeer gemakkelijk, en niemand twijfelt er aan, of de vereenigng van zoo veele voordelen is meer dan toereikende, om het onaangename goed te maken, hetwelk de verre afstand voor eenige gedeeltens van ons bisdom oplevert.

Wij zullen in de inrigting der tweede afdeeling van ons Seminarie het ontwerp volgen, dat door de andere bisdommen reeds is aangenomen, en wel op volgende gronden.

I. Die eerste afdeeling staat alleen open voor jongelingen die zich den geestelijken stand willen toeweiden, die eenigen trek, eenige neiging voor dien stand gevoelen, en met volle toestemming hunner ouders denzelven mogen intreden.

II. Het geheele opvoedings-plan zal naar dat doel worden ingerigt. De voornaamste zorg zal voor de vorming van het hart zijn, daar den kiem aller Christelijke en priesterlijke deugden te leggen, daar ijver voor godvrucht en goede werken te ontvlammen. Men zal de innige neigingen leeren onderscheiden, en de roeping beproeven, om zeker te weten, of zij, gelijk Aaron, tot het heiligdom door God zelve worden beroepen. O, groter dienst kan men der jeugd niet bewijzen, want, neen, er is geen ongelukkiger mensch, dan een priester zonder roeping; terwijl hij zijnen staat onteert, verwoest hij nog God's erfdeel.

III. De studien zullen dezelve rigting volgen, en zoodanig met de theologischen in verband worden gebragt, dat bijna niemand dan de kweekelingen der eerste afdeeling, den *cursus* der tweede afdeeling met vrucht zal kunnen afdoen.

Dit plan bevat het middelbaar onderwijs of *humaniora* en de wijsbegeerte of *philosophie*.

De *humaniora* hebben eenen lageren en eenen hogeren cursus.

In den eersten leert men gezamenlijk de grieksche en latijnsche, de hoogduitsche en Fransche talen. Deze laatste is de taal van het gesticht, alhoewel men van de *syntaxis* af de jeugd ook zal gewennen, zich in het latijn uit te drukken.

In den tweeden zal men de zuivre beginselen der letterkunde doen putten uit de beste schrijvers der oudheid en nieuwere tijd, zoo wel geweide en kerkelijke als heidensche en wereldlijke dichters en redenaren, die men zal leeren elkander tegenoverstellen, en bij vergelijking beoordeelen. Hierdoor zal men trachten eenen zuiveren smaak voor kanzelwelsprekendheid te vormen, terwijl men niet alléén van stel- en schoone schrijftrant, maar ook van uitspraak en voordragt veel werk zal maken.

Op beide cursussen zal er een allergrondigst onderwijs gegeven worden in den godsdienst, zoo wel wat het dogma en de geschiedenis, als de zedeleer betreft; bij dit onderwijs, hetwelk tot inleiding voor hogere studien dienen moet, zullen alle bij-takken van onderrigt, over aardrijkskunde, geschiedenis, oudheden, etc., gevoegd worden, in zoo verre althans deze de wetenschap van den godsdienst volmaken.

De cursus der philosophie zal twee jaren duren, en bevatten de beredeneerde geschiedenis der oude en nieuwere wijsbegeerte, de logica, metaphysica en ethica, dat is redeneer-, bovennatuur- en zede-kunde, alsmede de beginselen der natuur- en wiskunde. Men zal zich beijveren de volmaakte overeenkomst aan te toonen tuschen de gronden

der zuiv're wijsbegeerte en die der theologie, ten einde voor de dogmatica en polemica des te scherper wapenen tegen alle dwalingen te leveren.

IV. Om dit ons doel zeker te bereiken, hechten wij aan de aanneming der kweekelingen onzer eerste afdeeling eenige voorwaarden die wij zoodanig willen handhaven, dat niemand ons ten dezen zou kunnen misleiden zonder zich aan ernstige onaangenaamheden bloot te stellen.

1. Vooreerst, gelijk gezegd is, wij nemen alleen dezulken aan die ten minsten een begin van roeping tot den geestelijken staat gevoelen, en volkomen vrij zijn deze roeping te volgen.

2. Zij moeten tot het bisdom behoren, of den vasten wil hebben, zich in hetzelve te vestigen.

3. Zij moeten van eerzame ouders zijn en die genoegzaam bemiddeld zijn, om in de kosten der studien en daarstelling van eenen priesterlijken titel te voorzien.

Het is er verre van af, dat wij de armen verstooten, wanneer deze alle ware kenteekenen eener zuiv're roeping in zich vereenigen; in tegendeel wij zijn overtuigd, dat God dikwijls door dusdanige gezegende kinderen, even gelijk eertijds door arme vischers, groote zaken doet, en zoo menigmael zulke uitverkorenen, dewelke kundige en ijverige herders altoos gemakkelijk van de menigte kunnen onderscheiden, zich zullen aanbieden, zullen wij ze met liefde en zorg aannemen; maar in 't algemeen geven wij de voorkeur aan die roepingen, welke in meer gegoede volksklassen gevonden worden, vooreerst om dat men daar meer rekenen kan op de zuiverheid der bedoelingen die na den geestelijken stand doen uitzien; dan ook, om dat de eerste opvoeding er beter is, en eindelijk, om dat de ondervinding leert, hoe zeer een volslagen gebrek aan persoonlijke middelen van bestaan, ook de deugzaamsten menschen in meenig geval in de bitterste verlegenheid brengt.

Wij hebben het noodig geacht, ten einde kost en huishouding op eenen deftigen burger-voet te brengen, het kost-geld, even gelijk in de 2e afdeling der Seminarie op 200 guldens N.L. te bepalen. Dan, overwegende, hoe veele diergene, welke hun studien reeds begonnen hebben, niet zouden in staat zijn, hetzelve geheel te voldoen, zullen wij uit onze eige middelen, ook reeds dit jaar, aan min vermogende, eenige beurzen uitdelen, ten getalle van 25 halve van 100 guldens N.L. en 50 kwartbeurzen van 50 guldens, mits zij met rede hierop aanspraak kunnen maken

Het *Prospectus* van het gestigt zal het overige verklaren.

4. De jongelingen moeten ten minsten twaalf jaar oud zijn, gezond van lieghaam, van goeden imborst, en ordentelijke opvoeding, bekwaam, vlug te lezen en te schrijven, onderrigt in de gronden hunner moedertaal en der Rekenkunde, en die blijkbaar, althans door hunne vatbaarhied in de kristelijke leer, voor studien geschikt zijn.

Men zal, degenen die zich aanbieden, zorgvuldig over één en ander ondervragen, alsmede over de vakken, waarin zij reeds zouden mogen gestudeerd hebben.

V. Ieder een moet voorzien zijn:

1. Van zijn doopceel.

2. Van een getuigschrift des E. H. Pastoors der Parochie alwaar hij is opgevoed, betrekkelijk zijn geregeld en stichtend gedrag, alsmede de hoop die men op zijne roeping tot den geestelijken stand voeden kan, zoo wel wegens zijne geestvermogens, als wegens zijne genegenheden, hebbelijkheden en karakter.

3. De getuigschriften der H.H. Professoren onder dewelke hij zou gestudeerd hebben, inhoudende onderanderen de plaatsen die hij in de *compositien* bekomen heeft.

Wat reeds elders gezegd is, herhalen wij: voortaan zal er des jaars maar één examen zijn, en niemand word aangenomen dan die hetzelve heeft bijgewoond.

Mogen onze liefderijke dioecesanen voortgaan tot voltrekking van het nuttigste aller goede werken het hunne bijtedragen, en de Hemel hunne en onze pogingen zegenen!

En zal deze worden voorgelezen, in alle parochie-diensten op zondag na den ontvangst, en de Parochianen zoo veel mogelijk worden uitgelegd.

Gegeven te Luik, onder onze handteeke-

ning, ons zegel en de tegenhandteekening van de Secretaris van het bisdom, den 26 augustus 1831.

† L. S. †

† CORNELIUS, Episc. Leod.

Op Bevel,

J. VAN DEN ACKER, Secret.

Te Luik, bij Kersten, drukker van 't Bisdom.

Aan de achterzijde:

Adhortamur venerabilem clerum districtus Horstensis ac Sittardiensis aliarumque Ecclesiarum nobis quà Adm. Ap. subjectarum, ut ad praesens Mandatum se conformare velint. Leodii hâc 26-a augusti 1831.

J. A. BARRETT, Adm. Ap. et Rmi Dni Ep. Leod. Vicarius gen.

Varia

Het oudste getuigenis van lijfrente in Nederland.

In 'n belangrijk werk: „Sporen van verzekering in de oudheid", 's Gravenhage, de Gebroeders van Cleef, 1931, schreef wijlen Dr. W. A. E. A. van der Grinten op pag. 30:

„Tot voor korte tijd heeft men gemeend, dat de oudste sporen van lijfrente-verzekeringen teruggingen tot in het jaar 1228, uit welk jaar de oudst bekende lijfrente-brief dateert. Deze blijkt echter in meer dan een vorm veel en veel ouder te zijn.

In 1912 publiceerde Dr. P. J. M. van Gils „Enige opmerkingen over de oudste Annales Rodenses", 1104—1157. In die Annalen van de Abbatia Rodensis, van de abdij „Rolduc", thans nog bekend als katholiek opleidingsinstituut nabij Kerkrade, heeft hij sporen van lijfrente-verzekeringen gevonden. Deze annalen bevatten in hoofdzaak de economische geschiedenis van het oude klooster o.a. zijn stichting door Albertus van Antoing, het leven van dezen edelman, die met de graven van Wassenberg en Kleef verwant was, en vooral ook het aangroeien der kloosterbezittingen. In verband met dit laatste verhaalt de Annalist, hoe de abt zijn oog had laten vallen op een landgoed in de buurt van het klooster gelegen en eigendom van Reinerus de Sleiden, op het bezit van welk landgoed de abt blijkbaar bijzonderen prijs stelde (toto corde allodium affectaret). Reinerus de Sleiden, die, zooals wij lezen, toen hij het land verliet om aan de kruistochten deel te nemen, zijn goederen aan het klooster deels verkocht, deels wegschonk, was niet ongenegen, ook deze bezitting aan het klooster te verkoopen. Daar de kloosterkas voor een dergelijke uitgave niet toereikend was, wist de abt menschen te bewegen, hem geld op lijfrente te geven, met dien verstande, dat hij hun — inplaats van eene behoorlijke hooge rente — tot hun dood toe opname en een goede verzorging in het klooster verzekerde. Na hun dood zou het klooster dan in het onbezwaarde bezit van het landgoed komen. Ze kochten zich dus door een bedrag-in-eens in het klooster in. Dat de rente, die zij bij deze beleggingswijze van hun kapitaal zullen hebben gemaakt wel een hoogere zal zijn geweest dan de normale rente uit die dagen en dat bij deze transactie geen overwegingen van religieuzen aard zullen hebben gegolden, daarop wijst het feit, dat de personen, die het geld verschaften, in het handschrift „nummularii" worden genoemd. Hiermede zijn in ieder geval menschen aangeduid, die er hun beroep van maakten, geldzaken te doen.

Het is zeer onwaarschijnlijk, dat het zich inkoopen in een klooster of gesticht iets was, dat toen ter tijde meer voor kwam: het zou in deze annalen anders niet als een bijzonderheid vermeld zijn. Veeleer moeten we ons de zaak zoo voorstellen, dat bij den Abt van Rolduc de idee voorgezeten heeft, zich op de een of andere wijze geld te verschaffen, dat hij niet zou behoeven terug te geven, door er gedurende het leven van zijn geldschieters, in welken vorm dan ook, een zeer hooge rente van te betalen. De zuivere lijfrente-idee dus in min of meer primitieven vorm".

Dr. J. VAN GILS.

.....

Inhoud

blz.

Emile Ribbergh † (Mgr. A. van de Venne) 5
Emile Ribbergh † (L. J. C. van Gorkom) 12
Kroniek 1940—1941 16
Prijsuitdeling 48
Jaarverslagen:
- Maria-Congregaties 58
- Missievereniging „Rolduc" 60
- Jeugdconferentie „H. Joannes Bosco" 67
- Academie „St. Augustinus" 70
- Academie „Alberdingk Thijm" 72

Toneel en voordracht, film en muziek:
- Film „4000 Mijlen onder zeil" 75
- Concert door Zangver. „St. Lambertus" 77
- Film „Morgen gaat het beter" 78
- Toneel: „Lord Demon" 79
- Vrolijke kunstavond door Frits Bouwmeester en Dogi Rugani . 83
- Concert en Toneeluitv. door Jongelingenver. „St. Steph.", Holz 85
- Film „Boefje" 85
- Film „Hannele's Himmelfahrt" 86
- Bonte Avond 88
- Toneel: „De Rare" 90
- Toneel: „Oedipus Rex" 91
- Voordrachten door Charlotte Köhler 100
- Feestconcert door muziekgezelschappen van Chèvremont, aangeboden aan Pierre Zeyen 101
- Film „Storm over de Mont Blanc" 102

Sport en Spel:
- Voetballen 104
- Tennisclub R. T. C. 117
- Hockeyclub „Unitas" 119
- Schaatswedstrijden 120

Lerarencorps 122
Lijst van leerlingen 123
Personalia 132
In Memoriam:
- Z. H. Exc. Mgr. Frans Geurts C.M. † (H. Meuffels) . . . 135
- Erekanunnik Pastoor W. P. H. Jansen † 139
- Father Mathieu Boonen † 144
- Johan Bost, onze overleden nachtwacht † 147

De Vier van Rolduc (A. M. H. van de Venne) 148
10 Mei 1940 — 10 Mei 1941 (José Erens) 150
Het zilveren priesterfeest van de Zeereerw. Heren G. Hutschemakers, H. Reijnen en A. Smits (José Erens) 151
Een veertigjarig jubileum 153

blz.
Pierre Zeyen (M. Knops) 156
In een hoeksken zonder boeksken (H. R.) 160
Tussen twee Rolducse lesuren (Boyens) 162
Poezie op Rolduc (Charley) 167
Vóór honderd jaar 176
Een merkwaardige hervorming van het koorgebed in de abdij van Rolduc (Dom C. Coebergh) 188
Bevelbrief van Mgr. C. van Bommel 196
Varia 200

Platen

Emile Ribbergh † 4
Mgr. Dr. G. Lemmens en Pastoor Ribbergh te Lourdes 10
Deken P. de Hessele 18
Oud-Deken W. van Ormelingen 19
E. Dekkers, oud-leraar 20
Dr. J. Nagant 23
Adr. Peeters 25
Rector J. Nolet 28
P. C. P. de Louw † 30
Burgemeester G. H. A. Habets 31
IJswedstrijden 32, 33, 34
Dr. Ed. Droog † 35
Chr. Hermans † 35
Gabriel Corten † 37
Prof. R. Welschen O.P. † 37
Mr. J. B. Bomans † 39
Athletiek 42
Schaesberg 43
Directeursfeest 45
Spelen op het Directeursfeest 46
Academie „Alberdingk Thijm" 72
Gedenkpenning „Alberdingk Thijm" 74
Lord Demon 80, 81, 82
Bonte Avond 88, 89, 90
Oedipus Rex . . . . . 91—99
Rolduc's Elftal 105
Minor I 108
Minor II 114
Unitas I 116
Tennisclub T. T. C. 117
Hockeyclub „Unitas" 118
Schaatswedstrijden 120, 121
Philosophie Supérieure 123
6e Klas Gymnasium 124
5e Klas H.B.S. A 127

blz.
5e Klas H.B.S. B 128
Z. H. Exc. Mgr. Fr. Geurts C.M. 135
Pastoor W. P. H. Jansen † 139
Father Mathieu Boonen † 144
Johan Bost, onze nachtwacht † 147
Freddy Hoekstra † 148
Zilveren jubilarissen 151
Pierre Zeyen 153
Jos. Herberichs, onze meesterknecht 158
H. Reighard 160
Koning Willem II 176
Oud-Deken Quodbach van Kerkrade 181